

בעזה"ש"ת

ספר

אור האורות

הפּפּוּת

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

מרבנו נחמן מברסלב זיע"א

עם לקוטי הגפלות

פרשת בראשית

אור
האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

המכתב

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 238

פרשת בראשית

שנת תשפ"ד לפ"ק

לְעֵי לְרֵי נְשִׁמוֹת קְדוֹשֵׁי שְׁמֵי נֵי עֲצֵרַת תְּשַׁפ"ד זַע"א

שְׁנַטְבַּחוּ וְנִהְרְגוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, וְנִסְתַּלְקוּ
בְּיוֹמָא דִּיחֻדָּא שְׁלִים – בְּיוֹם שְׁמַחַת הַתּוֹרָה, בְּשַׁעַת שְׁכַלְל-
יִשְׂרָאֵל רְקְדוּ וּפְזוּוּ בְּשְׁמַחַת הַתּוֹרָה, בְּשַׁעַת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלוּ,
עַל וְנִתְעַלּוּ קְדוּשִׁים אֵלוּ, "בְּחַד קְטִירָא אֲתַקְטְרְנָא", בְּדַבְּקוֹת
נוֹרָא, בִּיחּוּד נוֹרָא וּבְהַעֲלֵאת מ"ו כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן ח"א תּוֹרָה ר"ס, עַל הַפְּסוּק בְּפָרְשַׁתְנּוּ (בְּרַאשִׁית
ב, יט): "נִפְּשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ" (עֵין בְּפָנִים הַקְּנֻטְרַס בְּפְסוּק הַזֶּה, וְעֵין בְּלִקוּטֵי
הַלְכוֹת הַחוּבֵל בְּחִבְרוֹ הַלְכָה ג' בְּאַרְיִכוֹת), וּמִיכָאֵל כְּהֵנָּא רַבָּא הַקְּרִיב
אוֹתָם עַל גְּבֵי אֵשׁ הַמְּזֻבַּח] מִיכָאֵל כְּהֵנָּא רַבָּא אֲפוֹטְרוֹפּוּסָא רַבָּא דִּישְׂרָאֵל,
מִיכָאֵל כְּהוּ גְּדוֹל, הוּא הַמְּקַרֵּיב וּמַעֲלָה נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל הַמְּזֻבַּח הָעֲלִיּוֹן לְפָנֵי הַשָּׁם-
יְתֻבְּרָה. לְקוּטֵי הַלְכוֹת, סְכָה ז, טו – וְהוּא עַל-פִּי זֶהר פְּרִשְׁת צו לֵג], שְׁאֲמָרוּ עַלֵּיו
בְּיוֹם הַקָּדָם בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּא' (סְכָה פ"ד מ"ח): "יִפִּי לָהּ מְזֻבַּח, יִפִּי
לָהּ מְזֻבַּח; לִיָּהּ וְלָהּ, מְזֻבַּח, לִיָּהּ וְלָהּ, מְזֻבַּח".

עַל-כֵּן צִיּוֹן בְּמַר רַבְּנָא, וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן קוֹלָהּ,
לְבִי לְבִי עַל חַלְלֵיהֶם, מַעֲי מַעֲי עַל חַלְלֵיהֶם.

וִירְמִיָּהוּ הַנְּבִיא הָיָה מְקוֹנֵן, וּמְחַבֵּב דָּם יִשְׂרָאֵל שְׁנִשְׁפָּר, וְהָיָה מְשַׁתַּפֵּה
בְּצַרְתּוֹ, וְהָיָה רוֹאֵה יִשְׂרָאֵל מוֹלְכִים בְּקוֹלְרֵין [בְּאַיִקִּים] וִיִּדְיָהוּן מְהַדְּקִין
לְאַחוּרָא [וִיִּדְיָהֶם מְהַדְּקִים לְאַחוּרֵיהֶם], וְרַחֲמֵי עַל צוּאֲרֵיהוֹן [וְרֵיחֵים עַל צוּאֲרֵים], וְהָיָה
מְשַׁתַּפֵּה עִמָּהֶם" (אַיְכָה דְּרַבָּה פְּתִיחָתָא ל'ד), וְהָיָה מְקוֹנֵן עַל כָּל טַפְּה דָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
(אַיְכָה ד' א"ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפוּ וְכוּ. תִּשְׁתַּפְּכְנָה אֲבֵנֵי קִדְשׁ
וְכוּ". (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן ח"ב סו)

תְּהֵא נְשִׁמָּתָם צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת כְּפַא הַכְּבוֹד, עֲדִי
יְקִיצוּ וִירְנְנוּ שׁוֹכְנֵי עַפְרָא, וְהַמְּנַחֵם צִיּוֹן יִנַּחֵם אֶת אֲבֵלֵי צִיּוֹן
הַשְּׁבוּרִים וְהַרְצוּצִים, וְיִנְקָם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עַבְדֵּי הַשְּׁפוּהָ,
וְיַגְלָה שְׁמוֹ וְכְבוֹדוֹ הַגָּדוֹל בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ, וְנִרְאֵהוּ עֵין בְּעֵין
בְּשׁוּבוֹ אֶל נוֹהוּ.

וְעַכְשָׁו "אַנּוּ לִיָּהּ וְלִיָּהּ עֵינֵינוּ" (שֵׁם פ"ה מ"ד). "אַנּוּ וְהוּ הוֹשִׁיעָה
נָא" (שֵׁם פ"ד מ"ח). "אַל נָא, רַעָה אֶת צֵאֵן הַהֲרֵגָה, קְצוּפָה וְעַלִּיר
הַרְוָגָה, הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָה נָא" (פִּיּוּט הוֹשַׁעְנָא רַבָּא). וְתִרְחַם
עַל פְּלִטָה הַנְּשִׁאֲרָת, וְתִצְלִלְנוּ מְדַבֵּר וְחִרְבַּ וְרַעַב וְשָׁבִי
וּמִשְׁחִית. "וְיִרְפָּא אֶת מְזֻבַּח ה' הַהֲרוּס" (מְלִכִים א יח, ל), וְתִרְפָּא
רְפוּאָה שְׁלָמָה לְכָל אֵלוּ הַצְּרִיכִים רְפוּאָה, וְתִרְחַם וְתוֹצִיא
כָּל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה מְצָרָה לְרוּחָהּ וּמִאֲפֵלָה לְאוּרָה
בְּחַיִּים וְשְׁלוֹם, וְתִשְׁגִּיחַ עַל שְׁאֲרֵית נַחֲלָתָהּ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים,
וְיִתְהַפְּכוּ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ לְמְאֹרֵי-אוֹר, 'פָּאֵר' תַּחַת 'אֲפָר'
הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים, וְיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים וְיִתְהַפְּכוּ לְרַחֲמִים
וְלְרַצוֹן, בְּהִרְאֵנוּ ה' חֲסִדֵּי בְּאַתְגְּלִיא אֲמוּ.

האורה

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה

דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא

לְאַתְגְּלִיא

לְעִתִּיד-לְבָא

י"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"

(בְּרֵאשִׁית א, א)

"בַּעֲטֻרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ה מ"א)

א.

(ח"א י, ז)

"כָּל־לַיּוֹת הַתּוֹרָה נִקְרָאת ל"ב" (תקוני־זהר
נ:), **"שְׁמַתְחֵלֶת בְּבִי"ת** [בְּרֵאשִׁית],
וּמְסִימַת בְּלִמ"ד" [לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל] (זהר פנחס
רטז: תקוני־זהר סז. קו: אוֹתוֹת־דְּרַבֵּי־עֲקִיבָא, סוף אוֹת ב';
סְפָרֵה־פְּלִיאָה; רַבְנּוּי־בַחֲזִי, שְׁמוֹת יג, יז; דְּבָרִים לד, יב; עֵין
דְּגַל־מְחַנְדֵּה־אֲפָרִים, פְּרַשַׁת בֵּא).

"שֵׁשֶׁם [בַּלָּב] **מְשַׁכֵּן הָרוּחַ"** (עֲרִיחִים א, ג; ב,
א), **"דִּנְשִׁיב בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדְרוּעִין,**
וְשִׁית פְּרָקִין דְּרַגְלִין" (תקוני־זהר נג), הִינּוּ:
בְּנִגְלָה' וּבְנִסְתָּר' (עֵין בְּפָנִים).

ב.

(ח"א יג, ד)

עַל־יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַתּוֹרָה', נִמְשָׁךְ
הַשְּׁגָחָה'. כִּי הַתּוֹרָה הִיא טְנַת"א
[טְעָמִים, נְקוּדוֹת, תְּגִין, אוֹתוֹת], שְׁהֵם: **"תְּלַת גּוֹנִין**
דְּעִינָא וּבַת־עֵין" (תקוני־זהר יח:).

וְזֶה שְׁמַתְחֵלֶת הַתּוֹרָה בְּ"בְרֵאשִׁית"
(בְּרֵאשִׁית א, א - תקוני־זהר שם): **"תַּמָּן**
רֵאשִׁי, תַּמָּן בַּת, רֵאשִׁי' - אֵלֶּה רֵאשִׁי בֵּית
אָבֹתָם' (שְׁמוֹת ו, יד), שְׁהָאָבוֹת' הֵם: **"תְּלַת גּוֹנִין**
דְּעִינָא, 'תַּמָּן בַּת' - דָּא 'בַּת־עֵין'."

ג.

(ח"א יד, ג)

אֵי־אֶפְשָׁר לְקַרֵּב אֶת הַגְּרִים' עִם 'בְּעַל־י'
הַתְּשׁוּבָה', אֶלֶּא עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה',

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלֵּי ה, טז): **"יְפּוּצוּ מְעִינְתֵיךְ**
חוּצָה" - שְׁצַרְיָךְ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם שְׁהֵם
מִבְּחוּץ, 'לְהוֹדִיעַ לָהֶם הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָה'" (עַל־פִּי
שְׁמוֹת יח, כ).

וְאֵי־אֶפְשָׁר לְבּוֹא לְהַתְּעוֹרְרוֹת־הַתְּשׁוּבָה',
הֵן לְרִשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל', הֵן
לְגֵרִים' - אֶלֶּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה' שְׁמֵאִירִין
לָהֶם אֶל מְקוֹם שְׁהֵם שָׂם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב:
"יְפּוּצוּ וְכוּ' חוּצָה" - "חוּצָה" דִּיקָא.

כִּי "הַתּוֹרָה, הֵם שְׁשִׁים רַבּוּא אוֹתוֹת,
כְּנֻגַד שְׁשִׁים רַבּוּא נְשָׁמוֹת" (זהר־חֲדָשׁ
שִׁירֵה־שִׁירִים; זֶהר־חֲדָשׁ רוֹת; מְגַלְה־עֲמֻקּוֹת' וְאֶתְחַנֵּן
אוֹפֵן קַפּוּ; 'שְׁל"ה־הַקְּדוּשׁ' בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל;
וְעוֹד), וַיֵּשׁ לְכָל הַנְּשָׁמוֹת שְׂרָשׁ לְמַעְלָה
בְּמַחְשָׁבָה דְּקַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא, כִּי **"יִשְׂרָאֵל**
עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה א, ד).

וּכְשֶׁנִּתְעוֹרְרִים הַנְּשָׁמוֹת עַל־יְדֵי אוֹתוֹת־
הַתּוֹרָה' שְׁהוּצִיא מִפִּי
וּמִתְנוּצְצִים זֶה לְזֶה, זֶה בְּחִינַת 'זוּנֹג' שְׁזָה
מִקַּבֵּל הָאָרֶה מִזֶּה.

וְעַל־יְדֵי הַזּוּנֹג' שֶׁל 'הַתְּנוּצְצוֹת הַנְּשָׁמוֹת
שְׁבַמְחָשָׁבָה', נִבְרָאִים נְשָׁמוֹת
גֵּרִים'.

גַּם הַפּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל' יֵשׁ לוֹ אַחִיזָה וְשָׂרֵשׁ
בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיזָה'. וְעַל־יְדֵי
הַתְּנוּצְצוֹת', הַתְּנוּצְצִין גַּם שְׂרָשׁ נְשָׁמָתוֹ בֵּין
שָׂאֵר הַשְּׂרָשִׁים, וּמִגִּיעַ הָאָרֶה לְזֶה הַפּוֹשְׁעִי־
יִשְׂרָאֵל מִשְׂרָשׁ נְשָׁמָתוֹ, וְעַל־יְדֵי הָאָרֶה הַזֹּאת
חוֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה.

ד.

(ח"א טו, ד)

'שָׁמַיִם', זֶה בְּחִינַת 'דַּעַת', כִּי 'דַּעַת' הוּא 'חֲבוּר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, א): 'וְהָאָדָם יָדַע'. וְזֶה בְּחִינַת (חֲגִיגָה יב. בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ד, ז - עַל בְּרֵאשִׁית א, א-ח): "שָׁמַיִם" - "אֵשׁ וַיְמִים מִחֲפָרִין יַחַד".

ה.

(ח"א יז, א-ד)

כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (וַיִּקְרָא-רַבָּה לו, ד - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית, בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָא רֵאשִׁית".

כִּי "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ד). דְּהֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ צָפָה הַהֲתַפְּאוֹת וְהַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁיִּקְבֹּל מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה מט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" - וּבְשִׁבִיל זֶה בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם.

שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת נִבְרְאוּ בְּשִׁבִילָם, וְ"הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יֹשְׁבֵי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּמַלְאכְתּוֹ" (דְּבָרֵי-הַיְמִינִים א ד, כג), "כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְלֵךְ עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ח, ז; רוֹת-רַבָּה ב, ג).

דְּהֵינּוּ: שֶׁכָּל-לִבְרִיָּאָה הִיָּה - בְּשִׁבִיל 'כָּלל הַהֲתַפְּאוֹת' שֶׁיִּקְבֹּל מִיִּשְׂרָאֵל. וְכֵן 'פְּרִטֵי הַבְּרִיָּאָה' - הוּא בְּשִׁבִיל 'פְּרִטֵי הַהֲתַפְּאוֹת' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מִתְפָּאֵר בְּפְרִטוֹת עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ בַּפְּחוֹת שְׁבִישְׂרָאֵל וְכו'.

וְזֶה ה'הֲתַפְּאוֹת' - הוּא הַשְּׂרֵשׁ וְהַחִיּוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרִיָּאָה - בְּכָל-לִיּוֹת, וּבְפְרִטוֹת, וּבְפְרִטֵי-פְרִטוֹת.

כִּי כָּל הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּבְרִיאת עוֹלָמוֹ, בְּכָלל, וּבְפְרִט, וּבְפְרִטֵי-פְרִטוֹת - הִיָּה כְּפִי ה'הֲתַפְּאוֹת' שֶׁמְקַבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָלל, וּבְפְרִט, וּבְפְרִטֵי-פְרִטוֹת. וְכָל דְּבַר וְדַבָּר נִבְרָא בְּרָצוֹנוֹ, בְּזֶה הַפֶּחַ וּבְזֶה הַטְּבַע וְהַנְּהֻגָה, כְּפִי ה'הֲתַפְּאוֹת' שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

ו.

(ח"א יז, ח)

"אֲנִי בְרִיָּה קְלָה שְׁבִיִם, וְהוּינָא שִׁין פְּרָסָה" (בְּבֵא-בְתָרָא עֲד): דְּהֵינּוּ: שֶׁהַנִּשְׁמָה נִזְכְּרַת שֶׁהִיָּתָה בְּבְחִינַת: "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ד), וְהַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא נִמְלֵךְ בָּהּ בְּבְרִיאת הָעוֹלָם.

בְּבְחִינַת: "הֵמָּה הַיּוֹצְרִים יֹשְׁבֵי נְטָעִים עִם הַמֶּלֶךְ בְּמַלְאכְתּוֹ" (דְּבָרֵי-הַיְמִינִים א ד, כג) - "שֶׁנִּמְלֵךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת בְּרִיאת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ח, ז; רוֹת-רַבָּה ב, ג).

דְּהֵינּוּ: שֶׁהִיא נִזְכְּרַת שֶׁהִיָּתָה בְּמַעֲלָה גְדוֹלָה כְּזוֹ כְּפִי"ל, וְעַתָּה הִיא הוֹלְכַת לְכַלְיוֹן וְהַפְּסַד חֶסֶד-וְשָׁלוֹם. וְעַל-יַד-זֶה מְרַחֶמֶת עַל-עַצְמָהּ, וְנִתְעוֹרְרַת לָשׁוּב לְשִׂרְשָׁהּ.

ז.

(ח"א יט, ט)

הַצְּדִיקִים הֵם "גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ" (תַּהֲלִים קג, כ), שֶׁהֵם עוֹשִׂים וּבוֹנִים הַדְּבִיר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ: הַלְּשׁוֹן-הַקְּדוֹשׁ "שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יח, ד), בְּבְחִינַת: "נִמְלֵךְ בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ח, ז; רוֹת-רַבָּה ב, ג).

בְּרֵאשִׁית". וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְנוּצֵץ פָּנָיו בְּאֹר
הַזֶּה וְכוּ'.

ט.

(ח"א כב, ט"י)

שְׁנֵי הָעֵדִיִּים שֶׁהִכְתִּירוּ בְּחֹרֵב מִ"נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמָע" (שְׁמוֹת כד, ז), הֵם בְּחִינַת
"בְּרֵאשִׁית בְּרָא" (בְּרֵאשִׁית א, א) - כַּמּוּבָא
בְּסִפְרָא־דְּצִנְיָעוּתָא' (פ"ה - זֵהר תְּרוּמָה קעח:):
"בְּרֵאשִׁית" - דָּא מְאָמַר. 'בְּרָא' - חֲצִי
מְאָמַר" וְכוּ'.

כִּי "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" - הוּא בְּחִינַת נִסְתָּרוֹת
וְנִגְלוֹת. דָּא "עֵדֶן עֵלְאָה, עֵדֶן תַּתְּאָה.
חֲכָמָה עֵלְאָה, חֲכָמָה תַּתְּאָה. אָב, וְבֵן" (שם).

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם, שִׁילַךְ מִדְּרָגָא לְדְרָגָא
וּמַעֲלוֹלָם לְעוֹלָם, עַד שִׁיזְכֶּה בְּכָל
פַּעַם לְבְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" גְּבוּהָ יוֹתֵר
וְכוּ', עַד שִׁיבֹא בְּרֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה,
שֶׁהוּא תַּחֲלַת הָאֲצִילוֹת וְכוּ'. וְשֵׁם יֵשׁ גַּם־כֵּן
בְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת: "אָב וְבֵן, מְאָמַר וְחֲצִי מְאָמַר".
כִּי הַ"נַעֲשֶׂה" - הוּא בְּחִינַת נִגְלוֹת, בְּחִינַת
'תּוֹרָה', בְּחִינַת "בְּרָא", בְּחִינַת 'בֵּן',
בְּחִינַת 'עֵדֶן תַּתְּאָה', בְּחִינַת 'חֲכָמָה תַּתְּאָה',
בְּחִינַת 'חֲצִי מְאָמַר'.

כַּנֶּגֶד הַ"נִּשְׁמָע" - שֶׁהוּא בְּחִינַת
"בְּרֵאשִׁית", מְאָמַר הַשְּׁלָם,
'חֲכָמָה־עֵלְאָה', 'עֵדֶן עֵלְאָה', בְּחִינַת 'אָב',
בְּחִינַת 'תַּפְּלָה', בְּחִינַת נִסְתָּר'.

כִּי כָּל דְּרָגָא נִגְדַּ דְּרָגָא שְׁלַמְעָלָה מִמֶּנָּה -
הוּא בְּחִינַת "חֲצִי מְאָמַר". כִּמוֹ הַ'אָב'
כְּשֶׁמְדַבֵּר, מְדַבֵּר מְאָמַר הַשְּׁלָם, וְכִשְׁבִּנּוּ
הַקָּטָן מְדַבֵּר אַחֲרָיו, הוּא מְדַבֵּר רַק 'חֲצִי
מְאָמַר'. כֵּן כָּל דְּרָגָא נִגְדַּ דְּרָגָא שְׁלַמְעָלָה

כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׁעִשׂוּעִים שֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא שִׁיקְבֵּל מִנְשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל
צַדִּיקִים' - עַל־יְדֵי־זֶה: "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם
נִעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאִים" (תְּהִלִּים לג, ו).
הֵינּוּ: שֶׁנַּעֲשֶׂה הַדְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ,
"שִׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם".

כִּי הַ'צַּדִּיקִים', הֵם בְּבְחִינַת: "עֲשֵׂי דְבָרוֹ" -
שֶׁהֵם עוֹשִׂים הַדְּבוּר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא, שִׁיְדַבֵּר וַיִּבְרָא אֶת הָעוֹלָם.

וְכַל־זֶה הֵיטָה קִדְּם־הַבְּרִיאָה. גַּם 'עֲכָשׂוֹ'
כְּשֶׁרוֹצִים הַצַּדִּיקִים לְשַׁמַּע אֵיזָה
דְּבוּר מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא - הֵם עוֹשִׂים
תַּחֲלָה אֶת הַדְּבוּר' וּבּוֹנִים אוֹתוֹ, הֵינּוּ: עַל־
יְדֵי 'מַעֲשֵׂיהֶם־הַטּוֹבִים', זוֹכִים לְשַׁמַּע
דְּבוּרִים מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

ת.

(ח"א יט, ז"ט)

מִי שִׁיכּוֹל לְהַתְעוֹרֵר הַתְּנוּצָצוֹת־הָאוֹתִיּוֹת'
שֶׁבְּכָל 'מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית' שִׁישׁ בְּכָל
דָּבָר - אֲזִי אֶכִּילָתוֹ וְשִׁתִּיתוֹ וְכָל תַּעֲנוּגָיו, אֵינּוּ
אֶלָּא מִ'הַתְּנוּצָצוֹת־הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁבְּאֶכִּילָה
וְשִׁתִּיה, בְּבְחִינַת (רוֹת ג, ז): "וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּ וַיֵּיטֵב
לְבוֹ".

'וַיֵּיטֵב לְבוֹ' - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'הַתְּנוּצָצוֹת
הָאוֹתִיּוֹת' שֶׁל "ל"ב אֱלֹקִים
שֶׁבְּמַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית" (זֵהר נְשֵׂא קַבֵּ. פְּנִיחַס רִטו).
תַּקּוּנֵי־זֵהר־נְדָשׁ, כַּמָּה פְּעָמִים) שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר.

וּמִי שֶׁאוּחֲזַ בְּמִדְּרָגָה זוֹ - מִזֶּה מֵאִיר לְבוֹ.
כִּי 'שֵׁם הַלֵּב', הוּא עַל־יְדֵי שֶׁמְקַבֵּל
וְנִזְוֵן מִ"שׁוֹפְרָא דְּשׁוֹפְרָא" (זֵהר פְּנִיחַס רַכֵּא:),
מִ"ל"ב אֱלֹקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית",
בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁכָּל־
נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת "ל"ב אֱלֹקִים שֶׁל מַעֲשֵׂה־

יא.

(ח"א לה, ב)

צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ הַשֶּׁכֶל בְּכָל־עֵת. וְזֶה בְּחִינַת (תפלת שחרית): **"וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית"** - כִּי 'חֲדוּשׁ בְּרֵאשִׁית' הוּא 'חֲדוּשׁ הַחֲכָמָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד, כד): **"כָּל־כֶּסֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ"**. כִּי 'חֲדוּשׁ הַשֶּׁכֶל' הוּא 'חֲדוּשׁ הַנְּשָׂמָה', כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא הַנְּשָׂמָה וְכוּ'.

יב.

(ח"א לו, ב)

אוֹתִיּוֹת 'בְּלַעַם' - מְרַמְזִין שֶׁהוּא בְּקַלְפָּה כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה. כִּי ב' - הוּא 'הַתְּחַלַּת־הַתּוֹרָה' [בְּרֵאשִׁית]; וְל' - הוּא 'סוּף־הַתּוֹרָה' [לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל]; וְע' - כְּנֶגֶד 'שְׁבַעִים פָּנִים' וּמ' - כְּנֶגֶד 'אַרְבַּעִים יוֹם שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה'.

יג.

(ח"א לח, ז)

כְּשֶׁעוֹשָׂה 'תְּשׁוּבָה', וּמְסִיר מִמֶּנּוּ הַטְּפָשׁוֹת, וְנִתְּוֶסֶף בּוֹ שֶׁכֶל - אֲזִי הוּא מִתְּבַיֵּשׁ בְּיוֹתֵר, וְנִתְּנָלָה הַבּוּשָׁה עַל פָּנָיו.

וְהַבּוּשָׁה' הַזֹּאת, הוּא בְּחִינַת 'אור התפלין'.

וְזֶה פֵרוּשׁ: "בְּרֵאשִׁית, יָרָא בְּשִׁית"

(זֶהר פִּנְחָס רנז. תְּקוּנֵי־זֶהר כד. עב: צב: קב. קמה: - על בְּרֵאשִׁית א, א) - כִּי הַיָּרָא' הוּא הַבּוּשָׁה. "תָּמָן רָאשִׁי תָּמָן בַּת, אֵלֶּה רָאשִׁי בֵּית אֲבוֹתֵם" (תְּקוּנֵי־זֶהר יח: - שְׁמוֹת ו, יד), הֵינּוּ: "תָּלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא בַת עֵין" (תְּקוּנֵי־זֶהר שם), רְמָז: 'מְקוֹם הַתְּפִלִּין', "וְלִטּוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ" (שם יג, טז), וְ"תָלַת גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבַת עֵין", הֵם 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת'.

מִמֶּנּוּ, הִיא בְּחִינַת 'חֲצִי מְאֹמֵר'. וְהַדְרָגָא שְׁלֹמְעֵלָה מִמֶּנּוּ, הִיא בְּחִינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלֵם' נִגְדָה. וְכֵן מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא.

כִּי כָּל בְּנֵי־אָדָם וְחַיּוֹת וְעוֹפוֹת וְצִמְחָיִם, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם - הֵם רַק בְּחִינַת 'חֲצִי מְאֹמֵר', נֶגֶד הָעוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה מְזֶה הָעוֹלָם, כִּי הֵם רַק רְמָזִים לְדְבָרִים הַגְּבוּהִים מֵהֶם, וְכֵן מְעוֹלָם לְעוֹלָם.

וְכֵן 'כָּל־לִיּוֹת־הַבְּרִיאָה' נֶגֶד 'קִדְם־הַבְּרִיאָה', הִיא בְּחִינַת 'חֲצִי מְאֹמֵר'. כִּי עַקֵּר שְׁלֵמוֹת בְּאִין־סוּף, וְשֵׁם הוּא בְּחִינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלֵם'.

וְזֶה: "בְּרָא", שֶׁהוּא 'כָּל־לִיּוֹת־הַבְּרִיאָה' - הוּא "חֲצִי מְאֹמֵר". נֶגֶד "בְּרֵאשִׁית", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִדְם־הַבְּרִיאָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה'.

כְּמוֹ: "בְּרֵאשִׁית, יָרָא בְּשִׁית" (זֶהר פִּנְחָס רנז. תְּקוּנֵי־זֶהר כד. עב: צב: קב. קמה: - שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה, בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי לֹא, ל): "יָרָאת ה' הִיא תִתְהַלֵּל", שֶׁהוּא "מְאֹמֵר הַשָּׁלֵם".

וְעַל־כֵּן 'אִמּוּנָה' נִקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם' - עַל־שֵׁם: שֶׁעַקֵּר בְּנִינָה מִ"בְּרֵאשִׁית", שֶׁהוּא בְּחִינַת "יָרָא שָׁלֵם", כִּי "תָּמָן יָרָא, תָּמָן שָׁלֵם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה נו, י). "בְּרֵאשִׁית, יָרָא בְּשִׁית". "מְאֹמֵר הַשָּׁלֵם" וְכוּ'.

י.

(ח"א לא, בסוף)

'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, הֵם הַחַיּוֹת' שֶׁל כָּל דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּפִלַּת שַׁחֲרִית): "וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" - "וְאִין טוּב אֵלָּא תּוֹרָה" (בְּרַכּוֹת ה. מח: עבֻדָּה־זֶהר יט: אֲבוֹת פ"ו מ"ג; וְעוֹד), כִּי הֵם מְנַהֲיִין אֶת כָּל הָעוֹלָם.

י.ד.

(ח"א מד)

מה שמיפין כף אל כף בשעת התפלה - כי אמרו חז"ל (בראשית רבה א, ב; רש"י בראשית א, א): "למה התחילה התורה מ'בראשית' (בראשית א, א), כי העפונים יאמרו לנו: 'גזלנים אתם, שכבשתם ארץ שבועה עממין'. בשביל זה: 'כח מעשיו הגיד לעמו' (תהלים קיא, ו), שהגיד: 'שכל העולמות, הכל מעשיידין, ולמי שהקדוש-ברוך-הוא רוצה, הוא נותן'. וזה (שם): 'לתת להם נחלת גוים' - כי בידו הכל".

וכל הדברים נקראים "כח מעשיו", כנגד "כ"ח אתון דעבדא דבראשית" (תקוני-זהר יג), כנגד "כ"ח פרקין דידיים" (תקוני-זהר לט).

וזה ידוע: כי "אורא דארץ-עממין היא טמאה" (שבת טז: גטין ח: נזיר כ: נד: נה.), ו"אורא דארץ-ישראל הוא קדוש וטהור" (זהר ויקרא כה: תקוני-זהר סד). וכשאנו מחאן כף אל כף - נתעורר "כ"ח אתון דבראשית", "כח מעשיו".

ובזה יש כח בידינו לטהר 'אור ארץ-העמים' - כי נחזר תחת ממשלת הקדוש-ברוך-הוא, ובידו לתת לכל מי שירצה, "לתת להם נחלת גוים".

ואז נטהר 'אור המקום' שאיש הישראלי מתפלל, ושואב 'אור הקדוש' כמו ב'ארץ-ישראל'.

גם על-ידי 'מחאת כף' - נתגרש 'אור הטמא'. כי על-ידי-זה נשמע 'קול', שהוא 'אור קדוש' מ"כ"ח אתון דעבדא דבראשית", "כ"ח פרקין דידיים".

טו.

(ח"א מח)

ה'כח' שאדם מכניס בתבות התפלה, הם "כ"ח אתון דעבדא דבראשית שבהם נברא העולם" (תקוני-זהר יג). - ו"עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א), מקבלין כח מ"כ"ח אתון' אלו. והדבורים שאדם מדבר ב'כח', הם עצמן הדבורים של הקדוש-ברוך-הוא.

וזה בחינת (ישעיה נא, טז): "ואשים דברי בפיך" - כי הם עצמם "דבר ה'" (תהלים לג, ו), והם "כח מעשיו" (תהלים קיא, ו).

וה"מאמרות שבהם נברא העולם" - הם בחינת 'חסד', כמו שכתוב (שם פט, ג): "כי אמרתי עולם חסד יבנה". וה'חסד' הוא בחינת 'ספה' וכו'.

ועקר 'ארץ-ישראל', על-ידי "כח מעשיו", כמו שכתוב: "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים". אבל ב'ש"כ"ח' הזה, בחינת 'ספה', נפגם, אזי גוברים 'אמות-העולם' וכו'.

טז.

(ח"א מט, ו)

וזה בחינת "בראשית" (בראשית א, א) - "ב' ראשית" (זהר בראשית כט:), היינו: 'שני ראשית'. והם 'ראש-השנה' ו'ניסן', שגם 'ניסן הוא ראש-השנה' (ראש-השנה פ"א מ"א). והם 'ימי תשובה' וכו'.

יז.

(ח"א מט, בסוף)

הצדיק שלבו פתוח בהכמה, יוכל לחדש מעשה-בראשית, ולעשות נסים ונפלאות בעולם, כמו שכתוב (תפלת שחרית):

"ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

"ובטובו" - זה "הצדיק" שנקרא טוב, כמו שכתוב (ישעיה ג, י): 'אמרו צדיק פי טוב' (יזמא לח: חגיגה יב). - פי לב הצדיק, הוא בחינת בריאת העולם.

יח.

(ח"א סג)

וזה בחינת תקוני-זהר לא: ועוד - על בראשית א, א): "בראשית, בר"א שי"ת". בחינת ששת ימים, 'ששה טפחים' הנ"ל, שכלם מנחים וכלולים ב'ברית'.

וזה (שם יח:): "בראשית, ברי"ת א"ש" - הינו: 'ברית' שהוא כלול מ'ששה ימים', 'ששה טפחים' וכו'. (עין להלן בפסוק (בראשית ב, ב): "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו").

יט.

(ח"א עד)

בשבא ל'חכמת-התורה' - נתתקן ה'נפש', ומעלהו ל'שרשו'. פי טפת הזרע של הולדת-הנפש נמשכת מה'מוח'. ו'מוחא', חכמה.

כי "ישראל עלו במחשבה תהלה" (בראשית-רבה א, ד), וה'מחשבה' היא חכמה, שהיא שרש נפשות ישראל, ו'שרש כל העולמות'.

כי 'שרש כלם' הוא 'חכמת-התורה', פי "באורייתא קדשא-ברידי-הוא ברא עלמין" (הקדמת-הזהר ה, זהר תרומה קסא: ויקהל ה, קרח קעת. בראשית-רבה א, א). וה'תורה' נקראת 'חכמה', כמו שכתוב (משלי ח, יב): "אני חכמה" וכו'.

וכשזוכה ה'נפש' ל'חכמת-התורה' - זהו בחינת 'הדושי-העולם'. פי 'הדוש כל העולמות' היה על-ידי 'חכמה', שהוא ה'תורה', כנ"ל.

ואזי כשזוכה ל'חכמה' - אזי נתגלה 'כבודו יתברך', שזהו עקר התכלית של כל עבודות האדם, פי תכלית כל העבודות שצריך האדם לעבד את הבורא-יתברך, הוא רק כדי שיתגלה 'כבודו', כמו שכתוב (ישעיה מג, ז): "לכבודי בראתיו וכו'. וה'כבוד' נתגלה על-ידי ה'חכמה' וכו'.

כ.

(ח"א פא)

ה'דבורים' של צדיק שמדבר בתורה או בתפלה, נקרא 'ארץ-ישראל' וכו'. וה'דבורים' שמדבר עם המון-עם בשיחת חלין, נקרא 'פסלת ארץ-ישראל'. ומדבר עמהם שיחת-חלין, כדי לקשרם אל ה'דעת', פי על-ידי תורה ותפלה אי-אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שהם רחוקים מן האמת.

בדאיתא ב'תלמי-המלך' (מגלה ט, ט): "כשהושיב ע"ב זקנים לכתב לו ספר תורה, וכתבו כלם 'אלקים ברא בראשית' וכו'". פי הוא רחוק מן האמת, והצרכו להפך הצרופים.

כא.

(ח"א צז)

קדם בריאת-העולם, עדין וקשט השם-יתברך עצמו בתפלתו ובמעשים טובים של צדיקים, שצפה שיהיו צדיקים, שעל-ידי מעשים-טובים שלהם ימשלו בתפלתם, ויפעלו כל מה שירצו. וזה תענוג של השם-יתברך, ונתמלא רצון הבורא.

ומה מתחלה שלא היה התענוג הזה, רק שצפה למרחוק שיהיו צדיקים שיתפללו באפן זה, ומזה התענוג "נברא העולם בעשרה מאורות" (אבות פ"ה מ"א), כל־שכן עכשו שבא התענוג הזה, שהשם־יתברך מחדש את עולמו בעשרה מאורות, כמו שפתיב (תפלת שחרית): "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

וְעֵשְׂרֵה מְאֹרוֹת הַנֵּל - הם יו"ד; יו"ד נעשה ה'. וְעֵשְׂרֵה מְאֹרוֹת נְמֻשָּׁה מוֹחֶסֶד, שְׁנֵאמַר (תהלים פט, ג): "אמרתִי עולם חסד יבנה".

"אמרתִי" - הינו: ה'מאורות', "עולם חסד יבנה". וְחֶסֶד נִקְרָא אֵל, שְׁנֵאמַר (שם נב, ג): "חסד אל כל היום".

וְזֶהוּ פְרוּשׁ (שם פג, ב): "אלקים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקט אל" - הינו: כְּשֵׂאתָה רֹאֵה שְׁמִשׁ "אלהים" נעשה אותיות 'אל דמי', שנעשה מן הה' ד'. אמר לך: "אל תחרש ואל תשקט אל" - שתראה שתעורר בחינות 'אל' על־ידי התפלה וכו', ותעשה על־ידי־זה מן הד' ה' (עין בפנים).

נג.

(ח"א קא)

"כי ביה ה' צור עולמים" (ישעיה כו, ד) - הינו: "בראשית ברא" (בראשית א, א), כי "ב'תורה' שנקראת 'ראשית'" (בראשית־רבה א, א), 'ברא עולמים'.

כי יו"ד הוא ה'שכל' של התורה, וה"א הוא 'אותיות התורה', שהוא 'חמשה חמשי תורה', בחינת 'חמשת מוצאות הפה'.

והינו: "ביה ה' צור עולמים" - הינו: ב'תורה' שהיא בחינת י"ה, ברא כל העולמים.

נג.

(ח"א רסו; תי"מז"הר"ן נז)

על־ידי שְׁמִקְיָמִין מְצוֹת סְפָה פְּרָאוי - יכול לבנות 'בית', ואינו מזיק לו למזונו.

כי העוסקין בבנין, מזיק להם, כמו שאמרו רז"ל (סוטה יא): "כל העוסק בבנין מתמספן".

כי צריך לבנות ה'בית' ב'חכמה' ו'שכל' - ואזי אין מזיק לו הבנין, ואזי ראוי לו לבנות בית, כמו שפתיב (משלי כד, ג): "בחכמה יבנה בית, ובתבונה יתפונן, ובדעת חדרים ימלאו" וכו'.

אבל כשבונה בלא שכל - אזי מזיק לו, ומתמספן וכו'.

ועל־כן על־ידי ה'ספה', שהיא בחינת 'שכל', בחינות: "אם לבינה" (משלי ב, ג) - יכול לבנות 'בית', בבחינת (שם כד, ג): "בחכמה יבנה בית, ובתבונה יתפונן".

על־כן תכף אחר 'ספות' - הוא 'שמחת־תורה'. כי מבחינת 'ספה', משם יוצאת ה'תורה'.

ואז מתחלת ה'תורה', שהוא "בראשית" (בראשית א, א), בחינות 'בית', הינו: "בי"ת דבראשית" (זהר בראשית כט. תקוני־זהר כא. תקוני־זהר חדש, תקונא קדמאה).

נמצא: על־ידי שנכנסו בפפה - נעשים בעצמם בבחינות ה'תורה', וה'תורה' היא 'מקור כל החכמות' - בשביל זה מתר לו לבנות, כי בודאי יש לו חכמה.

וְסִימָן לְדָבָר (בראשית לג, יז): "וַיַּעֲקֹב נֹסֵעַ סִכְתָּהּ וַיָּבֶן לָוּ בֵּית" - עַל-יָדֵי מִצְוֹת סִכְהָ, הִתְרַ לָּו לְבָנוֹת.

ל"ב' - ראשי-תבות: "לו' בית". "ל"ב זו התורה" (תקוני-זהר נ:), בי"ת מ'בראשית' וכו' [למ"ד מ'לעיני כל ישראל] (זהר פנחס רטז; תקוני-זהר סז. קוז: אותיות-דרב"ע-עקיבא, סוף אות ב; ספר-הפליאה; רבנו-בבאי, שמות יג, יז; דברים לה, יב; עין דגל-מחנה-אפרים, פרשת בא).

נד.

(ח"ב ד, ג)

עַל-יָדֵי עֶסְקִים וּמְלָאכֹת שְׁעוֹשִׁין פְּרָאִי כִּמּוֹ שְׁצַרְיָךְ לַעֲשׂוֹת - נִתְעוֹדֵר אוֹתוֹ הַצִּיּוֹר שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּלָאכָה, לְמַעַלְה ב'מַעֲשֵׂה-בְרָאשִׁית', וּמֵבִיא חַיּוֹת וְהָאָרֶז לְאוֹתוֹ הַצִּיּוֹר שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּלָאכָה שֶׁל מַעֲשֵׂה-בְרָאשִׁית' שְׁלֹמְעָלָה, שֶׁהוּא מְבֹרָךְ כִּנְגַד אוֹתוֹ הָעֶסֶק וְהַמְּלָאכָה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה לְמַטָּה בְּעוֹלָם-הַזֶּה, וְהוּא קִיּוֹם הָעוֹלָם.

וְגַם זֶה הוּא 'עֲבוֹדַת-הַבּוֹרָא' - כִּי עַל-יָדֵי הָעֶסְקִים וְהַמְּלָאכֹת שְׁעוֹשִׁים, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת מְשֻׁבֵּן.

כִּי כָּל הַמְּלָאכֹת כְּלוּלִים ב'ל"ט מְלָאכֹת' וְכוּ', "שֶׁהֵם כִּנְגַד מְלָאכֹת הַמְּשֻׁבֵּן" (שַׁבַּת מט:), ו'צִיּוֹרָא דְמִשְׁכְּנָא כְּצִיּוֹרָא דְעִבְדָא דְבְרָאשִׁית" (תקוני-זהר יב), וְהָאָדָם עוֹשֶׂה הַמְּלָאכָה, ו'צִיּוֹרָא דְגוֹפָא כְּצִיּוֹרָא דְמִשְׁכְּנָא" (שם).

נִמְצָא: שְׁעַל-יָדֵי הָאָדָם' שְׁעוֹשֶׂה הַמְּלָאכָה וְהָעֶסֶק, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת מְשֻׁבֵּן.

נה.

(ח"ב ד, יב)

מְלָאכֹת מַעֲשֵׂה-בְרָאשִׁית' הוּא רְפוּאָה', כִּמּוֹ שְׁכַתוּב (דְּבָרֵי-הַיְמִיּוֹם כד, יג): "וַתַּעַל אֲרוּכָה לְמְלָאכָה בְּיָדָם" (עין בְּפָנִים).

נו.

(ח"ב ח, ז)

עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת, הֵם בְּחִינַת עֲשָׂרָה מְדַרְגּוֹת שֶׁל נְבוּאָה'. וְעַל-יָדֵי נְבוּאָה', בְּחִינַת עֲשֻׂרֵת הַדְּבָרוֹת' - זוֹכִין ל'אֲמוּנָה', לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל בְּרָא "בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת" (אָבוֹת פ"ה מ"א).

נז.

(ח"ב ח, י)

כְּשִׂיחָהּ הַחֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם לְעֵתִיד', אִז יִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל-יָדֵי נְפִלְאוֹת שֶׁלֹּא בְּדַרְדְּרֵי-הַטְּבַע', עַל-יָדֵי הַשְּׂגָחָה לְבַד.

כִּי 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם לְעֵתִיד', הוּא בְּבְחִינַת 'אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל'. כִּי עַקֵּר 'אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל', הוּא עַל-יָדֵי בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיא, ו): "כַּח מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ" וְכוּ'.

כִּמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בראשית א, א): "בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" - "שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה פָּתַח ב'בראשית', מְשׁוּם 'כַּח מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נִחְלַת גּוֹיִם', כִּדִּי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ הָאֱמוּנוֹת הָעוֹלָם: 'לִסְטִים-אַתֶּם' וְכוּ', עַל-כֵּן פָּתַח ב'בראשית', כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּרָאָה וְכוּ'" (בראשית-דְּבָרָה א, ב).

נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר 'אַרְצֵ-יִשְׂרָאֵל', הוּא עַל-יָדֵי "כַּח מַעֲשֵׂיו", עַל-יָדֵי שִׂיזוּדְעִין: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבַּרֵךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם.

וְלַעֲתִיד יְחִדֵּשׁ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּבַחֲנֵה זֶה שֶׁל
‘אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל’ - כִּי אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
בָּרָא הַכֹּל. וְעַקֵּר קִדְשֵׁי אֶרְצֵי-יִשְׂרָאֵל הוּא:
שֵׁשׁ הוּא הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד וְכוּ’.

וְאִזּוֹ יִתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַל-יְדֵי
‘הַשְּׁגָחָה’ לְבַד, כְּמוֹ ‘אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל’,
בְּחִינַת נִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ-הַטָּבַע, וְיִתְבַטַּל
הַטָּבַע לְגַמְרֵי.

נח.

(ח"ב ח, בסוף)

הַ‘עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא
הָעוֹלָם” (אבות פ"ה מ"א), הֵם
בְּחִינַת ‘כְּלֵי-מְלָאכָה שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית’.

כִּי עַל-יְדֵי ‘נְבוּאָה’ זֹכִיךְ לְ‘אַמוּנָה’, שֶׁהִיא
בְּחִינַת ‘עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת’ - כִּי עַל-יְדֵי
‘אַמוּנָה’, מְאֻמִּינִים בְּ‘הַדוּשׁ-הָעוֹלָם’ שֶׁהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ בָּרָא הַכֹּל “בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת” -
וְעַל-יְדֵי ‘אַמוּנָה’, זֹכִיךְ לְ‘הַדוּשׁ-הָעוֹלָם
שֶׁלַּעֲתִיד’ - וְאִזּוֹ יִתְעַר “שִׁיר חֲדָשׁ” (תהלים צח,
א), הַ‘שִׁיר שֶׁלַּעֲתִיד’, שֶׁהוּא ‘שִׁיר פְּשׁוּט’
וְכוּ’, שֶׁהוּא י’ אוֹתִיּוֹת.

נט.

(ח"ב יב)

שְׂרֵשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא הַכְּבוֹד, כִּי (יומא
לח. אבות פ"ו מ"ב): “כָּל מָה שֶׁבָּרָא
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא בָּרָא אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מג ז): ‘כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וְלְכְבוֹדִי בָּרָאתִיו וְכוּ’”.

וְזֶה בְּחִינַת (אבות פ"ה מ"א): “בַּעֲשֶׂרָה
מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהֵלֵא
בְּמֵאֵמֶר אֶחָד יָכוֹל לְהַבְּרִאוֹת, אֶלָּא בְּשִׁבִיל
שָׂכָר וְעֵנֶשׁ נִבְרָא בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת”.

וּבְכָל חֶלֶק וְחֶלֶק מִהַבְּרִיאָה, וּבְכָל מְאֻמֵּר
וּמְאֻמֵּר - יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת ‘כְּבוֹד מִיְחָד’
שֶׁהוּא שְׂרֵשׁוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים כט ט): “וּבַחֲיִכְלוֹ כְּלוּ
אֵמֶר כְּבוֹד” - שֶׁבְכָל מְאֻמֵּר מְלַבֵּשׁ בּוֹ
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם.

וְיֵשׁ גְּבוּל לְכָל כְּבוֹד וְכְבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
מְאֻמֵּר וּמְאֻמֵּר, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט
לְמִקְוֹמוֹת-הַחִיצוֹנִים, בְּבַחֲנֵה (ישעיה מב, ח -
הַפְּטָרַת בְּרֵאשִׁית): “וּכְבוֹדִי לֹא אַחֲרָ לֹא אֶתֵּן”.

אַבְל הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִבְּחִינַת
“בְּרֵאשִׁית מְאֻמֵּר סְתוּם” (שבת קד.
וּבַמְהַרְשֵׁ"א) שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַמְאֻמְרוֹת, וְהוּא
סְתוּם וְנִעְלָם בְּתַכְלִית הַהִסְתָּרָה.

כִּי מִהַכְּבוֹד וְהַמְאֻמְרוֹת הַמְתַּנְגְּלִים, אִי-
אֶפְשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל חַיּוֹת. וְדָבָר זֶה אִי-
אֶפְשָׁר לְהַבִּין, וְאִסוּר לְהַרְהֵר בְּזֶה כָּלֵל.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאֵדָם נִוְפֵל חֲסִי-וְשִׁלּוּם לְבַחֲנֵה
מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים, וּמִתְחִיל
לְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ וְרוּאָה שֶׁרַחֲזַק מְאֹד
מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ “אֵיךְ מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ” (זֶהר בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת; קִדְשֵׁי פֶתַר), זֶה עַקֵּר
תְּקוּנָתוֹ וְעֲלִיתוֹ, בְּבַחֲנֵה יְרִידָה תַּכְלִית
הָעֲלִיָּה.

כִּי “אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ” - זֶה בְּחִינַת הַכְּבוֹד
עֲלִיּוֹן שֶׁל הַמְאֻמֵּר הָעֲלִיּוֹן, הַמְאֻמֵּר
סְתוּם בְּרֵאשִׁית. וְכְשֶׁמְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ “אֵיךְ
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ” - בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ חוֹזֵר וְעוֹלָה אֶל
הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

וְזֶה סוּד בְּחִינַת ‘הַלֵּל-הַפְּנוּי’ - שֶׁהוּא
כְּבִיכּוֹל ‘פְּנוּי’ מְאֻלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.
וּבְאֵמֶת בּוֹדָאֵי אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִהְיֶה שֵׁם גַּם-
כֵּן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם-כֵּן מִהִכֵּן יִקַּבֵּל

חיות. אך זהו בחינה הנ"ל, שמקבל חיות מבחינת "בראשית מאמר סתום".

וזהו בחינות עולה, בחינת (בראשית כב, ז): "ואיה" השה לעלה" - שבחינת "איה", היא בחינות "שה לעולה" - לתקן ולכפר הרהור-הלב, שבא מ'מקומות-המטנפים' פנ"ל - פי על-ידי בחינות "איה", נהנתקן ועולה משם פנ"ל.

וזה בחינות מה שמובא בסוף תקונים (תקוני-זהר קלט. - על בראשית א, א): "בראשית, בר"א תי"ש" - דהינו: "השה לעולה", שנעשה על-ידי בחינת "איה", שהוא בחינות "בראשית מאמר-סתום".

גם מה שמובא לקמן (לקוטי-מוהר"ן ח"ב יז) בענין 'יראה' "יר"א שב"ת" (תקוני-זהר ה. יב. כד: סט. עח.) - שיך גם-כן לכאן, פי כל 'יראה' יש לה 'מאמר' וכו', ויש 'מאמר' שכולל בלם וכו', פנ"ל.

ל.

(ח"ב יז)

צריך לזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, פי מעלות וקדשות שבת גדולה ויקרה מאד, פמובא, ובפרט ב"ראשית-הכמה" בשערי-הקדשה בתחלתו, עין-שם.

וראוי ונכון ללמד ב"ראשית-הכמה" בשער הנ"ל, ולשום לבו היטב על כל הדברים הנאמרים שם בענין קדשת ומעלות שבת-קדש וכו'. והבן שם היטב, פדי שיתלהב לבו, לקבל שבת בשמחה גדולה ועצומה פראוי. ועל-ידי-זה ה'יראה' בשלמות, דהינו עם 'דעת'.

פי בחל - אפשר שיהיה ה'יראה' עם 'כסילות' וכו', מחמת ה'שעבוד' שיש בחל, פי על-ידי ה'שעבוד' ו'גלות' אין ה'דעת' שלם, וה'דעת' מבלבל.

אבל בשבת - הוא 'חרות', ואין 'שעבוד' ו'גלות', אזי ה'דעת' שלם.

ועקר ה'חרות' - על-ידי 'התענוג' והשמחה של שבת' וכו', ואזי ה'דעת' בשלמות, ואזי ה'יראה' פראוי, בבחינת "יר"א שב"ת" (תקוני-זהר ה. יב. כד: סט. עח. - על בראשית א, א) - פי אז ה'יראה' בלי 'כסילות' שיש בימי החל. ובזה מעלין ה'יראות-הנפולות' וכו'.

לא.

(ח"ב סו; ימי-מוהר"ן ת"ל)

התורה מענין 'מחרת יום-הכפורים' (ח"ב סו) - היא מקשרת ומחברת עם התורה "בראשית" הפמוכה אחריו (ח"ב סז), פמבאר למעין שם. (עין להלן עם כל השיחות שאחריה).

לב.

(ח"ב סז)

נאמר ב'שבת-בראשית' שנת תק"ע (שיחות-הר"ן קצו; תי-מוהר"ן מה; נט; ימי-מוהר"ן ח"א לט). והוא הספד על הרב הקדוש מבארדיטשוב זצ"ל שנסתלק אז (שם).

בשה'צדיק-האמתי' שהוא היפי של כל העולם, נתפרסם

ונתגדל בעולם - אזי נפתחין העינים של העולם, שכל מי שנכלל בו, נפתחין עיניו ויכול לראות, ורואה ומסתכל על-עצמו איך הוא אויז בכל המדות שנמשכין מארבעה יסודות שנמשכין מפנו וכו'.

ואזי יש להעולם 'בעל-הבית', שהוא משגיח על העולם.

וְזֶה בְּחֵינֵת (תְּקוּנַיִת־זֶהר יח: כד. - על בְּרֵאשִׁית א, א):
"בְּרֵאשִׁית - רֵא"שִׁי"ת".

הוֹצֹת". וְאִזִּי אֵין 'בֵּית', וּמִתְגַּלְגְּלִים
בְּ'הוֹצֹת' הַסִּיּוֹשָׁלוּם.

רֵא"שִׁי' - זֶה בְּחֵינֵת 'מַחִיּוֹן'.

"בֵּית" - זֶה בְּחֵינֵת 'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ' -
שֶׁעָקַר קִיּוּמוֹ עַל-יְדֵי בְּחֵינֵת
הַ'מַּחִיּוֹן', בְּחֵינֵת (תְּקוּנַיִת־זֶהר קכו:): "תִּלְתַּת גּוֹנִיּוֹן
דְּעֵינָא וּבֵת-עֵינִי".

וְשִׁיחֹת-הָרִ"ן קָצוּ; חֵי-מוֹהָרִ"ן מַה (הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת
אֲמִירַת הַתּוֹרָה ח"ב סז הַנ"ל בְּשַׁבַּת בְּרֵאשִׁית): שִׁיחֹתוֹ הַקְּדוּשָׁה
שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי פְרָשֶׁת נַח תַּק"ע: הַתּוֹרָה שְׁלִי
גְדוּלָּה מְאֹד, וְהִיא כְּלָה רֵוַח-הַקְּדֻשָּׁה, וְיִכּוּלִין לִידַע מִמֶּנָּה
עֲתִידוֹת, שְׁמִי שֵׁיטָה עֲצֻמוֹ וְיֶאֱזִין וְיִקְשִׁיב הַתּוֹרָה שְׁלִי,
יְכוּל לִידַע עֲתִידוֹת שִׁיחֵיהָ. וְאֵין צְרִיךְ לֹאמַר אַחֲרֶיךָ
כְּשֶׁנֶּעֱשִׂין הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם - שְׁאֵז יְכוּלִין בְּוֹדָאֵי לְמִצָּא הַכֹּל
בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה שְׁלִי, וְלִרְאוֹת וְלִהְבִּין שֶׁהַכֹּל מְבֹאֵר בְּתוֹךְ
הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמָרָה כָּבָר.

וְ"הוּא מְחִזֵּק בְּדִקְיַה-בֵּית" (עַל-פִּי מְלָכִים-ב
יב, וְיִזְחֶט-יג; כב, ה; דְּבַרֵי-הַיְמִיּוֹסִיב לז, י) -

כִּי תִקּוֹן הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ הוּא עַל-יְדֵי-זֶה.
וְעַל-יְדוֹ - קִיּוּם הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְקִיּוּם הַבָּתִּים
וְהַדִּירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּצְוִלִין מִשְׁרַפַּת אִשׁ.

כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת (ח"ב סז הַנ"ל) אֲמָרָה בְּלִיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ
בְּרֵאשִׁית, וְאֵז לֹא נֹדַע עַדִּין שׁוּם דְּבָר מִפְּטִירַת הָרַב
מִבְּאֲרֵיטְשׁוּב, עַד אֵיזָה יָמִים אַחַר שַׁבַּת בָּאָה הַיְדִיעָה
לְכָאֵן. וְאֵז רָאוּ וְהִבִּינוּ לְמַפְרַע: אֵיךְ שֶׁכָּל עַנְיָן זֶה הוּא
מְרַמֵּז בְּבִאוּר הַיֵּטֵב בְּתוֹךְ דְּבַרֵי הַמֶּאֱמָר הַנ"ל.

וְזֶהוּ (סְמִיכוֹת סִיּוּם הַתּוֹרָה בַּתְּחִלָּתָהּ): "בְּרֵאשִׁית"

(בְּרֵאשִׁית א, א), "לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל"
(דְּבָרִים לז, יב). "בְּרֵאשִׁית" - הֵינּוּ: 'רֵא"שִׁי-
בֵּית' - בְּחֵינֵת הַ'צְדִיק' שֶׁהוּא הַפֶּאֶר שֶׁל
הָעוֹלָם - עַל-יְדוֹ נִפְתַּחִין 'עֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל'.

כֹּל-זֶה שֶׁמַּעֲתִי אַחַר 'שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית' שְׁנַת תַּק"ע, בַּעַת
שֶׁהֲרֵאִיתִי לוֹ הַתּוֹרָה "בְּרֵאשִׁית לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל" בְּכַתָּב,
הַנִּדְפָּסֶת בְּ"לִקוּטֵי-תַנְיָנָא" סִימָן ס"ז. וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁבוּעַ רָאִינוּ
בְּחוּשׁ כָּל הַנ"ל: אֵיךְ בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלוֹ הוּא מְגַלֶּה
נִעְלָמוֹת וְעֲתִידוֹת.

וְזֶה בְּחֵינֵת 'הַסֶּפֶד עַל סְלוּק הַצְדִיק' - כִּי

"בְּרֵאשִׁית" הוּא 'הַסֶּפֶד' עַל 'נַח',
הֵינּוּ מְאָמַר הַנ"ל עַל 'בְּרֵאשִׁית', הוּא 'הַסֶּפֶד'
עַל סְלוּק הַצְדִיק' שֶׁהוּא בְּחֵינֵת 'נַח'. כִּי שָׁם
נֶאֱמַר מִבְּחֵינֵת הַ'הַעֲלָמָה' שֶׁנִּסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם
הַצְדִיק שֶׁהוּא הַפֶּאֶר שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְכו'.

כִּי מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כֹּף הָיָה: כִּי בְּשַׁבוּעַ הַקּוֹדֶם בְּיוֹם חֲמִישִׁי
שֶׁהוּא כ"ה תְּשֻׁרֵי שְׁנָה הַנ"ל, נִסְתַּלַּק כְּבוֹד הָרַב הַגָּאוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא, הַחֲסִיד הַמְּפָרָסֶם מִזְרַנוּ הָרַב רַבִּי לִוִי יִצְחָק
זצ"ל, אַבְ-בֵּית-דִּין דְּקַהֲלַת קֹדֶשׁ בְּרִדִּיטְשׁוּב. וּבְשַׁבַּת שְׁאַחַר
יּוֹם חֲמִישִׁי הַנ"ל שֶׁהוּא שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית, אֵז נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה
הַנ"ל מִפִּי רַבְּנֵנוּ ז"ל, הַמִּתְחַלֵּת "בְּרֵאשִׁית, לְעֵינֵי כָּל
יִשְׂרָאֵל", הַמְּדַבֵּרַת מֵהַעֲלָמַת הַפֶּאֶר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, דְּהֵינּוּ:
הַעֲלָמַת וְהַסְתַּלְקוּת הַצְדִיק שֶׁהוּא הַפֶּאֶר שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְאִזִּי כְּשֵׁישׁ זֶה הַצְדִיק שֶׁהוּא הַ"רֵאשִׁי-

בֵּית" - אִזִּי יֵשׁ בְּחֵינֵת 'רֵאשִׁי' וְיֵשׁ
בְּחֵינֵת 'בֵּית' - וְאִזִּי כְּלָנוּ בְּחֵינֵת 'בְּנֵי-בֵּית'.

וּבַעַת שֶׁשִׁמְעֵנוּ זֹאת הַתּוֹרָה מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, לֹא
הֵינּוּ מְבִינִים כָּלֵל לְהִיכֵן מַגִּיעַ כְּוִנָּתוֹ, כִּי אֵז בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבַּת
עַדִּין לֹא נֹדַע כָּלֵל מִפְּטִירַת הַצְדִיק הַנ"ל, עַד יּוֹם שְׁנֵי אַחַר
שַׁבַּת.

אֲבָל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם זֶה הַ"רֵאשִׁי'

שֶׁהוּא הַפֶּאֶר, בְּחֵינֵת: "שָׁם ה"

(שְׁמוֹת כ, ו; דְּבָרִים כח, י; וְעוֹד) - אִזִּי מִתְגַּבְּרִין חֶסֶם
וְשָׁלוּם 'שְׁמוֹת הַטְּמָאָה שֶׁל הַחִיצוֹנִים',
בְּחֵינֵת הַמְּפָרָסִים שֶׁל שְׁקָר, וְהֵם בְּחֵינֵת
רֵאשׁ שֶׁל הַפְּטָרָא-אַחֲרָא, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד רֵאשׁ
הַנ"ל דְּקֹדֶשׁ, בְּחֵינֵת (אֵיכָה ד, א): "רֵאשׁ כָּל

וְאַחֲרֶיךָ בְּשַׁבוּעַ שְׁאַחַר שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית, נֹדַע לָנוּ מִצְרַתָּן
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּסְתַּלַּק הַצְדִיק הַגְּדוֹל הַנ"ל. אֵז הֵינּוּ
מְבִינִים לְמַפְרַע: שֶׁרַבְּנֵנוּ ז"ל גִּלָּה בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, כִּי זֹאת
הַתּוֹרָה מְדַבֵּרַת מֵהַעֲלָמַת הַפֶּאֶר וְכו', וְהַצְדִיק הַנ"ל הָיָה
נִקְרָא בְּפִי רַבְּנֵנוּ ז"ל: "פֶּאֶר שֶׁל יִשְׂרָאֵל", בְּחֵינֵת 'תְּפִלִּין'
(חֵי-מוֹהָרִ"ן ער; יְמִי-מוֹהָרִ"ן ח"א לט).

וְכֵן בְּאוֹתָהּ הַשְּׁנָה לֹא הָיוּ אֲתֵרוּגִים מְצוּיִים, וְאַחֲרֶיךָ בָּאוּ
אֲתֵרוּגִים עַל פִּי נֶס. וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל: "שֶׁהָיָה בְּטוּחַ עַל

צדיקי-הדור, ובפרט על הצדיק הנ"ל שהוא פאר הקהלה שִׁלְנוּ - שִׁיְהִיו אֲתֵרוּגִים וכו"ל! - על־פּן רֵאִינוּ בְּבוֹרֵה: שְׂרַבְנוּ גַלְהָ בְרוּח־קִדְשׁוֹ בְּהַתּוֹרָה הַנִּל, הַסְתַּלְקוּת הַצַּדִּיק הַנִּל.

והנה במאמר זה מבאר: שִׁפְשׁוּסְתַּלְק הַצַּדִּיק הָרֵאש־בַּיִת, על־יְדִיזָה נִתְגַּדְלִין וְנִתְפָּרְסָמִין בְּעַלִּי שְׁמוֹת הַטְּמָאָה וְקִדְרִיִּים" וכו', וכן "על־יְדִיזָה בְּאִים שְׁרָפוֹת רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן". וְכַל־זֶה רֵאִינוּ בְּעֵינֵינוּ: שִׁבְסָמוּךְ אַחַר פְּטִירַת הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַנִּל, נִתְפָּרְסָם סָמוּךְ לְמִקְוֹמוֹתֵינוּ, קִדְרִי אֶחָד בְּכַפֵּר תְּנוּאָסְטִיוֹעַץ בְּפָרְסוּם גְּדוּל, וְהִיוּ נוֹסְעִים אֵלָיו מְכַל הַסְּבִיבוֹת, וְעָשָׂה פְּעֻלוֹת רַבּוֹת בְּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה. וְכֵן נִתְפָּרְסָמוּ כְּמָה וְכְמָה קִדְרִיִּים בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים.

גם באותה השנה היו שרפות גדולות בעולם, עד שכמעט שלא היתה עיר אחת שלא נשרפה כמה פעמים. וגם בגרסלב היו שרפות גדולות כמה פעמים בשנה זו, וכן בעירות הסמוכות והרחוקות. ובזה ראינו בעינינו: איך שכל תורתו, היא כלה רוח־הקדש, ויכולין לידע ממנה עתידות, כאשר אמר הוא ז"ל בעצמו על מאמר הנ"ל.

גם מה שאמר קדם סכות: "שהוא בטוח בכחו של הרב הקדוש הזה שיהיו אתרוגים במדינתנו" וכו' - מבאר גם־כן בזה המאמר בסופו, מענין ה'דור האתרוגים', שנמשך גם־כן מה"ראש־בית', בבחינת (ישעיהו מא ד): "קרא הדרות מראש" וכו', עין שם].

[ימי־מוהרנ"ת ח"א לט (השתלשלות אמירת התורה ח"ב סז הנ"ל בשבת בראשית): ותכף אחר סכות, נסתלק הרב־הקדוש מורנו הרב לוי יצחק זצ"ל, אב־בית־דין דקהלת־קדש בארדיטשוב. ומעשה שהיה כן היה, בקיץ תקס"ט נסע הרב הצדיק הנ"ל מבארדיטשוב על המדינה, והרחיק נדד למדינת וליחא"י שקורין 'מאלדאביע', מה שלא היה דרכו לנסע לשם. וספרו זאת לפני רבנו בקיץ הנ"ל, והיה קצת לפלא נסיעתו זאת.

ביום שלאחריו שאל רבנו ז"ל על הבעל מגיה רבי יעקב: "היכן הוא!" - ואמר: "שרוצה לבדק תפלויו!" - והבינו: "שיש לו פונה בזה!" - ואחר־כך בא רבי יעקב בעל המגיה הנ"ל, ובדק תפלויו, והיו כשרים ויפים מאד מאד - כי היו מפתיבתיד הסופר הצדיק המקרסם, מורנו אפרים ז"ל, אשר כתב שלו מתקיים ביותר, ונראה כחדש ממש כמפרסם.

אחר־כך ענה ואמר רבנו ז"ל: "זה הענין שספרו אתמול ש'הרב מבארדיטשוב נסע למאלדאביע', עבר עלי בדעתי בכל הלילה הזאת, ומחמת־זה בדקתי התפלוין שלי!" -

ואמר על־זה, ענין נפלא ונורא מאד כדרכו. ומתוך כלל דבריו האלו, נשמע: שקורא להרב הנ"ל "פאר ישראל".

אחר־כך כשלא היו האתרוגים, וכבר היה הרב הנ"ל בביתו. ואחר־כך כשבאו אתרוגים, אמר: שהיה בטוח על הרב הנ"ל שהוא "פאר הקהלה" שלנו וכו' כנ"ל.

ובין יום־הכפורים לסכות, דבר רבנו ז"ל הרבה מאתרוגים והיה מצפה ומחכה מאד להשם־יתברך: "שיעשה נסים שיביאו אתרוגים!" - ועשה בזה מה שעשה.

ואמר אז התורה (שיחות־הר"ן פז) מענין אתרוג: שכפי הימים־הנוראים שלנו, ראוי שיהיה לנו אתרוג יפה וכו'.

גם אמר אז בין יום־הכפורים לסכות, התורה המתחלת: "הצדיק מכרח לעשות תשובה בעד ישראל" (ח"ב טו), ומבאר שם הענין מה שקורין "מחרת יום הכפורים", "שם ה'", עין־שם.

ואני לא הייתי אז אצלו בין יום־כפור לסכות כשגלה ענינים אלו, ותכף אחר שמת־תורה שהיה ביום שלישי, באתי אליו, ביום אסרו־חג, דהינו: ביום רביעי פרשת בראשית. ותכף שמעתי מחברי ענינים הנ"ל, וכתבתי על הספר.

ובלילה שלאחריו, דהינו בלילה השישי ליום חמישי, הבאתי לפניו פתיבת התורה הנ"ל, כדרכי תמיד להראות לו כל מה שאני פותח מתורתו. ולקח הפתח, ועין בו, וישב עליו, והביט בו היטב, והפתי בו איזה שנוי, כי ישב כמו טרוד בצער גדול, ועיניו היו מלאים דמעות קדושים, ולא גלה כלל דבר מצערו, גם לא דבר עמי, רק ישב בשתיקה כנ"ל.

אחר־כך בליל שבת קדש שהוא פרשת בראשית, נכנס הרב דפה (תלמידו רבי אהרן ז"ל) אצלו, בשעת הסעודה, כדרכו תמיד, ענה ואמר לו רבנו ז"ל דברי צחונת: "שביתו כמו סכה וכו"ל!" - כי אז ירדו גשמים ובית הרב לא היה מקרה היטב, ומן־הסתם ירדו הגשמים לביתו כמו לתוך הסכה. (ואז על־ידי השיחה הזאת, נשתלשלה תורה רס"ו. שיח־שך־יקדש ח"ב רעח).

ואחר־כך ענה ואמר: "בשביל שאין בעל־הבית!" - דהינו: "שאינן הרב משגיח היטב כמו בעל־הבית" וכו'! - אחר־כך דבר עם העולם על השלחן שיחות אחרים.

אחר־כך ענה ואמר: "אצלי אין לכם כלום, כי אצל צדיקים אחרים מרגישים עתה שהוא שבת בראשית, ואצלי אין ריאים כלום!"

(עלים-לתרופה, א נח תקצ"ז: וּגַם תּוֹדָה לְאֵל שְׁמַחְנוּ קֶצֶת בְּשִׁמְיִי - עֲצַרְתָּ וְשִׁמַּחְתָּ תּוֹרָה וּבִשְׁבַת-בְּרֵאשִׁית).

עניתי אני ואמרתי לפניו: עתה הוא דרך הצדיקים לומר על 'חבור התחלת התורה בסופה', דהיינו: לחבר "בראשית" עם "לעיני כל ישראל!"

ענה ואמר בדרך צחוק קצת: "גם אני אומר על זה!" - ותכף חזר לאחוריו ואמר: "לא אוכל!" - וחזר ואמר: "אף על פי כן אמר!" - וחזר שוב לאחוריו ואמר: "אבל לא אוכל!" - וכן חזר כך כמה פעמים שאמר: "אף על פי כן אמר!" - ושוב חזר לאחוריו.

אחר כך אמר: "ויהי מה, אני אמר!" - ותכף שאל: "במה דברנו עתה?!" - עניתי אני ואמרתי לו איזה מהשיחות שספרנו עמו אז. ענה ואמר: "לא לזה הדבור פונתי!" - ואמר בעצמו: "הלא דברנו מקדם מענין שאינו נמצא בעל-הבית", וכו' כנ"ל!

ותכף ישב בשתיקה, ונתלהב מאד, והתחיל להוציא מפיו גחלי אש, כי כל דבריו היו כגחלי אש, וענה ואמר כל התורה על "בראשית, לעיני כל ישראל", הנדפסת בלקוטי-תניינא בסימן ס"ז, עין-שם. ושם דבר מענין העלמת הפאר, מה שנתעלם הצדיק שהוא הפאר והחן שהוא הבעל-הבית של העולם.

ואמר התורה ביראה גדולה כדרכו, ועיניו היו מלאים דמעות, ושום אדם לא ידע מה שמרמז בתורתו מענין 'הסתלקות הצדיק הנ"ל'.

ביום ראשון אחר שבת, שמענו השמועה: "שנסתלק הרב הצדיק מברדיטשוב!" - ולא רצינו להאמין.

אחר-כך בליל השיף ליום שני, הבאתי לפניו ז"ל, התורה בראשית הנ"ל, שכבר כתבתיה ביום ראשון. עיין והביט בה היטב, וגם אז ישב משתומם בצערו, והבנתי: "פי דבר הוא!" - ואחר כך ענה ואמר: "התורה שלי גבוה מאד, והיא כלה רוח-הקדש, ויכולין לידע ממנה עתידות, מכל-שכן כשכבר הדבר נעשה, בודאי יכולין למצא הכל בתוך תורתו וכו'!"

אחר כך ביום שני, נשמע עוד הפעם: "שהצדיק הנ"ל נסתלק!" - והתחלתי להיות נבון בדעתי: "אולי הוא אמת?!" - והיה לי צער גדול, כי ידעתי שרבענו ז"ל יצטער מאד מאד על זה בלי שעור.

בתוך כך הלכתי אנה ואנה, ונזכרתי: הלא הסתלקות הצדיק הנ"ל מרמז בתורתו הקדושה שגלה בליל שבת קדש, כי הזכיר שם מענין הסתלקות והעלמת הפאר וכו',

וכבר ידענו אצלו: שהצדיק הנ"ל נקרא אצלו "פאר". וגם דיקא בלילה הזאת שמעתי מפיו הקדוש, שמהתורה שלו יכולין לידע עתידות, מכל-שכן שיכולין למצא בה מה שכבר נעשה בעולם כנ"ל.

ותכף נתחזק בדעתי: "שהדבר אמת!" - והלכתי ודברתי עם חברי רבי נפתלי. ותכף הקדים עצמו ואמר: בודאי מבאר הסתלקותו, בתורתו של רבנו, בליל שבת זה.

ואז ראינו נפלאות-השם: איך תורת-הקדושה כלולה, מכל מה שנעשה בעולם. וכן ראינו כמה פעמים. אבל אף-על-פי-כן נזהרנו בלנו: שלא לגלות לרבנו ז"ל בפה בפרוש. אף-על-פי שיידענו שיודע על-פי רוח-הקדש, אף-על-פי-כן הדבור עושה רשם.

אחר-כך בליל שבת קדש בפרשת נח, ועדין לא הודיעו לו הסתלקותו של הצדיק הנ"ל. ואז בליל שבת קדש השני הנ"ל, ענה ואמר: "איזה סדרא קורין בשבת זה?!" - והשבנו: "פרשת נח!" - ענה ואמר: "אתחיל לומר תורה בכל שבת". והתחיל ואמר: "בראשית", הוא הספד על 'נח' שהוא הצדיק וכו', כמו שנדפס בסימן הנ"ל.

ואז זלגו עיניו דמעות, וכך העומדים עליו הורידו דמעות, מחמת שכבר ידעו כלם מהסתלקות הצדיק הנ"ל. ואחר-כך נמשך עוד איזה זמן, ולא הודיעו לו בפרוש, עד שקרא לאיש אחד, וצוה עליו: "שיספר לו מהסתלקות הצדיק הנ"ל!" - והשיב לו: "הלא אמרו, שעדין אינכם יודעים בזה, וכל בני-הבית הזהירו אותי הרבה, שלא לגלות לכם!" - ענה ואמר: "וכי לא אדע? הלא כבר יודעין מזה בארץ-ישראל!"

והאריך אז בשיחה, מגדל השבר המר של העולם, שנסתלק מהם 'פאר-הדור', צדיק קדוש ונורא כזה, זכותו-יגדעלינו.

ואחר-כך נודע לי: שבאותו הלילה שהבאתי לפניו התורה (ח"ב סו): "מענין 'מחרת יום-הכפורים' שנקרא 'שם השם' - אז נסתלק הצדיק הנ"ל. כי התורה היא, היא מקשרת ומחברת עם התורה "בראשית" הסמוכה אחריו, כמבאר למעין שם.

ואז ראיתי והבנתי נפלאות-השם, איך הכל גלוי לפניו, והכל מבאר בתורתו. ואי-אפשר לבאר בכתב, כל מה שעבר בזה.

ויש בזה עוד דברים בגו - כי באמת: עקר ההספד הנ"ל הנאמר בהתורה בראשית הנ"ל, נאמר על-עצמו וכו' - אך נסמך על 'הסתלקות הצדיק' הנ"ל, כדרכו הנפלא בכל

התורות, שכולל דברים הרבה בלי שעור בתורה אחת וכו'.
אך בלי זה אי אפשר לבאר בכתב.

לג.

(ח"ב עא)

"כל העולם נברא בשביל כבוד השם-
יתברך, כמו שכתוב (ישעיה מג, ז):
'לכבודי בראתיו וכו'" (יומא לח. אבות פ"ו מ"ב).

כי יש כבוד פרטי לכל מאמר ומאמר של
ה"עשרה מאמרות שבהם נברא
העולם" (אבות פ"ה מ"ב) - אשר בשביל אותו
הכבוד היה זה המאמר, שעל-ידו נברא
'חלק פלוני' מהבריאה - כדי שיגיע כבוד
זה להשם-יתברך. וכן מאמר אחר, שבו
נברא 'חלק אחר' מהבריאה - היה בשביל
'כבוד אחר' שיגיע להשם-יתברך.

ועל-כן בשאחד מישראל זוכה לראות
בעצמו איזה התגלות הכבוד,
הינו פשיש לו 'איזה כבוד' - הוא צריך לידע
מ'איזה מאמר' נתהוה זה הכבוד.

ובודאי לאו כל אדם זוכה לזה, להרגיש
בעצמו התגלות כבוד השם-
יתברך.

אבל אלו שהם "בהיכלא דמלכא" (זהר
בשלח נז. יתרו פח: תרומה קכח. ועוד) -
פשיש להם 'איזה כבוד' - אזי אין לוקחין
לעצמן כלל מן הכבוד, רק מעלין הכל
להשם-יתברך, והם מבינים בה'כבוד'
מ'איזה מאמר' נתהוה זה הכבוד.

וזה בחינת (תהלים כט, ט): "ובהיכלו פלו
אמר כבוד" - שאצל אלו שהם
"בהיכלא דמלכא", ה'כבוד' הוא פלו
אומר, הינו פלו מאמר. כי ה'כבוד' שיש
להם, הוא פלו רק בשביל ה'מאמר' שנתהוה
בשביל זה ה'כבוד'.

וזה בחינת (דניאל א, ד): "ואשר פח' בהם
לעמד בהיכל המלך". "פח" - זה
בחינת "כ"ח אתון דמעשה בראשית"
(תקוני-זהר יג.), בחינת "עשרה מאמרות
שבהם נברא העולם". שאלו שהם
"בהיכלא דמלכא" - מגלין ומאירין ה'כ"ח
אתון' על-ידי ה'כבוד'.

לד.

(ח"ב עב)

על-ידי ה'בושה' שרואה כל-אחד רחוקו
מהשם-יתברך, עושין 'תשובה'.
כי עקר ה'תשובה' על-ידי ה'בושה',
ו'תשובה' הוא בחינת 'חיים', בחינת (יחזקאל
יח, לב): "והשיבו וחיו", בחינת 'חיים-נצחיים'
של עולם-הבא, בחינת 'שבת', בחינת (תפלת
מוסף-שבת): "טועמיה חיים זכו".

וזה: "בראשית" (בראשית א, א), "יר"א
בש"ת" (זהר פנחס רנז. תקוני-זהר כד. עב:
צב: קב. קמה:), "יר"א שב"ת" (תקוני-זהר ה. יב.
כד: סט. עח.) - כי ה'יראה' וה'בושה', דהינו
בחינת 'תשובה' - הוא בחינת 'שבת', בחינת
'חיים-נצחיים' של עולם-הבא.

לה.

(ח"ב עח: שיחות-הר"ן קנג)

גם 'קדם קבלת-התורה' היתה ה'תורה'
במציאות, אמנם אז היתה בהעלים
ובהסתר, שהיו ה'עשרת-הדברות' נעלמין
"בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם"
(אבות פ"ה מ"א), שהיתה כל התורה בלה
נעלמת ונסתרת בתוך 'ישוב-העולם'
שנברא "בעשרה מאמרות" וכו'.

והצדיק בעת פשיטותו, בשעה שפורש
מן התורה, שהוא אז בחינת 'איש
פשוט' - הוא מקבל היות מבחינת 'קיום

הָעוֹלָם קָדָם קַבְלַת־הַתּוֹרָה, שֶׁהָיָה הָעוֹלָם
מִתְקִים אִזּוּ רַק בְּחֶסֶדוֹ, בְּחִינַת "אוֹצֵר מִתַּנַּת
חַנּוּם" (שְׁמוֹת־רַבָּה מֵה, ו),

וְזָהוּ בְּחִינַת הַדֶּרֶךְ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהַצַּדִּיק מְחִיָּה עֲצָמוּ בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ
מִשָּׁם.

כִּי עֵקֶר 'בַּח קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא
עַל־יְדֵי בְּחִינַת (תְּהִלִּים קי"א, ו): "בַּח
מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם",
כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּפָסוּק "בְּרֵאשִׁית"
(בְּרֵאשִׁית א, א): "שֶׁבִשְׁבִּיל זֶה פָּתַח
בְּ'בְרֵאשִׁית', שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ גְזֻלָּנִים אַתֶּם וְכוּ',
כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל, וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה
לָהֶם וּבְרִצּוֹנוֹ וְכוּ'" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה א, ב).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר בַּח אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא
מִבְּחִינַת "עֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ה מ"א), שֶׁהֵם בְּחִינַת
"בַּח מַעֲשָׂיו", שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל
יְכוּלִים לִילְכֹד וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וְגַם בְּ'חוּץ־לְאֶרֶץ' נִמְצָא בְּחִינָה זוֹ - כִּי
יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשַׁת בָּאִים לְפַעֲמִים
בְּמִקְוֹמוֹת שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד מִקְדְּשַׁת
יִשְׂרָאֵל, וְכוּבְשִׁים הַמְּקוֹם וּמִקְדָּשֵׁין אוֹתוֹ,
שֶׁזָּהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְהָיוּ
יְכוּלִים לֹאמֹר: 'גְזֻלָּנִים אַתֶּם, שֶׁכִּבְשִׁתֶּם זֶה
הַמְּקוֹם שֶׁאִינוֹ שְׁלֹכֶם'.

אֲךָ עַל־יְדֵי "בַּח מַעֲשָׂיו", בְּחִינַת "עֲשֵׂרָה
מְאֻמְרוֹת" - יֵשׁ לָנוּ רִשּׁוֹת לְכַבֵּשׁ כָּל
הָעוֹלָם וּלְקַדְּשׁוֹ בְּקִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא
יִתְבָּרַךְ בְּרֵאָה, וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָנוּ.

נִמְצָא: שֶׁ"עֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת" שֶׁמְלַבְּשִׁין
בְּ'דֶרֶךְ־אֶרֶץ', בְּ'יִשׁוּב הָעוֹלָם' - הֵם
'דֶּרֶךְ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִין
לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וְזָהוּ בְּחִינַת 'דֶּרֶךְ־אֶרֶץ', שֶׁהוּא 'דֶּרֶךְ
וְנָתִיב לְאֶרֶץ', הֵינּוּ: לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

וּבְזֶה הַדֶּרֶךְ־אֶרֶץ, הַדֶּרֶךְ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,
בְּחִינַת "עֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֶם
נִבְרָא הָעוֹלָם", שֶׁשָּׁם נַעֲלַמְת הַתּוֹרָה - בְּזֶה
בְּעֲצָמוֹ הַצַּדִּיק מְחִיָּה עֲצָמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ
שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה - כִּי אִזּוּ מְחִיָּה עֲצָמוֹ
בְּבְחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁנַּעֲלַמְת בַּתּוֹךְ הָעוֹלָם, בְּכָל
הַדְּבוּרִים וּבְכָל הָעֲבָדוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּעֲשֵׂרָה
מְאֻמְרוֹת שֶׁשָּׁם נַעֲלַמְת הַתּוֹרָה.

לו.

(ח"ב צא)

הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים, מְדַבְּרִים לְפַעֲמִים
עִם רִשְׁעִים, וּמְסַפְּרִים עִמָּהֶם
מִעַסְקֵי מַלְחָמוֹת וְכוּיֵצֵא בְּזֶה. אֲךָ הוּא
מְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָאֹזֶר הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה וְכוּ'.

כִּי אִם הָיָה הַצַּדִּיק מְדַבֵּר תַּכְּפָּה תּוֹרָה
בְּפָרוּשׁ עִם הָרִשָּׁע - הָיָה יָכוֹל לְהַתְּפַקֵּר
יוֹתֵר, כִּי הָיָה "נִעֲשֶׂה אֲצִלּוֹ סֵם מוֹת" (יוֹמָא
עב:), וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַתּוֹרָה
בְּצִרוּפִים אַחֲרִים.

וְכֵמוֹ שֶׁמְצִינּוּ (מְגִלָּה ט): "בְּתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ,
כְּשֶׁהוֹשִׁיב שְׁבָעִים־יוֹשְׁנִים זְקֵנִים,
וְנָתַן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
לְהַלְבִּישׁ הַתּוֹרָה בְּצִרוּפִים אַחֲרִים, וְכָתְבוּ:
'אֵלֶּקִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית' וְכוּ'". וְכֵמוֹ שֶׁפָּרַשׁ
רַש"י שָׁם: "כִּי אִם הָיוּ כּוֹתְבִין הַתּוֹרָה כְּמוֹת
שֶׁהָיָה, הָיָה מִתְּפַקֵּר יוֹתֵר" וְכוּ'.

לו.

(ח"ב צא)

עַל־יְדֵי שֶׁהַצַּדִּיק מְלַבֵּשׁ 'אוֹר־הַתּוֹרָה'
בְּ'סְפוּרֵי־דְּבָרִים' - עַל־יְדֵי־זֶה
מִקְשֵׁר 'חֲכָמָה־תְּתָאָה' עִם 'חֲכָמָה־עֲלֵאָה'.

וְזָהוּ (שמות כ, א): **"וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר"**.

"וַיְדַבֵּר" - לשון זיווג והתקשרות, כמו: **"ראוה מדברת"** (כתבות יג).

"אלקים את" - זה בחינת 'חכמה-תתאה' ו'חכמה-עלאה'. **"אלקים"** - בחינת 'חכמה-תתאה'. **"את"** - בחינת 'חכמה-עלאה', בחינת: **"את השמים"** (בראשית א, א).

היגו: לזוג ולקשר 'חכמה-תתאה' ב'חכמה-עלאה' - זה נעשה על-ידי בחינת: **"הדברים האלה לאמר"** - היגו: על-ידי הצדיק שמלביש **"הדברים האלה"** - היגו: **'דבורי-התורה'**, הוא מלביש ב'ספורי-דברים'.

וְזָהוּ: **"לאמר"** - לשון 'הלבשה', כמו שכתוב (איכה ב, יז): **"בצע אמרתו"**, שפרושו: **'לבוש'**.

לח.

(שיחות-הר"ן ה; ריט)

וְהָיָה רגיל להזכיר בפמה פעמים: גדל עצם נפלאות הטובה שעשה לנו משה רבנו עליו-השלום, שבחר לנו חלק טוב מאד, ונתן לנו את התורה, ופתח בה (בראשית א, א): **"בראשית ברא אלקים את השמים וכו"**, וגלה לנו האמונה הקדושה בלי שום חכמות וחקירות, רק צוה עלינו להאמין בהשם-יתברך באמונה לבד. ועל-כן אסור לנו לכנס בחקירות בכלל חסו-שלום.

[לקוטי-הלכות, ספה ו, יד: עקר הכלל: הוא להמשיך ולגלות האמונה הקדושה, "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד" (מלכים-א ה, ס) - "לידע ולהודיע ולהודע, שהוא האל, הוא היוצר, הוא הבורא" (אבות פ"ד

מ"ב) הכל, יש מאין המחלט - להאמין בחדושי-העולם באמונה שלמה.

שהוא בחינת (בראשית א, א): **"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"**, שמשה רבנו עליו-השלום פתח את התורה הקדושה בפסוק זה. להודיע: שאין צריכין ואסור לחקר שום חקירה "מה לפנינו ומה לאחור" (תגינה פ"ב מ"א) וכו'.

רק קבלת-התורה מתחיל מזה [מ'בראשית'] - להאמין באמונה שלמה לקול דברי אלקים חיים היוצאים מפי משה, שפתח לנו את התורה, בלי שום חקירות וחקמות, רק הודיע לנו מיד שרש יסוד האמונה הקדושה - שהוא: **"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"**.

ויכמו ששמעתי זאת מפי רבנו הקדוש ז"ל, לענין הרחקת הפילוסופיא והחקירות, רק להאמין לקול אבותינו בפשיטות, פאשר פתח לנו משה: **"בראשית"** וכו', כמוכא מזה בספריו הנדפסים (שיחות-הר"ן ה; ריט), עי' שם.

לט.

(שיחות-הר"ן רכב)

רבנו ז"ל דבר עם אחד שהיה לו בלבולי אמונה, וחזק אותו ואמר לו, שאיתא: **שכל התהוות מעשה בראשית היה, רק בשביל מה שצפה השם-יתברך, שיהיו אנשים שיהיה להם יסורים בענין האמונה הקדושה,** מחמת הבלבולים והכפירות העולים על מחשבתם רחמנא-לצלן - והם יתגברו פנגד אלו המחשבות, ויתחזקו באמונה. **ורק בשביל זה ברא השם-יתברך את כל מעשה-בראשית.**

ועל-ידי-זה נתחזק זה האיש מאד תמיד בכל-יעת שבאו עליו בלבולים הנ"ל.

וכן מבאר בדברי רבנו ז"ל בפמה פעמים: **"שעקר הבריאה היה בזכות האמונה"**, כמו שכתוב (תהלים לג, ד): **"וכל מעשהו באמונה"**.

מ.

(שיחות-ה'ר"ן רפה)

דבר פעם-אחד בהפלגת גדלות סודות נוראות תורתנו הקדושה: "הלא כל ספר תקונים, הוא על תבת "בראשית" לבד. ועל ספר התקונים לבד לא יספיקו אלפים ספרים לבאר עצם רבוי הסודות שיש שם וכו'. וכל ספר התקונים עם כל מה שנכלל בו, הוא רק פרוש על תבת "בראשית" לבד. וכן על תבת "ברא", יכולין גם-כן לעשות ספר תקונים עם רבוי סודות וכו'.

ומזה יכולין להבין ולשער קצת, גבהות עמקות תורתנו הקדושה - כי כן על כל תבה ותבה של התורה יש סודות רבות, כמו אלו הסודות הפלולים ב'ספר התקונים' שהוא על תבת "בראשית" לבד וכו'.

מא.

(חיי-מוהר"ן תטז)

באמת אין אנו צריכין לכנס בכל בחקירות ומופתים, רק אנו מאמינים בהשם-יתברך שברא את העולם בששת ימי בראשית, ב'אמונה-שלמה', בלי שום 'חקירות' כלל, כמו שכתוב (בראשית א, א): "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ".

כי אנחנו מאמינים בני מאמינים זרע אברהם יצחק ויעקב, ואנו מאמינים בהשם-יתברך ובתורתו הקדושה בלי שום 'חקירות', רק ב'אמונה-שלמה' לבד, וזה יסוד כל התורה, כמו שאמרו רז"ל (מכות כד): "בא חבוקק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה" (חבוקק ב, ד).

מב.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב מ)

והנה השם-יתברך מסבב סבות לטובה ברחמיו, ו"חייב כל אדם לומר: בשבילי נברא העולם" (סנהדרין לז), וכל מה שנעשה בעולם הכל נעשה בשבילו.

ובפרט אנכי שאמר לי רבנו ז"ל בפרוש בעת הנסיעה לאומאן: "שהכל שאלנו, פי חייב אדם לומר: בשבילי נברא העולם, פי הלא נוסעים כאן וכו', ואם-כן שתף אותי עמו לענין 'בריאת-העולם בששת ימי בראשית'.

[חיי-מוהר"ן רטו; ימי-מוהרנ"ת ח"א נא: והיה אז בשמחה גדולה (בליל שבת נחמו תק"ע אחר שגלה התורה הנוראה של "פראסק" ח"ב עח), וגער ברבי נפתלי, על שהיה בוש קצת לנגן אז. ואמר: "מה יש לנו להתבייש, כל העולם לא נברא אלא בשבילנו"! (נפתלי וואס האבן מיר זיך צו שעמן, בשבילנו נברא העולם)].

מג.

(ספר-המדות, עניני 'מעשה-בראשית')

[א] מי שיש לו 'צער גדול בנים', יקרא בכל יום "מעשה-בראשית". גם על-ידי הקריאה, נצול מעלילות של גזלה (בנים ח"ב א; גנבה וגזלה ח"ב ו).

[ב] לפי ה'חדושי-דאורייתא', פן נתחדש חדושין ב'מעשה-בראשית' (חדושי-דאורייתא ח"ב ט).

[ג] בזה שיוצאין לקראת אדם השונב, נתעוררין 'עשרה מאמרות שבהם נברא העולם' (אבות פ"ה מ"א). גם על-ידי 'קרבת הרחוקים' גם-כן (כבוד ח"ב ג; תוכחה ח"ב ה).

[ד] מי שמזפה את הרבים, נעשה שתף להקדושי-פרוץ-הוא ב'מעשה-בראשית' (תשובה נד).

מד.

(עלים-לתרופה, א' לך-לך תקצ"ג)

וְתִדַּע נְאֻמָּנָה: שְׁבֹכַל רָגַע נִתְחַדְשִׁין
 חֲדוּשִׁים הַרְבֵּה בְּעוֹלָם, כִּי "הַשֵּׁם"
 יִתְבַּרֵּךְ מִחֲדָשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד
 מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" (תפלת שחרית), הֵינּוּ: בְּכָל
 הַיּוֹם כָּלוּ, כִּי "אֵין שְׁעָה דוֹמָה לַחֲבֵרְתָּהּ,
 וְאֵין רָגַע דוֹמָה לַחֲבֵרְתָּהּ", כַּאֲשֶׁר מְעַתֵּק
 אֲצִלִּי מִכַּתְּבֵי-הָאָרֶץ" ל' (עץ-חיים, הֵיכַל אָדָם-
 קְדָמוֹן, שְׁעַר אֶעֱנֶה ה - מוֹבָא בְּאֵרֵיכּוֹת בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוּת,
 בְּשֶׁר-בְּחֻב ד; וְעוֹד; עֵינֵי-שָׁם).

מה.

(עלים-לתרופה - המכתב שאחרי
המכתב של ד' וירא תקצ"ג)

בְּכָל יוֹם וַיּוֹם נַעֲשֶׂה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי. וְקִצַּת
 רוֹאֵין בַּחוּשׁ, וּבְכָל יוֹם נַעֲשֶׂה מָה
 שְׁנַעֲשֶׂה, חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים - הַכֹּל
 בְּעֵינֵי הַ"רֹאשׁ בֵּית", אֵיךְ לְהַכְנִים אֹר
 קְדָשְׁתּוֹ וְאַמְתָּתוֹ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תפלת שחרית): "וּבְטוּבוֹ מִחֲדָשׁ
 בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית".
 "בְּרֵאשִׁית" (בְּרֵאשִׁית א, א), הוּא "רֹאשׁ בֵּית",
 כִּי־וַע (תְּקוּנֵי-זֶהר יח: כד. - לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"ב סז).

הֵינּוּ: בְּכָל יוֹם הַשֵּׁם-יִתְבַּרֵּךְ מִחֲדָשׁ בְּטוּבוֹ
 מַעֲשֵׂה הַ"נֶּהַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן" (שם ב,
 י). "שֶׁהוּא יְסוּד הַפְּשׁוּט שְׁנִמְשָׁךְ מֵהָרֹאשׁ
 בֵּית" (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן שָׁם). וְהֵבֵן דְּבָרִים אֲלוֹ
 הַיֵּטֵב, כִּי אֵי-אֶפְשָׁר לְבַאֲרֵם עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה.

מו.

(עלים-לתרופה, א' נח תקצ"ז)

וְגַם תּוֹדָה לְאֵל, שְׁמַחְנוּ קִצַּת בְּשִׁמְיֵי-
 עֲצָרַת וְשִׁמְחַת-תּוֹרָה וּבְשִׁבְתֵּי-בְרֵאשִׁית.

מז.

(עלים-לתרופה, הוֹשַׁעְנָא-רַבָּא תר"ב)

הַחֵייתֵנִי בְּדַבְרֵיךָ בְּמָה שְׁכַתְּבָת: "שְׂרָצוֹנָךְ
 לְהַתְּחִיל מְעַתָּה 'בְּרֵאשִׁית
 בְּרֵא'" (בְּרֵאשִׁית א, א) - כֶּךָ הוּא הַמְּדָה, וְכֶךָ
 יָפָה לָךְ וּלְכַלְנוּ.

וְאֵינְךָ יוֹדַע בְּעֲצָמָךְ מָה שְׁכַתְּבָת, כִּי עָמַק
 הוּא.

"וְהָאָרֶץ הֵיטָה תְּהוֹ וְנִהוּ וְחִשָּׁךְ" (בְּרֵאשִׁית א, ב)

מח.

(ח"ב ז, ד)

כָּל-זִמְן שְׂאֵין מְאִיר הַדַּעַת בְּבִנְיֵי-אָדָם,
 וְאֵינָם יוֹדְעִים וּמְרַגְּשִׁים אֲלֻקוֹתוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ וּמְמַשְׁלָתוֹ - אֵינָם בְּכָלל 'בְּנֵי-אָדָם' -
 מֵאַחַר שְׂאֵין בָּהֶם דַּעַת "לְדַעַת אֵת ה'" (הוֹשַׁע
 י, ג), שְׂזָה עֶקֶר 'גִּדְרֵי הָאָדָם'.

וְעַל-כֵּן נִחְשַׁב הָעוֹלָם כִּי"תְהוֹ וְנִהוּ"
 (בְּרֵאשִׁית א, ב), וְעַל-זֶה נֶאֱמַר (ישעיה
 מח, יח): "לֹא תְהוֹ בְּרֵאָה לְשִׁבְתֵּי יִצְרָה". כִּי
 צְרִיכִין לְיֹשֵׁב אֵת הָעוֹלָם, שִׂיְהִיָּה מִיִּשְׁב
 הָעוֹלָם מִ'בְּנֵי-אָדָם' דִּיקָא, דְּהֵינּוּ: מִ'בְּנֵי-
 דַּעָה' שִׂיּוֹדְעִין אֵת הַשֵּׁם-יִתְבַּרֵּךְ.

מט.

(חיי-מוהר"ן רח)

אָמַר: מִתְּחִלָּה הָיָה הָעוֹלָם "תְּהוֹ" (בְּרֵאשִׁית
 א, ב), וְאַחֲרֵי-כֵן בְּרֵא אֵת הָעוֹלָם.
 וְצְרִיכִין לְבַאֲרֵם עֵינֵי זֶה לְעֵינֵי מָה נֶאֱמַר.

(אָמַר הַמַּעֲתִיק [הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהוּרִין ז'ל]: שְׁמַעֲתִי מִהַרְבַּ רַבִּי
 נִפְתְּלֵי ז'ל, שְׁפַעַם אַחַת אָמַר לְפָנָי רַבְּנֵי ז'ל, שְׁהַמְגִיד
 מְטַרְאוּיָצַע הַקֶּשֶׁה עָלָיו שְׁנֵי קִשְׁיוֹת.

(א) על מה נתישב תתחלה בבית נחמן נתן, ואחר-כך בבית רבי יוסף שמואל, כי לכאורה היה צריך לפגוש בבית רבי יוסף שמואל מיד, כי הוא איש פשוט וכו'?

(ב) שנית הקשה, על מה הוא מקרב ומדבר עם הקליר-עולם שָׁהִיו שָׁם באומאן?

והשיב לו רבנו ז"ל בזה-הלשון: מה שהקשה ראשונה, היא קשיא ישנה מכבר, למה היה מתחלה העולם "תהו ובהו" (בראשית א, ב), ואחר-כך נברא העולם בשלמות, היה לו להשם יתברך לברא העולם במלואו ושלמותו מיד?

והשנית גם-כן אינו קשיא כלל, מאחר שהצדיקים וכו' אינם מתקרבים אלי, אני מקרח לקרב הרשעים וקליר-עולם, אולי אעשה מהם אנשים פשרים באמת.

ובאמת הודו בעצמם ולא בושו אלו הקליר-עולם: שאלמלא לא נפטר רבנו ז"ל בזמן קרוב כל-כך לכניסתו לאומאן, היו בודאי חוזרים בתשובה-שלמה באמת).

ג.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, ח)

קדם 'תקון מעשה בראשית' נאמר (בראשית א, ב): "והארץ היתה תהו ובהו וחשך" - זה בחינת 'התגברות הרע שחופה על הטוב'.

והתקון היה, על-ידי בחינת (שם): "ורוח אלהים מרחפת" - "דא רוחו של משיח" (בראשית-רבה ב, ד; זהר בראשית לא: וישב קצב: ויחי רמ. תקוני-זהר עא:), שהוא בחינת ה'טוב'.

כי כל ה'נקודות-טובות' שמוצאין בכל אחד מישראל - זה בחינת 'התנוצצות משיח'. כי עקר ה'טוב' הוא 'משיח', בחינת 'משה', בבחינת (רות ג, יג): "והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל".

ועל-ידי בחינת "רוח אלהים", רוח טובה, בחינת 'רוחו של משיח' - על-ידי-זה עקר 'קיום ובנין העולם'.

ועל-ידי-זה, על-ידי ה'נקודות-טובות' שמוצאין מתוך "תהו ובהו וחשך" - על-ידי-זה (בראשית א, ג): "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור" וכו'. ואזי (שם): "ויבדל אלהים בין האור ובין החשך" וכו' - כי על-ידי ה'נקודת-טובה' נכנס באמת לכף-זכות, ואזי נתגלה ה'אור', ונבדל ונפרש ה'חשך' מן ה'אור', ה'רע' מן ה'טוב' וכו', וכנ"ל.

נמצא: שעקר 'מעשה בראשית' - על-ידי שמוצאין ומבררין ה'נקודה-טובה', כנ"ל.

"וחשך על פני תהום" (בראשית א, ב)

גא.

(ח"ב פג)

על-ידי 'תקון-הברית' - מקים הנופלים ב'אהבות ויראות רעות', ל'אהבות ויראות קדושות' ומעביר ה'חשך' מעיניהם; ואז עיניהם רואות נפלאות; ונחשב פאלו ברא את העולם - כי שם כתיב (בראשית א, יד): "יהי מארת", ועבר חשך שפסה "פני תהום" (שם א, ב).

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים"

(בראשית א, ב)

גב.

(ח"א ח, ב)

עקר ה'רוח-חיים', מקבלין מהצדיק והרב שבדור. כי עקר 'רוח-חיים' הוא בה'תורה', כמו שפכתוב (בראשית א, ב): "ורוח

אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, "הוא התורה" (זהר בראשית לא: תקוני-זהר עז: קכ:), והצדיקים דבקים בתורה, ועל-כּן עקר ה'רוח-חיים' הוא אצלם.

וה"רוח צפון שהיתה מנשבת בפנור של דוד" (ברכות ג:), הוא בחינת: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" הנ"ל וכו'. ועל-כּן ישראל שהם מקבלין ה'רוח-חיים' מהתורה, נקראים על שם 'צפון' וכו'.

נג.

(ח"א ח, ח)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב) - הינו: ה'תורה שנתנה לארבעים יום', ששם ה'רוח-חיים', בחינת 'רוח מ"ם' וכו'.

נד.

(ח"א עח)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב). הינו: בשלומד תורה - כי "מים זו תורה" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד בזהר ומדרש), אזי: "ורוח אלקים" - שהוא 'רוח-הקדש'. "מרחפת" וחופף עליו, ושואב 'רוח-חיים'. כי בלא 'תורה' אי אפשר להיות וכו'.

נה.

(ח"א קיח)

בשמות-דש דבר בתורה, אלו החדושים הם בעצמם בבחינת 'משה משיח', כי שם רוחו מרחפת, כמו שכתוב בזהר (בראשית לא: וישב קצב: - על בראשית א, ב): "ורוח אלקים" - דא רוחא דמשיח. 'מרחפת על פני המים' - הינו התורה."

נו.

(ח"ב לב)

"בחינת 'משיח', שורה על אנפי אורייתא" (זהר בראשית לא: וישב קצב: - דהינו: ה'ספרים-הקדושים' שפגלין ה'פנים של תורה', ושם מרחף 'רוחו של משיח'.

בבחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים". "רוח אלקים" - "דא רוחו של משיח' שמרחף על פני המים" (זהר שם), ו"מים הוא התורה" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד בזהר ומדרש).

נז.

(ח"ב עב)

כל-אחד לפי בחינת ה'רוח-אלקים' שיש בו, שהוא בחינת 'רוח-הקדש', 'רוח נבואה' - כמו-כן הוא זוכה לחדש בתורה.

כי "זה ה'רוח אלקים', שורה על פני התורה" (זהר בראשית לא: וישב קצב:), בבחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - הינו: על-פני ה'תורה שנקראת מים" (בבא-קמא יז. עבודה-זרה ה: ועוד בזהר ומדרש).

על-כּן על-ידי ה'מנהיג-האמתי' שהוא בחינת 'משה', 'דעת-הכולל', 'רוח-הכולל', שעל-ידו מתנוצץ מחו של כל אחד, שזהו בעצמו בחינת "רוח אלקים" שממשיך לכל-אחד - נמשך על-ידו לכל-אחד 'חדושי-דאורייתא'.

כי ה'חדושי-דאורייתא' - הם על-ידי בחינת ה'רוח אלקים' ששורה על פני התורה בנ"ל.

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהי אֹר וַיְהי אֹר. וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, וַיַּבְדֵּל אֱלֹקִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" (בראשית א, ג-ד)
"וַיִּלְהַבְדֵּל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ" (בראשית א, יח)

אמר רבי אלעזר: אור שברא הקדוש-ברוך-הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. בין שנסתכל הקדוש-ברוך-הוא בדור-המבול ובדור-הפלגה, וראה שמעשיהם מקלקלים, עמד וגנזו מהן, שנאמר (איוב לח, טו): "וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אֹרֶם", ולמי גנזו? - לצדיקים לעתיד-לבא, שנאמר (בראשית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", ואין טוב אלא 'צדיק', שנאמר (ישעיה ג, י): "אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב". בין שראה אור שגנזו לצדיקים, שמח, שנאמר (משלי יג, ט): "אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח". (תגינה יב.)

נח.

(ח"א יט, ד-ט)

מִי שְׁיָכּוּל לְהַתְעוֹרֵר הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּכָל מַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר - אֲזִי אֲכִילָתוֹ וּשְׂתִיתוֹ וְכָל תַּעֲנוּגָיו, אֵינּוּ אֶלָּא מִ'הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁבְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, בְּבַחֲיַנֵּת (רוח ג, ז): "וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה וַיֵּיטֵב לָבוֹ".

"וַיֵּיטֵב לָבוֹ" - הֵינּוּ בַּחֲיַנֵּת הַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל "ל"ב אֱלֹקִים שֶׁבְּמַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית" (זחר נשא קכב, פנחס רטו, - ב'תקוני-זחר-חדש, כמה פעמים) שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר.

וְזָהוּ: "וַיֵּיטֵב לָבוֹ" - "אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר" (עין תגינה יב, - שמות-רבה א, כ), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב".

וְזָהוּ: "וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה וַיֵּיטֵב לָבוֹ" - שֶׁהִיָּתָה אֲכִילָתוֹ וּשְׂתִיתוֹ מִ'הָאָרֶת וְהַתְנוּצָצוֹת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל "ל"ב אֱלֹקִים" שֶׁבְּסַעֲדָתוֹ שְׂאוּכָל.

נט.

(ח"א כג, ג)

עַל-יְדֵי תַקּוּן בְּרִית קִדְשׁ - נִתְתַקֵּן תְּאוֹת-מְמוֹן'.

וְעַל-כֵּן בְּ'פִרְנָסֵה' דְּקִדְשָׁה' כְּתִיב: "מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב" (משלי יח, כב) - כִּי הַ'פִּרְנָסֵה' הוּא בַּחֲיַנֵּת 'אִשָּׁה' (עין בפנים).

"טוֹב" - בַּחֲיַנֵּת 'צְדִיק', שְׂמִמְתִּיק מְרִירוֹתָא', תְּאוֹת וְעֶצְבוֹן הַפִּרְנָסֵה'. וְ"אֵין טוֹב אֶלָּא צְדִיק" (יומא לח: תגינה יב, בראשית-רבה יב, ז) - הֵינּוּ: 'בְּרִית', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ג, י): "אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב", וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות ב, ב): "וַיֵּרָא אֶתְּךָ אֵתוֹ כִּי טוֹב הוּא", "שֶׁנּוֹלַד מְהוּל" (שמות-רבה א, כ), "וְאֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" (עין תגינה יב, - שמות-רבה א, כ).

ס.

(ח"א לג, ה-ז)

"לְעֵתִיד-לָבוֹא יִתְגַּלֵּה 'אוֹרִיתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָא'" (זחר בהעלתך קנב), וְיִתְגַּלֵּה ה'אֱהָבָה-שְׂבֻדָּעַת', פְּנִימִיּוֹת-הַתּוֹרָה'.

וְזָהוּ (זכריה יד, ז): "וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לָה'" - שֶׁיִּתְגַּלֵּה ה'אֱהָבָה' הַנִּקְרָא 'יוֹם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים מב, ט): "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ" - הֵינּוּ: ה'תּוֹרָה-הַפְּנִימִיּוֹת' שֶׁהִיָּתָה צְפוּנָה.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", וְאִמְרוּ רַז"ל (תגינה יב): "כִּי טוֹב לְגַנְזוֹ" - כִּי 'אוֹר-הַתּוֹרָה' הַזֹּאת, אֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. "וְהַתּוֹרָה' נִקְרָא 'טוֹב', שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ד, ב): 'כִּי לָקַח טוֹב

נתתי לכם" (ברכות ה. מח: עבודה זרה יט: ועוד).
 "ונקרא אור, כמו שפתוב (משלי ו. כג):
 'ותורה אור'" (תענית ז: מגלה טז: ועוד).

ויש גם כן צדיקים, שהם צפונים
 ומסתרים, שאין העולם כדאי
 להשתמש בהם. וצדיק נקרא טוב, כמו
 שפתוב (ישעיה ג. י): "אמרו צדיק כי טוב" (יומא
 לח: חגיגה יב.). ונקרא אור, כמו שפתוב (תהלים
 צז, יא): "אור זרע לצדיק".

וכשמוקשר לבו' לדעתו, הינו: "שלבוב
 ברשותו" (בראשית רבה לד. י),
 שכוּפף את יצרו - אזי נכללין גם כן המדות
 שבלבו' לדעתו; ואזי מקבלין המדות, אור
 האהבה-שדעת'.

ורואה ומשיג "את האור כי טוב" ונגוזה,
 שמשגיג האור' - הינו: התורה-
 הגנוזה, והצדיקים-הגנוזים'.

הינו: שהצדיקים והתורה שהיה גנוז וצפון
 עד עתה ממונו - כשכוּפף את לבו'
 לה'דעת' - אזי מקבל הלב' שהוא שרש
 לכל המדות' - אור האהבה-שדעת', הוא
 האהבה' שהיה בכח בין הקדוש-ברוך-הוא
 לישראל קדם-הבריאה.

שלפי בחינתו הוא ממשיך את האהבה-
 מדעת, לתוך הימים' ולתוך
 המדות'.

סא

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-כף' בתפלה, נתבטל הרג
 ואבדון מעולם. כי הימים' הם
 בחינות (בראשית א. ג): "יהי אור, ויהי אור",
 מינא ושמאלא. וכתיב (שם שם, ד): "וירא
 אלקים את האור וכו', ויבדל בין האור, דא

אורן. ובין החשך, דא קרח" (תקוני-זהר עא:).
 וזה בחינות (ויקרא כו. ו): "ונתתי שלום בארץ,
 וחרב לא תעבר בארצכם".

סב

(ח"א נד, ב)

ה'הסתפקות' הוא בחינת "אור מלא"
 [מאורות מלא". בראשית א. טו]
 וכו'. כי הצדיקים שיש להם ה'הסתפקות',
 אצלם הוא "אור מלא", בבחינת (בראשית א.
 ד): "וירא אלקים את האור כי טוב", אין
 טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג. י): "אמרו
 צדיק כי טוב" (יומא לח:). עין להלן בפסוק (בראשית
 א. יד) "יהי מארת".

סג

(ח"א עד)

צריך כל אדם לילך מקטנות לגדלות,
 ולהמתיק הדין שבא מבחינת 'מחיר'
 דקטנות. וכשבא לגדלות, הוא בחינת
 (בראשית ג. ז): "ותפקחנה עיני שניהם",
 ופרש רש"י: "על שם החכמה נאמר".

כי עקר ה'המתקה' הוא על-ידי 'חכמה',
 בחינת 'מחיר-דגדלות', דהינו: על-ידי
 ידיעת-התורה'.

כי ה'תורה' נקראת אור, בחינת (משלי ו.
 כג): "ותורה אור" (תענית ז: מגלה טז: ועוד),
 וכמו שפתוב (שם א. ד): "וירא אלקים את
 האור כי טוב", "ואין טוב אלא תורה" (ברכות
 ה. מח: עבודה זרה יט: אבות פ"ו מ"ג; ועוד).

הינו: כי ה'תורה' היא בחינת אור, הפך
 ה'חשך' שהוא בחינת 'דין' - כי על-
 ידי ידיעת-התורה' נמתק ה'דין'.

סד.

(ח"א רלד)

דע: ש'ספורי-מעשיות מצדיקים, ממה שארע להם, הוא דבר גדול מאד, ועל-ידי-זו נטהר מחשבתו. גם נצול מצרות.

אבל אי-אפשר לספר 'מעשיות של צדיקים' - ב'אם מי ש'יכול להדמות עצמו להשם-יתברך, דהינו: ש'יכול להבדיל בין אור וחשך כמו השם-יתברך בב'יכול.

כי כנגד כל 'מעשה של צדיק' - יש כנגדו 'דע', 'מעשיות של רשעים' - שגם להם ארע פ'יוצא בזה וכו' - כי הרע לעמת הטוב.

ורק מי ש'יכול להבדיל בין אור וחשך - יודע גדל ההבדל וההפרש שבין 'מעשיות של צדיקים' ל'מעשיות של רשעים' וכו'.

וגם מי שאין לו זה הדעת להבדיל וכו', אבל יש לו 'אמונה שלמה', ש'מאמין ההבדל שיש ביניהם - גם זה יכול לספר 'מעשיות של צדיקים' וכו'.

וזה ש'מובא ב'מדרש' (בראשית-רבה ב, ה; ג, ח - על בראשית א, ד'יח): "להבדיל בין האור ובין החשך" - "אור, אלו מעשיהם של צדיקים. חשך, אלו מעשיהם של רשעים".

הינו: ש'מעשיות של צדיקים' - הם בחינת 'אור'. ולהפך 'מעשיות של רשעים' - הם בחינת 'חשך'.

סה.

(ספר-המדות, צדיק ח"ב ג)

ב'שבעת ימי אבלות' של הצדיק, הקדוש-ברוך-הוא משפיע על המתאבלים עליו, מאורי-הגנוז מששת ימי בראשית.

סו.

(שיחות שאחר ספורי-מעשיות)

"גדולים מעשי ה'" (תהלים קיא, ב). "אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם-הראשון" (סנהדרין פ"ד מ"ה). הינו: בתבת "אדם" (בראשית א, כו) לבד - היו נכללין כל הצורות הללו.

וכן בשאר דברים: כל ה'מאורות' היו נכללין בתבת "אור" (שם שם, ג) לבד. וכן בלם. הינו: כל 'מעשה-בראשית', ואפלו ה'עליון של האילן' - אין אחד דומה לחברו וכו'.

"ויקרא אלקים לאור יום" (בראשית א, ה)

סז.

(ח"א יד, י)

"ליום חגנו" (תהלים פא, ד), זה בחינת 'שלוס-בית' - כי 'יום' הוא בחינת 'אור', כמו ש'כתוב (בראשית א, ה): "ויקרא אלקים לאור יום", ו'אור' הוא 'שלוס-בית', כמו שאמרו חז"ל (שבת כג): "ג'ר-שבת קדם לקדוש-היום, כי שלוס-בית קדם".

סח.

(ח"ב ד, ח)

צריך האדם כל מה ש'מזקין, כל מה ש'נתוסף ובא לו יום מימי חייו, להוסיף בכל יום, תוספות אור קדשה ודעת, כמו ש'כתוב (בראשית א, ה): "ויקרא אלקים לאור יום" - שכל יום צריך ש'יאר ב'יותר.

סט.

(ח"ב פג)

'אור' העינים' מעליון כל הבקשות ותחנות אשר יתפללו אל ה'בית-המקדש',

בבחינת (מלכים-א ט, ג): "וְהָיָה עֵינֵי וְלִבֵּי שָׁם".
וְאוֹר הָעֵינַיִן מְעוֹרְרִין הַנְּאֻלָּה הַתְּלוּיָה בַלֵּב,
בבחינת (ישעיה סג, ד): "כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבֵּי" - כִּי
עֵינָיו וְלִבּוֹ שָׁם. - וְזֶה בְּחִינַת (בראשית א, ה):
"וַיִּקְרָא לְאוֹר יוֹם".

"וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לַיְלָה" (בראשית א, ה)

ע.

(ח"א ג)

הַתְּקוּן שְׂיוּכַל לְשִׁמְעַ עֲגִינָה מִכָּל אָדָם -
עַל-יְדֵי שְׂיִלְמֻד בְּלִילָה תוֹרָה
שְׁבַע-לְפָה' - הֵינּוּ: גְּמָרָא שְׁהִיא בְּחִינַת
'לִילָה' וְכוּ'.

ש'תוֹרָה שְׁבַע-לְפָה' הִיא בְּחִינַת 'לִילָה',
וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (סנהדרין כד. על
אִיכָה ג, ו): "בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תִּלְמוּד-
בְּבַלְי", וְכַתִּיב (בראשית א, ה): "וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא
לַיְלָה".

עא.

(ח"א לה, ד-ה'ז)

'חֲדוּשׁ הַשֶּׁכֶּל', חֲדוּשׁ הַנְּשֻׁמָּה, הוּא עַל-
יְדֵי 'שְׁנָה'. גַּם 'לְמוּד פִּשְׁטָא'
אוֹרִיתָא, נִקְרָא 'שְׁנָה' לְגַבֵּי דְבִקּוּת הַבוֹרָא'
(זוהר פנחס רמד:). כִּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (סנהדרין כד.
על אִיכָה ג, ו): "בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה
תִּלְמוּד-בְּבַלְי".

וְזֶה בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', כִּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים צב,
ג): "וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת", וְכַתִּיב:
"וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לַיְלָה" (בראשית א, ה). וְאָדָם
הַדְּבוּק תָּמִיד בְּעִבּוּדַת-הַבוֹרָא, וְנִתְיַגְעִים
הַמּוֹחִין שְׁלוֹ מַחֲמַת גְּדֹל הַדְּבִקוּת - אַזִּי יִלְמַד
'פִּשְׁטָא-אוֹרִיתָא'.

וְאִזִּי ה'מֹחִין' שְׁלוֹ, הֵינּוּ 'נִשְׁמָתוֹ' - בְּאֵה
בְּתוֹךְ 'אֲמוּנָה', וּמִתְחַדְּשִׁים וּמִתְחַזְּקִים
מְעִיפוֹתָם.

וְעַקֵּר ה'מֹחִין' שְׁמִקְבְּלִין עַל-יְדֵי
ה'אֲמוּנָה', אֵין מִקְבְּלִין אֶלָּא מ'אוֹר-
הַפָּנִים', דְּרַךְ ה'אֲמוּנָה' וְכוּ'.

עב.

(ח"א לח, ד)

בְּלִילָה, אִזִּי שְׁלִטְנוּתָא ד'"קֶץ כָּל בָּשָׂר"
(בראשית ו, יג - זוהר נח סב:). כִּמוֹ
שְׁכַתּוּב: "קֶץ שָׁם לַחֲשֹׁךְ" (איוב כח, ג), וְכַתִּיב
(בראשית א, ה): "וְלַחֲשֹׁךְ קָרָא לַיְלָה".

עג.

(ח"א עד)

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרְאוֹת לְהַמְתִּיק ה'דִּינִים'
שֶׁהֵם מִבְּחִינַת 'דִּינָא קַדִּישָׁא' - כִּי
הֵם מִבְּחִינַת 'מֹחִין-דְּקַטְנוּת', שְׁמִשָּׁם עַקֵּר
'אַחִיזַת הַדִּין'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לִילֵךְ מ'קַטְנוּת' ל'גְּדֻלוּת'
- וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיק ה'דִּין', בְּחִינַת
'יִצְחָק', בְּחִינַת 'אֱלֹקִים'.

כִּי עַקֵּר ה'דִּין' הוּא: כְּשֶׁהוּא בְּבְחִינַת
'מֹחִין-דְּקַטְנוּת', שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ ה'דִּין
שֶׁל יִצְחָק'. שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲשֵׁךְ', בְּחִינַת
(בראשית כז, א): "וְתַכְהִין עֵינָיו מִרְאוֹת", שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'לִילָה', בְּחִינַת (שם א, ה): "וְלַחֲשֹׁךְ
קָרָא לַיְלָה".

וְעַקֵּר ה'הַמְתָּקָה' הוּא: עַל-יְדֵי 'הַכְּמָה',
בְּחִינַת 'מֹחִין-דְּגְדֻלוּת' - דְּהֵינּוּ: עַל-
יְדֵי 'יְדִיעַת-הַתּוֹרָה' - כִּי "הַתּוֹרָה נִקְרְאוֹת
אוֹר" (תענית ז: מְגִלָּה טז: וְעוֹד) וְכוּ'.

עו.

(ח"א סו, ג"ד)

בְּשִׂמוּצֵי אֵין מִכַּח אֵל הַפֶּעַל - אֵז הוּא
'גְּמַר-הַפְּרִיָּאָה'. וְלַהּוּצֵי
מִכַּח אֵל הַפֶּעַל, הוּא עַל-יַדֵּי 'שְׁלֵמוֹת-
הַדְּבוּר'. וְצָרִיךְ שִׁיְהִי 'אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר'
בְּשִׁלְמוֹת, דְּהֵינּוּ: לְהַמְשִׁיךְ 'נִקְדוֹת' אֵל
הַ'אוֹתִיּוֹת', כִּי בְּלֹא 'נִקְדוֹת' אֵי-אֶפְשָׁר לְדַבֵּר
שׁוּם 'אוֹת'.

וְלַהּמְשִׁיךְ 'נִקְדוֹת' אֵל הַ'אוֹתִיּוֹת' - הוּא
עַל-יַדֵּי הַ'חֶשֶׁק' וְהַ'פְּסוּפִין'
שְׁחוּשְׁקִין לַעֲשׂוֹת הַמְצָוָה אוֹ הַדְּבַר
שֶׁבִקְדָּשָׁה, בְּבַחֲינּוֹת (שִׁיר-הַשִּׁירִים א, יא):
'נִקְדוֹת הַכֶּסֶף' - שְׁעַל-יַדֵּי הַ'פְּסוּפִין'
וְהַ'חֶשֶׁק' נַעֲשִׂין 'נִקְדוֹת'.

וְעַקֵּר גְּדֹל הַחֶשֶׁק - נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי
הַ'מְנִיעָה' שְׂמִזְמִינִין לוֹ. כִּי
כְּשֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת דְּבַר הַצָּרִיךְ לוֹ לְיַהֲדוּתוֹ,
בְּפֶרֶט דְּבַר גְּדוֹל שְׁכָל יַהֲדוּתוֹ תְּלוּי בְּזָה,
כְּגוֹן לְנִסְעֵ לְצַדִּיק-אֱמֶתִי - אֵזִי מְזַמְנִין לוֹ
'מְנִיעָה'.

וְזֹאת הַ'מְנִיעָה', הִיא בְּשִׁבִיל הַ'חֶשֶׁק' - כִּי
עַל-יַדֵּי הַ'מְנִיעָה', נַעֲשֶׂה הַתְּגַבְרוּת-
הַחֶשֶׁק מְאֹד. וְכָל מַה שֶׁהַדְּבַר הַנְּחַשֵּׁק גְּדוֹל
בְּיֹתֵר, הַ'מְנִיעָה' יוֹתֵר גְּדוֹלָהּ.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁק בְּיֹתֵר - בְּוֹדָאֵי
יֻכַּל לַעֲשׂוֹת הַדְּבַר, וְיֻכַּל
לְהוּצֵיאוֹ מִכַּח אֵל הַפֶּעַל.

וְזֶה בְּחִינַת: "ט' נִקְדִּין" (תְּקוּנַיִיזְהַר קכט:),
"ט' רְקִיעִין" (זֶהַר תְּרוּמָה קסה.). כִּי
הַ'נִּקְדוֹת' הֵם בְּחִינּוֹת 'רְקִיעִין', שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת
'מְנִיעוֹת', כִּי הַ'מְנִיעָה' הִיא בְּחִינַת 'רְקִיעַ',
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מְסָךְ' - שְׂמַפְרִישׁ וּמְסָךְ לְפָנֵי
הָאָדָם וּמוֹנְעוֹ מִן הַדְּבַר.

"יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
לְמַיִם. וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית א, ו-ח)

עד.

(ח"א ו, ה)

ה'זָא"ו שְׁבַתוֹךְ הָאֵל"ה', הוּא 'רְקִיעַ'
(בְּרֵאשִׁית א, ו), "שָׁמַיִם" - "אֵשׁ
וּמַיִם" (תְּגִיגָה יב.), בְּחִינַת הַ'בוֹשָׁה', "שֶׁנִּשְׁתַּנָּה
פָּנָיו לְכַמֵּה גּוֹנִין" (בְּרֵכוֹת ו:).

עה.

(ח"א לא, בסוף)

כָּל צַדִּיק, צָרִיךְ שִׁיְהִי לְמַדָּן בַּתוֹרָה,
וְחָסִיד בְּמַעֲשֵׂי־טוֹבִים. כִּי אִם אֵינוֹ
לְמַדָּן, אָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ה): "וְלֹא עִם
הָאָרֶץ חָסִיד".

וְלְמַדָּן בְּלִבָּד, בּוֹדָאֵי אֵינוֹ כְּלוּם - כִּי
אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת 'לְמַדָּן' וְרָשָׁע-גְּמוּר'
וְכוּ'. עַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁיְהִי לְמַדָּן וְחָסִיד'.

וְשִׁתִּי בְּחִינּוֹת אֵלוֹ - הֵם בְּחִינּוֹת (מְלָאכֵי ב,
ז): "מְלָאךְ ה' צְבָאוֹת". כִּי מַה שֶׁהוּא
'לְמַדָּן בַּתוֹרָה', הוּא בְּחִינַת 'מְלָאךְ' שֶׁהוּא
'מַט' ט'.

כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תְּקוּנַיִיזְהַר עה. עַל בְּרֵאשִׁית א, ו):
"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי רְקִיעַ, וְיְהִי
מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם" - "דָּא מַט' ט', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מְשַׁנָּה', הַמַּבְדִּיל וּמַפְרִישׁ בֵּין מַיִן
דְּכִין וּבֵין מַיִן מְסֻאָבִין, בֵּין טָמֵא לְטָהוֹר,
אָסוּר וּמְתָר" וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְהַדְּמוֹת לְקוֹנוֹ, לְהִיּוֹת חָסִיד
בְּמַעֲשֵׂי־טוֹבִים. וְזֶה בְּחִינַת "ה'
צְבָאוֹת".

כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית א, ו): "יְהִי רְקִיעַ, וַיְהִי מִבְּדִיל" - שֶׁהַרְקִיעַ הוּא בְּחִינַת מְנִיעָה, שֶׁמְפָרֵשׁ וּמְבַדֵּל בֵּין הַחוּשֶׁק וְהַנְּחָשֶׁק.

וְעַל־כֵּן גַּם הָאָרֶץ נִקְרָאת רְקִיעַ, כְּמָה שְׁכָתוּב (תהלים קלו, ו): "לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם" - כִּי גַם הָאָרֶץ הִיא שְׁטַח הַמְּבַדֵּל וּמְפָרֵשׁ.

וְעַל־כֵּן הַ"ט" נִקְדִּין, הֵם בְּחִינַת "ט" רְקִיעִין" - כִּי הַנְּקֻדוֹת נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי הַחֲשֶׁק, וְעַקֵּר הַחֲשֶׁק, עַל־יְדֵי הַמְּנִיעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת רְקִיעַ.

וַיֵּשׁ "ט" נִקְדִּין, ט" רְקִיעִין" - כִּי יֵשׁ כְּמָה בְּחִינּוֹת בְּהַנְּחָשֶׁק, נְחָשֶׁק לְמַעְלָה מְנַחֵשֶׁק, וּלְפִי גְדֹל מַעְלוֹת הַנְּחָשֶׁק, כִּן צְרִיךְ לְהִיּוֹת גְּדֹל הַחֲשֶׁק. וְעַל־כֵּן יֵשׁ לוֹ מְנִיעָה גְּדוֹלָה בְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "תִּשְׁעֵי נִקְדִּין, תִּשְׁעָה רְקִיעִין" - שֶׁהֵם מִקְמ"ץ עַד שְׁוֹר"ק, שֶׁהֵם נִקְדָּה לְמַעְלָה מְנַקְדָּה, רְקִיעַ לְמַעְלָה מְרַקִּיעַ, דְּהִינוּ: נְחָשֶׁק לְמַעְלָה מְנַחֵשֶׁק - שְׁלִפֵי גְדֹל הַנְּחָשֶׁק, צְרִיךְ שִׁיְהִי גְדֹל הַחֲשֶׁק, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַנְּקֻדָּה, בְּחִינַת רְקִיעַ וְכו'.

עז.

(ח"ב א, ט)

כְּשֶׁזֹכֵיךְ לְתַפְלָה, אֵין צְרִיכִין לְדַפּוּאֹת הָעֲשָׂבִים. כִּי הַתַּפְלָה הִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'" (תהלים לג, ו), שֶׁהוּא שֶׁרֵשׁ הַכֹּל.

וְזֶה בְּחִינַת נְבִיא"א, רְאִישֵׁי־תַבּוֹת (תהלים לג, ו): "בְּדַבַּר יְיָ שְׂמַיִם נִעֲשׂוּ". וְעַל־כֵּן תַּבַּת 'שְׂמַיִם' הִיא בְּמָקוֹם הָא' שְׁבַתְבַּת

נְבִיא"א - כִּי "הָאֵל"ף, הוּא "רְקִיעַ הַמְּבַדֵּל בֵּין מַיִם לְמַיִם" (בראשית א, ו - תְּקוּנַיִזְהָר יט): - כִּי עַל־יְדֵי 'נְבוּאָה' זֹכֵיךְ לְתַפְלָה, בְּחִינַת "דְּבַר ה'".

"יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד"

(בראשית א, ט)

עח.

(ח"ב טו)

יְחֻד' הוּא בְּחִינַת 'מַיִם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית א, ט): "יִקְוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד".

"וּלְמַקּוֹה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים" (בראשית א, י)

עט.

(ספורי־מעשׂוֹת, מַעֲשֵׂה יָא מְבַעֲרָגְעֵר וְעַנִּי)

וְאִזִּי תַכְּף נְבַחֵל, וְנִזְכֵּר מַה שֶׁעָשָׂה דְּבַר כְּזֶה, וְהַבִּין: "שְׁבוּדָאֵי תַכְּף יְהִיָּה נַעֲשֵׂה רַעַשׁ גְּדוֹל!" - וְכֵן הָוָה, שֶׁנַּעֲשָׂה שֵׁם תַכְּף רַעַשׁ גְּדוֹל אֲצֵל הַיַּעַדְנִירָאֵל.

וְהַלֵּךְ וְהַטְמִין עַצְמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שֶׁהָיָה עִם מֵי־גְשָׁמִים, עַד שֶׁיַּעֲבֹר הָרַעַשׁ, וְשָׁהָה שֵׁם עָמָה שְׁנַיִם יָמִים בְּתוֹךְ הַבוֹר.

וְרִאֲתָה הָאִשָּׁה הַנ"ל, גְּדֹל הַמְּסִירַת־נַפְשׁ שֶׁהָיָה לוֹ בְּשִׁבְלָה, וְהַצְרוֹת שְׁסוּבֵל בְּשִׁבְלָה. וְנִשְׁבָּעָה בַּהֵשֶׁם: "שְׁכַל הַמְּזֹל שִׁישׁ לָהּ, אֲפָשֶׁר יֵשׁ לָהּ אֵיזָה מְזֹל שִׁיְהִיָּה לָהּ אֵיזָה גְּדֹלָה וְהַצְלָחָה, שִׁיְהִיָּה כָּל הַצְלָחָה שְׁלָהּ לֹא נִמְנָע מֵאֲתוֹ, וְאִם יִרְצָה

לקח לעצמו כל הצלחה וגדלה שלה, והיא תשאיר במקדם, לא ימנע ממנו כלל!"

ואיך מוצאים שם עדות?! - ולקח אותו הבור לעדות.

אחר שני ימים, יצא עמה משם, והלך להלן, והיה הולך ובא עמה להלן להלן. והבין: "שגם שם באותו המקום מחפשים אחריו!"

והלך עוד, והחביא עצמו עמה בתוך 'מקוה', ונזכרה שוב בגדל המסירות-נפש והצרה שסובל בשבילה, ונשבעה עוד הפעם כנ"ל, ולקחה את ה'מקוה' לעדות.

והיו שם גם-כן בערך שני ימים, ויצאו והלכו להלן.

וכן היה כמה פעמים, שהחביא עצמו עמה במקומות אחרים כיוצא באלו, דהינו: ב'שבעה מקומות של מים, והם 'בור', ו'מקוה', כנ"ל, ו'אגמים', ו'מעין', ו'נחלים', ו'נהרות', ו'ימים'.

ובכל מקום ומקום שהיו נחבאים שם, נזכרה במסירות-נפשו וצרתו בשבילה, ונשבעה לו כנ"ל, ולקחה אותו המקום לעדות כנ"ל, והלכו ובאו, והיו מחביאים עצמם בכל פעם במחבואות הנ"ל. עד שבאו על הים.

כשבאו על הים, והוא היה סוחר גדול, והיה מפיר הדרך על הים, וחתך עצמו לבוא למדינתו, עד שעבר ובא לביתו עם אשת העני הנ"ל, והשיבה להעני, והיה שמחה גדולה שם וכו' וכו'.

וקדם לזה הלכה הקסרית הנ"ל, וקראה לבתה הנ"ל ואמרה לה: "בתי! תדעי שזה ה'בן של הבערגיר' הוא החתן שלך!"

וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה, כנ"ל, ואיך ה'בערגיר' מסר נפשו בשבילי, והיה עמי ב'שבעה מקומות' הנ"ל. ונשבעתי לו בהשם: "שכל טובי לא ימנע ממנו!" - ולקחתי אותו ה'שבעה מקומות' לעדות, שהם: 'בור ומקוה' וכו', כנ"ל.

בכך עתה: הנה אתה היא כל טובתי ומזלי והצלחתי, ובוודאי אתה שלוי, ובנו הנ"ל הוא החתן שלך, ואביך מחמת גסותו רוצה להרגו חנם, וכבר השתדלתי להצילו, ופעלתי שיניחוהו, כנ"ל.

על-כן תדעי: "שהוא החתן שלך!" (הינו: 'בן הבערגיר' הנ"ל), ואל תתרצי עם אחר בעולם כלל.

ונתקבלו דברי אמה בעיניה, פי גם היא היתה יראת-שמים. והשיבה: "שבודאי תקיים כד!"

והלכה הבת הזאת, ושלחה כתב אל 'בן הבערגיר' הנ"ל, אל התפיסה: "שהיא מחזקת עצמה בו, והוא החתן שלה!"

ושלחה לו כמו חתיבת 'לאנד-קארט', וצירה בו כל המקומות שהחביאה אמה עם אביו, כנ"ל, שהם השבעה עדות: 'בור ומקוה' וכו', כנ"ל, שצירה בו כמו 'בור ומקוה' וכו'.

והזהירה אותו מאד מאד: "שישמר הכתב הזאת מאד מאד!" - וחתמה עצמה למטה. וכו' וכו'.

והרוצח לקח את ה'בת-הקיסר', וידע: "שבודאי ירדפו אחריו!"

והלך מן הספינה, וטמן עצמו עמה ב'בור שהיה בו מיי-גשמים', עד שיעבר הרעש.

וְאֵת הַמֵּאֲטָרָאסִין שֶׁל הַסְּפִינָה צִוָּה:
 "שֶׁתִּכְּפֹּף וּמִיד יַחֲתִכּוּ הָאֲנָקִירִם וַיְבָרְחוּ
 מִיָּד, כִּי בְּיָדַי יִרְדְּפוּ אַחֲרֵיהֶם, וּבְיָדַי לֹא
 יִהְיוּ רוֹבִים אֶל הַסְּפִינָה מִחֲמַת הַבַּת־קִיסָר, וְקָם
 שָׁהֶם סְבוּרִים, שֶׁהִיא שָׁם בַּסְּפִינָה, וְקָם
 שֶׁיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם, וְעַל־כֵּן תִּבְרָחוּ מִיָּד. וְאִם
 יִשְׁיגוּ אֶתְכֶם - יִשְׁיגוּ, מַה בָּזָה?"! - כְּדָרְךָ
 הַרוֹצֵחִים, שְׂאִינָם מִשְׁגִּיחִין עַל־עַצְמוֹן בְּכָל.

וְכֵן הָיָה: שֶׁנַּעֲשֶׂה רַעַשׁ, וְרָדְפוּ תִּכְּפֹף
 אַחֲרֵיהֶם, אֲךָ לֹא מְצֹאוּהָ שָׁם.

וְהַרוֹצֵחַ הַחֲבִיא עַצְמוֹ עִמָּה בְּבוֹר שֶׁל
 מִי־גִשְׁמִים, וְהָיוּ מְנַחִים שָׁם.

וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ: "שָׁלֹא תִצְעַק, שָׁלֹא
 יִשְׁמְעוּ בְּנֵי־אָדָם!"

וְהָיָה אוֹמֵר לָהּ: "אֲנִי מְסַרְתִּי נַפְשִׁי
 בְּשִׁבְלֶךָ כְּדֵי לְתַפְסֹד, וְאִם אֶפְסִיד
 אוֹתָךְ, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִים אֲצָלִי בְּלוּם מֵאַחַר
 שֶׁכָּבַדְתְּ אֶת בְּיָדִי, אִם אֶחָזֵר וְאֶפְסִיד אוֹתָךְ
 וְתִמְנְעֵי מִמֶּנִּי, אֵין חַיִּי נְחֻשְׁבִים אֲצָלִי מֵאוֹמָה
 כְּכָל, עַל־כֵּן תִּכְּפֹף שֶׁתִּתְּנִי צַעֲקָה, אֶחֱנֹק אוֹתָךְ
 מִיָּד, וַיַּעֲבֵר עָלַי מָה, כִּי אֵינִי שׂוֹהַ בְּעֵינַי
 בְּלוּם!"

וְתִירָא לְנַפְשָׁהּ מִפְּנֵיו (הִינּוּ: הַבַּת־קִיסָר) הִיָּתָה
 וְרָאָה לְצַעֲקַת מִפְּנֵי אֵימַת הַרוֹצֵחַ).

אַחֲרֵי־כֵן יֵצֵא מִשָּׁם עִמָּה, וְהוֹלִיךָ אוֹתָהּ
 בְּעִיר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים,
 וּבָאוּ לְמָקוֹם אַחֵר. וְהָבִין: שֶׁגַּם שָׁם מְחַפְּשִׁים.
 וְהַחֲבִיא עַצְמוֹ עִמָּה עוֹד בְּמִקְוֵה'.

וְכֵן יֵצֵא מִשָּׁם, וְהִלְךָ וְהַחֲבִיא עִמָּה עוֹד
 בְּמָקוֹם אַחֵר - עַד שֶׁהָיָה מִחֲבִיא
 עַצְמוֹ עִמָּה, בְּכָל הַשְּׁבָעָה מְקוֹמוֹת'
 שֶׁהַחֲבִיא הִבְעֵרָגִיר עִם אִמָּה, כִּנְ"ל, שֶׁהֵם

הַשְּׁבָעָה עֵדִים' הַנִּ"ל (הִינּוּ: 'שְׁבָעָה מִיַּי מִים',
 שֶׁהֵם: 'בוֹר', וּמִקְוֵה, וּמִעֵינָי וְכוּ' כִּנְ"ל).

עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל הַיָּם וְכוּ' וְכוּ'.

"וְתוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׁא עֹשֵׁב מְזֹרִיעַ זֶרַע לְמִינָהּ,
 וְעֵץ עֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ לְמִינָהּ"
 (בראשית א, יב) - עֲנִינֵי 'עֹשָׁבִים'

פ.

(ח"א ג)

"הַנְּשָׁמוֹת הֵן נִקְרָאִין עֹשְׁבִין" (תַּקוּנֵי־זֵהָר'
 ל), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל טז, ז):
 "רַבְבָּה כְּצֹמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךְ."

פא.

(ח"א ח, ז)

הַתּוֹרָה נִקְרָאת 'גֵּן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 בְּתַקוּנֵי־זֵהָר' (כט:): "גֵּן, דָּא
 אוֹרִיתָא", וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְעִינִים וּמְבִינִים
 בְּהַתּוֹרָה, הֵם בְּחִינַת "עֹשְׁבִין וְדִשְׁאִין
 דְּאֶתְרִבִּיאוּ בְּגֵן" (שם ל). וּמֵאֵין הֵם גְּדֻלִים,
 מ'מְעִין, דָּא חֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים
 ד, טז): "מְעִין גִּנִּים".

וּמֵהֵיכָן מְקַבְּלִין הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל בְּחִינַת
 ה'מְעִין'? - מֵהַתְּפִלָּה! - כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (יואל ד, יח): "וּמְעִין מִבֵּית ה' יֵצֵא" -
 הוּא הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נה, ז): "כִּי
 בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה".

וּכְאֲשֶׁר נִמְשָׁךְ 'מְעִין הַחֲכָמָה מֵהַתְּפִלָּה',
 אֶל הַגֵּן שֶׁהוּא הַתּוֹרָה - אֲזִי
 "אֶתְרִבִּיאוּ עֹשְׁבִין וְדִשְׁאִין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל",
 כְּלוֹמֵר: שֶׁגְּדֻלִים בְּהֵן, וּמְבִינִים וּמְשִׁבִּילִים

בהתורה. [עין עוד בפסוק (בראשית ב, י): "וַיְהִי יוֹם יצא מעדו להשקות את הַגֶּן".]

פב.

(ח"א ט, ב; ח"א קיב)

כָּל שַׁבָּת, מְעוֹרָר בְּתַפְלָתוֹ כַּח מְזֻלוֹ שְׁבַשְׁנִים-עֶשֶׂר מְזֻלוֹת, וְהַמְזָל מְאִיר לְמִטָּה, וּמְגַדֵּל הַצִּמְחָה וְשָׂאֵר דְּבָרָיו הַצָּרִיכִים אֵלָיו.

וְזֶה פְרוּשׁ (בַּמִּדְבָּר כד, יז): "דֶּרֶךְ בּוֹכֵב מִיַּעֲקֹב, וְקָם שַׁבָּת מִיִּשְׂרָאֵל".

"וְקָם" - זֶה בְּחִינַת 'עֲמִידָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה'. בְּש"ש שַׁבָּת מִיִּשְׂרָאֵל" עוֹמֵד לְהַתְפַּלֵּל.

"דֶּרֶךְ בּוֹכֵב" - עַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרָר 'בּוֹכֵב', וְה'בּוֹכֵב' הוּא 'דֶּרֶךְ' וּמִכָּה הַדְּבָרִים שֶׁיִּגְדְּלוּ - כִּי הוּא מִשְׁפִּיעַ לְכָל בְּדַבְּרוֹ הָאֲמֵתִיִּים.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ז): "אֵין לָךְ עֹשֶׂב מִלְּמִטָּה, שְׂאִין לוֹ בּוֹכֵב וּמִלְּאָךְ מִלְּמַעְלָה שְׁמִכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: 'גָּדְלִי'".

פג.

(ח"א יא, ב-ג-ה-ד-ז)

כְּבוֹד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת, שִׁיְהִיָּה כְבוֹדוֹ לְאֵין נֶגֶד כְּבוֹד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ - אֵינוֹ כִּי-אֵם עַל-יְדֵי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' וְכוּ'.

ו'שְׁמִירַת-הַבְּרִית', יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת: (א) יֵשׁ מִי שֶׁזּוֹנֵג בְּשִׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא מִדִּינֵי הַתּוֹרָה. (ב) וְיֵשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית, שֶׁזּוֹנֵג מִשְׁשֶׁת לְשֶׁבַע.

וְהוּא בְּחִינַת 'יְחוּדָא-עֲלָא', ו'יְחוּדָא-תְּתָא'. בְּחִינַת 'הִלְכָּה' ו'קַבְלָה' וְכוּ'. בְּחִינַת 'רְזִין', ו'רְזִין-דְּרִזִּין' וְכוּ'.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (חֲלִין ס. עַל תְּהֵלִים קד, לא): "יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם, שֶׁר הָעוֹלָם אָמְרוּ. בְּשַׁעֲהָ שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֵילָנוֹת: 'לְמִינְהוּ' (בְּרֵאשִׁית א, יב) - נִשְׂאוּ דְשָׂאִים' קַל-זַחְמָר בְּעֶצְמוֹן: מָה 'אֵילָנוֹת' שֶׁהֵם גְּבוּהִים וְאֵינָם תְּכוּפִים, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא 'לְמִינְהוּ', כָּל-שֶׁכֵּן אָנֹכִי, שֶׁאֲנִי קִטְנִים וְתְכוּפִים, שֶׁצָּרִיכִים לְצֵאת 'לְמִינְהוּ'. פָּתַח שֶׁר הָעוֹלָם וְאָמַר: 'יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם'.

כִּי בְּאֲמַת: גַּם ה'גְּדוֹלִים' שֶׁזּוֹנְגִין אֵינָם תְּכוּפִים וְרַק מְשַׁבֵּת לְשֶׁבַע, גַּם לָהֶם הִזְהִירָה הַתּוֹרָה עַל 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית', שֶׁיִּשְׁמְרוּ עֶצְמוֹן וְכוּ'.

כָּל-שֶׁכֵּן ה'קִטְנִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'דְּשָׂאִין', שֶׁזּוֹנְגִים תְּכוּפִים גַּם בְּשִׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל - מִכָּל-שֶׁכֵּן שֶׁצָּרִיכִים שְׁמִירָה גְּדוּלָּה לְשׁוֹר בְּרִיתָם, שֶׁיִּשְׁמְרוּ עֶצְמָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה, בְּבְחִינַת: "לְמִינֵיהֶם".

מִיָּד כְּשֶׁשָּׁמַע שֶׁר הָעוֹלָם, שֶׁהוּא מְט"ט, "שֶׁשְׁלֹשֶׁת יְמֵי הַחֹל" (תְּקוּנַת-זֶהַר ב: לד.), בְּחִינַת 'דְּשָׂאִים', בְּחִינַת 'יְחוּדָא-תְּתָא' - פָּתַח וְאָמַר: "יְהִי כְבוֹד ה'" - 'כְּבוֹד' דִּיקָא. כִּי עַל-יְדֵי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' בְּשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנִּזְכָּרִים, ה'כְּבוֹד' בְּשִׁלְמוֹת כְּנ"ל.

נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' בְּשְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת הַנִּזְכָּרִים, 'יְחוּדָא-עֲלָא' ו'יְחוּדָא-תְּתָא' - הֵינּוּ מ'אֵילָנוֹת' ו'דְּשָׂאִים', 'גְּדוֹלִים' ו'קִטְנִים', זּוֹנְגִים שֶׁל שֶׁבַע ו'זּוֹנְגִים שֶׁל חֹל, בְּחִינַת 'הִלְכָּה' ו'קַבְלָה', 'רְזִין' ו'רְזִין-דְּרִזִּין' - אֲזִי ה'כְּבוֹד' בְּשִׁלְמוֹת.

פד.

(ח"ב יד, יא)

"טוב ה' לכל, ורחמי על כל מעשיו" וכו' (תהלים קמה, ט). "טוב ה' לכל" - זה בחינת 'תפלה', ש'מאמין בהשם, שהקדוש-ברוך-הוא "טוב לכל" - הן ל'רפואה', הן ל'פרנסה', הן ל'כל הדברים'.

כְּשֵׁמֶאֱמִין כָּךְ - בּוֹדָאֵי יְהִיָּה עֶקֶר הַשְּׁתַדְלוֹתוֹ בְּתֵר קִדְשֵׁי-בְרִיךְ- הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות.

כי מי שאין מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, צריך להשתדל אחר תחבולות רבות.

לְמַשָּׁל: כְּשֶׁצָּרִיךְ לְרְפוּאָה, צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל אַחַר 'עֲשׂוּבִים רַבִּים'; וְלִפְעָמִים אֵלּוּ 'עֲשׂוּבִים' הַצְּרִיכִים לוֹ, אֵינָם בְּנִמְצָא בְּמִדְיַנְתּוֹ; וְהַ'עֲשׂוּבִים' הַנִּמְצָאִים אֵינָם טוֹבִים לְמַכְתּוֹ.

אָבֵל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב לְכָל הַמְּכּוֹת לְרַפְאוֹתָם, וְהוּא בְּנִמְצָא תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ד, ז): "מִי כֹה אֶלְקִינוּ בְּכָל קִרְאָנוּ אֵלָיו".

פה.

(ח"א יז, א)

הַצְּדִיק מְבַקֵּשׁ וּמְחַפֵּשׁ תָּמִיד, לְגִלּוֹת הָרְצוֹנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. כי יש בכל דבר רצון השם-יתברך. הן ב'כלל' הבריאה, וכן ב'פרטי-הבריאה', בכל דבר ודבר בפרט.

דְּהִינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רָצָה: שֶׁזֶה הַדָּבָר - יְהִיָּה כֹּךְ, בְּתִמוּנָה הַזֹּאת, וּבִכְחַ הַזֶּה, וּבְטַבַּע הַזֹּאת. וְדָבָר אַחֵר - יֵשׁ לוֹ תִּמוּנָה אַחֶרֶת, וְכֹחַ אַחֵר, וְטַבַּע וְהִנְהָגָה אַחֶרֶת.

כְּגוֹן: מִפְּנֵי מָה הָיָה רְצוֹן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שֶׁהָאֵרִי' - יְהִיָּה לוֹ כֹּחַ וְגִבּוּרָה כְּזוֹ, וּכְזוֹ הַתִּמוּנָה, וּבְזֹאת הַטַּבַּע וְהִנְהָגָה, שֶׁיֵּשׁ לָאֵרִי'.

וְלִהְפָּךְ: 'תּוֹשׁ קֶטָן' - הוּא 'חֲלֹשׁ-כַּח' מְאֹד, וְיֵשׁ לוֹ טַבַּע וְתִּמוּנָה וְהִנְהָגָה אַחֶרֶת.

וְכֵן בְּשָׂאֵר כָּל הַפְּרוּאִים שֶׁבְּעוֹלָם - 'דּוֹמִם', צוֹמָח, חֵי, מְדַבֵּר' - שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים לְאִין מִסְפָּר בֵּין כָּל אֶחָד לְחֵבְרוֹ.

וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּעֲשׂוּבִים וְאִילָנוֹת, וְשָׂאֵר פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה' - שֶׁבְּכֻלָּם יֵשׁ שְׁנוּיִים רַבִּים מְאֹד בְּתִמוּנוֹתֵיהֶם וּבְכַחוֹתֵיהֶם וְהִנְהָגוֹתֵיהֶם.

וְהַכֹּל הָיָה - מִחֲמַת רְצוֹן הַבוֹרָא-יִתְבָּרַךְ-שָׁמוֹ, שֶׁרָצָה: שֶׁזֶה יְהִיָּה כֹּךְ, וְזֶה כֹּךְ.

וְהַצְּדִיק' מְחַפֵּשׁ תָּמִיד אַחֵר אֵלּוּ הָרְצוֹנוֹת, וּמְשִׁיג וּמוֹצֵא אוֹתָם - עַל-יְדֵי ה'הַתְּפָאוֹת' שֶׁמוֹצֵא בְּיִשְׂרָאֵל - א) (בְּכָל. ב) וּבְפָרְט. ג) וּבְפָרְטֵי-פְּרִטוֹת.

וְהֵבִן הַדְּבָרִים הַיָּטִב - כי הם דברים עמקים מאד. ומהם תוכל להבין, גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וְגִדְלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְגִדְלוֹת הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּים, אִיךָ הֵם מְסַתְּפִלִּים בְּעוֹלָם, שֶׁיּוֹדְעִים בְּכָל עֲשׂוּב וְעֲשׂוּב, וְכֵן בְּכָל נִבְרָא שֶׁבְּעוֹלָם, טַעַם תִּמוּנָתוֹ וְכַחוֹ וְהִנְהָגָתוֹ בְּפָרְטֵי-פְּרִטוֹת.

וְשִׁיחַ-שׂוֹפֵי-קֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ ח"ג תַּקְעוּ: בַּעַת שְׂאֵמֵר רַבְּנֵי ז"ל אֵת הַתּוֹרָה שֶׁבְּסִימָן י"ז, וְיִהְיֶה הֵם מְרִיקִים שְׂקִיהֶם [הנ"ל] - הַלֵּךְ לְטִיֵּל עִם מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל, וְאָמַר לוֹ: "רְאֵה, עֲשׂוּב זֶה יֵשׁ לָהּ תִּמוּנָה כְּזוֹ, וְעֲשׂוּב זֶה יֵשׁ לָהּ תִּמוּנָה אַחֶרֶת" - 'תַּעֲנוּג זֶה' הוּא כְּבָר גְּדוֹל מִהַתְּאוּהָ! (דָּאס איז שוין א גרעסערער תַּעֲנוּג ווי די תַּאָוה).

פו.

(ח"א לא, ד-בסוף)

וְדַע: שְׁהַיְסוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם בַּדְרָכִים -
היא בסבת 'צִלְגָלַיִהָרְקִיעַ'.

כִּי "אֵין לָךְ דְּבַר מְלֻמָּטָה, שְׂאִין לֹא בּוֹכֵב מְלֻמְעָלָה" (בראשית-רבה י, ו). יֵשׁ 'בּוֹכְבִים' שֶׁהֵם מְגַדְלִים 'מִיַּי עֵשְׂבִים', בְּאִיזְהוּ מְקוֹמוֹת שֶׁהֵם מְאִירִים; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחִיבִים שִׁיחָא 'דְרָךְ בְּנֵי-אָדָם', בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהֵם מְאִירִים; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחִיבִים שִׁיחָיָה 'מְדַבְר'; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחִיבִים שִׁיחָא 'יְשׁוּב', בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהֵם מְאִירִים.

וְלִפִּי ה'הִתְנוּצְצוֹת הַבּוֹכְבִים' עַל הַמְּקוֹם, בֵּן הַמְּקוֹם מִתְנַהֵג.

כִּי יֵשׁ 'דְרָכִים רַחְבִים', שֶׁהֵם 'דְרָךְ הַכְּבוֹשָׁה לְרַבִים'; וְכֵן יֵשׁ 'שְׁבִילִים'. וְזֶה ה'דְרָךְ' וְה'שְׁבִיל' נִמְשָׁךְ לְכָאן, וְזֶה לְכָאן. וְלִכְל 'דְרָךְ' ו'שְׁבִיל', יֵשׁ כְּנֶגְדוֹ ב'צִלְגָלַיִם' 'דְרָךְ וְשְׁבִיל'.

וְכֵן בֵּין 'דְרָךְ' ל'דְרָךְ', גָּדַל כָּאן עֵשְׂבִים.
כֵּן יֵשׁ גַּם כֵּן נֶגֶד כָּל 'עֵשֵׁב וְעֵשֵׁב', 'בּוֹכֵב' שֶׁהוּא כְּנֶגְדוֹ, שֶׁה'עֵשֵׁב' גָּדַל מִכְחוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַז"ל (שם): "אֵין לָךְ כָּל עֵשֵׁב וְעֵשֵׁב, שְׂאִין לֹא בּוֹכֵב" וכו'.

וְלִפְעָמִים כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לֹא עֵפוֹב וְצַעַר בְּדָרְךְ - הוּא מִחֲמַת שְׁכֶנְגַד הַמְּקוֹם הַזֶּה יֵשׁ שֶׁם עֵפוֹב בְּה'בּוֹכֵב', שְׂאִינוּ מְאִיר בְּשִׁלְמוֹת.

וְעַל-כֵּן הַתְּקִנָּה לָזֶה: "לִתֵּן צְדָקָה קִדָּם שִׁיֵּצֵא לְדָרְךְ, כְּמָה שְׁכֶתוֹב (תהלים פה, יד): "צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה וְיֵשֶׁם לְדָרְךְ" וכו'. (הש"ה, מִסְכַּת חֲלִין גַּר-מִצְוָה).

כִּי עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' יֵאִיר ה'בּוֹכֵב', כִּי עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' מְאִירִין ה'צִלְגָלַיִם'. וְעַל-כֵּן

עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' שְׁנוֹתָן, יִבְטַל עֵפוֹבוֹ שֵׁישׁ לֹא בְּה'דְרָךְ', שֶׁנִּמְשָׁךְ מִהָעֵפוֹב שֵׁישׁ בְּה'צִלְגָלַיִם' וְה'פּוֹכְבִים', כְּנ"ל.
וְהַכֹּל תְּלוּי ב'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' וְכו'.

פז.

(ח"א לט)

"וְנָתַתִּי עֵשֵׁב" (דְּבָרִים יא, טו). "עֵשֵׁב" - רְאשֵׁי-תְבוֹת (אִיּוֹב כה, ב): "עֵשֵׁה שְׁלֹם ב'מְרוֹמָיו" (עֵין בְּפָנִים). [עֵין הַסְּפוּר עַל-זֶה בְּחֵימוֹתֶר"ן צב].

פח.

(ח"א לט)

"וְנָתַתִּי עֵשֵׁב" (דְּבָרִים יא, טו). רְמָז ל'בְּנִים', כְּמוֹ שְׁכֶתוֹב (אִיּוֹב ה, כה): "וְצִאֲצֹאִיךָ כְּעֵשֵׁב הָאָרֶץ" (עֵין בְּפָנִים). [ג"ב. רְמָז יֵשׁ בְּפָסוּק דָּנָן (בְּרֵאשִׁית א, יא-יב): "עֵשֵׁב מִזְרִיעַ זֶרַע"].

פט.

(ח"א מז)

"וְנָתַתִּי עֵשֵׁב" (דְּבָרִים יא, טו) - "דָּא ע"ב שִׁין" (תְּקוּנֵי-זֶהַר סב: פז. זֶהַר בְּרֵאשִׁית כה:), דָּא 'כְּלָלִיּוֹת-הַגְּוִנִין' - 'תְּלַת רְאשִׁין', 'שְׁלֹשָׁה אָבוֹת', שֶׁהוּא ה'גְּוִנִין' (זֶהַר וְתְּקוּנִים שם). [עֵין הַסְּפוּר עַל-זֶה בְּחֵימוֹתֶר"ן צב].

צ.

(ח"א נז, א-בסוף)

דַּע: כִּי "כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שִׁיֵּצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִבְרָא מִמְּנוֹ מְלֻאָךְ" (תְּגִינָה יד), וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר נִחְלַק לְכֶמָה 'נִיצוּצוֹת', בְּבַחֲיִנַת (יְרֵמְיָה כג, כט): "כַּפְטִישׁ יִפְצֹץ סִלְעַ".

כְּמוֹ-כֵּן נִבְרָאוּ כְּמָה וְכְמָה 'מְלֻאָכִים', לְפִי רַב ה'נִיצוּצוֹת'. וְדְבוּר הַכּוֹלֵל אֶת

ה'ניצוצות', נברא 'מלאך', שהוא שר וראש על ה'מלאכים' שנבראו מן הניצוצות, והם מחנהו.

וְכָל מַלְאָךְ וּמְלָאךְ, הוּא מְמַנֵּה עַל אֵיזוֹהוּ דָּבָר; וְאֶפְלוּ כָּל 'אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, יֵשׁ עֲלֵיהֶם מְמַנִּים, כְּמָה שְׁאָמְרוּ חַז"ל (בראשית רבה י, ו): "אֵין לָךְ עֵשֶׂב מִלְמַטָּה, שְׂאִין לֹא מִלְאָךְ מִלְמַעְלָה" וכו'.

וְכָל 'מַלְאָךְ, מְקַבֵּל חֵיוֹתוֹ מִה'דְּבוּר, וּמִשְׁפִּיעַ לְתוֹךְ הַדָּבָר שֶׁנִּמְנָה עָלָיו - הֵינּוּ: לְאֵיזוֹה 'עֵשֶׂב' אוּ דָּבָר אַחֵר שֶׁהוּא מְמַנֵּה עָלָיו.

וּשְׁנֵי הַפְּחוֹת הָאֵלוֹ: (א) כַּח שֵׁישׁ לְמַלְאָךְ לְקַבֵּל. (ב) זָכַח לְהַשְׁפִּיעַ - מְכַנֵּים בְּבַחֲיִנַת 'יָדִים'. בְּיַד יָמִין' מְקַבֵּל חֵיוֹתוֹ; וּבְיַד שְׂמָאל' מִשְׁפִּיעַ - בְּבַחֲיִנַת (שם): "וּמִפֶּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לֹא גָדֹל"; וְה'פֶּאֶה' הִיא בַּחֲיִנַת 'שְׂמָאל'.

נִמְצָא: שֶׁכָּל ה'רְפוּאוֹת' תְּלוּיִים ב'תוֹרָה, בְּבַחֲיִנַת (משלי ד, כב): "וּלְכָל בָּשָׂרוֹ מִרְפָּא". כִּי ה'תוֹרָה' נוֹתֶנֶת כַּח ל'מְלָאכִים, וְה'מְלָאכִים' מִשְׁפִּיעִים ל'עֵשְׂבִים, וְעֵשְׂבִים' מִרְפָּאִים ב'כַּחֲתוֹרָה'.

וּמִי שְׁפוּגִים ב'אֱמוּנַת־חֲכָמִים, ו"פּוֹרֵץ גְּדָרִים" (על־פי קהלת י, ח), אֲזִי (שַׁבַּת קִיט:): "אֵין רְפוּאָה לְמִפְתּוֹ" - כִּי ה'פּוֹרֵץ גְּדָרִים, עַל־יַד־יָזָה מִסִּיר ה'יָדִים' מִן ה'מְלָאכִים, לְפִי בַּחֲיִנַת הַסֵּרֶתוֹ מִדֶּרֶךְ דְּבָרֵי רַבָּנָן.

אם סר מדרך דברי רבנן ל'ימין, בזה סר 'ימין המלאך', ואין לו כח לקבל. ואם סר ל'שמאל, בזה סר 'יד שמאל מהמלאך', ואין לו כח להשפיע. וכשנפגם איזהו 'יד המלאך', אזי אין לזה האדם 'אסותא' - כִּי

זֶה הָעֵשֶׂב' שֶׁבוּ תְלוּי רְפוּאוֹתוֹ, אֵין לוֹ כַּח לְרְפָאוֹת, כִּי אֵין מִשְׁפִּיעַ לוֹ.

וְחוֹלָאֵת הַבָּאָה לְאָדָם עַל שְׁעֵבֶר עַל דְּבָרֵי רַבָּנָן - אֵין לוֹ רְפוּאָה, וְהוּא מֵת מִן הַחוֹלָאֵת וְכוּ'.

וַיֵּשׁ 'יִסּוּרֵין שֶׁל אֶהְבֵּה', הַשּׁוֹלְטִין עַל הָאָדָם שֶׁהוּא 'צְדִיק', וְהוּא מְכַה בְּיִסּוּרֵין, וְאֵין רְפוּאוֹתוֹ תוֹלָה ב'רְפוּאוֹת עֵשְׂבִים, כִּי הוּא 'אִישׁ צְדִיק', וְלֹא פָגַם 'יָדֵי הַמְלָאָךְ, וְה'יָדִים' הֵם 'שְׁלָמִים'.

וְזָהוּ (איוב כד, כב): "וּמִשֶּׁה אֲפִירִים בְּכַחוֹ, יָקוּם וְלֹא יֵאֱמִין בַּחַיִּין" - כִּי עַל־יַדֵּי שְׂאִין מֵאֱמִין ב'תְּלִמִּיד־חֲכָמִים הַנִּקְרָאִים 'חַיִּים' (ברכות יח). - עַל־יַד־יָזָה הוּא נוֹפֵל בַּחֲלוּאֵת אֲשֶׁר "לֹא יֵאֱמִין בַּחַיִּין". הֵינּוּ: שְׂאִין שׁוֹם אָדָם מֵאֱמִין שִׁיחִיה מַחֲלֵי זֶה, כִּי "אֵין רְפוּאָה לְמִפְתּוֹ", כִּנ"ל.

וְתַקּוּנוֹ: שִׁיקִים 'אֱמוּנַת־הַנְּפוּלָה, וְיֵאֱמִין 'אֱמוּנַת־חֲכָמִים'. וְזָהוּ: "יָקוּם וְלֹא יֵאֱמִין בַּחַיִּין" - הֵינּוּ: זֶה שֶׁלֹּא הֵאֱמִין ב'חֲכָמִים' הַנִּקְרָאִים 'חַיִּים', יָקִים זֹאת ה'אֱמוּנַת־הַנְּפוּלָה, וְעַל־יַד־יָזָה יָקוּם מַחֲלוּאֵת הַזֹּאת, שֶׁלֹּא הֵאֱמִין עַד עַכְשָׁו שׁוֹם אָדָם שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹם רְפוּאָה עַל מִפְתּוֹ, וְעַל־יַדֵּי 'אֱמוּנַתוֹ' יִתְרַפָּא.

כִּי עַל־יַדֵּי 'אֱמוּנַת־חֲכָמִים, מֵתַקֵּן בַּחֲיִנַת 'יָדִים שֶׁל מְלָאכִים, וְהֵם מְקַבְּלִים וּמִשְׁפִּיעִים כַּחֲתוֹת ל'עֵשְׂבִים' לְרְפוּאוֹתוֹ.

"הַמְבַּזָּה תְּלִמִּיד־חֲכָם אֵין לוֹ רְפוּאָה לְמִפְתּוֹ" (שַׁבַּת קִיט:): - כִּי כָּל ה'רְפוּאוֹת' הֵם 'הַרְפָּבוֹת', דְּהֵינּוּ: שְׁלוֹקָחִים 'סַם פְּלוּנִי' וְעֵשֶׂב פְּלוּנִי, בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כָּד וְכָד; וְכֵן 'עֵשֶׂב אַחֵר' שֶׁמִּשְׁקָלוֹ כָּד וְכָד;

וכן שוקלין מִמֶּמָּה מִיָּנִים. וְכָל 'עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב' יֵשׁ לוֹ פֶּח אַחֵר, וּמְעַרְבִין אֵלָיו הַמִּיָּנִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם 'הֶרְפָּבָה'. וְזֹאת ה'הֶרְפָּבָה' יֵשׁ לָהּ פֶּח לְרִפְאוֹת הַחוֹלָאֵת.

נמצא: שְׁעַקַר 'פֶּח הַרְפוּאָה' - עַל־יְדֵי ה'הֶרְפָּבָה', שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהּ 'פֶּח אַחֵר חֲדָשׁ, עַל־יְדֵי הַפֶּח שֶׁקִּבְּלָה מִכָּל אֵלּוֹ ה'עֵשֶׂבִים' שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבָזָה ה'פֶּח שֶׁל הֶהֲרָפָבָה' דוֹקָא מְרַפְּאִין הַחוֹלָאֵת.

ועל־כֵּן צָרִיךְ רֹפֵא מְמַחֵה' שִׁיּוּדַע לַעֲשׂוֹת ה'הֶרְפָּבָה', אֲבָל מִי ש'אִינוּ מְמַחֵה', אֵף אִם יִקַּח ה'עֵשֶׂבִים' שִׁישׁ לָהֶם פֶּח לְרִפְאוֹת, עַם־כִּלְזָה לֹא יִפְעַל בְּכָל, כִּי אִין יוֹדַע אֵיךְ לְהַרְפִּיבֵם.

כְּמוֹ־כֵּן ה'תּוֹרָה', שֶׁהִיא רְפוּאָה לְכָל דָּבָר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלֵי ד, כב): "וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מְרַפֵּא" (ערוֹבִין נד). - אִין מִי שִׁיּוּדַע אוֹתָהּ, כִּי־אִם 'חֲכַמֵי־הַדּוֹר', כִּי נִמְסְרָה לָהֶם לְדַרְשָׁה "בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן" (ספָּרָא, בְּרִיתָא דִּי־ג מִדּוֹת).

אֲבָל מֵה'תּוֹרָה בְּעֶצְמָה' - אִי־אֶפְשָׁר לִידַע דָּבָר, כִּי־אִם עַל־פִּי 'חֲכַמֵי־הַדּוֹר', שֶׁהֵם מְפָרְשִׁים אוֹתָהּ, וּמְלַקְטִין וּמְעַרְבִין וּמְרַפִּיבִין אֶת הַתּוֹרָה, וְדוֹרְשִׁין אוֹתָהּ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם ב'שִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן בְּשִׁפּוּגָם ב'כְּבוֹד תִּלְמִיד־חֲכָם', "אִין רְפוּאָה לְמַפְתּוֹ" - כִּי עַקַר 'פֶּח הַרְפוּאָה' שֶׁמְקַבְּלִין מֵה'תּוֹרָה', אִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'חֲכַמֵי־הַדּוֹר', כִּי לָהֶם נִמְסְרָה לְדַרְשָׁה, וְהֵם יוֹדְעִים לְהַרְפִּיב אוֹתֵיזֵת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶה עַקַר 'פֶּח־הַרְפוּאָה', כִּי כָּל ה'עֵשֶׂבִים' מְקַבְּלִים פֶּח מֵה'תּוֹרָה', כְּמִבְּאֵר לְעֵיל, וְעַקַר פֶּחָם לְרִפְאוֹת הוּא עַל־יְדֵי ה'הֶרְפָּבָה', כְּנ"ל.

עַל־כֵּן הָעַקַר תִּלּוּי ב'חֲכַמֵי־הַדּוֹר', שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְדַרְשׁ אֶת ה'תּוֹרָה', וּלְהַרְפִּיב 'אוֹתֵיזֵת הַתּוֹרָה' - עַל־יְדֵיזֶה מְקַבְּלִין פֶּח, כָּל ה'הֶרְפָּבוֹת' שֶׁל כָּל ה'עֵשֶׂבִים', שֶׁמְקַבְּלִים פֶּח מֵה'תּוֹרָה'.

עַל־כֵּן הָעַקַר: שִׁיְהִיָּה לוֹ 'אִמוּנַת־חֲכָמִים'; וּלְהִזְהַר בְּכְבוֹדָם; לִירָא מֵהֶם מְאֹד; וּלְהַשְׁלִיךְ שִׁכְלוֹ וְדַעְתּוֹ, רַק לְסַמֵּךְ עֲלֵיהֶם - כִּי לָהֶם נִמְסְרָה הַתּוֹרָה לְדַרְשָׁה, כְּנ"ל.

צא.

(ח"א ס, ג)

כָּל מִיָּנֵי דָּגָן, וְכָל ה'אֵילָנוֹת, וְעֵשֶׂבִים', וְכָל מִיָּנֵי 'מַתְּכוֹת' - הֵם רַק עַל־יְדֵי 'גִּשְׁמִים'.

צב.

(ח"א סה, א)

דַּע: כִּי יֵשׁ 'שְׂדֵה', וְשֵׁם גְּדֻלִים 'אֵילָנוֹת וְעֵשֶׂבִים' יָפִים וְנָאִים מְאֹד. וְגִדְל יִקַּר יָפֵי הַשְּׂדֵה וְגִדְוֹלָיו, אִי־אֶפְשָׁר לְסַפֵּר, "אֲשֶׁרֵי עֵין רָאִתָּה זֹאת" (עַל־פִּי פִּיּוּט מוֹסֵף יוֹם־הַכַּפּוּרִים).

ו'אֵילָנוֹת וְעֵשֶׂבִים, הֵם בְּחִינַת 'נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת' הַגְּדֻלִים שָׁם" (תַּקּוּנֵי־

זֶהַר ל. - עֵין לַקּוּטִי־מִזְהַר־ן ח"א ח, ז [מִיָּבָא לְעֵיל]).

צג.

(ח"א קכט)

כְּשֶׁמְקַרְב לְהַצְדִּיק, אֵף שְׂאִינוּ מְקַבְּל מִפְּנֵוֹ כָּלָל, הוּא גַם־כֵּן טוֹב מְאֹד; וְה'אִמוּנָה לְבַדָּה' שֶׁמֵּאֲמִין בְּהַצְדִּיק, מוֹעִיל לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

כִּי טָבַע הָאֲכִילָה, שֶׁח'מִזוֹן' נִתְהַפֵּךְ ל'נִזּוֹן'. כְּגוֹן: כְּשֶׁח'חֵי' אוֹכֵלֵת 'צוּמַח', כְּגוֹן 'עֵשֶׂבִים' - נִתְהַפְּכִין ה'עֵשֶׂבִים' ל'חֵי, כְּשֶׁנִּכְנָסִין בְּתוֹךְ מַעִיָּה.

וְכַן מֵחַי' לְמַדְבָּר, כְּשֶׁהַמְדַבֵּר אוֹכֵל
הַחַי' - נִתְהַפֵּךְ הַחַי' לְמַדְבָּר.

וְלִכְל מְקוֹם שֶׁנִּכְנָס לָשֵׁם - הַמְזוּן
שֶׁנִּתְחַלֵּק לְהַאיִבְרִים, נִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת
הַאיִבֵּר מִמָּשׁ שֶׁנִּכְנָס לָשֵׁם.

צד.

(ח"א קנט)

בַּלִּילָה יֵשׁ קְרִירוֹת, וּמִכָּה עֲלִיהֶם הַדּוּחַ
קָר' מְלַמְעֵלָה, וְנוֹפְלִים לְמַטָּה,
וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם טַל', וְהוּא חַיּוֹת כָּל הָעֲשָׂבִים.

צה.

(ח"א רכד)

יֵשׁ עֲשָׂבִים שֶׁרְחוּקִים מִן הָאֵילָן, וְנִדְמָה
שֶׁאֵין מְקַבְּלִין חַיּוֹת מֵהָאֵילָן, וּבִאֲמַת
גַּם הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִמֶּנּוּ, כִּי הָאֵילָן מִגֵּן
עֲלִיהֶם וּמְצִילָן מִן הַשֶּׁמֶשׁ.

צו.

(ח"א רכז)

יֵשׁ דְּשָׁעִים שֶׁהֵם מְגַלְגְּלִים בְּעֲשָׂבִים
הַגְּדֻלִים עַל הַגְּנוֹת, וְאֵין לָהֶם עֲלִיָּה - כִּי
אֵין קוֹצְרִין אוֹתָן הָעֲשָׂבִים, וְאֵין אוֹמְרִים
עֲלִיהֶם "בְּרַפְתָּ ה'" (תְּהִלִּים קכט, ח) בְּשַׁעַה
שֶׁעוֹבְרִין עֲלֵיהֶם.

צז.

(ח"א רלא)

בְּשַׁעַה שֶׁאוֹמְרִים (בַּתְּפִלַּת שְׁחֲרִית): "וַיִּצְבֵּא
הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים" (נְחֻמָּה ט, ו)
- רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל דְּבָר.

כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת - עַל־יְדֵי פְחוֹת
הַגְּלָגְלִים, שֶׁהֵם "צְבֵּא הַשָּׁמַיִם", וְכָל
אֶחָד נוֹתֵן כַּח בְּאִיזָה סֶס' וְעֵשֶׂב הַשֶּׁדֶךְ לוֹ,
וּמֵהֶם מְקַבְּלִים הַסְּמִים וְעֵשָׂבִים כַּח
לְרַפְאוֹת.

וּכְשֶׁצְּרִיכִים רְפוּאָה, מִתְחַבְּרִים כְּמָה
כַּחוֹת מֵהַגְּלָגְלִים, שְׂזָה
נוֹתֵן כַּח בְּעֵשֶׂב זֶה, וְזֶה בְּעֵשֶׂב אַחֵר,
וּכְיוּצָא, וּמִתְחַבְּרִים כָּלֵם וְעוֹשִׂין מֵהֶם
'הִרְפָּה' לְרְפוּאָה.

עַל־כֵּן טוֹב לְבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעַת
שֶׁאוֹמְרִים: "וַיִּצְבֵּא הַשָּׁמַיִם" וְכו' -
שֶׁאֵז בָּאִים כָּלֵם לְהַשְׁתַּחֲוֹת, וְלִתֵּן שִׁבְחָה
וְהוֹדָיָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ - שֶׁיַּצִּוֶּה הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ
לָהֶם: "שִׁימְשִׁיכוּ אֵלָיו הַפְּחוֹת הַצְּרִיכִים
לְרְפוּאָתוֹ, בְּתוֹךְ הַתִּיכַת לָחֶם, אוֹ בְּדָבָר
אַחֵר!" - וַיִּתְרַפֵּא מִמִּילָא, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.
(עֵינֵן לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן ח"ב א, ט).

צח.

(ח"א רסג)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (בְּרַאשִׁית ג, יח): "וַאֲכַלְתָּ
אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה".

צט.

(ח"ב א, ט-י; סְפָר־הַמִּדּוֹת,
אֲמוּנָה ח"ב ה; רְפוּאָה ח"ב א)

כְּשֶׁנִּגְאָלָת וְנִפְדִית הַתְּפִלָּה - אֵזִי נוֹפֵל
כָּל הַדָּאקְטִירִי, כִּי אֵין
צְרִיכִין לְרְפוּאוֹת.

כִּי כָּל הָרְפוּאוֹת הֵם עַל־יְדֵי עֲשָׂבִים,
וְכָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב מְקַבֵּל כַּח מְפֹכֵב
וּמְזָל' הַמִּיחָד לוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רַז"ל (בְּרַאשִׁית
רַבָּה י, ו): "אֵין לָךְ כָּל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב שֶׁאֵין לוֹ
'פּוֹכֵב וּמְזָל', שֶׁמִּכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדֹל'".

וְכָל 'פּוֹכֵב וּמְזָל', מְקַבֵּל כַּח מְפֹכֵבִים
שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ, וְהָעֲלִיּוֹן -
מֵהָעֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁמְקַבְּלִים כַּח מֵהַשָּׂרִים
הָעֲלִיּוֹנִים וְכו', עַד שֶׁכָּלֵם מְקַבְּלִים מִשָּׂרֵשׁ
הַכֹּל, שֶׁהוּא דְבַר ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לג,

ו): "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פָּיו כָּל צִבְאָם".

וְעַל־כֵּן בְּשִׂזְזוּכֵן לְתַפְלָה, אִין צְרִיכִין לְרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים - כִּי ה'תַּפְלָה' הִיא בְּחִינַת "דָּבַר ה'", שֶׁהוּא 'שֶׁרֶשׁ הַכֹּל'.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קז, ב): "יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם, וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם".

"יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם" - הֵינּוּ: שְׁמֻקְבָּלִין כָּל הָרַפּוּאֹת' רַק עַל־יְדֵי "דָּבַר ה'", דְּהֵינּוּ 'תַּפְלָה'.

אֲזִי: "וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם" - הֵינּוּ 'עֲשָׂבִים', בְּבַחֲינַת: "הַקּוֹצֵר לְשַׁחַת" (פָּאָה פ"ב מ"א; מְנַחוֹת פ"י מ"ה; דָּף ע"א:.) - כִּי אִין צְרִיכִין לְרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים, כִּפְּ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת כג, כה): "וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וַיִּבְרַךְ אֶת לַחֲמֹךְ וְאֶת מִימֶיךָ, וַהֲסִרְתִּי מִחֶלְקְךָ מִקְרָבְךָ".

"וְעַבְדְּתֶם אֶת ה'" - "עֲבוּדָה זֹו תַּפְלָה" (בְּבֵא־קָמָא צ"ב:.) אֲזִי: "וַיִּבְרַךְ אֶת

לַחֲמֹךְ וְאֶת מִימֶיךָ, וַהֲסִרְתִּי מִחֶלְקְךָ" וְכוּ'. הֵינּוּ: שְׁיִהְיֶה לָךְ רַפּוּאָה' עַל־יְדֵי 'לָחֶם וּמַיִם', עַל־יְדֵי שְׁיִתְבָּרְכוּ מִן 'שֶׁרֶשׁ הַכֹּל', דְּהֵינּוּ: דָּבַר ה', בְּחִינַת 'תַּפְלָה', וַיִּהְיֶה לְלָחֶם וּמַיִם' כַּח לְרַפּוּאֹת כְּמוֹ 'עֲשָׂבִים'.

כִּי 'הַתְּחַלְקוֹת הַפְּחוֹת', שְׁיִזָּה הָעֲשָׂבִי' יֵשׁ לוֹ כַּח לְרַפּוּאֹת 'חֹלְאָת פְּלוּגִי', וְזֶה 'חֹלְאָת פְּלוּגִי', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. כָּל 'חֲלוּקֵי פְּחוֹתָם' הוּא רַק 'לְמִטָּה', אָבֵל 'לְמַעְלָה בְּשֶׁרֶשׁ הַכֹּל', דְּהֵינּוּ: "דָּבַר ה'" - הַכֹּל אֶחָד, וְאִין חֲלוּק בֵּין 'לָחֶם וּמַיִם' וּבֵין 'עֲשָׂבִים'.

וְכַל־זֶה אֵינּוּ אֶלָּא לְמִי שֶׁלֹּא שָׁמַר אֲמוּנָתוֹ וּבְרִיתוֹ, וְלֹא שָׁמַר אֶת־עַצְמוֹ

מִלְּעֵבֶר עַל (אָבוֹת פ"ד מ"ג): "אֵל תְּהִי בְּזוֹ לְכֹל אָדָם".

אָבֵל מִי שֵׁישׁ לוֹ 'אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת', וְהוּא גַם־כֵּן 'שׁוֹמֵר הַבְּרִית', וּמְקַיֵּם: "אֵל תְּהִי בְּזוֹ לְכֹל אָדָם" - אִין רַפּוּאָתוֹ תּוֹלָה בְּ'חֲלָקֵי עֲשָׂבִים' הַמִּיחָדִים לְחֹלְאָתוֹ, אֶלָּא נִתְרַפָּא בְּכֹל מֵאֲכָל וּמִשְׁקָה, בְּבַחֲינַת: "וַיִּבְרַךְ אֶת לַחֲמֹךְ" וְכוּ'; וְאִין צְרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שְׁיִתְרַמּוּ 'עֲשָׂבִים הַמִּיחָדִים' לְרַפּוּאָתוֹ.

וְדַע: שֵׁישׁ חֲלוּק בֵּין ה'חֹלְאָת':

כִּי יֵשׁ 'חֹלְאָת' - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צוּמַח', כְּמוֹ שְׁזוֹרְעִין גְּרַעִין בְּאֶרֶץ וְהוּא נִרְקָב, וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ שְׁמֻנּוֹתֵי וְנַעֲשִׂין גִּידִין וְכוּ', עַד שְׁצוּמַח הַפְּרִי.

כְּמוֹ־כֵּן יֵשׁ 'חֹלְאָת' - שְׁגָדֵל בְּאָדָם כְּפֹה שָׁנִים.

וַיֵּשׁ 'חֹלְאָת' - שֶׁהוּא בְּאָדָם בְּתוֹלְדָה מֵאָבִיו וְאִמּוֹ, וְאֵינּוּ נִתְגַּלָּה אֶלָּא לְעַת זְקֻנוֹתוֹ, וּבְשַׁעַת צְמִיחָתוֹ הוּא נִסְתָּר וְנַעֲלָם מֵעֵין כָּל חַי, וְאִין שׁוּם אָדָם יוֹדַע מְמֻנּוֹ, רַק שֵׁישׁ 'מְחוּשִׁים' שְׁנוֹלְדִים בְּאָדָם אֲזוּ, בְּעַת 'גְּדוּל הַחֹלְאָת', שֶׁהֵם סִימְנִים עַל ה'חֹלְאָת'.

וְכֵן בְּרַפּוּאָת הָעֲשָׂבִים, יֵשׁ גַּם־כֵּן חֲלוּקִים:

שֵׁישׁ 'חֹלְאָת' - שְׁיִוְכַל לְהַתְרַפּוּאֹת עַל־יְדֵי 'עֲשָׂב אֶחָד'.

וַיֵּשׁ 'חֹלְאָת' גְּדוּל מְזָה - שְׁצְרִיכִין לְרַפּוּאָתוֹ מְרַפְּבִים, לְהִרְפִּיב 'כְּפֹה עֲשָׂבִים' לְרַפּוּאָה.

וַיֵּשׁ - שְׁצְרִיכִין רַפּוּאֹת מְמַרְחָקִים לְרַפּוּאָתוֹ.

וַיֵּשׁ חוֹלָאֵת - שאין מועיל לו שום רפואה, כי פח החולאת גדול מ'פח העשבים'. ובתחלת 'צמיחת החולאת', קדם שנצמח ונתגלה - היו יכולין לרפאות אותו בקל, רק שאז היה נעלם ונסתר מעיני כל, ואין יודע ממונו רק השם-יתברך לבד.

אבל כשאוחזין בבחינת "דבר ה'", בחינת 'תפלה' כנ"ל - שאזי מקבלין הרפואה מ'כל הדברים שבעולם', אפלו מ'לחם ומים' - אזי יכולין להתרפאות אפילו בעת 'צמיחת החולאת', בעת שהוא נסתר מעין האדם, מאחר שאין צריך ל'רפואות' בכלל, רק רפואתו על-ידי 'לחם ומים', כנ"ל.

על-כן גם אז, הינו: בעת שעדין לא נתגלה ה'חולאת', יוכל גם-כן להתרפאות על-ידי 'לחם ומים' שאוכל אז.

וכשנגאלת ה'תפלה' - אז נופלים כל הרפואות כנ"ל, כי נתרפאין על-ידי "דבר ה'", כנ"ל. ואזי כל ה'דאקטורים' מתביישינ ב'רפואות שלחם' - כי אזי אין פח לשום רפואה, כי כל ה'עשבים' חוזרים כחם לתוך ה'תפלה', שהוא בחינת "דבר ה'", שהוא 'שרשם העליון', כנ"ל.

כי כן חובת כל ה'עשבים', וכל "שיח השדה" (בראשית ב, ה), כשאדם עומד להתפלל, שאזי הוא בבחינת "דבר ה'", שהוא 'שרשם העליון' - אזי הם מחזירין כחם לתוך ה'תפלה', שהוא 'שרשם העליון'.

וכשאדם מתפלל על איזה 'חולאת' - אזי 'אותן העשבים', שיש להם פח לרפאות 'אותן החולאת', הם מחיבים

להחזיר כחם לתוך ה'תפלה', שהיא 'שרשם', בחינת "דבר ה'", כנ"ל.

ק.

(ח"ב, ה, א)

כל הרפואות הם על-ידי 'עשבים', והם גדלים רק על-ידי 'אמונה', כמו שאמרו רז"ל (תענית ח): "אין הגשמים יורדין אלא בזכות אמונה, שנאמר (תהלים פה, יב): 'אמת מארץ תצמח, וצדק משמים נשקה' - שכשיש 'אמונה', אז יורדין 'גשמים', וצומחים 'עשבים', ואזי יש רפואות'.

אבל על-ידי 'נפילת-האמונה' - אין 'גשמים', ואזי אין רפואה'.

גם עקר 'פח הרפואה' שיש בכל 'עשב ועשב', הוא על פי ה'סדר שיש להזרעים', לפי ה'מקום' ולפי ה'זמן'.

כי יש 'עשב' - שעקר פחו לרפאות, הוא רק כשקוצרין אותו עד שלא הביא שלישי, ואחר-כך אין פח ל'אותו עשב' לרפאות. וכן יש 'עשב' - שכחו רק כשנגמר עד שנופל מאליו. וכיוצא בזה - כפי ה'סדר של הזמן' שיש להם.

וכן יש 'סדר לפי המקום' - שב'מקום זה' גדל זה העשב, וב'מקום אחר' גדלים 'עשבים-אחרים', ועקר כחם לרפאות, הוא רק על פי ה'סדר' שיש להם לפי ה'זמן' וה'מקום'.

ו'סדר הזרעים' הוא על-ידי 'אמונה', בבחינת (שבת לא): "אמונה זה סדר זרעים" - שעל-ידי 'אמונה', נעשה ה'סדר של הזרעים' לפי ה'זמן' וה'מקום', שעל-ידי זה יש להם פח לרפאות, ועל כן על-ידי 'נפילת-האמונה' אין מועיל רפואות'.

וְגַם אֵין מוֹעִיל אֶז לְהַחֲלוֹה, קוֹל צַעֲקַת שְׁל
 'אָח וּגְנִיחוֹת', שְׁלַפְעָמִים מוֹעִיל
 לְהַחֲלוֹה אֵלוֹ הַקּוֹלוֹת, שְׁמִרְחָמִין עָלָיו עַל-
 יְדֵי קוֹלוֹת הַלָּלוּ.

קא.

(ח"ב ה,א)

וְעַקֵּר ה'רפואה': היא על-ידי ה'תמזגות
 ה'יסודות', כִּי יֵשׁ 'אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת' -
 'אֵשׁ, מַיִם, רוּחַ, עֶפְרוֹ', וְצָרִיךְ לָזֶה ה'חכם
 גָּדוֹל', שְׂיִדַּע עַל-פִּי 'דְּאִקְטִירִי', לְמַזְג
 ה'יסודות' שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִן
 ה'עֲשָׂבִים', כִּפִּי ה'רפואה' שְׂצָרִיךְ זֶה
 ה'חוליה', לְפִי 'קְלִקוֹל ה'יסוד' שְׂנִתְקַלְקַל
 וְנִחְלַשׁ אֶצֶל זֶה ה'חוליה'.

קב.

(ח"ב ה,בסוף)

'עֲשָׂב' - זֶה בְּחִינַת 'כְּלִיּוֹת הַמַּאֲכָלִים',
 כְּמוֹ שְׂכֶתוֹב (בְּרֵאשִׁית ט, ג): "כִּי־רַק
 עֲשָׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל".

קג.

(ח"ב יא)

דַּע: כְּשֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל ב'שְׂדֵה' - אֵזִי כָּל
 ה'עֲשָׂבִים' כָּלָם, בְּאֵין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה,
 וּמְסִיעִין לוֹ, וְנוֹתְנִין לוֹ כַּח בְּתִפְלָתוֹ. וְזֶה
 בְּחִינַת "שְׂנַקְרַאת ה'תְּפִלָּה' 'שִׁיחַה'" (בְּרֵכוֹת
 כו: עַל בְּרֵאשִׁית כד, סג), בְּחִינַת: "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה"
 (בְּרֵאשִׁית ב, ה) - שְׂכָל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" נוֹתְנִין כַּח
 וְסִיוֵעַ בְּתִפְלָתוֹ.

קד.

(ח"ב סג)

דַּע: כִּי כָּל רוּעָה וְרוּעָה, יֵשׁ לוֹ 'נְגוּן מִיחָד'
 לְפִי ה'עֲשָׂבִים' וּלְפִי ה'מְקוֹם' שֶׁהוּא
 רוּעָה שָׂם.

כִּי כָּל בְּהֵמָה וּבְהֵמָה, יֵשׁ לָהּ 'עֲשָׂב מִיחָד'
 שֶׁהִיא צָרִיכָה לְאָכְלוֹ. גַּם אֵינוֹ רוּעָה
 תָּמִיד בְּמְקוֹם אֶחָד.

וּלְפִי ה'עֲשָׂבִים' וְה'מְקוֹם' שְׂרוּעָה שָׂם,
 כִּן יֵשׁ לוֹ 'נְגוּן' - כִּי כָּל 'עֲשָׂב'
 וְעֲשָׂב' יֵשׁ לוֹ 'שִׁירָה' שְׂאוֹמֵר, שְׂזֶה בְּחִינַת
 "פָּרַק שִׁירָה". וּמ'שִׁירַת ה'עֲשָׂבִים', נַעֲשֶׂה
 'נְגוּן שֶׁל הַרוּעָה' וְכו'.

וְעַל-יְדֵי שֶׁהַרוּעָה יוֹדֵעַ ה'נְגוּן' - הוּא
 נוֹתֵן כַּח בְּה'עֲשָׂבִים'! - וְאֵזִי יֵשׁ
 מְרַעָה לְבְּהֵמוֹת, וְיֵשׁ לְבְּהֵמוֹת לְאָכְל.

גַּם ה'נְגוּן', הוּא טוֹבָה לְהַרוּעָה בְּעֲצָמוֹ
 וְכו'.

קה.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן צח; חֲיֵי-מוֹהַר"ן עב)

בַּחֲרָף - כָּל ה'עֲשָׂבִים' וְכָל ה'צְמָחִים',
 כָּלָם מְתִים, כִּי בְּטָל כַּחֵם בַּחֲרָף,
 וְהֵם אֵז בְּבְחִינַת 'מִיתָה'.

וּכְשָׁבָא הַקַּיִץ - כָּלָם נִתְעוֹרְרִים, וְחַיִּים,
 וְאֵז טוֹב וְיִפָּה מְאֹד כְּשִׁיּוּצָאִים
 "לְשׁוּחַ בְּשִׂדֵּה" (בְּרֵאשִׁית כד, סג) - "זוֹ תְּפִלָּה"
 (בְּרֵכוֹת כו:), וְתַחֲיִינָהּ, וְתַשׁוּקָה, וְגַעְגּוּעִים,
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְאֵז - כָּל "שִׁיחַ וְשִׁיחַ הַשְּׂדֵה" הַמְתַּחֲחִילִים
 לַחַיּוֹת וְלְצִמּוֹחַ אֵז, כָּלָם נִכְסְפִים
 וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ שִׁיחַתוֹ וְתִפְלָתוֹ.

קו.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן קמד)

וְאָמַר אַחֲרֵי-כֵן (אַחֲרֵי שֶׁגָּלָה תוֹרַה ח"ב י"א הַנִּל,
 כְּשֶׁהָלַךְ לְטַיֵּל סְמוּךְ לְעִיר לְרֵפּוּאָה וְכו'):
 שְׂכָמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים סְבִיבוֹ - הוּא רוּאָה
 כָּל ה'עֲשָׂבִים', אֵיךְ כָּל 'עֲשָׂב וְעֲשָׂב' דוֹחֵק

עצמו לכל אחד ואחד מהעומדים שם, כדי לעלות ולכנס בתוך תפלתו.

קז.

(שיחות-ה'ר"ן קסג)

ספר לי איש אחד מזלאטיפאלי: שבהיותו יושב רבנו ז"ל בזלאטיפאלי, פעם אחת בקיץ התפלל רבנו ז"ל בבקר השכם.

ואחר-כך שלח את בתו הילדה שרה תחיה, וקראה אותו, ובא לרבנו ז"ל, ואמר לו רבנו ז"ל: "לך עמי לטייל".

והלך עמו חוץ לעיר, והלך בין העשבים. ענה רבנו ז"ל ואמר: "אם היית זוכה לשמע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך פל עשב ועשב' אומר שירה' להשם-יתברך, בלי פניה, ובלי שום מחשבות-זרות, ואינם מצפים לשום תשלום גמול - כמה יפה ונאה בששומעין השירה שלהם, וטוב מאד ביניהם לעבד את השם ביראה!"

[ואמר בלשון אשכנז: "עם איז זייער גוט, פרום צו זיין צווישן זיי".]

קח.

(שיחות-ה'ר"ן רכז)

טוב יותר שה'התבודדות' יהיה מחוץ לעיר, במקום 'עשבים', פי העשבים גורמים שיתעורר ה'לב'!

קט.

(חיי-מוהר"ן שיז)

הולכים 'שלוחים' (שקורין 'שטאפעטן'), מאחד לשני, ומהשני להלך יותר, עד שהדבר מגיע להצדיק.

הינו: פי מפל ה'אילנות' וה'עשבים', ומפל הדברים שבעולם, מפלם

הולכים 'שלוחים', מאחד לחברו, ומחברו לחברו - עד שמתגלגל ומגיע הדבר לאזן הצדיק-האמתי, והוא מקבל ומבין מהם 'עצות' לעבודתו.

[פונכי-אור, אמת-ואמונה יג (באור לחיי-מוהר"ן הנ"ל): פי בכל דבר ודבר שבעולם, יש בהם ניצוצי חיות אלקותו יתברך, וכמוכן ב'ספרי-אמת', שזה בחינת ה'שירה' שאומרים. ומפל-שכן האדם המדבר, הגדול ונפלא במעלתו על כלם - שבודאי יש בו יותר ניצוצי חיות אלקותו יתברך, וכל דבוריו וספוריו יכולים הצדיקים הגדולים להעלות אותם, ולידע ולהשיג ולגלות מעין זה, תורה נפלאה, וחדושים נפלאים ונוראים].

קי.

(חיי-מוהר"ן שמ)

אמר: "העולם לא טעמו אותי כלום עדין. אלו היו שומעין רק תורה אחת שאני אומר, עם ה'נגון' וה'רקוד' שלה - היו כלם בטלים בבטול גמור. הינו: כל העולם בלו, אפלו 'חיות' ו'עשבים', וכל מה שיש בעולם, הכל היו מתבטלין בכלות-הנפש, מגדל עצם התענוג המפלא והמפלג מאד מאד!"

ובלשון אשכנז שמעתי שאמר בזה-ה'ה'שון: "זיי זאלן מיד הערן איין תורה, מיט דעם 'נגון', און מיט 'איין טאנץ' - וואלט די גאנצע וועלט אויסגעגאנגען".

[אלו היו שומעין רק תורה אחת שאני אומר עם ה'נגון' וה'רקוד' שלה, היו כל העולם בלו מתבטלין בכלות-הנפש].

והזר ושאל: "וואס האב איך געזאגט"? [מה אמרת?].

והשיב לו הרב רבי נתן ז"ל, שאמר ככל הנ"ל.

ואמר לו רבנו ז"ל: "וואס מיינסטו"? [מה אתה סובר], אפלו 'חיות' ו'עשבים' וכו'! - ככל הנ"ל.

קיא.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג' מ'חג'ר')

אחר-כך נפטר החכם, והניח בנים! והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך, והיה יכול לעמד, רק שלא היה יכול לילך וכו' וכו'.

והבן [החג'ר] הנ"ל - כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו 'לחם יבש' שהיה בעגלה, אכל אותם.

ואחר-כך פשפלה ולא היה לו לאכל, ישב עצמו: "מה לעשות!" - והשליך עצמו מהעגלה, לאכל 'עשבים'.

והיה לו יחידי בשדה, ונפחד, ונטל ממנו הפח - עד שלא היה יכול אפלו לעמד, רק לרחש [לזחל] (בלשון אשכנז: רוקן זיד), והיה אוכל העשב סביבותיו.

וכל-זמן שהיה יכול להושיט ולאכל, היה אוכל שם. ואחר-כך, פשפלה העשב סביבו, עד שלא היה יכול להושיט - היה מנתק עצמו להלך, ואכל שם. והיה אוכל העשב איזה זמן.

פעם אחד: בא לעשב אחד, שעדין לא אכל 'עשב כזה', והוטב בעיניו 'אותו העשב', מחמת שהיה אוכל זמן רב 'עשבים', והיה מכיר בהם, ועדין לא ראה 'עשב כזה'.

וישב עצמו: "לעקרו עם שרשו!" - והיה תחת השרש: 'דומיט' [אבר-טובה]. וה'דומיט' היה מרבע. וכל צד [מה'דומיט'] היה לו סגלה אחרת.

ובצד אחד היה כתוב: "שמי שיאחז אותו צד, ישא אותו למקום שיום וליילה נתקבצים ביחד, שהשמש והירח נתקבצים שם ביחד!"

וכשעקר העשב עם ה'שרש' שהיה שם הדומיט, נזדמן: שאחז ב'אותו הצד' (המסגל לשא אותו למקום שיום וליילה מתקבצים, כנ"ל).

ונשא אותו, ובא למקום שיום וליילה נתועדים יחד. והסתכל, והנה הוא שם במקום ששמש וירח באים ביחד כנ"ל. ושמע: שהשמש עם הירח מדברים וכו' וכו'.

קיב.

(ספורי-מעשיות, מעשה ז' מ'זבוב ועפביש')

בתוך-כך בא אליו 'הר גבוה', ושאל אותו: "מה אתה צועק כל-כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי!?"

אמר לו: "ולא אצעק, שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי!"

השיב לו ההר: "אם זה הדף מגן עליך, אין אתה צריך להתירא משום דבר, כי גם עלי קמים הרבה שונאים, רק זה הדף מגן עלי". וכו'.

וב'ראש ההר' היה 'נסר' (שקורין 'טאבליצע') [לוח], והיה כתוב שם: "ה'נמוסים של הדף' המגן עליו, מאיזה אמה הוא!" - רק מחמת שההר גבוה, אין יכולים לקרות אותו הכתב.

רק למטה היה 'טאבליצע', והיה כתוב שם: "שמי שיש לו כל השנים, יכול לעלות אל ההר!"

ונתן השם-יתברך: שגדל 'עשב' - במקום שצריכין לעלות אל ההר. ומי שבא לשם, היה נופלים לו כל ה'שנים', הן שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות, היה נופלים כל השנים.

"יהי מארת; והיו למאורת" (בראשית א, יד-טו)

קיז.

(ח"א לו,ו)

"מפי עליון לא תצא" (איכה ג, לח) כִּי־אם 'אור פשוט', אך לפי בחינת פלי המקבל את האור, כך נצטיר האור בתוכו.

אם הפלי הוא בשלמות - אזי הוא מקבל בבחינת **"מאורות מלא"** (בראשית א, טז).

ואם חסדו שלום הפלי אינו בשלמות - אזי הוא מקבל בבחינת **"מארת, הסר וא"ו"** (בראשית א, יד - הקדמת הזר א: יא. יב: זר בראשית יט: לג; ועוד), כמו שכתוב (משלי ג, לג): **"מארת ה' בבית רשע"**.

קיה.

(ח"א נד,ב)

ה'הסתפקות' הוא בחינת 'אור מלא' ["מאורות מלא". בראשית א, טז]. כִּי ה'רשעים' שאין להם 'הסתפקות', בבחינת (משלי יג, כה): **"ובטן רשעים תחסר" - אצלם "מארת חסר"** (בראשית א, יד - הקדמת הזר א: יא. יב: זר בראשית יט: לג; ועוד), בבחינת (שם ג, לג): **"מארת ה' בבית רשע"**.

אבל ב'צדיקים' שיש להם ה'הסתפקות', בבחינת (משלי יג, שם): **"צדיק אבל לשבע נפשו" - אצלם הוא 'אור מלא'**.

קיט.

(ח"א קנא)

סגלה לזרע של קימא: שיאמרו האיש ואשתו קדם הזיווג, פרשת "ובראשי

והיו מנחים שם 'חמרים חמרים של שנים', כמו 'הרים הרים'.

קיג.

(ספורי מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה")

פת אחרת אמרו: שאין ה'כבוד' עקר התכלית. וחקרו: **"שעקר התכלית הוא רציחה!"**

כי אנו רואים: שכל הדברים נכלים ונפסדים, וכל מה שיש בעולם, עשבים וצמחים, ובני-אדם, וכל מה שיש בעולם, הכל צריך לבוא לכליון והפסד.

נמצא: ש'תכלית הכל', הוא ה'כליון' וה'הפסד'. על-כן ה'רוצה' שהוא הורג ומכילה בני-אדם, נמצא: שהוא מרבה להביא את העולם אל ה'תכלית' - על-כן נספם ביניהם: ש'התכלית' הוא 'רציחה'.

קיד.

(ספורי מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה")

השיב ה'גבור' (לה'בעל-תפלה) וכו'. והייתי יושב במקום שישבתי, והייתי מחיה עצמי במה שאפשר - ב'עשבים' וכיוצא. עד שלא היה לי שום דבר להחיות עצמי, והלכתי באשר אלך.

קטו.

(ספר-המדות, ממון נד)

'מטר' - בזכות 'אדם אחד', ו'שדה אחת', ו'עשב אחד', ובזכות ה'ארץ', ו'חסד', ו'סורין'.

קטז.

(ספר-המדות, סגלה ח"ב ב)

ה'שמים' - יש בהם 'שני מראות', לפי 'מראות עשבים' הנגדלים על-ידיהם. והם מסגלים להסתכל בהן.

קנא.

(ח"א רכו)

מה שהרשעים מזמרים נגונים של יללה ועצבות, כי הם בחינת נשמת ערב רב, ו"אמא דערב רב היא לילית" (זהר בראשית כז:): שהיא מ'יכלת' תמיד, ועל-כן הם עושים נגונים של יללה.

ומה שדרך בני-אדם למשך אל נגונים הלכו - פי יניקתם מבחינת קלקול-הראות, בבחינת "יהי מארת, חסר" (בראשית א, יד - הקדמת הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג: ועוד), "דא לילית" (תקוני-זהר פב:).

ובשמוזמרים אלו הנגונים בשבת, מעלין אותם - פי בשבת נשלו האור, בבחינת (ברכות מג:): "פסיעה גסה נוטלת מאור עיניו וכו' ומתדרא ליה בקדושא דבי שמשא" - פי בשבת הוא בחינת תקוני-הראות בשלמות.

קנב.

(ח"ב פג)

על-ידי תקוני-הברית, יכול להוציא דבורי התפלה כחצים מן הקשת. ואז התחלת צמיחת קרן משיח. ואז בא לקדשת שבת, ונעשה 'בן-חורין'. וזוכה ל'תכלית הידיעה'.

ואז פושט גופו המצדע ממשכא דחויא, ולובש 'בגדי-שבת', הינו גוף קדוש מגן-עדרן. ואז נתרומם מזלו, וזוכה לעשר, ונתחזק יצרו הטוב, ונתבטל העצבות והליצנות.

ועל-ידי-זה הוא מקים את הנופלים ב'אהבות ויראות רעות' - ל'אהבות ויראות קדושות', ומעביר החשך מעיניהם. ואז עיניהם רואות נפלאות, ונחשב

חדשיכם" (במדבר כח, יא-טו). וכן פשהתינוק חולה חסוֹשֶׁלֹום: יאמרו אז גם-כן האיש והאשה, פרשת "ובראשי חדשיכם".

כי "מארת חסר וא"ו" (בראשית א, יד - הקדמת הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג: ועוד), שהוא החיות של כל דבר, וכן פלות משה (במדבר ז, א), חסר וא"ו" (זהר ויקרא ד: פנחס רנד: ועוד).

וכל-זה הוא סוד פגימת הלבנה - שמשם נמשך בחינת "מארת חסר וא"ו", שהוא "אספרה לרביי חסוֹשֶׁלֹום" (זהר בראשית יט: לג: ועוד).

כי ה'א"ו' הוא ה'חיות' של כל דבר, ו'חסרון ה'א"ו' מרמז על 'חסרון החיות'. ובראשי-חדש מתחלת הלבנה להתמלא ולתתקן, כי אז הגיעה לתכלית הפגם והחסרון, ואזי תכה מתחיל התקון והמלוי.

קנ.

(ח"א רה)

יש פח בכל לשון ולשון של "העשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים" (פסחים קיז. זהר אמור קא. תקוני-זהר כז:), לבטל 'כח-הקלפה'.

אשרי" - הוא לשון ראייה והסתכלות. הפך הקלפה, שעקר פחה מ'קלקול-הראות', מבחינת (בראשית כז, א): "ותכהין עיניו מראת", בבחינות: "יהי מארת, חסר" (בראשית א, יד - הקדמת הזהר א: יא. יב: זהר בראשית יט: לג: ועוד), ו'דרשו רז"ל (תקוני-זהר פב:): "דא לילית".

נמצא: שעקר פחה מ'קלקול-הראיה', ו"אשרי" שהוא לשון ראייה, היא הפך ממנה.

כָּאלוּ בְרָא אֶת הָעוֹלָם - כִּי שָׁם כָּתִיב (בְּרָאשִׁית א, יד): "יְהִי מְאֹרֹת", וְעַבְרַת חֲשֵׁךְ שְׁכֶסֶה "פְּנֵי תְהוֹם" (בְּרָאשִׁית א, ב).

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה" (בְּרָאשִׁית א, טז)
"וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה" (ישעיה ל, כו)

קנג.

(ח"א א)

ה'חֲכָמָה' וְהַשֶּׁכֶל הוּא ה'חַיּוֹת' שֶׁל כָּל דְּבַר. אֵךְ מַחְמַת שְׂאֹרֵי-הַשֶּׁכֶל גָּדוֹל מְאֹד, אִי-אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל-יְדֵי בְחִינַת 'נו'ן, בְּחִינַת 'מַלְכוּת' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'לְבָנָה' - "כִּי ה'לְבָנָה' אֵין לָהּ 'אֹר' מַעֲצָמָה, כִּי אִם מֵה שְׂמִקְבֻלַּת מַה'שֶׁמֶשׁ" (זְהַר וַיְחִי רַלְח. רמט:). וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מַלְכוּת', "דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם" (זְהַר וַיֵּשֶׁב קפא. וַיְחִי רַלְג: רמט: וַיִּקְהַל רַטוּ. וְעוֹד), אֶלָּא מֵה שְׂמִקְבֻלַּת מִן ה'חַי"ת', בְּחִינַת 'חֲכָמָה', בְּחִינַת 'שֶׁמֶשׁ'. וְנַעֲשֶׂה "אֹר הַלְּבָנָה, כְּאֹר הַחֲמָה" (ישעיה ל, כו).

אָבֵל מִי שְׂאִינוּ מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל ה'שֶׁכֶל' וְה'חֲכָמָה' וְה'חַיּוֹת' שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר - זֶה בְּחִינַת "עֲשׂו שְׂבֻזָּה אֶת הַבְּכוֹרָה" (בְּרָאשִׁית כה, לד), דְּהֵינּוּ: ה'שֶׁכֶל'. וְזֶה בְּחִינַת 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה', בְּחִינַת 'לְבָנָה דְּסִטְרָא-אַחְרָא', שְׁעָלֶיהָ נֶאֱמָר (ישעיה כד, כג): "וְחִפְרָה הַלְּבָנָה" וְכוּ'.

עוֹסֵק בְּכַח. כִּי עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה, נוֹתֵן כַּח ל'מַלְכוּת-דְּקִדְשָׁה'.

וְאִזִּי מְקַבֵּלֵת ה'מַלְכוּת', בְּחִינַת 'נ', 'חַיּוֹת' מִן ה'חֲכָמָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת ח', וְנִתְחַבֵּר וְנִתְקַשֵּׁר ה'ח' וְה'נ', וְנַעֲשֶׂה "אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה". ו"כְּשֶׂזָּה קָם, זֶה נוֹפֵל" (רש"י בְּרָאשִׁית כה, כג - עַל-פִּי פְּסָחִים מ.ב.). וְאִזִּי נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה' וְכוּ'.

קנד.

(ח"א ב, בסוף)

"לְהַזְהִיר הַגְּדוֹלִים עַל הַקְּטָנִים" (רש"י וַיִּקְרָא כא, א). הֵינּוּ: 'צְדִיק-הַדּוֹר', שֶׁהוּא בְּחִינַת "מֹשֶׁה" - 'מְאֹר הַגְּדוֹל' (בְּבֹא-בְתָרָא עה. - בְּרָאשִׁית א, טז), יִזְהִיר וַיֵּאִיר אֶת ה'תְּפִלָּה', שֶׁהִיא בְּחִינַת "מְאֹר הַקָּטָן" (בְּרָאשִׁית שם).

קנה.

(ח"א ו, ה)

עַל-יְדֵי ה'דְּמִימָה' וְה'שְׂתִיקָה' [עַל הַבְּזִיווּת] - נַעֲשֶׂה יְחוּד בֵּין 'חֲמָה' ל'לְבָנָה', שֶׁה'שֶׁמֶשׁ' מְאִיר ל'לְבָנָה', וְנַעֲשֶׂה יְחוּד בֵּין 'מֹשֶׁה' ו'יְהוֹשֻׁעַ', כִּי (בְּבֹא-בְתָרָא עה.): "פְּנֵי מֹשֶׁה כַּפְּנֵי חֲמָה".

וְדָא נְקַדְדָה-הָעֲלִיּוֹנָה, בְּחִינַת 'כְּפֹא', בְּחִינַת 'מֹשֶׁה'. וְה'נְקַדְדָה-הַתַּחְתּוֹנָה' הִיא 'יְהוֹשֻׁעַ', בְּחִינַת 'לְבָנָה' [בְּבֹא-בְתָרָא שם: "פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כַּפְּנֵי לְבָנָה"], בְּחִינַת (שְׁמוֹת כד, י): "וְתַחַת רַגְלָיו כַּמַּעֲשֶׂה לְבִנְת" - "דָּא לְבָנָה" (תַּקּוּנֵי-זְהַר ז. פְּרֻדְסִי-רְמוּנִים כג, יב).

קנו.

(ח"א טז)

עַל-יְדֵי 'תְּרִין מְשִׁיחִין', שְׁיִפּוּצוֹ מַעֲיִנוֹתֵיהֶם חוֹצָה" (עַל-פִּי מִשְׁלֵי ה, טז), וַיְהִפֹּךְ לְכֻלָּם "שְׂפָה בְרוּרָה" (צְפַנְיָה ג, ט) -

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לִתֵּן כַּח לְבְּחִינַת 'מַלְכוּת-דְּקִדְשָׁה' לְהַתְגַּבֵּר עַל 'מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא' - עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה שֶׁהוּא

אז יתקיים (ישעיה ל, כו): **"והיה אור הלבנה, כאור החמה"** (עין בפנים באריכות).

קנז.

(ח"א לה, ה-ז ט)

עקר המחין שמקבלין על ידי האמונה, אין מקבלין אלא מאור הפנים, דרך האמונה וכו'. והיא בחינת **'לילה'**, בחינת **'פשטא אוריתא'**, **"במהשכים הושיבני"** (איכה ג, ו; סנהדרין כד.), **"ולחשך קרא לילה"** (בראשית א, ה).

והוא בחינת **"מאור הקטן"** (שם שם, טז), כמו שפתוב (קהלת ט, יד): **"עיר קטנה"**. וכמו שפתוב (בראשית שם): **"את המאור הקטן לממשלת הלילה"**.

וכשמכנים שכלו בתוך האמונה, הינו **'פשטא אוריתא'**, הינו **'משאומתן'** - אזי צריך לשמר האמונה שלא יינקו מפנה החיצונים.

וזה שאמרו חז"ל (בבא בתרא קעה:): **"הרוצה שיעסק בדיני ממונות, ישמש את שמעון בן ננס"**.

הינו: הרוצה לעסק ב'**משאומתן** באמונה', הינו: **'פשטא אוריתא'** הנקרא **'חשך'** - אזי צריך להמשיך **'חשמ' ל' מהלב'** - הינו: שיקים (תהלים טו, ב): **"ודבר אמת בלבבו"**.

וה'חשמ' ל' הזה - מלביש את ה'מאור הקטן', הינו האמונה, בבחינת: **"אמא מספכת על בנהא"** (תקוניז'הר (ב:)).

וזהו: **ישמש את שמעון בן ננס** - כי **"שמיעה תליא בלבא"** (תקוניז'הר צב.), כי **'חשמ' ל' ל'ב'** גמטריא **'שמ"ע'**, כמו שפתוב (מלכים א ג, ט): **"ונתת לעבדך לב"**

שומע". ו'בן ננס', הוא בחינת **'אמונה'**, הינו: **"מאור הקטן"**.

וזה ה'חשמ' ל' הנעשה מבחינת: **"ודבר אמת בלבבו"**, ומלביש לה'אמונה' - הוא בחינת **'רצועות של תפלין'** - כי **'רצועות'**, הם **'מקיפי מלכות'**, הינו **'אמונה'**. וזה שאמר רב לרב שמואל בר שילת (בבא בתרא כא): **"כד תמחי לינוקא, לא תמחי אלא בערקתא דמסאני"**.

"תמחי" - לשון **'טהרה'** וכו'. **"ינוקא"** - היא בחינת **"מאור הקטן"**, בחינת **'שנה'**.

"לא תמחי אלא בערקתא דמסאני" - הינו: **'רצועות של תפלין'** וכו'.

הינו: **כשאתה רוצה לשמר "המאור הקטן"**, הינו **'משאומתן באמונה'**, שלא יינקו מפנה החיצונים - לא תוכל אלא ב'רצועות של תפלין'.

הינו: שתמשיך **'חשמ' ל' מ'בינה לבא"** (תקוניז'הר יז. פתח אליהו) להלביש את האמונה, הינו: שיקים **"ודבר אמת בלבבו"** וכו'. ו'רצועה' גמטריא **'ש"ע'**, לרמז: שעל ידי ה'חשמ' ל' הזה, והנשמה הינו: המחין שפתוכה, מקבלת מאור הפנים, שהוא ש"ע נהורין של פנים עליונים.

קנח.

(ח"א מט, ה-ו)

"אתתך גוצא, גחן ולחיש" (בבא מציעא נט.), פרש רש"י: **"שמע עצתה"**. כי באמת **"אשה יראת השם"** (משלי לא, ל) היא בחינת **'עצה'**.

הינו: **כשהתפלה בחינת מלכות, היא בשפלות ובקטנות, בבחינת: "אתתך"**

גוצא", בבחינת: "אחות לנו קטנה" (שיר-
השירים ח, ח), בבחינת: "את המאור הקטן"
(בראשית א, טז), בבחינת: "עצתו נופלת"
(סנהדרין כב).

צריך להקים אותה, בבחינת: "אקים את
ספת דוד הנפלת" (עמוס ט, יא).
בבחינת: "עצת ה' היא תקום" (משלי יט, כא),
בבחינת: "שני המארת הגדלים" (בראשית שם,
שם).

וזה: "ולחיש לה" - תקבל עצתה. וזה
עליות התפלה שהיא בלחש,
שהיא "עבודה שבלב" (תענית ב).

וזה בבחינת (יומא פו.): "גדולה תשובה
שמגיעת עד פסא הכבוד" - כשמעלה
תשובה מבחינת: "את המאור הקטן",
מבחינת: "אחות לנו קטנה" - לבחינת
גדולה, לבחינת (ישעיה ל, כו): "והיה אור
הלבנה כאור החמה".

"מגיעת עד פסא הכבוד" - הינו: שעל-
ידיזה יגיע וישיג אוריתא
דעתיקא סתימאה. וזה: "כפא הכבוד" -
שמכסין אותה מפני כבוד אלקים,
בבחינת (משלי כה, ב): "כבוד אלקים הסתר
דבר" - ואתה תגיע ותשיג אותה.

קנט.

(ח"א עד)

המתקת הדין של יצחק, על-ידי
ה'הכמה, שהוא ידיעת-
התורה - זה בבחינת 'עקב' שנולד מ'יצחק'.

וזה בבחינת: "והיה אור הלבנה כאור
החמה" - פי הלבנה היא בבחינת
'יצחק', וה'חמה' היא בבחינת 'עקב'. וצריך
להמתיק הדין של יצחק, שהוא בבחינת

'לבנה' - על-ידי בבחינת 'שמש', שהוא בבחינת
'עקב' (בראשית רבה סח, י; פד, יא), עד שיהיה
"אור הלבנה כאור החמה" (ישעיה ל, כו).

קל.

(ח"א קנג)

ענין 'קבלת פני תלמיד-הכם' - פי
ה'לבנה' אין לה אור מעצמה כלל,
רק היא מקבלת אור מה'שמש' (זהר ויחי
רלח).

הינו: על-ידי שה'לבנה' היא כ'מראה
מלטשת', על-ידיזה מקבלת אור
מה'שמש', ומתנוצץ ממנה אור להאיר על
הארץ. אך אם היה גשמה עב וחשוף, בלתי
'מלטשת', לא היתה יכולה לקבל אור
השמש כלל.

וכן התלמיד והרב, הם בבחינת 'חמה
ולבנה', כמבאר במקום-אחר (לקוטי-
מוה"רן ח"א ג, ה; ח"ב צא).

ואם התלמיד יש לו פנים, הינו בבחינת
אנפין-נהירין, בבחינת 'מראה
מלטשת' - אזי יכול לקבל פנים, לקבל
אור פני הרב. ואזי ראוי, שה'רב' יתראה
עצמו בתוך פני התלמיד, המקבל פניו.

כמו בכל 'מראה מלטשת', שכל העומד
בנגדה, רואה את-עצמו בתוך
ה'מראה' - בן מחיב גם-כן כאן, שה'תלמיד'
יקבל פני הרב, הינו: שיקבל פני הרב
לתוכו, שיתראה בתוכו פני הרב.

וזהו 'קבלת-פנים' - הינו: קבלת פנים'
ממש, כנ"ל.

וזהו דוקא אם יש לה'תלמיד', פנים,
הינו: אנפין-נהירין, שהם בבחינת
'מראה מלטשת' כנ"ל.

אך אם אין לו 'פנים', הינו: שהוא בחינת 'אנפין-חשוכין' - אזי אין יכול לקבל 'פנים' - פנזפר-לעיל לענין 'חמה ולבנה'. ובדאי אין מתראה בתוכו 'פני הרב', כמו העומד נגד כל דבר עב וחסוד וכו'.

קלא.

(ח"א רלד)

'מחין-דקטנות, הם בחינת 'דינין'. ו'ספורי-מעשיות של צדיקים', הם בחינת 'מחין-דגדלות', כמו שכתוב (מלכים ב, ח, ד): "ספרה נא לי את הגדלות", בחינת "המאור הגדל" (בראשית א, טז).

ועל-ידי-זה מטהר מחשבתו מ'מחשבות-רעות', שנמשכין מ'מחין-דקטנות'. וממתיק הצרות והדינים, שהם מבחינת 'מחין-דקטנות'.

קלב.

(ח"ב צא)

'כלל התורה-הקדושה', הוא בחינת 'חכמה-עלאה'. ו'כלל החכמות שבעולם', נמשכין מבחינת 'חכמה-תתאה'.

וכשה'חכמות שבעולם' הם נפרדים מה'תורה' ומה'שם-יתברך', זה בחינת 'מעוטי-הלבנה', בחינת 'גלות-השכינה'.

כי כל אדם באשר הוא שם, צריך לקשר 'שכלו' ממקום שהוא, לה'תורה' ולה'שם-יתברך', שהוא בחינת 'חכמה-עלאה'.

אבל אם מפריד שכלו וחכמתו חס-ושלום מהשם-יתברך, זה בחינת (משלי טז, כח): "ונרנן מפריד אלופה",

"שמפריד אלופו של עולם" (בראשית-רבה כ, ב), וגורם חס-ושלום 'פגימת הלבנה'.

ועל-כך העקר לקשר עצמו לצדיקים-אמתיים - כי הצדיק מגביה ומקשר 'חכמה-תתאה' ל'חכמה-עלאה', ואזי מ'פגימת הלבנה', נעשה 'מלוי הלבנה'. ואזי נמתקין כל הדינים, ונתפפרין כל העוונות.

במובא בזהר (ויגש רז) ובכמה מקומות: שעקר 'המתקת-הדינים', ו'כפרת-העוונות', ו'שלמות כל האורות', ו'מלוי פגימת-הלבנה', ו'תקון כל העולמות' - הכל הוא על-ידי שנתחבר 'עולם-התחתון' ב'עולם-העליון', שהם בחינות 'חכמה-תתאה' ו'חכמה-עלאה'. וכל-זה על-ידי ה'צדיק', שמקשר 'חכמה-תתאה' ב'חכמה-עלאה'.

קלג.

(ח"ב ב, ג)

ה'הלכה' היא בחינת 'הולדה'. פי יש 'תמכי-אורייתא' שנותנים ממון ל'לומדי-תורה', ובתחלה מחסרים ממונם מעצמם, בחינת "ירכותיה מצטננות", פי "דמים תרתי משמע" (מגלה יד).

אבל אחר-כך על-ידי ממונם שמחזיקין התלמיד-חכם, ונולד 'הלכות' שהם בחינת 'חסד', כמו שאמרו רז"ל (כתבות צו): "כל המונע תלמידו מלשמשו, כאלו מונע מפניו חסד" וכו' - אזי על-ידי 'השפעת החסד', חוזר ונתמלא ה'חסרון'.

וזה בחינת 'שעשוע עולם-הבא' [בחינת 'הלכה', כמבאר בפנים], בבחינת (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה", הנאמר לעתיד.

בְּחִינַת הַיְיָהוּ"ה, לְשֵׁם אֱלֹקֵינוּ, וְנִכְלָלִים יַחַד
כְּמוֹ שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד.

וְעַל-יְדֵי שְׁבַת' - זֹכִיךְ לְשִׁפְלוּת, וְעַל-
יְדֵי־זֶה זֹכִיךְ לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה,
שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה,
וְנִתְיַחַד הַיְיָהוּ"ה עִם אֱלֹקֵינוּ. וְעַל-יְדֵי־זֶה
נִמְשָׁךְ שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה.

קלה.

(ספורי-מעשיות, מעשה ח מרב ובן-יחיד)

מַעֲשֵׂה בָּרַב אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים.
אֶחָר-כֵּן הָיָה לוֹ בֶּן-יַחֲדָי, וְגַדֵּל
אוֹתוֹ, וְהָשִׂיא אוֹתוֹ.

וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּעַלְמָה, וְלָמַד כְּדָרְךְ אֶצֶל
הַגְּבִירִים, וְהָיָה לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל תָּמִיד,
רַק שֶׁהָיָה מְרַגֵּשׁ בְּעַצְמוֹ: "שְׁחָסֵר לוֹ אֵיזָה
הַסְּרוּן!" - וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַהוּ, וְלֹא הָיָה מְרַגֵּשׁ
טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ.

וְסִפֵּר לְפָנָי שְׁנֵי אַנְשִׁים בְּנֵי-הַנְּעוּרִים, וְנִתְּנוּ
לוֹ עֵצָה: "שִׁיֶּסַע לְאוֹתוֹ צְדִיק!"

וְאוֹתוֹ בֶּן הַנָּ"ל, עָשָׂה מְצוּהָ, שֶׁבֵּא עַל-
יְדָה לְבַחֲיַנַּת "מָאוֹר הַקֶּטָן"
(בראשית א, טז) וְכֹו' וְכֹו'.

וּפְגַע בַּהַדְרָךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֶּדֶם,
בְּעֵת שֶׁנָּסַע עִם בְּנוֹ, וְהִפִּיר אוֹתוֹ
וְאָמַר לוֹ: "הֲלֹא אֵתָּה הוּא שְׂרָאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ
הַקְּרַעֲטִשְׁמַע [אֶכְסֵנְיָא]?! - וְהָשִׁיב לוֹ: "בּוֹדְאִי
רְאִיתָ אוֹתִי!"

וּפְתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: "אִם תִּרְצֶה, אֶהְיָה
בוֹלֵעַ אוֹתְךָ!" - אָמַר לוֹ: "מָה אֵתָּה
מְדַבֵּר!"

הַשִּׁיב לוֹ: "זְכוּר אֵתָּה, כְּשֶׁנָּסַעְתָּ עִם בְּנֶךְ.
וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגָּשָׁר וְחָזְרָת.

כִּי הַלְּבָנָה' טְבֵעָה קַר', בְּחִינַת הַסְּרוּן
וּקְרִירוּת, וְעֵתִידָה לְהִתְמַלֵּאת "כְּאוֹר
הַחֲמָה", בְּחִינַת מְלוּכַת הַסְּרוּן, שְׁזָה בְּחִינַת
הַוְלָדָה, בְּחִינַת הַלְּכוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
שְׁעֵשׂוּעַ עוֹלָם-הַבֵּא'.

[עֵינ עוֹד לְהֵלֵךְ בְּפָסוּק (בראשית ב, ד): "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם".]

קלד.

(שיחות-ה'ר"ן רסא)

עַל-יְדֵי פְּגַם אֶמוּנָה, דְּהֵינּוּ: כְּפִירוּת
וְעִבּוּד־זָרָה' - דִּינָא שְׂרִיא חֲסִ-
וְשְׁלוּם. כִּי "כָּל זְמַן שֵׁישׁ עִבּוּד־זָרָה בְּעוֹלָם,
חֲרוּן-אַף בְּעוֹלָם" (ספרי ראה מד). וְזֶה בְּחִינַת
אֱלֹקִים', פְּגִימַת הַלְּבָנָה'. כִּי אֱלֹקִים' בְּחִינַת
לְבָנָה' וְכו'.

וְהִנֵּה אָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים ג.): "בְּעוֹלָם-הַזֶּה
נִכְתָּב בְּיוֹ"ד ה"א וְנִקְרָא בְּאֵל"ף
דְּל"ת, וְלְעוֹלָם-הַבֵּא נִכְתָּב וְנִקְרָא בְּיוֹ"ד
ה"א".

כִּי הַקְּרִיאָה וְהַפְּתִיבָה, הֵם בְּחִינַת 'תּוֹרָה-
שֶׁבְּכֹתָב' וְ'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פִּה' שֶׁהוּא
בְּחִינַת ה' אֱלֹקִים', בְּחִינַת חֲמָה וְלְבָנָה'.

וּמִחֲמַת פְּגִימַת הַלְּבָנָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי
פְּגַם הָאֶמוּנָה, אֵי-אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה
הַקְּרִיאָה וְהַפְּתִיבָה כְּאֶחָד - כִּי "מַעוֹלָם לֹא
רְאֵתָה חֲמָה פְּגִימַתָּה שֶׁל לְבָנָה" (ראש-הַשָּׁנָה
כג:).

אָבֵל לְעֵתִיד יִתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה', וְאֵז
יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד" (זכְרִיָּה יד,
ט).

נִמְצָא: שֶׁכָּל מַה שֶׁהָאָדָם זֹכֵה לְאַמוּנָה
יִתְרָה' - נִתְקַרֵּב וְנִתְיַחַד יַחּוּד יוֹתֵר

אחר־כֵּן נִשְׁבְּרוּ הָאֲקִסִּין, אַחֲר־כֵּן פָּגַעְתָּ בִּי, וְאָמַרְתִּי לָךְ שֶׁהוּא קָל!"

וּמֵאַחֵר שְׁפִטְרְתִי אוֹתוֹ, אֶת בְּנֵךְ - עִבְשׁוּ אֶתָּה רִשְׁאֵי לְנִסְעֵי, כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת "מְאוֹר הַקְּטָן" (בְּרֵאשִׁית א, טז), וְהַצְדִּיק הַגָּדוֹל הוּא בְּחִינַת "מְאוֹר הַגְּדוֹל" (שָׁם), וְאִם הָיוּ מְתוּעָדִים יַחַד, הָיָה בָּא מְשִׁיחַ; וְכִיּוֹן שְׁפִטְרְתִי אוֹתוֹ, אֶתָּה רִשְׁאֵי לְנִסְעֵי!

וּבַתּוֹךְ דְּבַרְיוֹ נִעְלַם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר. וְנִסְעֵי הָרַב אֶל הַצְדִּיק וְצָעֵק: "חֲבֹל! חֲבֹל! חֲבֹל עַל דְּאֲבָדִין וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין!" - הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ יֹשִׁיב גְּדַחֲנֵנוּ בְּקָרוֹב, אָמֵן.

קלו.

(ספר־הַמִּדּוֹת, רְאִיָּה ב)

אֶחְסְרוֹן הַלְּבָנָה וְלִקְוֹתָהּ, מִזִּיק לְחֻלּוֹשֵׁי־הָרְאוֹת.

קלז.

(לְקוּטֵי־הַלְּכוֹת, בְּרֵכוֹת־הָרְאִיָּה וְשִׁאֵר בְּרֵכוֹת־פְּרָטִיּוֹת ד, יא)

עֵקֶר הַתְּקוּן לְהַמְשִׁיךְ 'שְׁלוֹם', הוּא בְּחִינַת 'תְּקוּן פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', שִׁיְהִיָּה "אוֹר הַלְּבָנָה פְּאוֹר הַחֶמֶה" (יִשְׁעִיָּה ל, כו). כִּי עַל־יְדֵי פְּגִימַת־הַלְּבָנָה, מְשִׁם עֵקֶר 'אֲחִיזַת הַמַּחְלֶקֶת', כִּי פְּגִימַת־הַלְּבָנָה הוּא בְּחִינַת 'פְּגָם הַשְּׁלוֹם', שְׁמִשֵּׁם עֵקֶר פְּגִימַתָּהּ.

כִּי עֵקֶר פְּגִימַת הַלְּבָנָה, הָיָה עַל־יְדֵי הַקְּטָרוֹג (חֲלִין ס): "אִי־אֶפְשָׁר לְשָׁנִי מְלָכִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר אֶחָד", שְׁמַחֲמַת־זֶה אָמַר לָהּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ (שָׁם): "לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמְךָ".

וְזֶה הַקְּטָרוֹג "אִי־אֶפְשָׁר לְשָׁנִי מְלָכִים" וְכו' - זֶה בְּחִינַת 'פְּגָם הַשְּׁלוֹם', בְּחִינַת

'קִנְיָה' וְ'קִנְטוֹר' וְ'מַחְלֶקֶת', וּמִשֵּׁם עֵקֶר פְּגִימַת־הַלְּבָנָה. וְעֵקֶר הַתְּקוּן לְתִקּוֹן פְּגִימַת־הַלְּבָנָה, הוּא עַל־יְדֵי שְׁמִמְשִׁיכִין 'שְׁלוֹם'.

קלח.

(ספר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי לְבָנָה)

[א] 'קְדוּשַׁת־לְבָנָה' - סִגְלָה שְׁיִמְצָא אָדָם אֶת זְיוּגוֹ. וְסִימָן לְדַבֵּר: "לְבָנָה" [רֵאשִׁי־תְבוּת] (כְּתוּבוֹת פ"א מ"א): "בְּתוֹלָה נִשְׂאֵת לַיּוֹם הַרְבִּיעִי" (חֲתוּן ח"ב ב).

[ב] מִי שְׂאוֹמֵר עַל הַצְדִּיק שֶׁהוּא רָשָׁע, וְעַל הָרָשָׁע שֶׁהוּא צְדִיק - עַל־יְדֵי־זֶה יִפְלֹ לְחַלְשָׁה; גַּם עַל־יְדֵי־זֶה 'חֶמֶה וְלְבָנָה' נִלְקִין (צְדִיק קְצָה).

[ג] חֶסְרוֹן הַלְּבָנָה וְלִקְוֹתָהּ - מִזִּיק לְחֻלּוֹשֵׁי־הָרְאוֹת' (רְאִיָּה ח"ב ב).

[ד] 'קְדוּשַׁת־הַחֹדֶשׁ' - מְסַגֵּל לְרֵפְאוֹת 'חֻלּוֹשֵׁי־הָרְאוֹת' (רְאִיָּה ח"ב ג).

"יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית א, כ)

קלט.

(ח"ב טו)

'בְּרֵכָה', הוּא בְּחִינַת 'מַיִם', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית א, כ): "יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

"תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה" (בְּרֵאשִׁית א, כד)

קמ.

(ח"א יב, א-ג)

כְּשֶׁהָאָדָם לוֹמֵד בְּקֹדֶשׁהּ וּבִטְהָרָה, אֵיזָה דִּין וּפְסָק שְׁחָדֵשׁ אֵיזָה תֵּנָא אוֹ

"נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ" (בראשית א, כו)

קמב.

(ח"א יג, ה)

'אָדָם שְׁבִנְפֶשׁ, זֶה בְּחִינַת (בראשית ב, ז):
"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה".

כִּי הָאָדָם, בְּחִינּוֹת "מִסְכְּנֵי וְעֵתִירֵי", כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (הקדמת הזוהר יג: על בראשית א, כו):
"נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ" - עֵתִירֵי. 'כְּדְמוּתֵנוּ'
- מִסְכְּנֵי".

וּכְשֶׁנִּתְלַקְטוּ הַנְּפָשׁוֹת, אָזִי הֵם בְּבְחִינַת
'אָדָם'. נְפָשׁוֹת גְּדוֹלוֹת
וְקִטְנוֹת, בְּבְחִינַת "מִסְכְּנֵי וְעֵתִירֵי".

קמג.

(ח"א לז, ג; ח"א רכה)

עַל-יְדֵי ה'תְּעִינִית', נִתְהוּהָ בְּחִינַת אָדָם.

וְזֶה שְׁכָתוֹב בְּזוֹהַר (הקדמת הזוהר יג:): "שְׁעַל-
יְדֵי 'צְדָקָה', הוּא בְּדִיוֹקְנָא דְאָדָם.
כְּתִיב הָכָא (בראשית א, כו): 'נַעֲשֵׂה אָדָם,
וּכְתִיב הָתָם (רות ב, יט): 'וְנָשָׂם הָאִישׁ אֲשֶׁר
עָשִׂיתִי עִמּוֹ. מָה הָתָם 'צְדָקָה', אִפִּי כָּאֵן
'צְדָקָה'".

כִּי 'צְדָקָה' וְתְעִינִית' הֵם בְּחִינָה אַחַת, כִּי
"אֲגִרָא דְתְעִינִיתָא צְדָקְתָא" (ברכות ו:).

וּמִבְּאֵר מְזֵה: שְׁעַל-יְדֵי ה'תְּעִינִית' שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'צְדָקָה', נַעֲשִׂין בְּגֵדֵי אָדָם,
שֶׁהוּא הַדְּעַת הָאֲמִתִּי שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת
'אור' וְנֶפֶשׁ וְכוּ'.

כִּי הַכְּנַעַת 'הַחֹמֶר וְהַגּוֹף' בְּחִינַת 'בְּהֶמָה'
וְכוּ', לְגַבֵּי ה'נֶפֶשׁ' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אָדָם' -
הוּא עַל-יְדֵי ה'תְּעִינִית', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צְדָקָה'.

צְדִיק - נַעֲשֵׂה בְּחִינַת 'נְשִׁיקוֹן, בְּחִינַת
'הַתְּדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא'.

כִּי ה'פֶּסֶק' הַזֶּה, הוּא 'דְּבוּרוֹ שֶׁל הַתְּנָא,
וְדְבוּר' הוּא ה'חִיּוֹת', כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
(בראשית ב, ז): "לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגּוּמוֹ: "לְרוּחַ
מִמְלָלָא". וְהַנְּפֶשׁ חַיָּה בְּאֵה מ'תּוֹרָה
שְׁבַע-לְפָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שם א, כד): "תּוֹצֵא
הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

נִמְצָא: בְּשָׁעָה שֶׁמְחַדֵּשׁ הַתְּנָא אֵיזָה
חַדוּשׁ, וּמְדַבֵּר זֶה הַחַדוּשׁ - זֶה
הַדְּבוּר בְּעֶצְמוֹ הִיא בְּחִינַת ה'תּוֹרָה שְׁבַע-לְ-
פָה' שֶׁחַדֵּשׁ, כִּי מִשָּׁם מוֹצֵאָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב:
"תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

נִמְצָא: עֲכָשׁוּ כְּשִׁלּוּמֵדִים אֶת הַחַדוּשׁ
הַזֶּה וּמְכַנְיִסִין אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַפֶּה,
נִמְצָא שֶׁמְדַבְּקִין רוּחַ הַצְּדִיק שֶׁחַדֵּשׁ זֶה
הַחַדוּשׁ, עִם "רוּחַ מִמְלָלָא", הֵינּוּ: עִם
הַדְּבוּר הַלּוּמֵד זֶה הַחַדוּשׁ עֲכָשׁוּ.

שֶׁמֵּבִיא אֶת רוּחַ הַתְּנָא לְתוֹךְ הַתּוֹרָה
שִׁלּוּמֵד עֲכָשׁוּ, כִּי שָׁם בֵּיתוֹ, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב: "תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה".

"בְּהֶמָה וְרִמְשׁ וְחִיתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ" (בראשית א, כד)

קמא.

(שיחות ה'ר"ן שו; תי"מ ה'ר"ן עה)

בְּתַבַּת "בְּהֶמָה וְחִיָּה" הַנֶּאֱמָר בְּמַעֲשֵׂה-
בְּרֵאשִׁית (בראשית א, כד), נִכְלָל כָּל
הַתְּמוּנוֹת שֶׁל כָּל 'בְּהֶמָה וְחִיָּה'. וְכֵן שָׂאָר
הַנְּבִרָאִים.

קמד.

(ח"א רמה)

דע: שיש 'חדרי-תורה'. ומי שזוכה להם, בשמתחיל לחדש בתורה, הוא נכנס בהחדרים, ונכנס מחדר לחדר ומחדר לחדר, פי בכל חדר וחדר יש פמה וכמה פתחים לחדרים אחרים, וכן מאותן החדרים לחדרים אחרים, והוא נכנס ומטייל בכלם, ומלקט משם אוצרות וסגלות יקרות וחמודות מאד, אשרי חלקו.

אבל דע: שצריך לזהר מאד, לבל יטעה בעצמו, פי לא במהרה זוכין לזה, פי יש כמה וכמה חדושים שאינם באים משם, רק מ'היכלי-התמורות', פי "את זה לעמת זה עשה אלקים" (קהלת ג, יד). ואף שנדמה לאדם להשגה גדולה, אף-על-פי-כן, גם שם יש חדושים נאים שנדמין להשגות.

וגם בזה יש כמה בחינות. כמו למשל: בשפותבין תבת 'אדם', יודעין שזה מרמז על 'דמות האדם', אבל הוא רק ברמז בעלמא, פי אין פתוב שם שום 'ציור האדם'.

ויש שמצירין על הניר 'ציור האדם', ושם נגלה יותר קצת דמות האדם, ויש שמנסרין ציור האדם מחתיכת עץ, ושם נתגלה עוד יותר ציור האדם, אבל אף-על-פי-כן אין זה אדם ממש. רק האדם בעצמו הוא האדם באמת.

כמו-כן יש כמה 'חדושים של תורה', שהם רק כמו 'פנקס', וכמו שפותבין תבת 'אדם' לבד. פי ה'תורה' היא בחינת 'אדם', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם".

ויש שהוא נכנס לפנים מזה, אבל אף-על-פי-כן אין זה 'אדם' כנ"ל, רק

בשזוכין אל ה'תורה בעצמו, זהו בחינת 'אדם' באמת.

וזהו: "זאת התורה אדם" - "זאת התורה" דיקא. היינו: רק 'זאת התורה האמתיות', הוא בחינת 'אדם'.

קמה.

(ח"ב ב, ד)

יש 'דבור של צדקה', בבחינת (ישעיה סג, א): "מדבר בצדקה", שזהו בחינת היתרון שיש לאדם על החי, שהוא ה'דבור', שהוא 'גדר האדם', והוא בחינת 'צדקה', שהוא 'גומל חסד עם הבריות', שזה 'גדר האדם', שדרכו לגמל חסד, מה שאין כן ה'חי'.

וזה שנאמר (בראשית א, כו): "נעשה אדם", וכתוב (רות ב, יט): "ישם האיש אשר עשיתי עמו היום" וכו'. "מה התם צדקה, אף פאן צדקה" (הקדמת הזוהר יג), שעל-ידי 'צדקה' נקרא 'אדם', פי ה'צדקה' שמשם ה'דבור', הוא 'גדר האדם'.

קמו.

(ח"ב ה, ט)

"חלום על-ידי מלאך" (ברכות נה:), זה בחינת 'אדם', בחינת (בראשית א, כו): "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו".

"כדמותנו" - זה 'פח-המדמה', שהוא "בצלמנו", בבחינת 'מלאך', בחינת "חלום על-ידי מלאך".

פי בשעת שנה - המח מסתלק, ואין נשאר רק בחינת 'פח המדמה'.

וכשהמחין זפים - אזי גם ה'פח המדמה' שנשאר, הוא בבחינת 'מלאך', בחינת: "כדמותנו בצלמנו". וזה

בְּחִינַת 'אָדָם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם): **"נַעֲשֵׂה אָדָם"**.

אָבֵל "הָלוֹם עַל-יְדֵי שָׂד" (בְּרֵכוֹת שָׁם), זֶה בְּחִינַת 'בְּהֶמָה' וְכוּ'.

קמז.

(ח"ב לז)

מָה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ערוּבֵין יג): "נוֹחַ לוֹ לְאָדָם שֶׁלֹּא נִבְרָא יוֹתֵר מִשֶּׁנִּבְרָא" - הַדָּבָר תְּמוּנָה: "וְאִם-כֵּן עַל מַה נִּבְרָא"!!

וּבּוֹדָאֵי אֵין הַדְּבָרִים נֶאֱמָרִין כִּי-אִם בְּעוֹלָם-הַזֶּה - שֶׁכָּפִי צְרוּת עוֹלָם-הַזֶּה וְהִיסוּרִין שֶׁסּוּבְלִין בְּנֵי-אָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד - בּוֹדָאֵי הִיָּה טוֹב יוֹתֵר אִם לֹא הִיָּה נִבְרָא כָּלֵל.

אָבֵל בְּעוֹלָם-הַבָּא - בּוֹדָאֵי טוֹב יוֹתֵר מָה שֶׁנִּבְרָא - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא בְּאִין אֵל הַתְּכַלִּית.

וְגַם אֶפְלוּ בְּעוֹלָם-הַזֶּה - "יָפָה שְׁעָה אַחַת בְּתִשְׁבָּה וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים בְּעוֹלָם-הַזֶּה, מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם-הַבָּא" (אָבוֹת פ"ד מ"ז).

קמח.

(שיחות שאחר ספורי מעשיות)

"גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי ה'" (תהלים קיא, ב). "אֵין אָדָם דּוֹמָה לְחִבְרוֹ, וְכָל הַצּוּרוֹת הָיוּ בְּאָדָם-הָרֵאשׁוֹן" (תְּנַאֲדֵבִי אֶלְיָהוּרְבָה פ"ב). הֵינּוּ: בְּתַבַּת "אָדָם" (בְּרֵאשִׁית א, כו) לְבַד - הָיוּ נִכְלָלִין כָּל הַצּוּרוֹת הַקְּלוּ. וְכֵן בְּשָׂר דְּבָרִים וְכוּ'.

קמט.

(שיחות ה'ר"ן שו; חיי מוהר"ן עה)

שִׁמְעֵתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ קָדָם שַׁבַּת חֲנֻכָּה תַקְס"ה (מוֹבָא בְּשִׁיחוֹת שְׂאֲחַר סְפוּרֵי-

מַעֲשִׂיּוֹת): מַעֲנִין הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם: שֶׁכָּל הַתְּמוּנוֹת וְהַצּוּרוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי-אָדָם - כָּלֵם נִכְלָלִים בְּתַבַּת 'אָדָם' הַנֶּאֱמָר בַּתּוֹרָה "נַעֲשֵׂה אָדָם" (בְּרֵאשִׁית א, כו).

כִּי בְּזוֹ הַתְּבָה 'אָדָם' שֶׁאָמַר הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ "נַעֲשֵׂה אָדָם" - נִכְלָלִים כָּל מִינֵי הַתְּמוּנוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי-אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם.

וְכֵן תַּבַּת "בְּהֶמָה וְחַיָּה" הַנֶּאֱמָר בְּמַעֲשֵׂה-בְּרֵאשִׁית (בְּרֵאשִׁית א, כד), נִכְלָל כָּל הַתְּמוּנוֹת שֶׁל כָּל "בְּהֶמָה וְחַיָּה", וְכֵן שָׂר הַנִּבְרָאִים.

- עֲנִין 'קְטְרוּג הַמְּלָאכִים' עַל 'בְּרִיאַת הָאָדָם' -

קנ.

(ח"א רמד)

כִּי שֶׁהוּא מְעַרְב בֵּין הָעֶכּוֹ"ם, דְּהֵינּוּ: שֵׁישׁ לוֹ עֶסְקִים וּמִשְׁאֵי-וּמִתָּן עִמָּהֶם - צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יִזְיַק לוֹ, כִּי בְּכָל יוֹכֵל לְהַתְּפֵס בְּרִשְׁתָּם חֲסוּשׁ לָלוֹם, לְחַלֵּק עֲצֻמוֹ מִמְּדַרְגַּת יְהוּדוּתוֹ שֵׁישׁ לוֹ.

כִּי לֹא דֵי לְהָאָדָם שֶׁהוּא בְּעוֹלָם-הַזֶּה הַשֶּׁפֶל, אֲשֶׁר מְלָאכִים אֵין לָהֶם כַּח לַעֲמֹד בְּזֵה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ (זֶהַר בְּרֵאשִׁית נח.): "שִׁפְעִים-אַחַת בָּאוּ מְלָאכִים בְּזֵה הָעוֹלָם, וְנִלְכְּדוּ מְאֹד".

אָבֵל בְּאֵמַת: יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם כַּח יוֹתֵר מִמְּלָאכִים, וְהֵם יְכוּלִין לַעֲמֹד בְּזֵה הָעוֹלָם, וְלְהַתְּגַבֵּר עַל הָעוֹלָם-הַזֶּה, וְלְהַדְּבִק בְּהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

אָבֵל לְהִיּוֹת גַּם-כֵּן מְעַרְב עִם הָעֶכּוֹ"ם, זֶה קָשָׁה מְאֹד, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ

מֵאֵד מְאֵד: לְהִיּוֹת כִּיְתִיד חֶזֶק בַּל יִמָּט,
מִמְדַּרְגַּת כְּשֻׁרוֹתָו וַיְהִדוּתָו.

כִּי אֲצַלּוּ יִתְבָּרַךְ יִקָּר מְאֹד, כָּל הָעֲתָקָה
וְנִתּוּק מִן הָרַע, אֲפֹלוּ אִם הָאָדָם הוּא
כְּמוֹ שֶׁהוּא.

קנא

(ח"ב א, א-ב)

אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִבְרָא, שְׂיִהְיֶה לוֹ
מְמִשְׁלָה עַל הַמְּלֹאכִים, וְזֶה
הַתְּכַלִּית וְהַסּוּף שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר (רַבֵּנוּ ז"ל) בְּפִרוּשׁ: "סַע אִיז
אֲוֹדְאִי [בְּנֹדְאִי] וְכוּ' (כְּאֹמֵר שֶׁכָּבֵר תַּעֲיִנוּ
וְנִתְעִינוּ הַרְבֵּה וְכוּ'), אָבֵל אִיטְלִיכְעֵר 'צִי' אִיז
זִייעֵר טִייעֵר וְכוּ'!" [אָבֵל כָּל 'מְשִׁיכָה' (הַתְּרַמְּקוּת
מִהָרַע) יִקְרָה מְאֹד].

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (יְרוּשְׁלָמִי שַׁבַּת פ"ו ה"ט):
"עֵתִידִין צְדִיקִים, שְׂיִהְיֶה מְחַצְתָן
לְפָנִים מִמְּלֹאכֵי-הַשָּׁרָת, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבָר כג,
כג): 'כָּעֵת יֹאמֵר לִיעֲקֹב, וְלִישְׂרָאֵל מַה פָּעַל
אֵל' - שֶׁהַמְּלֹאכִים יִצְטָרְכוּ לְשֹׂאֵל מִיִּשְׂרָאֵל,
כְּשִׁירְצוֹ לִידַע "מַה פָּעַל אֵל".

וְאָמַר: "וַיֵּאָזִי ס' אִיז, אָבִי מָעַן
דַּעֲרָה אֵלֶּט זִיד!" [אִיךָ שֶׁהוּא [כְּפֹה גְרוּעַ
שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת], הָעֵקֶר שֶׁמְחַזְּקִים מְעַמְד].

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרְאוֹת: שְׂיִבּוֹא לָזֶה
הַתְּכַלִּית, שְׂיִהְיֶה לוֹ מְמִשְׁלָה עַל
מְלֹאכִים'.

וּבְפֶרֶט מַה שֶׁאָמַר בְּסוּף: "נָאֵט אִיז גְרוּיס,
מ'ווייסט גָּאר נִיט!" [הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ
הוּא גְדוֹל, אֵין יוֹדְעִים כָּלְל]. וְזֶה הָעֵקֶר הָעוֹלָה עַל
הַכֹּל.

"בְּצִלְמֵ אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ" (בְּרֵאשִׁית א, כז)

קנג

(ח"א נז, ו)

עֵקֶר הַמּוֹרָא שְׂמִתְיָרְאִין מִן הָאָדָם,
בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ט, ב): "וּמּוֹרָאָכֶם
וְחַתְּכֶם" - אֵינוּ אֶלָּא עַל-יְדֵי ה'"צִלְמֵ
אֱלֹקִים" שֶׁבְּפָנֵי הָאָדָם (שָׁם א, כז). וְעַל-יְדֵי
ה'"צִלְמֵ" - ה'אָדָם' הוּא 'אָדָם'.

אֵךְ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצֻמוֹ מְאֹד, וְלְרְאוֹת:
שְׂיִהְיֶה לוֹ כַּח לַעֲמֵד בְּמְמִשְׁלָה זֶה,
שֶׁלֹּא יִקְנָאוּ בּוֹ מְלֹאכֵי-הַשָּׁרָת וַיִּפְּלוּ אוֹתוֹ
חִסְיוֹשְׁלוֹם. כִּי הַמְּלֹאכִים מִתְקַנְּאִים מְאֹד
בְּאָדָם כְּזֶה שִׁישׁ לוֹ מְמִשְׁלָה עֲלֵיהֶם וְכוּ'.

וְהַעֲצָה עַל-זֶה: לְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ עִם נְשֻׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי הַהֲתַקְשְׁרוּת
נִצּוֹל מֵהֶם וְכוּ' וְכוּ'.

קנב

(עֲלִים-לְתְרוּפָה, ג' וַיֵּצֵא תר"ג)

זֶהוּ כָּל גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - שֶׁלֹּא
הַשְּׂגִיחַ עַל 'קִטְרוּגַת הַמְּלֹאכִים'
שֶׁאָמְרוּ (תְּהִלִּים ח, ה): "מַה אֲנוֹשׁ" וְכוּ' (סִנְהֶדְרִין
לח:), "הֲלֹא עֵתִיד לְמַחְטָא קַמְדָּ וְלֵאֲרַגְזָא
קַמְדָּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר: 'לֹא לְחַנְּם
נִקְרָאתִי רַחוּם וְחַנּוּן'" (זֶהַר שְׁמִינִי לה:).

"וּכְשֶׁסָּר 'צִלְמֵ' [או: וּכְשֶׁסָּר צִלְמֵ". בְּמִדְבָר יד, ט
- עֵינָם גַּם לְקוֹטִי-מּוֹהֲרִין ח"א לא, ט] -
אִזִּי יוֹצֵא מ'גְּדֵר אָדָם' ל'גְּדֵר בְּהֵמָה, וְאִזִּי "סָר
מּוֹרָאוֹ" (שַׁבַּת קנא: זֶהַר מְשַׁפְּטִים ככה: בְּרֵאשִׁית-רַבָּה
לד, יב).

וְעֵקֶר ה'"צִלְמֵ" הַמְּאִיר בְּפָנֵי הָאָדָם - הִיא
'חֲכָמוֹת הַבּוֹרָא', שֶׁנִּתְּנָן לְאָדָם יִתְרוֹן

על הבהמה, היא המאירה בפני אדם, בבחינת
(קהלת ח, א): "חכמת אדם תאיר פניו".

ו"על-ידי ה'פעם, אם חכם, הוא חכמתו
מסתלקת" (פסחים סו:), ואז "צלו
סר", ופניו נופלים, בבחינת (בראשית ד, ו):
"למה הרה לך ולמה נפלו פניך". וכשאיך לו
'פני אדם' - אזי "מוראו סר", כי "נמשל
בבהמות" (תהלים מט, יג), וצ'ריו מצרים לו.

ועל-ידי ה'צום' וה'תענית' - מתקן 'פניו',
ומחזיר לעצמו 'חכמתו', שהיא
'צלמו' המאיר בפניו. ואז הכל יראים מפניו,
ו"אויביו נופלים לפניו" (בבא-קמא יז.).
"לפניו" דיקא, כי עקר 'נפילתם' - מחמת
ה'פנים'.

וכל-זה נעשה על-ידי ה'צום' - פי על-ידי
ה'צום' נכנע ה'כבוד' לפני ה'מוח'.

כי "ביום שאדם אוכל - הכבוד נזון תחלה,
ואחר-כך שולח להמוח" (זהר תרומה קנג.).
נמצא: ביום האכילה - הגדלה והממשלה
לה'כבוד'.

"וכשמתענה - אזי נזון ה'מוח' תחלה,
וה'מוח' שולח מזון אחר-
כך לה'כבוד' - ונכנע ה'כבוד' לפני ה'מוח'"
(זהר שם), והגדלה והממשלה להמוח.

וזהו תקון למה שפגם בתחלה בה'חכמה',
שהיא ה'מוח', שהיא ה"צולם"
המאיר בפניו. שעל-ידי ה'צום' - נכנע
ה'כבוד', ונתתקן מוח החכמה, שהיא
ה"צולם", ומאיר בפני אדם.

קנד.

(ח"ב לז)

ה'בנים-דקדשה' הם גבוהים מאד, וכמו
שאמרו חז"ל (יבמות

סג:): "כל מי שאינו עוסק בפריה-ורביה,
כאלו ממעט את הדמות". פי כשבא ונולד
בן בעולם - נולד ובא "צולם אלקים" (בראשית
א, כז; ט, ו) כביכול, ונשלם "צולם דמות
תבניתו" (נפח ברפת שבע-ברכות).

קנה.

(חיי-מוהר"ן שי)

אמר רבנו ז"ל: כמה "צולם אלקים"
(בראשית א, כז; ט, ו) היו מנחים ברפוש,
שאני הוצאתים מהרפוש, פי נראה בחוש
שהמתקרבים אלי נשתנה פניהם, ובא
עליהם 'פנים' של יהודי, בבחינת "צולם
אלקים".

קנו.

(חיי-מוהר"ן תט)

אמר רבנו ז"ל: שיכולין להפיר בהפנים
של האדם אם למד [בספר] 'מורה-
נבוכים' - שהפנים שלו נשתנה להרע. פי
בנודאי הוא אויב "צולם אלקים" (בראשית א,
כז; ט, ו) 'פנים-דקדשה' על-ידי-זה וכו'.

קנז.

(ספר-המדות, עניני 'צולם אלקים')

[א] מי שיש לו "צולם אלקים" (בראשית א, כז;
ט, ו), על-ידי אכילתו דבר מן החי נתעלה.
וכן להפך (אכילה ח"ב א).

[ב] על-ידי רבוי השנה והתנומה, על-ידי-
זה דוחפין אותו מ'מרכבה-דקדשה',
ונשתנה 'פניו', ונתקלקל "צולם אלקים"
(שם). (שנה ח"ב ב).

[ג] ה'צדיק' הוא ה"צולם אלקים" (שם) של
הדור (צדיק ח"א קא).

קנת.

(שיח־שׁרפֿי־קדשׁ ח"ב עג; ח"ג רא)

אמר רבנו ז"ל: אין מאיר על פני האדם
 "צלם אלקים" (בראשית א, כז; ט, ו),
 לפני שלומד ומסים את כל הש"ס.

"פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח)

- מצות 'פריה ורביה' -

קנט.

(ח"א ז, ד)

"בן פרת עלי עין" (בראשית מט, כב). 'פרת'
 לשון 'זווג', לשון 'פרו ורבו' (שם א,
 כב-כח).

קס.

(ח"ב ז, ד)

צריך כל אחד לעסק בישובו של עולם,
 שיהיה העולם ממלא מבני־אדם,
 כמו שכתוב (בראשית א, כח): "ומלאו את
 הארץ".

כי זה עקר 'ישוב העולם' - פשהעולם
 ממלא מבני אדם, הינו מ'בני־דעה'.
 כי מי שאין בו דעת, אינו אדם כלל.

הינו: כמו שהאדם מצוה להעמיד בנים
 בעולם בשביל קיום העולם, בן הוא
 מצוה להכניס דעת ויראת־שמים בבניו
 ובתלמידים.

כי זה עקר המצוה: שמצוה להעמיד
 תולדות לקיים העולם. פי העקר
 להעמיד תולדות מ'מין בני־אדם' דוקא, ולא
 מ'מין בהמות וחיות' בדמות אדם.

על־כן כל־זמן שאין מאיר הדעת בבני־
 אדם, ואינם יודעים ומרגישים

אלקותו יתברך וממשלתו - אינם בכלל 'בני־
 אדם' - מאחר שאין בהם דעת "לדעת את
 ה'" (הושע ו, ג), שזה עקר 'גדר האדם'.

ועל־כן נחשב העולם פתחו ובהו, ועל־זה
 נאמר (ישעיה מה, יח): "לא תהו
 בראה לשבת יצרה". כי צריכין לישב את
 העולם, שיהיה מישב העולם מ'בני־אדם'
 דיקא, דהינו: מ'בני־דעה' שיודעין את
 השם־יתברך.

וזהו גם־כן מצות: "ומלאו את הארץ" -
 שצריכין למלאות את הארץ בבני־
 אדם. הינו: שכל אדם מצוה: "שידבר עם
 חברו ביראת־שמים", כדי להכניס דעת
 בחברו, שזה עקר ישוב העולם.

על־כן צריך כל־אחד לעסק בזה, להכניס
 דעת ויראת־שמים בחברו, שעל־
 ידי־זה נעשה חברו בחינת 'תלמיד' אצלו.
 ואזי כשימלאו ימיו ויגיע זמן הסתלקותו -
 אזי יתלבש בזה הדבור שהכניס בחברו,
 ויהיה נחשב כאלו הוא בעצמו ממש קים
 בזה העולם.

קסא.

(ח"ב ז, בסוף)

"ויהושע בן נון מלא רוח חכמה" (דברים
 לד, ט). "מלא" - זה בחינת:
 "ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח).

קסב.

(ח"ב לז)

הבנים שאינם נולדים בקדשה, הם
 מותרות' ממש, כי הם באים
 מ'מותרות' ו'סרחון' ועכירת־המח' שיוצא
 לחוץ, ומזה נתהוו ה'בנים', בחינת (אבות פ"ג
 מ"א): "טפה סרוחה", 'סרחון' ממש.

ו'בָּנִים־דִּקְדָּשָׁה, הם גְבוּהִים מְאֹד -
 וכמו שֶאָמְרוּ חז"ל
 (יבמות סג): **"כָּל מִי שְׁאִינוּ עוֹסֵק בַּפְּרִי־הַ-**
וּרְבִיָּה, בָּאֵלוֹ מְמַעַט אֶת הַדְּמוּת" - כִּי בְּשָׂבָא
 וְנוֹלָד בֶּן בְּעוֹלָם, נוֹלָד וּבֹא **"צֵלָם אֱלֹקִים"**
 (בראשית א, כז) כְּבִיכּוֹל, וְנִשְׁלָם **"צֵלָם דְּמוּת**
תְּבַנִּיתוּ" (נפח ברכת שבע־בְּרָכוֹת).

קסג.

(ספר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי פְּרִי־הַוּרְבִיָּה)

- [א] מִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת חֲבֵרוֹ מִפְּרִי־הַוּרְבִיָּה,
 הוֹלֵךְ לְשֹׂאֵל בְּלֹא וְלֹד (בָּנִים ד).
- [ב] ה"א הַנַּעֲשֶׂה מ'כֶּסֶף', מְסַגֵּל לַפְּרִי־הַ-
 וּרְבִיָּה (בָּנִים ח"ב ח).

"וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד" (בראשית א, לא)

קסד.

(ח"א יג)

"וַיַּעֲקֹב קָרָא בֵּית" (פְּסָחִים פ.ח.). הִינּוּ:
 שִׁ"י"יַעֲקֹב' קָרָא אֶת מְקוֹם ה'בֵּית־
 הַמְּקֻדָּשׁ, מְקוֹם הַתְּפִלָּה: 'בֵּית' - שֶׁהוּא
 מְקוֹם יִשׁוּב לְבָנֵי־אָדָם, שֵׁישׁ בּוֹ תְּפִיסָה
 לְבָנֵי־אָדָם יוֹתֵר מ'הַר' וְשָׂדֵה, כִּי בְּבַחֲיִנַת
 'בֵּית' יֵשׁ גַּם לְעַבְדֵי־הַשָּׂדֶה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 (ישעיה נה, ז): **"כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל**
הָעַמִּים".

וְזֶה (תהלים מח, ב): **"גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד,**
בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ". כְּלוּמַר:
'אֵימַתִּי גְדוֹל ה'?" - כִּשֶׁהוּא **"מְהַלֵּל מְאֹד" -**
'מִסְטָרָא דְּמוֹתָא', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'עֲבוּדֵי־הַשָּׁמַיִם'.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בראשית־רַבָּה ט, י; הַקְּדָמַת־
 זֵהָרָה יד. זֵהָרָה בְּרֵאשִׁית מִזו. תוֹלְדוֹת קַמְד: יתרו

סח: מְשַׁפְּטִים קָנ. תְּרוּמָה קָנ. קַסָּג. פְּקוּדֵי רַמְט. רַסְד:
 אַחֲרֵי סָג.) עַל פְּסוּק (בראשית א, לא): **"וְהִנֵּה טוֹב**
מְאֹד" - "מְאֹד, זֶה מְלֵאֲדֵי־הַמּוֹת". כִּשֶׁהוּא
 מְהַלֵּל מֵהֶם, אֲזִי הוּא גְדוֹל, כִּי הוּא עֹקֵר
 גְּדֻלָּתוֹ.

וַאֲיַמְתִּי הוּא מְהַלֵּל מֵהֶם? - **"בְּעִיר**
אֱלֹקֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ!" - דְּהִינּוּ:
 כִּשֶׁבַחֲיִנַת 'הַר', נַעֲשֶׂה 'עִיר אֱלֹקֵינוּ', שֶׁהוּא
 'יִשׁוּב בְּנֵי־אָדָם', בַּחֲיִנַת 'בֵּית', שֶׁאִזּוֹ יֵשׁ גַּם
 לְעַבְדֵי־הַשָּׂדֶה.

אֲזִי דִּיקָא "גְּדוֹל ה'" - כִּי זֶה עֹקֵר גְּדֻלָּתוֹ
 יתְבַרֵּךְ, כִּשֶׁגַּם הַרְחֻקִים יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ
 יתְבַרֵּךְ, **"כְּדִין אֲתִיקֵר וְאֲתַעֲלֵא שְׂמָא עֲלָאָה"**
 (זֵהָרָה יתרו סט).

קסה.

(ח"א לח, ב"ז)

כָּל הַמְּלַשִּׁינּוֹת וְהַרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל
אָדָם, בָּא מ'רוּחַ סְעָרָה" (יחזקאל א, ד;
 תהלים קז, כה; קמח, ה), בַּחֲיִנַת **"קֶץ כָּל בָּשָׂר"**
 (בראשית נ, יג) - שֶׁעוֹשֶׂה קֶץ וְסוּף לְכָל בָּשָׂר.

וּבְנֵי־אָדָם שְׂדָנִים כָּל אָדָם לְכַף־חֻבָּה,
 וְחוֹקְרִים תְּמִיד עַל 'חֻבּוֹת בְּנֵי
 אָדָם', הֵם מְבַחֲיִנַת **"קֶץ כָּל בָּשָׂר"** (זֵהָרָה נח סב).

וְזֶה (תְּהִלָּה יב): **"וּסְעָרָה עַל זְרוּעוֹ שֶׁל**
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא" - כִּי הַבְּרִיּוֹת
 צְרִיכִין ל'קֶץ כָּל בָּשָׂר', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ:
"וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, דָּא מְלֵאֲדֵי־הַמּוֹת" (בראשית
 א, לא - בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ט, י). וְהַשְׁתַּלְשְׁלוֹתָם
 מ'גְּבוּרוֹת־עֲלָאִין', כִּי הוּא **"טוֹב מְאֹד"**.

וְזֵהוּ: ש'סְעָרָה בְּזוּע' - "זְרוּע" - אֵלוֹ
 'חֲמֻשָּׁה גְּבוּרוֹת', שֶׁמְשֵׁם חֵיוֹתוֹ עַד
 זְמַן **"בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח"** (ישעיה כה, ח).

קסו.

(ח"ב לג)

כָּל הַשְּׂמֻחוֹת, הֵם רַק בְּשַׁעֲתָן, בְּגוֹן לְמִשְׁלָל: 'שְׂמֻחָה שֶׁל חֲתָנָה אוֹ בְרִית'. וְאִם יִסְתַּכַּל עַל הַסּוּף, אֵין שׁוֹם שְׂמֻחָה בְּעוֹלָם, כִּי "סוּף אָדָם לְמִנּוֹת" (בְּרַכּוֹת יז.).

אָבֵל אִם יִסְתַּכַּל עַל הַסּוּף שֶׁל הַסּוּף, אִזּוּ יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד - כִּי סוּף כָּל סוּף, דִּהְיִנוּ הַתְּכַלִּית, הוּא 'טוֹב מְאֹד'.

וְהִנֵּה זֶהוּ רַק מִצַּד הַנְּשֻׂמָה, שְׂמֻצָּדָה הַמִּנּוֹת 'טוֹב מְאֹד', כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (בְּרַאשִׁית-רַבָּה ט, י - עַל בְּרַאשִׁית א, לא): "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד" - "זֶה מְלֵאכֵי-הַמִּנּוֹת" - כִּי הוּא 'טוֹב מְאֹד', שְׁעַל-יָדוֹ בָּאֵין לְתַכְלִית הַטּוֹב.

אֲךָ מִי שֶׁהוּא צְדִיק, וְאֶפְלוּ גּוֹפוֹ נָקִי וְקָדוֹשׁ מְאֹד - אִזּוּ יִכּוֹל לְשִׂמְחָה גַם עִם גּוֹפוֹ, אֶפְלוּ אִם מִסְתַּכַּל עַל הַסּוּף - מֵאַחַר שֶׁגַם גּוֹפוֹ טָהוֹר וְקָדוֹשׁ וְכוּ'.

"וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי" (בְּרַאשִׁית א, לא)

קסז.

(ח"ב ח, ח)

"יִשְׂרָאֵל שְׁעָמְדוֹ עַל הַר-סִינַי, פְּסָקָה זְהֻמָּתָן" (שַׁבָּת קמו.). כִּי שָׁם זָכוּ כָּלָם לְנִבְוָאָה, עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, שֶׁהִיָּה מְנַהִיג הָאָמְתִי שְׁלָהֶם. וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְתַקֵּן הַמִּדְּמָה אֶצְלָם, וְזָכוּ לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם.

וְעַל-כֵּן "פְּסָקָה זְהֻמָּתָן" - 'זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ', שֶׁהוּא 'אֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת' - כִּי זָכוּ לְשְׁלֵמוֹת אֲמוּנָה הַיִּשְׂרָאֵלִית דְּקָדְשָׁה, עַל-יַדֵּי 'בְּרוּר-הַמִּדְּמָה', שֶׁזָּכוּ עַל-יַדֵּי 'רוּח־נְבוּאָה'.

וְזֶה בְּחִינַת ה' ד'"הַשְּׁשִׁי", הַנִּצָּאֵר ב'מַעֲשֵׂה-בְרַאשִׁית', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית א, לא): "וַיְהִי עָרֵב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שַׁבָּת פח.): "שְׂפָלָה הָעוֹלָם הָיָה תְּלוּי עַד שֶׁשָּׂה בְּסִיוֹן, שְׂקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כִּי עֵקֶר ה'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם', לִידַע שֶׁהָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא הָעוֹלָם בְּרִצּוֹנוֹ - תְּלוּי ב'אֲמוּנָה'. כִּי עַל-יַדֵּי 'שְׂפָלָה' אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' וְכוּ'. כִּי אֲנוּ מְאֻמְיָנִים בְּהַשֵּׁם שֶׁהוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ, כִּי בְּאֵמַת 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' הָיָה עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'אֲמוּנָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים לג, ד): "וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאֲמוּנָה".

וְעַל-כֵּן הָיָה הָעוֹלָם תְּלוּי עַד 'קַבְלַת-הַתּוֹרָה' - כִּי אִזּוּ זָכוּ ל'אֲמוּנָה-שְׁלֵמָה' עַל-יַדֵּי רוּח־נְבוּאָה כְּנ"ל. וְעַל-כֵּן אִזּוּ דִּיקָא נִתְגַּלָּה 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' - כִּי עֵקֶר 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' תְּלוּי ב'אֲמוּנָה'.

"וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלָאכְתּוֹ" (בְּרַאשִׁית ב, ב)

קסח.

(ח"א עט)

יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁעוֹשִׂין מִשְׂאֵ-וּמְתָן וְהוֹלְכִין בְּהַבְלֵי עוֹלָם-הַזֶּה, וּבְאֲמֻצָּעוֹת נוֹפֵל לוֹ ה'הַרְהוּרִי תִשׁוּבָה', וְאַחֲרֵכֶן חוֹזֵר לְמִקּוּמוֹ הָרַאשׁוֹן. שְׂאִין לוֹ נִיחָא - "פַּעַם טָמֵא וּפַעַם טָהוֹר, כְּשֶׁר וּפְסוּל, אֲסוּר וּמְתָר" (תְּקוּנֵי-זִמְרָה ח:). וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שִׁשַׁת יָמֵי הוֹל'.

אָבֵל 'תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה' - הוּא בְּחִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁיֵּשׁ לוֹ נִיחָא - כִּי "בֵּא שַׁבָּת,

בָּא מְנוּחָה (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב - על-פי בְּרֵאשִׁית-רַבָּה י, ט). שֵׁישׁ לוֹ מְנוּחָה מְכַל וְכַל, וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרִי.

וְתִדַּע נְאֻמָּנָה: שְׁתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה הוא בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת' - כִּי אֵיתָא בְּמִדְרָשׁ-רַבָּה (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה כב, יג): **"כְּשֶׁפָּגַע אָדָם הָרֵאשׁוֹן לְקִיּוֹ, וְשָׂאֵל לוֹ: מָה נַעֲשֶׂה בְּדִינְךָ? וְהִשִּׁיב לוֹ: שְׁעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה. אָמַר: אִם כֹּךְ תִּקְיָה חֵילָא דְתְּשׁוּבָה, פִּתַּח וְאָמַר: מִזְּמֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת"** (תַּהֲלִים צב, א).

וְלִכְאוּרָה, מָה עֲנִין 'שֶׁבֶת' אֵצֶל 'תְּשׁוּבָה'!

אָבֵל לְפִי דְבַרְיֵנוּ מְכוּן הַיֵּטֵב: כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה', וְנִדְחָה הָרַע לְגַמְרִי, וַיֵּשׁ לוֹ 'נִיחָא' - זֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת', וּבְחִינַת 'שְׂדֵי', וּבְחִינַת 'מִט"ט'.

כִּי **"מָה הוּא 'שְׂדֵי'?"** - **"שְׂאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי"** (חֲגִיגָה יב). וּבְחִינּוֹת 'שֶׁבֶת' גַּם-כֵּן כֹּךְ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ב): **"וַיִּשְׁבַּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלָאכְתּוֹ"**, וְאָמַר 'דִּי'. וּבְחִינַת 'מִט"ט' הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'שְׂדֵי' (זֶהר פִּנְחָס רכז: תְּצַא רַעז).

קסט.

(ח"א סג - עֲנִין 'שִׁשִּׁית יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְשֶׁבֶת-קִדְשִׁי')
'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם: 'אִמָּה', וְכְמוֹ שְׂמִזְכָּר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שֶׁבֶת קח: **"יָד לְאִמָּה, תִּקְצֹץ"**).

וְהוּא בְּחִינַת (סְפָה ה: לב: מְנַחוֹת צח. יְרוּשְׁלָמִי סוּטָה פ"ח ה"ג): **"אִמָּה בַת שִׁשָּׁה טְפָחִים"**, שֶׁה'בְּרִית' כְּלוּל מֵהֶם וְכוּ'.

וְכָל ה'שִׁשָּׁה טְפָחִים', כְּלָם כְּלוּלִים וּמְנַחִים ב'בְּרִית', כִּי ה'שִׁשָּׁה טְפָחִים' הֵנ"ל, הֵם בְּחִינַת: **"שִׁשִּׁית יְמֵים שְׁפָהֶם עָשָׂה ה' אֶת**

הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (שְׁמוֹת לא, יז), בְּבְחִינַת (תַּהֲלִים לט, ז): **"הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּ יָמַי"**; כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת כ, יא): **"שִׁשִּׁית יְמֵים עָשָׂה ה' וְכוּ', וַיִּנַּח בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי"**.

הֵינּוּ: שְׁכָל ה'שִׁשִּׁית יְמֵים', בְּחִינַת ה'שִׁשָּׁה טְפָחִים', הֵנִיחַ כְּלָם ב'יוֹם הַשְּׁבִיעִי', שֶׁהוּא 'שֶׁבֶת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם שָׁם, טז"ז): **"בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**.

וְזֶה בְּחִינַת (תַּקוּנֵי-זֶהר לא: וְעוֹד - עַל בְּרֵאשִׁית א, א): **"בְּרֵאשִׁית, בְּרִ"א שִׁי"ת"**. בְּחִינַת 'שִׁשִּׁית יְמֵים', 'שִׁשָּׁה טְפָחִים' הֵנ"ל, שְׁכָלֶם מְנַחִים וּכְלוּלִים ב'בְּרִית'.

וְזֶה (שָׁם יח:): **"בְּרֵאשִׁית, בְּרִי"ת א"ש" -** הֵינּוּ 'בְּרִית' שֶׁהוּא כְּלוּל מ'שִׁשָּׁה יְמֵים', 'שִׁשָּׁה טְפָחִים' וְכוּ'.

"וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ"
(בְּרֵאשִׁית ב, ג)

קע.
(ח"א לא, ב)

'שֶׁבֶת' הִיא 'אֶמוּנָה', שְׂמֵאֲמִין בְּחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם וּבִיחּוּדוֹ. וְ'אֶמוּנָה' הִיא מְקוֹר הַבְּרָכוֹת, בְּבְחִינּוֹת (מְשָׁלִי כח, ט): **"אִישׁ אֶמוּנָה, רַב בְּרָכוֹת"**, בְּבְחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ב, ג): **"וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי"**. וְאִין שְׁלֵמוֹת לְהַבְּרָכוֹת, אֶלָּא עַד שְׁיִקְבְּלוּ מ'מְקוֹר הַבְּרָכוֹת'.

קעא.
(ח"ב ב, ה)

'שְׁלֵמוֹת-הַדְּבוּר' הוּא בְּחִינַת 'לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ' - וְלְשׁוֹן-

הקדש' מקשר ל'שבת', בבחינת (ישעיה נח, יג):
 "ודבר דבר", "שלא יהא דבורך של שבת
 כדבורך של הל" (שבת קיג), בבחינת: "כה
 תברכו, בלשון הקדש" (במדבר ו, כג; סוטה לח),
 שב' לשון הקדש' נכלל 'ברכה וקדשה' - כי
 הלשון הקדש מקשר לשבת, שנאמר בו
 'ברכה וקדשה', כמו שכתוב (בראשית ב, ג):
 "ויברך ויקדש".

וכשזוכין לבחינת 'לשון הקדש'
 שמקשר ל'שבת' - אזי
 ממשיכין על-ידו הקדשה והשמחה של
 שבת, לששת ימי החל.

כי 'ימי החל' - הם בחינת 'עצבות'. ואפלו
 המצוות שעושין בימי החל, הם בחינת
 'עצבות', כי "מט"ט שלטנותה בימי החל"
 (תקוני-זהר לג), ו'מט"ט' הוא בחינת 'עבד',
 בחינת 'עצבות'.

אבל 'שבת' - הוא בחינת 'בן', ואז 'ניחא
 לעלאין ונתאין" (זהר נח נט),
 ונתעורר שמחה, ואזי נתרוממין ונתעלין כל
 המצוות של ששת ימי החל מן העצבות,
 ונמשך עליהם "מנוחה ושמחה" (זמירות
 לשבת) וכו'.

"פי בו שבת מפל מלאכתו אשר
 ברא אלקים לעשות" (בראשית ב, ג)

קעב.

(ח"א מט, ז)

"תורת ה' תמימה משיבת נפש" (תהלים יט,
 ח). "תורת ה' תמימה" - שהיא
 'תורה דעתיקא', שהיא 'תמימה' עדין,
 שעדין לא השיגו ממנה כלום. "משיבת

נפש" - זה בחינת 'שבת' - "פי בו שבת
 וינפש" (בראשית ב, ג - שמות לא, יז).

קעג.

(ח"א נד, ו)

מה שמחזר ה'פח-המדמה' לשרות על
 "פי שונה הלכות" (זהר בראשית כו; תקוני-
 זהר פח). - הוא מפני: "שהוא נברא בערב-
 שבת בין השמשות, וקדש עליו היום, ולא
 נברא לו גוף", כמו שכתוב בזהר (בראשית מח.
 תרומה קנה; תקוני-זהר צב): על פסוק (בראשית ב, ג):
 "אשר ברא אלקים לעשות".

שמבאר שם: "שה'קלפות' שהם בחינת
 ה'פח-המדמה', נבראו בערב-
 שבת בין השמשות, ובתוך-כך קדש עליו
 היום, ונשארו רוח בלא גוף" וכו', עין-שם
 (ובאבות פ"ה מ"ו).

ועל-כך זה ה'פח-המדמה', שהוא בחינת
 ה'קלפות', שהוא 'רוח' בלא 'גוף'
 - מבקש לעצמו 'גוף' לשרות בו, והולך אצל
 ה'שוני הלכות' - כי "הם בוראים הכל בדברי
 תורתם" (הקדמת-זהר ה), על-כך הוא הולך
 ושורה אצלם, כדי שיהיה נברא לו 'גוף'
 להתלבש בו על-ידם.

וזוה שכתוב (בראשית מא, לב): "ועל השנות
 החלום" - הינו מה שה'חלום' שהוא
 בחינת 'פח-המדמה', השתדלותו לשרות על
 ה'שונה הלכות'.

"כי נכון הדבר מעם האלקים, וממהר
 האלקים לעשותו" (שם) - זה בחינת:
 "אשר ברא אלקים לעשות" - שהיה נכון
 הכל ערב-שבת בין השמשות - וקדש היום
 - ומחר אלקים לעשותו בלא גוף - ומחמת
 זה הוא מחזיר תמיד לשרות על ה'שונה
 הלכות' פנ"ל.

קעז.

(ח"א נח, ו)

זֶה שֶׁהַחֶכֶם מְשַׁפֵּיעַ "לֶחֶם מִשְׁנֶה" (שמות טז, כב), **כִּי עַל־יְדֵי 'זְכוּתוֹ', זָכָה גַם־כֵּן לְחַלֵּק חֵבְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל** (תניינא טו): **"זָכָה - נוֹטֵל חֶלְקוֹ וְחַלֵּק חֵבְרוֹ".** וּכְשָׁבָא יוֹם הַשַּׁבָּת, וְנִפְשׁוּ נִכְלָלֵת בַּשַּׁבָּת, בְּבַחֲיִנַת: **"כִּי בּוֹ שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ"** (בראשית ב, ג - שמות לא, יז) - **אָזִי נוֹתֵן "לֶחֶם מִשְׁנֶה" לַיּוֹם הַשַּׁבָּת.** (עיר-שם באות ה).

"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם"

(בראשית ב, ד)

קעה.

(ח"א סז, ז)

כְּשָׁבָא 'כְּבוֹד חֲדָשׁ' אֶל הָאָדָם וּמִלְבָּשׁ בְּתוֹכוֹ נִפְשׁ דְּקַדְשָׁהּ, צָרִיךְ לְרְאוֹת לְהוֹלִיד הַנִּפְשׁ בְּנִקְלָה, בְּלִי 'קִשְׁוֵי הוֹלְדָה' וְכוּ'. וְאַחַר־כֵּן כְּשֶׁנוֹלָד הַנִּפְשׁ, צָרִיךְ לְגַדֵּל הַנִּפְשׁ. וּשְׁתִּי בְּחִינַת אֵלוֹ, ה'הוֹלְדָה' וְהַגְּדוּלָה. נִעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'רְאָה' וְ'אֶהְבָּה' וְכוּ'. **כִּי ה'הוֹלְדָה', נִעֲשִׂית עַל־יְדֵי ה'רְאָה' - בְּבַחֲיִנַת (תהלים מח, ז): "רְעֵדָה אַחֲזַתֶּם שָׁם חֵיל בַּיּוֹלְדָה".**

וְאַחַר שֶׁנוֹלָד, אָזִי מְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל־יְדֵי ה'אֶהְבָּה' - בְּבַחֲיִנַת (בראשית ב, ד): **"אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" - הֵינּוּ: "בְּהַבְרָאם", שֶׁהוּא לְאַחַר הַבְּרִיאָה וְהַהוֹלְדָה, אָזִי מְגַדִּילִין אוֹתָהּ עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אֶבְרָהָם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֶהְבָּה', בְּחִינַת 'יָד יְמִין'. וְזֶהוּ (בראשית רבה יב, ט): **"בְּהַבְרָאם, בְּאֶבְרָהָם".****

קעו.

(ח"ב ב, ב'ג)

ה'תוֹדָה' שְׁבָאָה בְּשִׁיּוּצָאִין מֵהַצָּרָה, מְבַנֶּה בְּשֵׁם 'הַלְכָה' - עַל־שֵׁם 'תְּהַלּוּכוֹת הַדָּמִים' שֶׁחוֹזְרִין 'לִילְךָ' בַּסֵּדֶר בְּשִׁיּוּצָאִין מֵהַצָּרָה.

וּמִזֶּה בָּאָה ה'הוֹלְדָה בְּנִקְלָה' - כִּי "בַּשָּׁעָה שֶׁאִשָּׁה פּוֹרַעַת לִילְדָה, יִרְכּוּתֶיהָ מְצַטְטָנּוֹת" (סוֹטָה יא:), וְעַל־יְדֵי־זֶה נִעֲשֶׂה ה'הוֹלְדָה' - כִּי הַדָּמִים עוֹלִין לְמַעְלָה, וְאָזִי נִדְחָק הַמְּקוֹם שֶׁם, וְדוֹחִים הוֹלָד לַחוּץ, וְאַחַר־כֵּן חוֹזְרִים הַדָּמִים לְמְקוֹמָם, שְׁזֶה בְּחִינַת 'תוֹדָה הַלְכָה', בְּחִינַת 'תְּהַלּוּכוֹת הַדָּמִים' שֶׁחוֹזְרִים לִילְךָ בַּסֵּדֶר.

כִּי גַם ה'הַלְכָה' הִיא בְּחִינַת 'הוֹלְדָה', כִּי יֵשׁ 'תְּמַכֵּי־אוֹרִיתָא' שְׁנוֹתָנִים מְמוּן לְלוֹמְדֵי־תוֹרָה, וּבִתְחִלָּה מְחַסְרִים מְמוּנָם מַעֲצָמָם, בְּחִינַת "יִרְכּוּתֶיהָ מְצַטְטָנּוֹת", כִּי "דָּמִים תִּרְתִּי מִשְׁמַע" (מְגִלָּה יד:).

אָבֵל אַחַר־כֵּן עַל־יְדֵי מְמוּנָם שֶׁמְחַזְזִיקִין הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם, וְנוֹלָד 'הַלְכּוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֶסֶד', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (כתובות צו): **"כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלַמִּידוֹ מִלְּשִׁמּוֹ, כְּאֵלוֹ מוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ חֶסֶד" וְכוּ' - אָזִי עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעַת הַחֶסֶד, חוֹזֵר וְנִתְמַלֵּא ה'חֶסֶדוֹן'.**

וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם־הַבָּא' [בְּחִינַת 'הַלְכָה', כְּמַבְאָר בְּפָנִים], בְּבַחֲיִנַת (ישעיה ל, כו): **"וְהָיָה אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֹמָה", הַנֶּאֱמָר לְעֵתִיד - כִּי ה'לְבָנָה' טְבֻעָה 'קַר', בְּחִינַת 'חֶסֶדוֹן וְקִרְיוֹת', וְעֵתִידָה לְהִתְמַלֵּאת "כְּאוֹר הַחֹמָה", בְּחִינַת 'מְלוּכֵי־חֶסֶדוֹן', שְׁזֶה בְּחִינַת 'הוֹלְדָה', בְּחִינַת 'הַלְכּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם־הַבָּא'.**

וּבְשִׁבְלֵי־זָה נִקְרָא 'מְשִׁיחַ' - כִּי הוּא יוֹנֵק וּמִקְבֵּל מִ"שִׁיחַ" הַשְּׂדֵה", דְּהֵינּוּ כָּל הַרְיָחוֹת' שְׂבָאִים בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֶטֶם', בְּחִינַת (יִשְׁעִיה מַח, ט): "וְתִהְיֶינָה אֶחָטָם לָךְ". וְ'מְשִׁיחַ' מִקְבֵּל כָּל הַתְּפִלוֹת - כִּי הוּא בְּחִינַת 'חֶטֶם', בְּבְחִינַת (אִיכָה ד, כ): "רוּחַ אֶפְיָנוּ מְשִׁיחַ הַ".

קעט.

(ח"ב א, יד)

'שׁוֹפֵר', הוּא בְּחִינַת "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה) שְׁחֻזְרִין כַּחַם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, בְּבְחִינַת (שָׁם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה".

וְזֶה בְּחִינַת 'שׁוֹפֵר', בְּבְחִינַת (יהושע ו, ה): "בְּמִשְׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל" - רְאֵשִׁית־תְּבוּת: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה".

קפ.

(ח"ב א, יא)

דַּע: כְּשֶׁהָאָדָם מִתְּפַלֵּל בַּשְּׂדֵה, אָזִי כָּל הָעֹשִׁבִים בְּכֶסֶם בְּאֵין בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה, וּמִסִּיעִין לוֹ וְנוֹתְנִין לוֹ כַּח בְּתִפְלָתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת "שְׁנַקְרָאת הַתְּפִלָּה" 'שִׁיחַה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה) - כו"ג, בְּחִינַת: "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה) - שְׁכָל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" נוֹתְנִין כַּח וְסִיעַ בְּתִפְלָתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה" - שְׁתִּפְלָתוֹ הִיְתָה עִם סִיעַ וְכַח הַשְּׂדֵה. וְזֶה 'יְבוּ' ל' רְאֵשִׁית־תְּבוּת: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה" - שְׁכָל 'יְבוּל הַשְּׂדֵה' הַתְּפַלְלוּ עִמּוֹ.

קפא.

(שִׁיחַו־הַר"ן צח; חֵי"י מוֹהַר"ן עב)

'חֶרֶף', הִיא בְּחִינַת 'עֲבוּר'. וְ'קִיץ', הוּא בְּחִינַת 'לָדָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ד): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בַּהֲבְרָאָם" - "בְּאֲבְרָהָם" (בְּרֵאשִׁית דְּבָרָה יב, ט), הֵינּוּ: 'חֶסֶד' - כִּי ה' הוֹלֵדָה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'הִלְכוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֶסֶד'.

קעז.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, צְדִיק ח"ב ב)

עַל־יְדֵי הַזְכָּרַת 'שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים', יְכוּלִין לְהֵבִיא שְׁנוֵי בְּמַעֲשֵׂה־בְּרֵאשִׁית, כְּלוּמַר: לְשָׁנוֹת הַטְּבַע. וְסִימָן לְדַבֵּר: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ" כּו"ג (בְּרֵאשִׁית ב, ד), "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְכו', (שְׁמוֹת א, א) - גְּזֵרַה־שְׁוֵה.

"שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה)

קעח.

(ח"ב א, יא)

חֻבַּת כָּל הָעֹשִׁבִים וְכָל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ב, ה), כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל, שְׂאִזִּי הוּא בְּבְחִינַת "דְּבַר הַ" (תְּהִלִּים לג, ו), שֶׁהוּא שָׂרָשׁ הָעֲלִיּוֹן, אָזִי מִחֻזְרִין כַּחַם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא שָׂרָשׁ הָעֲלִיּוֹן.

וְכִשְׂאָדָם מִתְּפַלֵּל עַל אֵיזָה חוֹלְאָת - אָזִי אוֹתָן הָעֹשִׁבִים שִׁישׁ לָהֶם כַּח לְרִפְאוֹת אוֹתוֹ הַחוֹלְאָת, מְחַיִּבִים לְהַחֲזִיר כַּחַם לְתוֹךְ הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא שָׂרָשׁ, בְּחִינַת "דְּבַר הַ".

וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשְּׂדֵה" - שְׁתִּפְלָתוֹ הִיְתָה עִם "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" - שְׁכָל "שִׁיחַ הַשְּׂדֵה" חֻזְרוּ כַּחַם וְנָתַנוּ אוֹתָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ, שֶׁהִיא שָׂרָשׁ.

שֶׁבַח־חֲרָף, כָּל הָעֲשָׂבִים וְכָל הַצְּמָחִים כָּלָם
 מֵתִים. וּבְשָׂבָא הַקִּיץ, כָּלָם
 נִתְעוֹרְרִים וְחַיִּים - וְאִז טוֹב וַיִּפֶּה מְאֹד
 כְּשִׁיּוּצָאִים לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה - "שִׁיחָה, זֹ
 תִפְלָה" (בְּרָכוֹת כ"ג) וְתַחֲיִנָּה וְתִשׁוּקָה וְגַעְגּוּעִים
 לְהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְאִז כָּל שִׁיחַ וְשִׁיחַ הַשָּׂדֶה הַמִּתְחַלְלִים
 לְחַיּוֹת וְלִצְמַח אִז - כָּלָם נִכְסָפִים
 וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ שִׁיחָתוֹ וְתִפְלָתוֹ.

קפב.

(הַשְּׂתַפְכוּת־הַנֶּפֶשׁ הַקְּדָמָה)

הַדְרָד־הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל 'תִּפְלָה
 וְהַתְּבוּדָה', הוּא הַדְרָד
 הַיֵּשֶׁן שֶׁדָּרְכוּ בָּהּ אֲבוֹתֵינוּ וְנִבְיָאֵנוּ וְרַבּוֹתֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים ז"ל מֵעוֹלָם.

כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ אֶצֶל 'אָדָם־הָרֵאשׁוֹן' שֶׁאָמַר
 הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ה): "וְכָל שִׁיחַ
 הַשָּׂדֶה טָרֵם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ, כִּי לֹא הִמְטִיר
 וְכו', וְאָדָם אִין" וְכו'. וּפְרַשׁ רַש"י:
 "וּבְשִׁלְיֵשִׁי שֶׁכְּתוּב בּוֹ (שָׁם שָׁם, כ"ד): 'תּוֹצֵא
 הָאֶרֶץ, לֹא יֵצְאוּ, רַק עַל פֶּתַח הַקְּרָקַע
 עֲמָדוֹ, עַד שֶׁבָּא אָדָם־הָרֵאשׁוֹן וְהַתְּפַלֵּל
 עֲלֵיהֶם, וַיִּרְדּוּ וַצְּמַחוּ הָאֵילָנוֹת וְהָעֲשָׂבִים".

"וְאִז יַעֲלֶה מִן הָאֶרֶץ" (בְּרֵאשִׁית ב, ו)

קפג.

(ח"א כ"א, ג)

זֶה שֶׁאָמַר (סְפָרָה י"א): "מִנִּין שָׂאִין מְסַכְכִּין
 אֶלָּא בְּדָבָר שָׂאִין מְקַבֵּל טְמֵאָה וּבְדָבָר
 שֶׁגְּדוּלוֹ מִן הָאֶרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ב, ו): 'וְאִז
 יַעֲלֶה מִן הָאֶרֶץ. מָה 'אִד' הוּא דָּבָר שָׂאִין
 מְקַבֵּל טְמֵאָה וְאִין גְּדוּלוֹ אֶלָּא מִן הָאֶרֶץ וְכו'".

"אִד" - הוּא הוּן בְּחִינַת "שֶׁבַעַה עֲנָנִים" (סְפָרָה
 בַּהֲעֲלֹתָךְ כ"ח), "שֶׁבַעַת הַנְּרוֹת" (בַּמִּדְבָּר ח,
 ב), שְׁעַל־יָדָם הָאָדָם מְשִׁיג "פְּנֵי הַמְּנוֹרָה"
 (שָׁם), הֵינּוּ 'סְפָה', הֵינּוּ 'שִׁפַּע אֶלְקִי, רֹוח־
 הַקֹּדֶשׁ, 'מְקִיפִין'.

וְהוּן בְּחִינַת "קֹדֶשׁ", בְּחִינַת רֹוח הַכְּמָה'
 הַבָּא מ'קֹדֶשׁ'.

"וַיִּגְדֵּלֶיךָ מִן הָאֶרֶץ" - כִּי צָרִיךְ הַמְּקַבֵּל
 הַזֶּה (שֶׁמְקַבֵּל ה'שִׁפַּע הָאֶלְקִי הַנִּל')
 לְהִיּוֹת 'חֶכֶם', כִּי הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא "יֵהָב
 חֶכְמָתָא לְחַכְמֵימִין" (דְּנִינְאֵל ב, כ"א), בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת
 ל"א, ו): "וּבְלֵב כָּל חֶכֶם לֵב נִתְּתִי חֶכְמָה".

קפד.

(ח"א קנ"ח)

כְּמָה בְּנֵי אָדָם סִפְרוּ: שָׂרְאוּ לַפְּעָמִים אִשׁ
 בּוֹעֵר מִרְחוּק, וְקָרְבוּ לָשֵׁם, וְלֹא הָיָה
 כְּלוּם. וְכֵן נִתְרָאָה גַם־כֵּן לַפְּעָמִים בְּדָרְךְ. וְגַם
 עַל הַיָּם לַפְּעָמִים נִתְרָאָה כֵּן.

וּבְכָר נּוֹדַע: שֶׁזֶה בָּא מִן "הָאֲדִים הָעוֹלָיִם
 מִן הָאֶרֶץ". וַיֵּשׁ 'אֲדִים' שִׁישׁ לָהֶם
 בַּח שֶׁל 'צִפְרִית', וְעוֹלָיִם אֵיזָה 'אֲדִים'
 וְנִתְקַבְּצִים זֶה עִם זֶה, וּמִכָּה עֲלִיהֶם רֹוח קָר
 מְלַמְעָלָה, וְנוֹפְלִים לְמַטָּה, וּמִתְחַלְלִין לְבָעֵר
 לְפִי שְׁעָה.

כְּמוֹ־כֵן: יֵשׁ כְּמָה בְּנֵי אָדָם, שֶׁלַּפְּעָמִים
 נִבְעָר לְבוֹ לְהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
 וּמִתְחַלֵּל בְּעִבּוּדַת הַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא־חֵר שְׁעָה
 נִתְבַּטֵּל וְחוֹזֵר לְקַדְמוֹתוֹ.

וְלַפְּעָמִים נִמְשָׁךְ חֲצִי יוֹם, אוֹ אֵיזָה יָמִים,
 אוֹ אֵיזָה שְׁבוּעוֹת, אִךְ לֹא
 לְנִצָּח, וְלֹא לְזִמְן מְרֻבָּה.

זֶה בָּא מ'רְשָׁעִים' - הֵינּוּ: מִמָּה
 שֶׁ"הַרְשָׁעִים מְלֵאִים חֲרָטָה" (עַל־פִּי נְדָרִים

(ט): ואלו ה'חרטות' מתקבצים ובאים לאיזה אדם. וכפי מספר החרטות הבאים לו, כן נמשך הזמן שבו ער לבו להשם-יתברך, כי מאלו החרטות נבער לבו פתאם.

אך לאו כל אדם שוה בזה, כי יש בני-אדם שאיננו בא לו התלהבות מאלו החרטות, רק ממקום אחר.

קפה.

(ח"א קנט)

בה'תורה' יש 'אש' ו'מים'. וכשה'שכינה' שהיא בחינת 'אמצעי' בין בני-אדם ובין השם-יתברך, מקבלת ה'תורה' - אזי עולה 'כח האש' למעלה, ונמשך ממנו שפע למעלה, לכל העולמות ולכל המלאכים ושרפים וכו', וזה הוא 'שפע רוחניות'. ו'כח המים' - נעשה מזה 'שפע גשמיות', ויורד לזה העולם וכו'.

וזה הוא בחינת 'ימין' ושמאל' שיש בהתורה וכו'.

אך לא כל אדם זוכה לזה, שיהיה למודו עולה להשכינה, כי לזה צריך שיהיה אדם יקר, ושיהיה למודו רק להשכינה, היינו: לאוקמא שכינתא מעפרא, ולא כל אדם זוכה ללמוד זה וכו'.

וכש'אין' למודו עולה להשכינה - אזי בש'התורה' יוצאת, ואי-אפשר לה לעלות אל מקום מכונה, וטבעה הוא להגביה את-עצמה ולעלות, ובתוך כך נעשה לילה, ו"אזי יוצאין כל גרדיני גימוסין" וכו' (זהר מקץ רג:), והם מפים עליה, ונופלת למטה, ומתפזרת למטה לכל העולם, וכל בני-עולם שואבים מהאוויר, וכלם שואבים מזאת התורה שנתפזרה למטה באוויר, בהקיץ או בשנה.

ולפי מהות האדם שמגיע לו מהתורה הזאת, כן נעשה ממנה. כי אדם פשוט וירא-שמים, אפלו מקטני-הערה, או אדם גדול וצדיק, בשמקבלין מהתורות אלו שנתפזרו, אזי נעשה אצלו מזה ט"ל תורה (תקוני-זהר יד; תקוני-זהר-חדש; ילקוט ישעיה כו), ומגיע להם מזה התעוררות חדש וחשק להתורה וכו'.

אך כשמגיע לבני אדם שאינם פשרים, אזי נעשה הפך מזה, שנעשה אצלו מאלו התורות 'ל"ט מלאכות', שמגיע לו אדרבא, חשק נמרץ והתעוררות חדש ליגיעות וטררחות ועבודת העולם-הזה, שהוא ההפך ממש מ'ט"ל תורה', היינו: 'ל"ט מלאכות'.

וזה הוא בחינת 'ימין' ושמאל' שיש בהתורה בנ"ל וכו'.

כי בלמוד-התורה העולה להשכינה, נעשה מה'ימין' ושמאל', מ'אש' ו'מים' - 'שפע רוחניות' ו'שפע גשמיות'.

ובזה הלמוד שאינו יכול לעלות אל השכינה בנ"ל ונתפזר באויר בנ"ל, נעשה מה'ימין' ושמאל', מה'אש' ו'מים' - 'ט"ל', או 'ל"ט מלאכות', לפי מהות המקבלים בנ"ל.

ודבר זה הוא מבאר בגשמיות ממש: כי כשהאדם לומד, יוצאים הבליים ואדים מפיו, ואפלו אם לפעמים אינו מוציא דבור מפיו, על-פל-זה בשעה שיושב על הספר ומעיין, יוצאים הבליים ואדים ממנו, ויש בהם חמימות ולחות, פידוע בטבע.

ואלו ההבליים והאדים שיוצאים, הם בחינת 'אש' ו'מים'. וכשאינם יכולים לעלות אל המקום הצריך להם, ו"אזי בלילה

מִכָּה עֲלֵיהֶם הַגְּרָדִינִי נִימוּסִין וְכוּ' שְׂיוּצָאִין בְּלִילָה" כַּנ"ל, וְנִתְפָּזְרִים בְּאוֹר, וּבְנֵי-אָדָם שׁוֹאֲבִין מֵהָאוֹר, וְאִזִּי שׁוֹאֵב כָּל אֶחָד מִכַּחוֹת הַתּוֹרוֹת הָאֵלוּ שֶׁנִּתְפָּזְרוּ בְּאוֹר.

וְכֵן בְּאֵמַת ט"ל בְּגִשְׁמִיּוֹת, יֵשׁ בּוֹ גַם-כֵּן שְׁנֵי כַחוֹת - טוֹב וְרַע, לְהַמִּית וּלְהַחֲיֹת, וְנַעֲשֶׂה גַם-כֵּן מ"הָאָדָם הָעוֹלָם מִן הָאָרֶץ".

וּבְלִילָה יֵשׁ קָרִירוֹת, וּמִכָּה עֲלֵיהֶם הַרוּחַ-קָר מְלַמְעֵלָה, וְנוֹפְלִים לְמַטָּה, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם ט"ל, וְהוּא חַיּוֹת כָּל הָעֹשֵׁבִים, וּבְהַמּוֹת הָאוֹכְלוֹת מְמַנּוּ, נַעֲשִׂים שְׂמָנִים.

וַיֵּשׁ מִיָּנִים שְׂמֵזִיק לָהֶם מְאֹד ה'טל, וְגַם לְבְנֵי-אָדָם הָאוֹכְלִים מֵה'טל מְזִיק לָהֶם, וּמַגִּיעַ מִזֶּה דָבָר וּמִיָּנֵי חֲלָאִים חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

נִמְצָא: שֵׁשׁ בְּה'טל שְׁנֵי כַחוֹת - לְהַמִּית וּלְהַחֲיֹת כַּנ"ל. כֵּן נַעֲשֶׂה מֵהַתּוֹרוֹת הַנ"ל עַל-יַדֵּי בְּחִינּוֹת הַנ"ל, שֶׁהֵם מִמֶּשׁ בְּבַחֲיַנַּת ה'טל הַגְּשָׁמִי, נַעֲשֶׂה מִזֶּה ט"ל וְכוּ'.

קפו.

(ח"א קפה)

ה'יִרְאֶה-הַתְּחַתּוֹנָה' שְׂבָאָה מְדַבְּרִים תְּחַתּוֹנִים, שִׁירָא מַחֲיָה אוֹ מִשְׁר אוֹ מִפְּחַד אַחֵר, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּר וּבָא לִירְאֵת-הַשֵּׁם - הִיא בְּחִינַת 'א"ד', 'אָל"ף דָּל"ת' - כִּי הִיא בְּחִינַת 'דָּלִי דָּלֵת', שְׂאִינָה נִמְשַׁכֶּת מֵהַשֶּׁכֶל, אֲלָא מֵה'דְּבָרִים תְּחַתּוֹנִים' (עֵינן בְּפָנִים).

וְעַל-יַדֵּי ה'יִרְאֶה' זֶה - אֵינּוּ נִמְשָׁךְ רַק הַשְּׂפָעוֹת בְּעוֹלָם, כִּי הוּא בְּחִינַת 'הַעֲלָאת מִיַּד-נִקְבִינ'.

כְּמוֹ כְּשֶׁאֶחָד צָרִיךְ לְחַבְרוֹ וּמִבְּקֵשׁ מְמַנּוּ וּפּוֹעֵל אֲצֵלוֹ, מַחֲמַת שְׂדַבְּרוּרִיו

וּבִקְשָׁתוֹ שֶׁהַכְּנִיעַ עֲצָמוֹ, נַעֲשׂוּ הַדְּבָרִים בְּחִינַת 'הַעֲלָאת מִיַּד-נִקְבִינ' וּפּוֹעֵלִים אֲצֵל חֲבָרוֹ לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ מֵה שְׂצָרִיךְ - כֵּן מֵה שְׂמַעְלָה הִירְאָה מֵה'דְּבָרִים הַתְּחַתּוֹנִים' - נַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִינַת 'הַעֲלָאת מִיַּד-נִקְבִינ', וְנִמְשָׁכִין הַשְּׂפָעוֹת בְּעוֹלָם.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה" - שְׂעַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה הַתְּחַתּוֹנָה' זֶה, שֶׁהִיא בְּחִינַת "אֵד" כַּנ"ל, עַל-יַדֵּי-זֶה "וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה" - כִּי עַל-יַדֵּה נִמְשָׁכִין הַשְּׂפָעוֹת כַּנ"ל (וְעֵינן עוֹד בְּפָנִים).

קפז.

(ח"ב ס)

ה'גְּשָׁמִים' נַעֲשִׂין עַל-יַדֵּי הָאָדָם הָעוֹלָם מִן הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה".

וּכְשֵׁיִשׁ מְלַחְמוֹת וּשְׂפִיכוֹת-דָּמִים, אִזִּי נַעֲשֶׂה מִן ה'אָדָם' הַנ"ל שְׂפִיכוֹת-דָּמִים'.

וְזֶה שְׂכַתּוֹב (יחזקאל לח, ה): "וַתַּגֵּר אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל-יַדֵּי חָרָב בְּעַת אִידָם" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'אָדָם', שְׂעַל-יַדֵּם נַעֲשֶׂה ה'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים'. וְכֵן בְּכִמָּה אֲמוֹת: מְצָרִים וְעִמּוֹן וּמוֹאָב, כְּשֶׁנִּבְּא עַל מַפְלָתָם, נֶאֱמַר שָׁם: "בְּעַת אִידָם" - בְּחִינַת 'אָדָם' הַנ"ל, שְׂעַל-יַדֵּם נַעֲשֶׂה ה'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים'.

וְעַל-כֵּן כְּשֵׁיִשׁ מְלַחְמוֹת וּשְׂפִיכוֹת-דָּמִים' - אִזִּי הָאֲדָמָה נוֹתֶנֶת פָּחָה לְשָׁם, כִּי מִן ה'אָדָם' הָעוֹלָם מְמַנָּה נַעֲשֶׂה ה'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים'. וְעַל-כֵּן אֵין יוֹרְדִין גְּשָׁמִים' - כִּי ה'גְּשָׁמִים' נַעֲשִׂין מִן ה'אָדָם',

וְעַבְשׁוּ נַעֲשֶׂה מִן הָאָדָמִים עֲנָן אַחֵר, דְּהֵינּוּ שְׂפִיכוֹת־דָּמִים'.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (תענית ח:): "בְּשַׁעַת גְּשָׁמִים, אִפְלוּ גֵיסוֹת פּוֹסְקוֹת בּוֹ" - כִּי כְּשֵׁישׁ גְּשָׁמִים, נִפְסְקִים הַגֵּיסוֹת וְהַמְלַחְמוֹת.

קפת.

(ח"א קנט)

ה'טל' יש בו שני פחות, טוב ורע, להמית ולהחיות - ונעשה מה'אדים העולים מן הארץ'. ובלי'לה יש קרירות, ומכה עליהם הרוח קר מלמעלה ונופלים למטה, ונעשה מהם טל'.

והוא חיות כל העשבים. ובהמות האוכלות ממנו, נעשים שמנים, ויש מינים שמזיק להם מאד ה'טל', וגם לבני-אדם האוכלים מה'טל', מזיק להם חס' ושלום.

"וַיִּצֹר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֶפְרוֹ מִן הָאֲדָמָה" (בראשית ב, ז)

קפט.

(ח"א מח)

'צירי' זה בחינת: "וַיִּצֹר" (בראשית ב, ז) - "יצירה לטב יצירה לביש, יצירה לשכר יצירה לענש" (זהר בראשית כז. ברכות סא.), בחינת דין ורחמים'. בחינת 'בינה' ששם נוצר הולד וכו'.

והיא בחינת ספה', כמו שכתוב (תהלים קלט, יג): "תספני בבטן אמי". והיא בחינת 'פח התפלה', מה שמתפללין בכח וכו'.

קצ.

(ח"א מט, א)

ה'לב' הוא ה'ציר' של המדות, כמו שכתוב (תהלים עג, כו): "צור לבבי", הינו ה'חכמה שבלב'.

ו"אית יצירה' לטב ולביש" (זהר בראשית כז.), כמו שאמרו חז"ל (ברכות סא. על בראשית ב, ז): "וַיִּצֹר" - "בשני יודין, שני יצירין, יציר טוב ויציר הרע".

הינו: 'מחשבות טובות' הם יציר טוב, 'יצירה לטב'. ו'מחשבות רעות' הם יציר הרע, 'יצירה לביש'.

כי עקר ה'יצרים' - הם המחשבות והחכמות שבלב, כמו שכתוב (בראשית ו, ה): "יציר מחשבת לבו".

וכשחושב ב'מחשבות רעות' - מטמטם הלב, ומטמטם ה'חכל' של הבריאה, ששם התגלות המדות. כי ה'לב' הוא "צור העולמים" (ישעיה כו, ד), 'צור המדות', וכו'.

וכשחושב 'מחשבות טובות' בלב איך לעבד השם יתברך - בזה נעשה לבו בבחינת: "צור לבבי" וכו'.

על-כן צריכין לשמר מחשבתו מאד, ולהכריח עצמו תמיד לחשוב 'מחשבות טובות', שהם בחינת יציר טוב, ולזכות לעשות על-ידיה 'מעשים טובים' ו'מדות טובות'.

"ויפח באפיו נשמת חיים" (בראשית ב, ז)

קצא.

(ח"א, ח, א"ב-ג)

הנה יקר גנוחי ונה' (שקוריו: קרעכץ) מאיש ישראל, כי הוא ש'למות החסרונות. כי על-ידי בחינת הנשימה שהוא ה'רוח-חיים', נברא העולם, כמו שכתוב (תהלים לג, ז): "וברוח פיו כל צבאם" וכו'.

ו'חדושי-העולם' יהיה גם-כן בבחינת ה'רוח', כמו שכתוב (שם קד, ל): "תשלח רוחך יבראון ותחדש פני אדמה".

והוא גם-כן 'חיות האדם', כי 'חיות האדם' הוא הנשימה, כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "ויפח באפיו נשמת חיים", וכתוב (שם ז, כב): "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו"; וכמו שאמרו חכמים (מעשה טוביה, בית-הקדש פ"ב): "אם תחסר הנשימה, תחסר החיים". נמצא: כי עקר 'חיות' כל הדברים, הוא בבחינת 'רוח'.

וכשיש 'חסרון' באיזה דבר - עקר ה'חסרון' הוא בבחינת ה'חיות' של אותו הדבר, ה'רוח-חיים' של אותו הדבר - וה'אנחה' הוא 'אריכת הנשימה', ש"מאריך רוחה".

ועל-כן בשמתאנה על החסרון ו"מאריך רוחה" (שמות לד, ו; ובר'תרגום; ירושלמי תענית פ"ב ה"א), ממשיך 'רוח-החיים' לה'חסרון', ומשלים ה'חסרון'.

ועקר ה'רוח-חיים', 'שלמות החסרון', מקבלין מהצדיק והרב שבדור.

אך רשעים, הדוברים "על צדיק עתק בגאונה ובוז" (תהלים לא, יט), מקבלין ה'רוח' מה'רב דקלפה', בחינת 'רוח-הטמאה', אך שאין לו קיום כלל, ולסוף כלה ונאבד, "ומסער גופה ונשמתה" (תקוני-זוהר לה:); וכמו שכתוב (דברים ג, י): "ומשלים לשנאיו אל פניו להאבידו".

"ומשלים" - לשון 'שלמות החסרון' שנמשך לו, בחינת 'אריכת הרוח'.

וזהו: "אל פניו" - פי 'פניו' הוא בחינת ה'רוח', כמו שכתוב (ישעיה ג, ט): "הפרת פניהם ענתה בם, זה החטם" (יבמות קכ.), שהוא בחינת ה'רוח', כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "ויפח באפיו נשמת חיים", "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו" (שם ז, כב).

אך הוא "להאבידו", פי אף שהוא גדול לפי שעה, לסוף נאבד.

"ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב, ז)

קצב.

(ח"א יב, א)

ה'דבור' הוא ה'חיות', כמו שכתוב (בראשית ב, ז): "לנפש חיה", ו'תרגומו': "לרוח ממללא".

קצג.

(ח"א יג, ה)

'אדם שבנפש' (שבמורפכה), זה בחינת (בראשית ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה" - פי ה'אדם' בחינות 'מסכני ועתירי', כמו שכתוב (הקדמת זוהר יג: על בראשית א, כו):

"נעשה אדם בצלמנו" - 'עתידי'.
"בדמותנו" - 'מספני'.

וכשנתלקטו ה'נפשות' - אזי הם בבחינת 'אדם', נפשות גדולות וקטנות, בבחינת 'מספני ועתידי'. ו'אופנים' הן ה'גופין' - כי עקר פעלותיהן של ה'גופין', אינו אלא מן ה'חיות שבנפש', שה'נפש' מראה פעלותיה על-ידי איברי הגוף, ואין לגוף שום תנועה עצמית, והכל על-ידי 'כחות הנפש'.

קצד.

(ח"א כט, א)

'נפש' הוא ה'דבור', כמו שכתוב (בראשית ב, ז): **"ויהי האדם לנפש חיה"**, ותרגומו: **"לרוח ממללא"**.

קצה.

(ח"א לא, ז)

ודע: שלא די לאדם ב'השתוקקות בלב' בלבד, כי צריך להוציא בשפתיו כסופיו, ועל-זה נסדר סדר התפלות. כי על-ידי 'השתוקקות בלב' - נעשה 'נפש' ו'נקדות', בכח. וכשמוציא תשוקתו בפיו - נעשה הנפש בפעל.

כי עקר מוצא הנפש היא מפיו, בבחינת (שירי-השירים ה, ז): **"נפשי יצאה בדברו"**, ובשביל זה: **"תורה יבקשו מפיהו"** (מלאכי ב, ז), **'מפיהו' דיקא.**

וגם תרגומו של (בראשית ב, ז): **"ויהי האדם לנפש חיה"** - **"לרוח ממללא"** - כי עקר ה'נפש' מה'דבור'.

קצו.

(ח"א ס, ח)

על-ידי-זה שמעורר בני-אדם משנתם על-ידי 'ספורי-מעשיות' -

נעשה בחינת: **"להתיר פה אלמים"** (סנהדרין ק. מנחות צח.), בבחינת: **"פתח פיה לאלם"** (משלי לא, ח).

וזוה בבחינת (דניאל יב, ב): **"ורבים מישני אדמת עפר יקיצו"** - הינו שמקיצין ומעוררין אותן משנתן.

וזוהו: **"מישני אדמת עפר"** - מבחינת 'העדר הדבור'.

וזוהו (שם): **"אלה לחיי עולם"** - הינו בבחינת ה'דבור', כמו שכתוב (בראשית ב, ז): **"ויהי האדם לנפש חיה"**, ותרגומו: **"לרוח ממללא"** - הינו בבחינת: **"להתיר פה אלמים"**.

קצז.

(ח"א סה, ב)

מי יפאר גדל פאר הלקוטים והקבוצים, שאדם מלקט ומקבץ בדבורי התפלה.

וכש'ה'דבור' יוצא מה'נפש', כמו שכתוב (בראשית ב, ז): **"ויהי האדם לנפש חיה"**, ותרגומו: **"לרוח ממללא"**, וה'דבור' בא ונשמע לאזניו וכו' - אזי ה'דבור' מבקש ומתחנן מהנפש: **'לבב תפרד ממנו' וכו'.**

"ויטע ה' אלקים גן בעדן מקדם, וישם שם את האדם אשר יצר" (בראשית ב, ח)

קצח.

(ח"א כב, בסוף)

ה'עזות-דקדשה' הוא בבחינת 'בשת', בבחינת 'עדן', בבחינת **"עדן עלאה"** (זהר תרומה קעח:).

קצט.

(ח"א סה, בסוף)

ה'גִּרְעֵדוֹן, בְּחִינַת מְשֵׁה וְאַהֲרֹן. גִּו' -
הוא בְּחִינַת ה'נֶפֶשׁ, בְּחִינַת:
"וְהִיְתָה נֶפֶשׁ פְּגַן רוּחַ" (ירמיה לא, יא). 'עֵדוֹן' -
הוא בְּחִינַת ה'תְּכַלִּית, כִּי "עֵדוֹן עֵין לֹא
רְאֵתָה" (ברכות לד:), בְּחִינַת 'בְּטוּל'.

ר.

(ח"א קצא)

דַּע: שְׁאֲפָשֶׁר שֵׁיִשֵּׁב אֶחָד אֶצֶל חֲבֵרוֹ
בְּמָקוֹם אֶחָד בְּגִרְעֵדוֹן, וְלָזָה יִהְיוּ כָּל
הַתַּעֲנוּגִים וְהַשְּׁעִשׁוּעִים וְכָל הַשִּׁי עוֹלָמוֹת,
וְחֲבֵרוֹ לֹא יִרְגִישׁ כְּלוּם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם
תַּעֲנוּג וְכוּ'. כִּי "עֵקֶר הָאֱלֻכוֹת הוּא בְּהֶלֶב",
כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אֶחָד (ח"א מט).

וּמַעֲתָה תִּבִּין מַעֲצָמָה: שְׁלֹזָה - אֲפָשֶׁר
שִׁיְהִיָּה לוֹ כָּל הַשִּׁי עוֹלָמוֹת
בְּלָבוֹ, כִּי הֶלֶב יִכּוֹל לְתַפֵּס בְּמָקוֹמוֹ עַד אֵין
חֶקֶר וְאֵין מִסְפָּר, וְיִהְיֶה לוֹ כָּל הַתַּעֲנוּגִים
וְהַשְּׁעִשׁוּעִים. וְחֲבֵרוֹ - אֶהְיֶה כִּי שִׁיִּשֵּׁב
אֶצְלוֹ, לֹא יִרְגִישׁ כְּלוּם - כִּי לָבוֹ חֶסֶר מִכָּל-
זֶה, מִכָּל הַטּוֹבוֹת וְהַשְּׁעִשׁוּעִים שֵׁיִשׁ לְחֲבֵרוֹ
הַצַּדִּיק בְּתוֹךְ לָבוֹ, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

כִּי עֵקֶר הַרְגָּשָׁת תַּעֲנוּג וְשְׁעִשׁוּע עוֹלָם-
הָבֵא, וְכָל הַשִּׁי עוֹלָמוֹת - הַכֹּל הוּא
בְּלֶב פְּנִ"ל.

רא.

(ח"א רפו)

יֵשׁ גִּרְעֵדוֹן. וְהֵם שְׁנֵי בְּחִינּוֹת: (א) גִּו'. (ב)
וְעֵדוֹן. וְהֵם בְּחִינַת: (א) חֲכֻמַּה-עֲלֵאָה.
(ב) וְחֲכֻמַּה-תַּתְּאָה. כִּי עֵקֶר תַּעֲנוּג גִּרְעֵדוֹן
- הוּא הַשְּׁגַת חֲכָמַת אֱלֻכוֹת. הֵינּוּ: חֲכֻמַּה-
עֲלֵאָה וְחֲכֻמַּה-תַּתְּאָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת גִּרְעֵדוֹן
כְּפִנ"ל.

אֶךְ לְזָבוֹת לָזָה - אֵי-אֲפָשֶׁר כִּי-אִם עַל-יְדֵי
ה'שְׁעָרִים. כִּי יֵשׁ שְׁעָרִים, הֵינּוּ
בְּחִינַת שְׁעָרֵי גִרְעֵדוֹן, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִין
לְכַנֵּס לְגִרְעֵדוֹן, דְּהֵינּוּ לְהַשְׁגַּת חֲכֻמַּה-
עֲלֵאָה וְחֲכֻמַּה-תַּתְּאָה. אֶךְ אֵלּוּ ה'שְׁעָרִים -
גְּנוּזִים וְטְמוּנִים בְּאַרְץ, בְּחִינַת (איכה ב, ט):
"טָבְעוּ בְּאַרְץ שְׁעָרֶיהָ".

וְצָרִיכִים לָזָה 'פַּעַל-הַבַּיִת' עַל הָאָרֶץ,
שִׁיְהִיָּה מוֹשֵׁל בְּאַרְץ, שִׁיִּכָּל
לְהוֹצִיא וּלְהַקִּים וּלְהַעֲמִיד ה'שְׁעָרִים
שֶׁנִּטְבְּעוּ בְּאַרְץ.

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים - זֹכִין
לְהִיזוֹת מְלֶכֶךְ וּמוֹשֵׁל בְּאַרְץ, וְאִז
יִכּוֹלִין לְהַעֲמִיד וּלְהַקִּים ה'שְׁעָרִים שֶׁנִּטְבְּעוּ
בְּאַרְץ.

רב.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית' - פּוֹשֵׁט גּוֹפּוֹ
הַמְּצַדֵּעַ שֶׁהוּא מ'מְשַׁכָּא דְחוּיָא',
וְלוֹבֵשׁ 'בְּגָדֵי שִׁבְת', הֵינּוּ גּוֹף קָדוֹשׁ מ'גִּר-
עֵדוֹן.

"וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן, וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע"
(בראשית ב, ט)

רג.

(ח"א ח, ז)

ה'תּוֹרָה' נִקְרְאת גִּו', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
ב'תְּקוּנַיִיזְהָר' (כט:): "גִּו, דָּא
אוֹרִיתָא", וְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְּעִינִים וּמְבִינִים
בְּהַתּוֹרָה, הֵם בְּחִינַת "עֲשִׂבִין וּדְשָׁאִין
דְּאֶתְרִבִּיאוּ בְּגִן" (שם ל). וּמֵאֵין הֵם גְּדָלִים,
מ'מְעִין, דָּא חֲכֻמָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שיר-הַשִּׁירִים
ד, ט): "מְעִין גְּנִים".

וּמַהֲיִכֵן מְקַבְּלִין הַחֲכָמָה וְהַשֶּׁכֶל בְּחִינַת ה'מַעְיָן? - מַה־תְּפֹלֶה! - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יוֹאֵל ד, יח): "וּמַעְיָן מִבֵּית ה' יֵצֵא" - הוּא ה'תְּפֹלֶה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישַׁעְיָה נו, ז): "כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפֹלָה".

רז.
(ח"א יט, ד - בַּסּוּף)
כָּל־לוֹת הָרַע שֶׁל שְׁבַעִים לְשׁוֹן, אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִינֹק מִלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אֶלֶּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב, ט), שֶׁעַל־יָדוֹ הוּא מַפְתָּה הַלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וּמְטִיל בָּהּ זֶה־מָא.

וְ"עֵץ הַדַּעַת" שֵׁישׁ בּוֹ שְׁנֵי כַחוֹת, "טוֹב וְרַע" - הוּא אֶמְצָעֵי בֵּין לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ שֶׁכְּלוֹ טוֹב, וּבֵין לְשׁוֹן שֶׁל שְׁבַעִין עַמְמִין שֶׁכְּלוֹ רַע.

וְ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - זֶה לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא אֶמְצָעֵי בֵּין לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לְשׁוֹן שֶׁל שְׁבַעִין עַמְמִין. וְלְשׁוֹן עַמְמִין כְּשֶׁרוֹצִים לִינֹק מִלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִינֹק מִמֶּנּוּ, אֶלֶּא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם - כִּי לְשׁוֹן תְּרַגּוּם יֵשׁ בּוֹ "טוֹב וְרַע".

וְעַקֵּר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ - אֵינּוּ אֶלֶּא עַל־יְדֵי שְׁמִבְרִין ה'טוֹב שֶׁבְּתַרְגּוּם, ה'טוֹב שֶׁבְּ"עֵץ הַדַּעַת" - שֶׁמְפִילִין הָרַע שֶׁל הַתְּרַגּוּם, וּמַעֲלִין אֶת ה'טוֹב שֶׁבְּתַרְגּוּם, לְלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ - שֶׁעַל־יְדֵיֶּה נִשְׁלָם לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְנוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבַעִים לְשׁוֹן.

רה.
(ח"א לח, ו)
אָדָם־הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּבְחִינַת תְּפֹלִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת "עֵץ

הַחַיִּים" (בְּרֵאשִׁית ב, ט), כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישַׁעְיָה לח, טז; מִנְחוֹת מד): "ה' עָלֵיהֶם יַחֲיוּ".

רו.
(ח"א נד, ג)
ה'תּוֹרָה' הִיא בְּחִינַת "עֵץ הַחַיִּים" (בְּרֵאשִׁית ב, ט), "דְּמָזוֹן לְכֹלֵי בֵּיה" (דְּנִיֵּאל ד, ט"ח; זֶהר בְּרֵאשִׁית כו). - הֵינּוּ: שֵׁישׁ לְכֹל אֶחָד דֵּי סְפוּקוֹ מִמְּנָה.

רז.
(ח"א עד)
שְׁמַחַת־תּוֹרָה, הוּא בְּחִינַת דְּבִוֵּר בְּדַעָה, וְהוּא ה'חִיוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּזֶהר (קְדָשִׁים פה:): "זָכַיִן אֲנֹן דִּדְעֵי אֲזַרְחֵי דְאֲזַרְתָּא, וּמְשַׁתְּדְּלֵי בַּהּ בְּאַרְחָ מִישׁוֹר, דְּאֲנֹן נְטַעִין אִילְנָא דְחַיִּין לְעֵלָא, דְּכֹלֵא אֲסוּתָא וְכו'".

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, תְּלַמּוּד־תּוֹרָה מַט: עַל־יְדֵי שְׁמַתִּינְעַ בַּתּוֹרָה, עַד שְׁזָכָה לִידַע אוֹתָהּ וְלַהֲבִינָה - עַל־יְדֵיֶּה הוּא מְרַפָּא אֶת נַפְשׁוֹ וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְמָקוֹם שְׁרָשָׁה, וּמְמַתִּיק כָּל הַדִּינִים, וְהוּא נוֹטַע 'אִילְנָא דְחַיִּין' לְעֵלָא, דְּכֹלֵא אֲסוּתָא].

רח.
(ח"א עט)
בְּזֶה־רֵה־הַקֹּדֶשׁ (בְּרֵאשִׁית כז): "וְאִי עֶבֶר עַל אֲזַרְתָּא, אֲזַרְתָּא מְמַרְרוֹ דְּאִילְנָא רַע" (עַל־פִּי בְּרֵאשִׁית ב, ט), דְּאִיהוּ יִצְרֵה־רַע. וְאִם תִּבְיִין בְּתִיבְתָא, אֲתַמַּר בְּהוֹן: 'וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ' (שְׁמוֹת טו, כה), דְּאִי 'עֵץ־הַחַיִּים' (בְּרֵאשִׁית שם), וּבַהּ וַיִּמְתְּקוּ הַפָּיִם' (שְׁמוֹת שם), וְדָא 'מִשָּׁה מְשִׁיחַ', דְּאֲתַמַּר בַּהּ (שָׁם יז, ט): 'וּמִטָּה הָאֱלֹקִים בְּיַדִּי'. 'מִטָּה' דְּאִי 'מִט' ט', מִסְטָרָה חַיִּים וּמִסְטָרָה מִיתָה", עַד־כְּפֹאֵן־לְשׁוֹנוֹ.

כי "מט"ט - הוא בחינות 'משנה', בחינות 'ששת ימי החל', בחינות 'ששה סדרי משנה', שכלולים מששה בחינות: 'כשר ופסול טמא וטהור אסור ומותר' (תקוני-זהר צח:).

ועל-כן אלו בני-אדם שאינם קבועים עדין בעבודת הבורא יתברך, ואין תשובתם שלמה עדין, רק לפעמים נופל לו הרהור תשובה ומתחיל קצת בעבודתו יתברך, ואחר-כך נופל מזה וחוזר למקומו, ואחר-כך חוזר ונתעורר, וחוזר ונופל. וכן משתנה בכל פעם מטוב לרע ומרע לטוב.

זאת ה'תשובה', היא בחינות 'ששת ימי החל', 'כשר ופסול' וכו'. כי הוא גם-כן 'פעם כשר ופעם פסול, פעם טמא ופעם טהור' וכו', כי אין לו ניהא.

אבל כשעושה 'תשובה שלמה', שידחה הרע לגמרי ונעשה בלוי טוב - זהו בחינות 'משה משיח', דאתמר בה: "ומטה האלקים בידי", הינו שהיה בידו להפוך מרע לטוב, ונדחה הרע לגמרי.

וזהו בחינות 'שבת', כי יש לו ניהא מכל וכל, כי "בא שבת, בא מנוחה" (רש"י בראשית ב, ב - על-פי בראשית-רבה י, ט) - שיש לו 'מנוחה' מכל וכל, ונדחה הרע לגמרי, וזהו בחינות 'שדי'. ואזי נכלל 'מט"ט' בבחינת 'שד"י'.

רט

(ח"ב יב)

ב'הדושי-תורה' קדם שפחדשין, יש במה ספקות ובלבולים קדם שפברר ומלבו הדבר פראוי. ואלו ה'ספקות' הם בחינת "עץ הדעת טוב ורע"

(בראשית ב, ט), שהוא בחינת 'נגה'. וכשמגיע אל התורה בעצמה, זה בחינת (שם): "עץ החיים".

רי

(חיי-מוהר"ן רצ, בהשמטות)

מה שמוכא ב'שיחות-הר"ן קסו, שאמר: "העולם סוברים, שמחמת שאני נכד הבעל-שם-טוב ז"ל, זכיתי למדרגתי. לא כן הוא, רק עם דבר אחד הצלחתי. ועל-ידי-זה זכיתי למה שזכיתי" [מיט איין זאך איז מיר געראטן].

ולא נתפרש שם מהו הדבר. ושמעתי שאמר: כי איתא בדרשי המקבלים: "אשר 'אדם-הראשון' בעת שאכל מ'עץ-הדעת', טעמו כל הנשמות מ'עץ-הדעת"! - אבל נשמתו הקדושה זכתה, שלא טעמה בכל מ'עץ-הדעת!

ועין ב'שבחי-הר"ן ח"א נו: "שהקפיד מאד על אלו שסוברים 'שעקר מעלת הצדיק והשגתו שזוכה, הוא מצד הנשמה לבד מחמת שיש לו נשמה גבה מאד'. ואמר: שלא כן הדבר! רק העקר תלוי במעשים טובים ויגיעות ועבודות".

ועין עוד בזה ב'לקוטי-הלכות', ברפת-השחר ג, ו (על-פי המעשה של 'בן המלך' וכן השפחה ב'ספרי-מעשיות' מעשה יא): "כי עקר צדקת הצדיק והכשר, הוא רק על-ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת-השם, שיגיע וטרח כל-כך ימים ושנים הרבה, ולא הניח עצמו לפל בשום אפן בעולם. והרבה בתפלה ותחנונים, עד שזכה למה שזכה.

וכל-אדם יכול להיות כמותם וכו'. וזה שבגני-האדם טועים בעצמם וסוברים: "שנפשם אינה יקרה וקדשה"! ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים - נמשך מבחינת 'היכלי התמורות', שמשם בחינת המעשה של ה'בן-מלך' שנחלה" וכו' וכו'.

ריא.

(ספר המדות, ממון ח"ב ח)

ל'סעודת מצוה': יטריח אדם את עצמו
אפלו בבקיעת עצים.
ויבון בבקיעת עצים: "שהוא בוקע ומפריד
הרע מהטוב שבעץ הדעת" - ועל ידי זה
יזכה לפרנסה.

ריב.

(פונכי-אור, חכמה ובינה מא)

כי הוא הרב והתלמיד שהביטו והסתכלו
עליהם מיום 'בריאת העולם' עד הנה,
ועל ידם יהיה נפעל ונגמר התקון של כל
העולמות בתכלית תכלית השלמות, שגם
אם לא היה אוכל האדם את "עץ הדעת"
(בראשית ב, ט), לא היה תקון עולמות כזה.
ועל כן יתהפך על ידי זה חטאו לזכות.

ריג.

(לקוטי הלכות, ספה ז, ג-ט)

עצה שלמה בעבודת השם, אי-אפשר
לזכות, כי אם על ידי ה'צדיקים'
אמתיים שבדור, שהם בחינת 'קדשי'
קדשים, שאי-אפשר לקבל מהם שום עצה,
כי אם על ידי 'אמונה', הינו: 'אמונת'
חכמים'.

כי 'חלקת העצה' לשתים - נמשך מפגם
"עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז),
שהוא בעצמו 'פגם אמונת חכמים'.

כי עקר 'חלקת העצה' הוא בעבודת השם
- מה שמספקין לפעמים איך להתנהג,
וזה נמשך מפגם "עץ הדעת טוב ורע",
שעל ידי זה נתערב 'טוב ורע', עד שאין
יודעין להבחין בין טוב לרע.

וכל אלו הספקות והבלבולים וחלקת-
העצה שיש בעבודת השם - כל זה

הוא בחינת (בראשית ג, כד): "להט החרב
המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים".

כי אם לא היה אוכל אדם הראשון מ'עץ-
הדעת' - היה יודע הדרך הנכון איך
להתדבק תמיד בהשם, ולכלל בחי החיים,
שזהו בחינת "דרך עץ החיים".

אך מחמת שחטא ואכל מ"עץ הדעת טוב
ורע", ונתגרש מגן-עדן - על כן שם ה'
את "להט החרב המתהפכת", שמשם
נמשכין כל ההפוכים והתמורות, שמתהפכת
דעתו ממחשבה למחשבה ומעצה לעצה, כי
אין יודעין באיזה דרך להתקרב לעץ החיים
לזכות לחיים נצחיים וכו'.

ובודאי יש עצות בכל מקום שהוא, אפלו
אם הוא במקום שהוא, גם שם יש
עצות ותחבולות ודרכים איך לצאת משם,
אבל אין אדם יודע את העצה הישרה
בשלמות איך למלט נפשו מני שחת, כי אם
על ידי 'אמונת חכמים'.

כי באמת: העצה בשרשה, הכל אחד, כי
בשרש - הכל הוא כלו טוב כלו אחד, כי
שם אין שום רע בכלל, ושם אין שיה' חלקת-
העצה' בכלל, מאחר שכלו אחד כלו טוב.

רק למטה במקום אחיזת "עץ הדעת טוב
ורע" - משם נמשך 'חלקת העצה'
לשתים. כי מאחר שיש טוב ורע - נמצא
שיש שני דברים, וצריכין עצה לדבק עצמו
בטוב ולהתרחק מהרע.

ומחמת 'חטא אדם הראשון', או כל אחד
מחמת חטאיו ועוונותיו - נתערב
טוב ורע, עד שאינו יודע להבחין בין הדרך
הטוב להפך.

כי "יש דרך ישר לפני איש, ואחריתו
דרכי מות" (משלי יד, יב). ומשם נמשך

'חִלְקַת־הָעֵצָה', שְׁאִין יוֹדְעִין לְשׁוֹת עֲצוֹת בְּנַפְשׁוֹ, אִיךָ לְצֵאת מִן הַחֶשֶׁךְ שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ בְּעוֹזְנוֹתָיו, וְלָשׁוּב מִמֶּנּוּ לַחַיִּים, שְׁזָהוּ בְּחִינַת (בראשית ג, כד): "לֵהִט הַחֶרֶב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרֹךְ עֵץ הַחַיִּים", כַּנ"ל.

אָבֵל הַצְּדִיק־הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קְדוּשֵׁי־קְדוּשִׁים', בְּחִינַת הַשְּׂכָל־הָעֲלִיּוֹן הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא 'שׂוֹרֵשׁ הַכֹּל', שֶׁשֵּׁם נִמְתָּק הַכֹּל - הוּא יוֹדֵעַ כָּל הַדְּרָכִים וְכָל הַנְּתִיבוֹת שֶׁבְּעַמְקֵי הַחֶשֶׁךְ, כִּי הוּא "יֹדֵעַ מַה בְּחֶשֶׁכָא" וְכו' (דניאל ב, כב).

כִּי שָׁם בְּשֶׁרְשׁוֹ - הָרַע נִתְהַפֵּךְ לְטוֹב, ו"זְדוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזָכוֹת" (יומא פו:), וְנִכְלָל הַכֹּל בְּאֶחָד, וְשָׁם הָעֵצָה בְּשִׁלְמוֹת גְּמוּרָה, מֵאֲחֵר שֶׁלֹּא הִתְחִילָה עֲדִין לְהַחֲלֹק כָּלֵל. וְעַל־כֵּן הוּא יוֹדֵעַ לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם עֲצוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מַה שֶׁהוּא, לְפִי מְקוֹמוֹ וְשַׁעֲתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ.

וְזָהוּ בְּחִינַת מַעְלוֹת הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיקִים, כִּי צְרִיכִין דְּוָקָא לְהַתְּקַרֵּב אֵלֵיהֶם, וְאִין דִּי בְּסַפְרִים לְבַד, כִּי זֶה עֵקֶר בְּחִינַת 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פִּה', מַה שֶׁמְקַבְּלִין מִפִּי הַצְּדִיק־הָאֵמֶת, שֶׁהֵם דְּבָרִים שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לְכַתֵּב, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְכַתֵּב בְּכָלֵל.

וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו - לְתַקֵּן פָּנִים "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שֶׁהוּא פָּנִים אֲמוֹנַת־חֻקִּים וְכוּ"ל.

וְכַפִּי מַה שֶׁיִּזְכֶּה בְּחַיָּיו לְתַקֵּן פָּנִים עֵץ־הַדַּעַת, פָּנִים אֲמוֹנַת־חֻקִּים - כְּמוֹ־כֵן זוֹכֶה לְעֵצָה שְׁלֵמָה כַּנ"ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְאַחַר מִיתָתוֹ לְדַעַת הָעֵצָה וְהַדְּרֹךְ לְ"עֵץ־הַחַיִּים", שֶׁשֵּׁם צְרִיכִין כָּל הַנְּשָׁמוֹת לְעֵלוֹת, כִּי־דוּעַ.

כִּי "דְרֹךְ עֵץ הַחַיִּים", הוּא בְּחִינַת 'עֵצָה שְׁלֵמָה' לְעֲבוֹדַת־הַשֵּׁם, שְׁזָהוּ הַ"דְרֹךְ־עֵץ הַחַיִּים".

כִּי יֵשׁ "לֵהִט הַחֶרֶב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרֹךְ עֵץ הַחַיִּים" (בראשית ג, כד) - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חִלְקַת־הָעֵצָה' - שְׁמֵתֵהֶפֶכֶת עֲצָתוֹ מִהַפֵּךְ אֶל הַפֵּךְ בְּכָל פַּעַם וְכוּ"ל, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַשְּׁמִירָה לְמַנַּע מִ"עֵץ־הַחַיִּים", כִּי עֵקֶר "דְרֹךְ עֵץ הַחַיִּים" הוּא 'עֵצָה שְׁלֵמָה', וְכוּ"ל.

כִּי עֵקֶר 'חִלְקַת־הָעֵצָה' נִמְשָׁךְ מִ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", מַחֲמַת שֶׁלֹּא הִמְתִּיק וּבִטַּל אֶת הָרַע שֶׁיְהִיָּה נִכְלָל בְּטוֹב וְיִהְיֶה כְּלוֹ אֶחָד, וְאִזּוֹ יֵשׁ שְׁנֵי דְבָרִים - טוֹב וְרַע, וְאִזּוֹ כְּשֵׁשׁ שְׁנֵי דְבָרִים - קָשָׁה לְבַרֵּר הָעֵצָה, וְכַמְבָּאָר לְמַעְלָה, עֵינֵי־שָׁם.

וְעַל־כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְבַרֵּר הָעֵצָה בְּשִׁלְמוֹת, עַד לְאַחַר מִיתָתוֹ, כִּי נִגְזְרָה הַמִּיתָה עַל־יְדֵי 'חֶטָא עֵץ־הַדַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ג, יז-יט): "בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה וְכוּ'. בְּזַעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם, עַד שׁוֹבֵךְ אֶל הָאָדָמָה וְכוּ', כִּי עָפָר אַתָּה וְאֶל עָפָר תִּשׁוּב".

וְכַל־זֶה מַחֲמַת פָּנִים הָעֵצָה הַשְּׁלֵמָה, כִּי אִלוֹ לֹא חָטָא אָדָם־הָרִאשׁוֹן בְּ"עֵץ־הַדַּעַת", הִיָּה יָכֹל לְכַלֵּל בְּ"עֵץ־הַחַיִּים" בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וְהִיָּה חַי לְעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא, כִּי הִיָּה יוֹדֵעַ הַדְּרֹךְ וְהָעֵצָה הַשְּׁלֵמָה לְכַלֵּל בְּמְקוֹם שֶׁצְּרִיךְ לְהַכְּלִל, בְּחַיֵּי־הַחַיִּים בְּהַבּוֹרָא הַכֹּל יִתְבָּרֵךְ - בְּעוֹזוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְעַד וְלָנֶצַח.

אָךְ מֵאַחַר שֶׁאֶכַל מִ"עֵץ־הַדַּעַת" - נִפְגְּמָה וְנִחְלַקָּה עֲצָתוֹ, כִּי הַשֵּׁם שֶׁלַח לְשֵׁם "אֶת לֵהִט הַחֶרֶב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת", שֶׁמְבַלְבֵּלֵת

עצתו כפ"ל, בדי שלא יוכל לבא לעיני- החיים בחייו. ומאז והלאה אי אפשר לבא לעיני-החיים, כפי מה שזכה לברר העצה השלמה בחיים חיותו.

כי גוף ונפש, נמשכין מבחינת דין וחסד, כי ה'נפש' הוא בחינת 'חסד', וה'גוף' הוא בחינת 'דין', שהם בחינת 'אור וחשך', כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה "דרשו ה' ועזו" (סימן לז).

ומבחינות 'חסד ודין' - משם השתלשלות אחיזת 'טוב ורע', ועל-כן אחיזת ה'רע' היא בה'גוף', שהוא מבחינת 'דין', שמשם השתלשלות אחיזת ה'רע', כידוע.

ועקר 'חלקת-העצה', הוא מחמת 'אחיזת הרע' שנמשך מפגם "עץ הדעת טוב ורע", שפחמת-זה נתערב העצה, ואין יודעים עצה שלמה כפ"ל.

ואלו לא חטא אדם - היה ה'רע' נכנע ונתבטל לגבי ה'טוב', והיו נכלל 'דין' ב'חסד', 'שמאל' ב'ימין', והיה נכלל הכל ב'אחד'.

ועל-ידי-זה, היה הגוף זך וצח, והיה ה'גוף' יכול להכלל בה'נפש' בחיים חיותו, והיו לאחד - עד שהיה יודע "דרך עץ החיים" בחיים חיותו, שהוא בחינת 'עצה שלמה'.

כי מאחר שה'רע' נתבטל והכל אחד, אזי בודאי העצה שלמה כפ"ל, ואז היה יכול על-ידי העצה השלמה, להכלל בחיים חיותו בחי-החיים, "ויחי עוד לנצח" (תהלים מט, י), כפ"ל.

אבל מאחר שפגם ב"עץ הדעת טוב ורע", ולא נתבטל ה'רע' לגבי ה'טוב'

- נמצא: שיש שני דברים, 'טוב ורע', ואז העצה נחלקת לשנים כפ"ל, ואז אין 'גוף' נכלל בה'נפש'.

על-כן בהכרח שימות האדם, ויחלק הגוף מן הנפש, וישוב אל העפר, ושם יגמר הזכוף בעפר מזהמת-הנפש, עד שיזדכך בבראשונה, עד שיהיה ראוי להכלל בהנפש.

ואז יקום בתחית-המתים ויחיה בגוף ונפש, ואז יכלל בגוף ונפש בחי- החיים, כי אז ידע 'עצה שלמה', שהוא "דרך עץ החיים".

והכל כפי מה שזכה לברר ולתקן 'זהמת- הנפש' - שכמו כן זכה לברר 'עצה השלמה', שהוא "דרך עץ החיים" כפ"ל, שזהו עבודת האדם כל ימי חייו, שעל-ידי- זה זוכה לאחר התחיה לדעת "דרך עץ החיים".

כי בחייו אי-אפשר בשום-אופן להכלל ב"עץ החיים", אפלו אם הוא צדיק גדול, מחמת 'חטא אדם-הראשון' שנגזר עליו המיתה לדורות, כי מחמת החטא אי-אפשר לה'גוף' להיות נכלל בה'נפש' בשלמות, כפי-אם לאחר התחיה.

"אדם הראשון משוך בערלתו היה" (סנהדרין לח:)

ריד.

(ח"א יט, בסוף)

וזוה סוד מה שאמרו רז"ל (סנהדרין לח:): "אדם הראשון משוך בערלתו היה, אדם הראשון בלשון ארמית ספר" - כי על-ידי 'לשון ארמית', 'לשון תרגום', משכה

וינקה ה' ערלה, שהוא 'רעי-הכולל' - מ'לשון-הקדש', מ'ברית-קדש'.

כי עקר 'פגם-הברית', שהוא 'רעי-הכולל', בחינת 'לשונות העמים' - יניקתם על-ידי 'לשון תרגום', בחינת 'נגה'. כי שם עקר המתקלא והנפיון והבחירה.

וזהו: "אדם הראשון משוּף בערלתו היה, אדם הראשון בלשון ארמית ספר" - כי הא בהא תליא, כי עקר 'פגם-הברית', בחינת "משוּף בערלתו", נמשך על-ידי "לשון ארמית", שהוא 'לשון תרגום', כשאינו מעלין אותו ל'לשון-הקדש'.

"וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים" (בראשית ב, י)

רטו

(ח"א ח, ז)

ה'תורה' נקראת 'גן', כמו שכתוב ב'תקוני-זוהר' (כט:): "גן, דא אורייתא", ונשמות ישראל המעינים ומבינים בהתורה, הם בחינת "עשבין ודשאין דאתרביאו בגן" (שם ל). ומאין הם גדלים, מ'מעין', דא חכמה, כמו שכתוב (שיר-השירים ד, טו): "מעין גנים".

ומהיכן מקבלין החכמה והשכל בחינת ה'מעין'? - מה'תפלה'! - כמו שכתוב (יואל ד, יח): "ומעין מבית ה' יצא" - הוא ה'תפלה', כמו שכתוב (ישעיה נה, ז): "כי ביתי בית תפלה".

והינו דכתיב (בראשית ב, י): "וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רָאשִׁים".

"עֵדֶן" - הוא בחינת ה'תפלה', כי "עֵדֶן עין לא ראתה" (ברכות לד:), כי למעלה-מהטבע אין לנו שום תפיסא - וזה בחינת 'תפלה' שהוא 'למעלה מן הטבע', כי על-ידי תפלה משנה הטבע.

והינו: "וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן" - הינו מ'התפלה' כנ"ל, "ומעין מבית ה' יצא".

"לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" - הוא ה'תורה' כנ"ל, "מעין גנים".

וכאשר נמשך 'מעין החכמה' מה'תפלה', אל ה'גן' שהוא ה'תורה' - אזי "אתרביאו עשבין ודשאין נשמות ישראל", כלומר: שגדלים בהגן, ומבינים ומשפילים בהתורה.

ואזי זוכה 'ללון בעמקה של הלכה' (מגלה ג), לברר הדין האסור והמותר, הטהור וכו', ובזה מפריש הטוב מהרע.

וזהו: "ומשם יפרד" - כי על-ידי-זה נפרד הרע מה'ארבעה יסודות', ולא נשאר רק הטוב.

ואזי: "והיה לארבעה ראשים" - הם 'ארבע אותיות הוי"ה', שהם שרש הטוב של ה'ארבעה יסודות'.

רטז

(ח"א עט)

נמצא להלן בפסוק (בראשית ב, כא): "וַיִּקַּח ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם, וַיַּנְחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ".

ריז

(ח"ב ח, א)

כשהמוכיה אינו ראוי להוכיח - אזי לא די שאינו מועיל בתוכחתו,

אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו וכו'. ועל-ידי-זה מחליש נשמתם, ונפסק השפע מכל העולמות התלויים בהם.

אבל כשהמוכיה ראוי להוכיח - אזי אדרבא, מוסיף ונותן ריח טוב' בהנשמות על-ידי תוכחתו וכו', בבחינת ה'תוכחה של משה' וכו'.

כי על-ידי 'קול המוכיח הראוי' - נותן ריח טוב' בהנשמות, בחינת 'מזונא-דנשמתא', כי עקר 'ניקת הנשמה' היא מה'ריח' וכו'. כי יש 'מזונא-דנשמתא' ו'מזונא-דגופא', ועל-ידי 'מזונא-דגופא', נחלש 'מזונא דנשמתא' וכו'.

והתקון לזה: הוא על-ידי בחינת 'קול', כי בחינת 'קול', הוא 'משקה את הגן' ששם גדלים כל הריחות והיראות.

בבחינת (בראשית ב, י): "ונָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן" - "נשאו נהרות קולם".

וזה בחינת (בראשית ג, י): "את קלף שמעתי בגן ואירא" - כי זה ה'קול', משקה את הגן, שעל-ידי-זה גדלים שם כל הריחות, שהם בחינת 'יראה', בחינת 'מזונא-דנשמתא' וכו'. כי על-ידי זה ה'קול', נכנע בחינת 'עקב דסטר-א-אחרא' וכו', כי זה ה'קול' הוא בחינת (שם כז, כב): "הקל קול יעקב" וכו'.

וזה ה'קול', הוא בחינת 'קול המוכיח הראוי', בבחינת (ישעיה נח, א): "הרם פשופר קולך והגד לעמי פשעם".

כי המוכיח שרוצה להוכיח את ישראל ולהגיד להם פשעם וחטאתם, הוא צריך

לזה ה'קול', כדי שלא יבאיש ריחם על-ידי שמעורר עוונותיהם, כי על-ידי זה ה'קול', מוסיף ונותן בהם ריח טוב', כי על-ידי זה ה'קול' גדלים כל הריחות, כי זה ה'קול' 'משקה את הגן' וכו' בנ"ל.

וזהו: "הרם פשופר קולך" - 'פשופר דיקא'. כי זה ה'קול' המשקה את הגן, שהוא בחינת: "ונָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן" - הוא בחינת 'קול הנגון' של השיר שיתער לעתיד כשיחדש את עולמו וכו' וכו'.

ריח.

(ח"ב סו; ח"ב סז)

כל ה'ארבעה יסודות' נמשכין מ'יסוד הפשוט', בחינת ה'צדיק', בחינת (משלי י, כח): "צדיק יסוד עולם", בבחינת (בראשית ב, י): "ונָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, ומִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים".

"נָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן" - זה בחינת "צדיק יסוד עולם", בחינת 'יסוד הפשוט'.

"אֲשֶׁר מִשָּׁם יִפְרֹד" - ה'ארבעה יסודות', שהם בחינת "ארבעה ראשים".

"שם האחד פישון" (בראשית ב, יא)

"הוא גילוס נהר מצרים" (רש"י)

ריט.

(ח"א נד, ו)

"ויצו פרעה וכו', כל הגן תילוד היארה תשליכהו" (שמות א, כב). "היארה" דיקא - כי 'יאור מצרים זה פישון' (רש"י בראשית ב, יא), הינו בחינת: "פי שונה הלכות" (זהר בראשית כו: תקוני-זהר פח.), ששם שורה ה'פחה-המדמה'.

היגו: שרצה לפגם הזכרון, בחינת 'בן-זכר' - על-ידי ה'פחה-המדמה', השורה על 'פי שונה הלכות'.

וזה (בראשית מא, א): 'והנה עמד על היאר'. 'היאר, זה פישון' - היגו בחינת: 'פי שונה הלכות', שמתגבר עליהם ה'פח-המדמה, כנ"ל.

"ויקח ה' אלקים את האדם, וינחהו בגן-עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב, טו)

רנ.

(ח"א לז, ג)

צריך כל אדם להכניע החומר. היגו: בחינות מיתה, בחינת 'סכלות' של הגוף של הארבע יסודות. כמו שכתוב בזהר (בראשית כז - על בראשית ב, טו): 'ויקח ה' אלקים את האדם' - 'מאן נטל לה, מארבע יסודין דילה, דאפריש לה מתאוה דילהון'.

וזה נעשה על-ידי ה'תענית' - שעל-ידי ה'תענית' מחלישין הארבע יסודות. ונתבטל החומר. בחינת החומר, 'סכלות', 'חשך', 'שכחה', 'בהמה', ונתגבר ונתעלה בחינת השכל, והצורה, האור, והזכרון, אדם'.

רנא.

(ח"א עט)

בזהר-הקדוש (בראשית כז) על פסוק (בראשית ב, טו): 'ויקח את האדם, וינחהו בגן-עדן לעבדה ולשמרה'. 'ויקח' - מאן נטל לה? - אלא נטל לה מארבע יסודין דילה" וכו'.

בזמנא דתב בתיובתא ומתעסק באורייתא, קדשא-ברייהו נטל לה מתמן. ועלה אתמר 'ומשם יפרד' (שם שם, י) - אפריש נפשה מתאוה דילהון וכו'. "לעבדה" - בפקודין דעשה. "ולשמרה" - בפקודין דלא-תעשה וכו'.

ואי עבר על אורייתא, אתשקיה ממרירו דאילנא רע, דאיהו יצר-הרע.

ואם תיבין בתיובתא, אתמר בהון: "ויורהו ה' עץ" (שמות טו, כה), דא 'עץ-החיים', ובה 'וימתקו הפנים' (שם). ודא 'משה משיח', דאתמר בה (שם יז, ט): 'ומטה האלקים בידו'. 'מטה' דא 'מט"ט', מסטרה חיים ומסטרה מיתה", עד-כאן-לשוננו.

פי "מט"ט" - הוא בחינות משנה, בחינות ששת ימי החל, בחינות ששה סדרי משנה, שכלולים מששה בחינות: פשר ופסול טמא וטהור אסור ומתר" (תקוני-זהר צח:).

ועל-כן אלו בני-אדם שאינם קבועים עדין בעבודת הבורא יתברך, ואין תשובתם שלמה עדין, רק לפעמים נופל לו הרהור תשובה ומתחיל קצת בעבודתו יתברך, ואחר-כך נופל מזה וחוזר למקומו, ואחר-כך חוזר ונתעורר, וחוזר ונופל. וכן משתנה בכל פעם מטוב לרע ומרע לטוב.

זאת ה'תשובה', היא בחינות ששת ימי החל, פשר ופסול וכו'. פי הוא גם-כן פעם פשר ופעם פסול, פעם טמא ופעם טהור וכו', כי אין לו ניקא.

אבל בפעושה תשובה שלמה, שידחה הרע לגמרי ונעשה בלוי טוב - זהו בחינות משה משיח, דאתמר בה: "ומטה

הַאֲלֵקִים בְּיָדַי" - הִינְנוּ: שְׁהִיָּה בְּיָדוֹ לְהַפֹּךְ מֵרַע לְטוֹב, וּנְדַחָה הָרַע לְגַמְרֵי.

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שֶׁבֶת', כִּי יֵשׁ לוֹ נִיחָא מִכָּל וְכָל, כִּי "בָּא שֶׁבֶת, בָּא מְנוּחָה" (רש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב - עַל־פִּי בְּרֵאשִׁית־רַבָּה י, ט) - שְׁיֵשׁ לוֹ 'מְנוּחָה' מִכָּל וְכָל, וּנְדַחָה הָרַע לְגַמְרֵי, וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'שְׁדֵי'. וְאִזִּי נִכְלָל 'מִט"ט' בְּבְחִינַת 'שְׁדֵי'.

"כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמְנוֹ מוֹת תָּמוּת" (בְּרֵאשִׁית ב, יז)

רנב.

(ח"א לא, בסוף)

כָּל צַדִּיק צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה לְמַדָּן בְּתוֹרָה, וְהָסִיד בְּמַעֲשֵׂים־טוֹבִים. כִּי אִם אֵינוֹ לְמַדָּן, אָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ה): "וְלֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד".

וְלְמַדָּן בְּלִבָּה, בּוֹדֵאי אֵינוֹ כְּלוּם - כִּי אֶפְשָׁר לְהִיזֵת לְמַדָּן וְרִשְׁעֵי־גָמוּר, וְ"לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סַם מָוֹת" (יומָא עב: קדוּשִׁין ל:). עַל־כֵּן צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה לְמַדָּן וְהָסִיד.

וְכִי שְׁטוּעָה וְסוּבְר: 'שְׁבַחֲינּוֹת לְמַדָּן' לְבַד הוּא הָעֵקֶר - הוּא בְּחִינּוֹת "אַחַר שְׁקֻצֵץ בְּנִטְיַעוֹת" (תַּגִּיגָה יד:), עַל־יְדֵי שְׁסָבְר: 'שְׁמַלְאָד מִט"ט בַּעֲצָמוֹ הוּא רְשׁוֹת' חֶסֶת וְשָׁלוֹם.

אֲךְ בְּאֲמַת: 'מִט"ט' בַּעֲצָמוֹ בְּלִי הַקְדוּשָׁה בְּרוּד־הוּא, אֵינוֹ כְּלוּם, וְאֵין לוֹ שׁוּם רְשׁוֹת. כֵּן: ה'תּוֹרָה' בְּלֹא 'מַעֲשֵׂים־טוֹבִים' אֵינָה כְּלוּם, אֲדַרְבָּא "לֹא זָכָה" כו'.

וְכֵן אֶפְלוּ הַצַּדִּיק, לְפַעֲמִים בְּשִׁנּוּפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, כִּידוּעַ שְׁאִי־אֶפְשָׁר לַעֲמֹד

תָּמִיד בְּקַבִּיעוֹת עַל מְדַרְגָּה אַחַת - אִזִּי בַּעַת שְׁנוּפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ, אִם יִרְצֶה לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ בְּמַדְרַגַּת 'לְמַדָּן' שְׁנִשְׁאָר לוֹ - הוּא לֹא טוֹב, רַק צָרִיךְ לְהַחֲזִיק עַצְמוֹ בְּיִרְאֵת־שָׁמַיִם, מֵה שְׁיֵשׁ לוֹ עֲדִין מֵהַרְשִׁימוֹ שְׁנִשְׁאָר לוֹ.

עַיִן בְּתַקוּנִים (תַּקוּנֵי־זֶהַר קב): "אָמַר לָהּ: 'כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמְנוֹ' כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, יז)?

[אִם־כֵּן שְׁהַבֵּל הַצִּיץ בְּשִׁכְנֶיהָ, לָמָּה לֹא מַת בְּאוֹתוֹ יוֹם כְּמוֹ בְּאֲדָם־הָרֵאשׁוֹן], אָמַר לָהּ: בְּהִיחָא יוֹמָא הַצִּיץ וְמַת [אֲכֵן מַת בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁהַקְרִיב אֶת קָרְבָּנוֹ]. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּגִין דָּא כְּתִיב (קִהְלֵת ח, יד): 'יֵשׁ הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים וְכוּ'.

[הַמֶּשֶׁךְ הַפְּסוּק: "אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וְיֵשׁ רְשָׁעִים שְׁמַגִּיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים" - הִינְנוּ: שְׁהַבֵּל הִיָּה צַדִּיק, וְזֶה שְׁחָטָא, הוּא מִשׁוּם שְׁהַגִּיעַ אֵלָיו הֶבֶל הַחֲטָא שֶׁל אָדָם־הָרֵאשׁוֹן].

עַיִן־שָׁם [בְּתַקוּנִים] וְהִבֵּן. (עַיִן־שָׁם הַתּוֹרָה בְּפָנִים).

רנג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־הוֹדָאָה ה, ט - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א לא, אֵיית לָן בִּירָא בְּדַבְּרָא) עֵקֶר ה'מִיתָה' נִמְשָׁךְ - עַל־יְדֵי שְׁאִין מְצִירִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְטוֹב, שְׁאִז הוּא בְּחִינַת (יומָא עב: קדוּשִׁין ל:): "לֹא זָכָה, נַעֲשִׂית לוֹ סַם־מָוֹת".

וְעֵקֶר זֶה הַפָּגַם נִמְשָׁךְ - עַל־יְדֵי שְׁאִינוֹ מְקַרֵּב לְהַצַּדִּיק־הָאֲמַת. מִכָּל־שַׁבָּן כְּשִׁחֻלְק עֲלָיו חֶסֶת־וְשָׁלוֹם, וּמִפְרִיד לְמַדָּן מ'צַדִּיק, דְּהִינּוּ: שְׁמִפְרִיד לְמוֹד־הַתּוֹרָה מ'כְּסוּפִין־טוֹבִים, שְׁהֵם נְפִשׁוֹת וּנְקֻדּוֹת טוֹבִים' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה "לֹא זָכָה, נַעֲשִׂית לוֹ סַם־מָוֹת", מֵאַחַר שְׁמִפְרִיד אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מֵה'נְקֻדּוֹת, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת 'פְּרֻדַּת הַנֶּפֶשׁ מֵהַגּוּף' מִמֶּשׁ, שְׁזֶהוּ עֵקֶר הַמִּיתָה וְכוּ"ל.

כי עקר ה'מיתה', נמשך מ'חטא אדם- הראשון', על-ידי 'חטא עץ הדעת טוב ורע' (בראשית ב, ט"ז). ועקר פגם עץ-הדעת' ה'יה בחינה הנ"ל, כי "עץ הדעת טוב ורע" - זה בחינת "מט"ט שכלול מששה סדרי משנה, שהם בחינת אסור והתר וכו'", פידוע בתקונים (תקוני זהר-חדש עז).

והשם-יתברך צוה עליו: "שלא לאכל כלל מעץ-הדעת" - כי רצה שיתדבק רק ב"עץ החיים" שהוא 'כלו טוב, ואז לא היו צריכים שום ברור כלל.

והוא חטא בזה, ואכל מ"עץ-הדעת" על- ידי 'עצת הנחש', שהיה ערום מכל, שהסיתו להתחבם, כמו שכתוב (בראשית ג, ה): "ונפקחו עיניכם" וכו', דהינו: שהסיתו שילך רק אחר חכמות וחקירות לידע טוב ורע, ולבלי להשתדל אחר מעשים-טובים כלל, עד שגבר עליו והסיתו לעבר על מצות השם, לאכל מ"עץ הדעת טוב ורע".

וגם פגם בברית-קדש, כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין לח:). ועל-ידי-כל-זה היה בבחינת (משלי טז, כח): "נרגן מפריד אלוף" - שהפריד בין 'למדן' ו'צדיק', כמו "אחר שקצץ בנטיעות" על-ידי-זה.

כי גרם על-ידי 'אכילת עץ הדעת טוב ורע', ועל-ידי 'פגם-הברית', שיהיה בחינת פרוד בין בחינת 'למדן', שהוא בחינת 'ששה סדרי משנה', בחינת 'מט"ט', 'מלאך' - לבין בחינת 'צדיק' שהוא בחינת 'שמירת- הברית'. שזהו בחינת 'פרוד בין האותיות והנקודות', שהם בבחינת 'גוף ונפש'.

ועל-כן נגזר על-ידי-זה 'מיתה', שהוא 'פרדת הנפש מהגוף' - כי בזה

פגם, שהפריד ה'נקודות' מה'אותיות', שזהו ממש בחינת 'פרדת הנפש מהגוף', כנ"ל.

אבל 'אדם-הראשון' עשה תשובה, והתחיל לתקן קצת. וכן כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה.

ועקר התקון, על-ידי צדיקי-אמת שהתגברו על יצרם, עד שזכו לתקון-הברית' באמת, ועל-ידי-זה זכו ל'כסופין טובים', ולעשות 'נקודות-טובות' לה'אותיות', שעל- ידי-זה מצירין הכל ל'טוב', שהוא בחינת 'חיים', בחינת (יומא וקדושין שם): "זכה, נעשית לו סם-חיים", כנ"ל.

וכל מי שרוצה לחוס על חייו - צריך לקשר את-עצמו לצדיקי-אמת, כי עמם מקור החיים. ובכל דור ודור עוסקים לתקן 'חטא אדם-הראשון', על-ידי הצדיקים-האמתיים והמקורבים אליהם - שעל-ידי-זה נכלל 'למדן' ו'צדיק', 'נקודות' ו'אותיות', 'תורה' ומעשים-טובים, שכל-זה הוא בחינת 'כלליות הגוף בהנפש', שזהו בחינת 'חיים', וכנ"ל.

אבל אף-על-פי-כן, מחמת שתקון זה אי- אפשר לגמרו בפעם אחד, ולא בדור אחד - על-כן 'גזרת המיתה' במקומה, ובהכרח שבסוף ימות האדם, כי על-ידי גדל הקלקול של 'חטא אדם-הראשון', אי אפשר לברר הזהמא, ב"אם על-ידי 'פרדת הנפש מהגוף'.

אבל באמת: עתה ה'מיתה' היא טובה גדולה, כמו שכתוב (בראשית א, לא): "והנה טוב מאד", "זה הפנות" (בראשית-רבה ט, ה).

כי עתה אחר החטא, אי-אפשר אפלו לצדיקים גדולים לשוב ל'מקור-החיים' בשלמות, ב"אם על-ידי 'פרדת הנפש מהגוף', שאז "ישוב העפר אל [על] הארץ

כְּשֶׁהָיָה, וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה" (קהלת יב, ז), וְאִז תִּתְּבַלֶּה זְהֻמַּת־הַגּוֹף בְּעָפָר.

עד שְׁבַעַת הַתְּחִיָּה, יִחְזְרוּ וְיִתְחַבְּרוּ הַנְּפֹשׁ וְהַגּוֹף הַמְּזוּכָּר, וְיַעֲמְדוּ בַּתְּחִיָּה, וְיִחְיוּ חַיִּים־אֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם חַיִּים־נִצְחִיִּים, כָּל אֶחָד כְּפִי מַעֲשֵׂי־הַטּוֹבִים שֶׁזָּכָה לְסַגֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם, וּכְפִי הַתְּקַרְבוֹתוֹ וְהַתְּחַבְּרוֹתוֹ לְצַדִּיקִים וְיִרְאִים אֲמִתִּיִּים, שֶׁעַל־יְדִי־זֶה עָסַק לְחַבֵּר הַנְּפֹשׁ וְהַגּוֹף כִּנ"ל, שֶׁעַל־יְדִי־זֶה יִזְכֶּה לְבַסּוֹף לְחַבּוֹר זֶה בְּשָׁלְמוֹת, שֶׁהוּא חַיִּים־נִצְחִיִּים, כִּנ"ל.

אָבֵל אִי אֲפֹשֶׁר לְהַגִּיעַ לְאֵלוֹ הַחַיִּים־נִצְחִיִּים, בִּי־אִם עַל־יְדֵי הַמִּיתָה' דִּיקָא, כְּדֵי שִׁיתְּבַלֶּה הַזְהֻמָּא שֶׁל 'חֻטָּא אָדָם־הֶרָאשׁוֹן', שֶׁגָּרַם עַל־יְדֵי "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שֶׁעַל־יְדִי־זֶה עָשָׂה בְּחִינַת פְּרוּד בֵּין 'הָאוֹתִיּוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'גּוֹף וְנַפְשׁ' כִּנ"ל.

עַל־כֵּן בְּהִכָּרַח שִׁיחָיָה פְּרוּד בֵּינֵיהֶם, דְּהֵינּוּ 'מִיתָה' - קֹדֶם שִׁיזְכוּ לְחַבּוֹר אֲמִתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חַיִּים־נִצְחִיִּים', וְכִנ"ל.

"לא טוב היות האדם לבדו" (בראשית ב, יח)

רנב.

(שיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"א פז)

תִּכְרָף אַחַר פְּטִירַת זִוְגָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שְׁנֹסֶת־לִקְחָה בְּעָרַב־שָׁבוּעוֹת שְׁנַת תַּקס"ז סְמוּךְ לְעָרַב (יְמֵי־מִוְהַרְנָת ח"א כא), אָמַר אִז רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁלְחָנוּ בְּלִיל שָׁבוּעוֹת:

"אלוֹלָא הַתְּבִישְׁתִּי - הֵייתִי מְצוּהָ שֶׁכְּבָר יִדְבְּרוּ שְׂדוּף עֲבוּרֵי, כִּי הָרִי הַתּוֹרָה אֲמָרָה (בְּרֵאשִׁית ב, יח): 'לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ, אֵינִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת 'לֹא טוֹב'."

[וְאֵלֶּכֶת אִיךָ זִיךְ נִישְׁט שְׁעַמְעֵן, וְוֹאֲלֵט אִיךָ זִיךְ גַּעְהֵייסן רַעְדֵן אַ שְׂיִדוּף שׁוֹינ! - אַז ס'שְׁטֵיט דָאךְ: 'לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ' - וְוִיל אִיךָ נִישְׁט זִיין קֵיין 'נִישְׁט גּוֹטְטֵר'.]

וְכֵן הָיָה: שְׁתַּכַּף אַחֲר־כֵּךְ נִשְׁתַּדָּף עִם אֲשֶׁתּוֹ הַשְּׁנִיָּה מִבְּרָאָה, כַּמְּסַפֵּר בְּ'חַיִּי־מִוְהַרְנָת' קִיח; קס; קסד; 'יְמֵי־מִוְהַרְנָת' ח"א כד; שִׁיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ ח"ב רצו].

רנה.

(שיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג רסה)

דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הֵיחָה: "שְׁנַכּוֹן שִׁישָׂא הָאָדָם אֲשֶׁה, בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ מִמֶּשׁ!" [דַּעַר רַבִּי הָאֵט גַּעְהֵאֲלֵטֵן זִייעַר: אַז מַעַן דָאָרְף חֲתוּנָה הָאָבֵן יוֹנָג (עִינ־שֵׁם בְּהַעֲרָה ד).]

רנו.

(שיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג רסו)

פַּעַם כְּשָׁבָא לְרַבְּנוּ ז"ל, בְּחֹזֵר שֶׁהַתְּקַרְב אֵלָיו זֶה מְקַרֵּב - אָמַר לוֹ: "סַע לְבֵיתְךָ, הַתְּחַתֵּן, אַחֲר־כֵּךְ תָּשׁוּב אֵלָי עִם 'טְלִית' - יֵשׁ לִי מַה לְדַבֵּר עִמָּךְ!"

[פֶּאָר אַחֵיִים, הָאָב חֲתוּנָה, דַּעַרְנָאךְ וְעַסְט קוֹמְעֵן צוּ מִיר מִיט אַ טְלִית - אִיךָ הָאָב מִיט דִיר נוֹאס צוּ רַעְדֵן].

רנז.

(שיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג רסז)

מִוְהַרְנָת ז"ל אָמַר: "אִם אַבְרָהָ יֹאמֵר לִי: 'שֶׁהוּא אִישׁ כָּשֶׁר' - אֲאָמִין לוֹ! - אִם בְּחֹזֵר יֹאמֵר לִי: 'שֶׁהוּא אִישׁ כָּשֶׁר' - לֹא אֲאָמִין לוֹ!"

[אַ יוֹנְגְעֵרְמָאן אַז עַר נוֹעַט מִיר זָאגֵן: אַז עַר אִיז אַ עַרְלִיכֵעֵר' - וְעַל אִיךָ אִים גְּלִיבֵן! - אַז אַ בְּחֹזֵר נוֹעַט מִיר זָאגֵן: אַז עַר אִיז אַ עַרְלִיכֵעֵר' - וְעַל אִיךָ אִים נִישְׁט גְּלִיבֵן].

רנח.

(שיח־שׂרְפִי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג רסח)

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: "הֵייתִי רוֹצֵה לְהַנְהִיג מִנְהַג בְּעוֹלָם: הַיּוֹם 'סְעוּדַת אַרְנוֹסִין' - מְחַר

ה'חפה'. ומה יהיה עם ההכנות לחתונה? –
יבינו אותן לפני ה'ארוסין'!"

[איך האב געוואלט אריינפירן ביי די וועלט: היינט קנס
מאל – מארגן חפה. איי צוגרייטן? – זאל מען פריער
צוגרייטן] (עירשם בהערה ח).

"אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח)

רנט.

(ח"א יט, ח)

"ישלח עזר מקדש, ומציון יסעדה"
(תהלים כ, ג). "עזרה" – זה בחינת
(בראשית ב, יח) "אעשה לו עזר", בחינת
'חנה', לשון-הקדש'.

וזה: "מקדש" – בחינת לשון-הקדש'.
וזה: "ישלח עזרה מקדש" – סופי-
תבות: 'חש"ך' – הינו בחינת תרדמה,
בחינת תרגום, שעקר שלמות לשון-
הקדש', על-ידי ה'תרגום'.

וכשיש לו שלמות הזה – על-ידי-זה:
"ומציון יסעדה" – שיהיה
'סעדתך', הינו האכילה ושתיה וכל התענוגים
– 'מציון' ו'סימן' האותיות, ה'מציינים'
ו'מספנים' בכל דבר – שיהיו כל תענוגיו, רק
מ'התנוצצות האותיות' שבכל דבר.

רל.

(ח"א כג, בסוף)

ה'פרנסה' – הוא בחינת 'אשה', כמו
שאמר חז"ל (סנהדרין פא.):
"היורד לפרנסת חברו, כאלו בא על אשתו".
ו'פרנסה' שהוא "בעצבון" (בראשית ג, יז), היא
בחינת (קהלת ז, כו): "מוצא אני מר ממות את
האשה" – בחינת 'מרידותא-דעלמא',
שצריך להמתיקה על-ידי מלח'.

ועל-כן להפך ב'פרנסה דקדשה', כתיב
(משלי יח, כב): "מוצא אשה מוצא
טוב" וכו'. ו"אין טוב אלא צדיק" (יומא לח:),
הינו: 'ברית' וכו'. בחינת (במדבר יח, יט): "ברית
מלח", שהוא ממתיק 'מרידותא', הינו:
'תאות ועצבון הפרנסה' וכו'.

וזה בחינת (ברכות ח.): "מוצא או מוצא" –
ש'תאות-ממון' הוא בחינת: "מוצא
אני מר ממות את האשה וכו'", כפי כן
מבאר בתקונים (תקוני-זהר קלד. על קהלת שם):
"ומוצא אני מר ממות את האשה", "ודא
טחול" וכו'.

אך 'פרנסה-דקדשה', הוא בחינת: "מוצא
אשה מוצא טוב" וכו', שהוא בחינת
ה'צדיק' כפי"ל. כי ה'צדיק-האמת' נצול מזה,
כי אין ה'ממון' מזיק לו, כי עליו נאמר (קהלת
שם): "טוב לפני האלקים ימלט ממנה" וכו'.

כמו שכתוב שם בתקונים (תקוני-זהר קמז:):
"ואמאי אתקריאו רביא, בגין דלא
אית בהון דעת לאשתזבא מנה, אבל לב
מבין' (ברכות סא.) אשתזב מנה דתמן צדיק.
ורוא דמלה (קהלת שם): 'טוב לפני האלקים
ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה'".

כי צריך חכמה ודעת גדול לזה, שלא
יזיקנו הממון, שלא יכלה ימי חיינו. כי
רב העולם נלכדו בזה, הינו ב'תאות-ממון',
והממון הורגת וממית אותם כפי"ל, ואי-
אפשר להנצל מזה, פיאם על-ידי ה'צדיק',
שנאמר עליו: "טוב לפני האלקים ימלט
ממנה" וכו', כפי"ל, אשרי לו.

עין-שם בתקונים (תקוני-זהר קלד. קמז:),
ותראה נפלאות, איך עתה
שפתח רבנו ז"ל את עינינו, וגלה לנו את
ההקדמות החדשות הנפלאות המבארים

לְעִיל בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, עֵתָה עֵתָה מִבְּאָרִים
הֵיטֵב דְּבָרֵי הַתְּקוּנִים הַנֵּל.

כִּי עֵתָה מִבְּאָרִים שָׁם כָּל דְּבָרֵי רַבְּנוּ הַנֵּל,
רְאֵה וְהִבֵּן וְחָכֵם, עַיִן שָׁם בְּתַקּוּן ע' הַנֵּל
(קלד.), מָה שְׁכַתּוּב שָׁם: "אִם זָכָה וְכוּ" [אתמר
בַּה (בְּרֵאשִׁית ב, יח: וּבְמֹת סג): "אֲעִשֶׂה לוֹ"] - 'עֵזֶר, וְאִם
לֹא - 'פְּנֵגְדוֹ וְכוּ' [יצר-הָרַע]. עֲלֵה אֶתְמַר
(קַהֲלַת ז, כו): 'וּמוֹצֵא אֲנִי מֵר מִפְּמֹת אֶת
הָאִשָּׁה, וְדָא טְחוּל שְׁבַתְאִי".

הֵינּוּ: בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת וּמְרָה־שְׁחוּרָה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טְחוּל', 'שְׁבַתְאִי',
'פְּתִיא אֲכָמָא, כִּידוּע'.

[הַמְשָׁךְ לְשׁוֹן הַתְּקוּנִים]: "עֵזֶר" - דָּא
'שְׁכִינְתָּא', עֲלֵה אֶתְמַר (מְשָׁלֵי יח,
כב): 'מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב, וַיִּפֶּק רְצוֹן מָה",
וּבְגִין דָּא הוּוּ אָמְרֵי מְאִרֵי מִתְנִיתִין (בְּרֵכוֹת ת,):
"מִצָּא אוּ מוֹצֵא".

עַיִן־שָׁם הֵיטֵב [בַּתְּקוּנִים] וְהִבֵּן, וְתִרְאֶה שְׁכָל
דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִבְּאָרִים עֵתָה שָׁם,
וּבְתַקּוּן ג' הַנֵּל [דף קמז:] בְּאֵר הֵיטֵב.

רלא

(ח"ב פז)

'פְּוִנַת אֵלּוּל' - הֵם 'תְּקוּן לְפָנֵם־הַבְּרִית'.
כִּי 'סוּד פְּוִנֹת אֵלּוּל' (שַׁעֲרֵי־הַיְחִוּדִים
פ"י): הוּא "הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְּרָךְ" (ישַׁעְיָה מַג, טז),
לְהָאִיר בְּחִינַת 'דְּרָךְ', בַּיָּם, וְדְרָךְ' זֶה,
נִפְתַּח בְּ'חֵדֶשׁ אֵלּוּל' וְכוּ'.

וְעֵקֶר 'פְּגָם־הַבְּרִית', הוּא בְּבַחֲיַת 'דְּרָךְ'
הַזֶּה. כִּי הָיָה צְרִיךְ לְהָאִיר בְּחִינַת
ה'רכ"ד אורוֹת', בְּבַחֲיַת 'יָם', בְּחִינַת
'אֲמוּנָה'. וְהוּא נָטָה מְזָה, וּפְגָם בְּבַחֲיַת 'דְּרָךְ',
בְּבַחֲיַת (בְּרֵאשִׁית ג, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר
אֶת דְּרָכּוֹ".

כִּי 'אִשָּׁה' נִקְרָאת 'דְּרָךְ' (קדוּשִׁין ב:). וַיֵּשׁ
'דְּרָךְ' אַחֵר, בְּחִינַת (מְשָׁלֵי ל, כ): "דְּרָךְ
אִשָּׁה מִנְּאֻפֹת".

וְהַכֹּלֵל: שְׁעָקֶר הַפְּגָם בְּבַחֲיַת 'דְּרָךְ', שְׁלֵא
הָאִיר ה'דְּרָךְ' בַּיָּם'.

וּלְפַעֲמִים מַחֲמַת זֶה הַפְּגָם יוֹכֵל לְאָבֵד
זוּגוֹ - כִּי מֵאַחֵר שְׁנֵטָה מְזוּגוֹ,
קָשָׁה לוֹ לְמַצָּא זוּגוֹ. וְאִפְלוּ אִם יִמְצָא זוּגוֹ,
תִּהְיֶה לוֹ מְנַגֶּדֶת, וְלֹא תִהְיֶה נוֹטָה אַחֵר רְצוֹנוֹ,
מַחֲמַת שְׁנֵטָה מִפְּנֵה וְלֹא הָאִיר בַּה, מְזָה
נִתְהַוָּה שֵׁישׁ לָהּ רְצוֹן אַחֵר כְּנֵגְדּוֹ. וְאִז: "לֹא
זָכָה - כְּנֵגְדּוֹ" (וּבְמֹת סג. עַל בְּרֵאשִׁית ב, יח).

וּב'חֵדֶשׁ אֵלּוּל' - אִז יְכוּלִין לְתַקּוּן זֶה
וּלְהָאִיר ה'דְּרָךְ' בַּיָּם'. וְכִשְׁמַתְקַן
זֶה, אִזִּי מוֹצֵא זוּגוֹ - וְהִיא אֵינָה "כְּנֵגְדּוֹ", רַק
'כְּרְצוֹנוֹ'.

רלב

(שִׁיח־שְׂרַפְי־קֹדֶשׁ הַחֵדֶשׁ ח"ג עדר)

רַבִּי לִיפָא חֲבֵרוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, הִתְגַּדֵּל
מִקְטַנּוּתוֹ בֵּין הַחֲסִידִים, וְזוּגָתוֹ
הִתְגַּדְּלָה גַם הִיא בְּבֵית שֶׁל חֲסִידִים, וּמַחֲמַת
כִּן לֹא הִיָּתָה מִתְחַלָּה מִתְנַגֶּדֶת עַל דְּבַר
הַתְּקַרְבוּתוֹ לְרַבְּנוּ, אֶךְ אַחֲר־כֵּן נַעֲשֶׂתָה זוּגָתוֹ
מִתְנַגֶּדֶת גְּדוּלָה עָלָיו.

וּלְעֵמֶת זֹאת, זוּגָתוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל,
הִתְגַּדְּלָה כְּמוֹתוֹ בְּבֵית שֶׁל
מִתְנַגֶּדִים, וְהִיָּתָה מִתְחַלָּה מִתְנַגֶּדֶת עַל
הַתְּקַרְבוּתוֹ לְרַבְּנוּ, אֶךְ אַחֵר כֵּן נַעֲשֶׂתָה לוֹ
לְעֵזֶר רַב.

וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת: שְׁלִפְיָזָה מוֹכֵן בְּטוֹב
מֵאֲמָרָם ז"ל (וּבְמֹת סג) שְׁדָרְשׁוּ עַל
הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית, ב יח): "אֲעִשֶׂה לוֹ עֵזֶר
כְּנֵגְדּוֹ" - "זָכָה, נַעֲשִׂית לוֹ עֵזֶר. לֹא זָכָה,
נַעֲשִׂית כְּנֵגְדּוֹ".

וְהִינוּ: ש"אם הוא זכה" - נעשית לו
אחר-כך ל"עזר", אף שמתחלה
לא היתה לו ל"עזר".

אך "אם הוא לא זכה" - נעשית אחר כך
"פנגדו", אף שמתחלה היתה היא לו
ל"עזר"!

[אז ער איז א 'זכה' - ווערט זי אן 'עזר', כאטשע זי איז
פריער נישט גענווען קיין 'עזר'; אז ער איז א 'לא זכה' -
ווערט זי א 'פנגדו', כאטשע זי איז פריער גענווען א 'עזר']!

"נפש חיה הוא שמו" (בראשית ב, יט)

רלג.

(ח"א נו, ג)

"התורה היא שמו של הקדוש-ברוך-
הוא" (זהר יתרו פז), וְה'שם' הוא
ה'כלי של הדבר', כמו שכתוב (בראשית ב, יט):
"**נפש חיה הוא שמו**" - שבה'שם' נגבל
ה'נפש' וְה'חיות' של כל דבר.

וְעל-כן כשקורין האדם בשמו, הוא מזמן
תכה אצלו, מחמת שבהשם נגבל
כל הנפש וְהחיות שלו.

וכן "התורה הוא שמו של הקדוש-ברוך-
הוא" - הינו: ששם נגבל החיות מְחיי-
החיים. וְעל-כן על-ידי ה'תורה', יכולים
לקבל את ה'חיות', כי על-ידי ה'תורה' קורים
את ה'חיים', וממשיכין ה'חיות' לתוך
ה'מדות', שהם בחינת 'מים'.

וְעל-כן צריך לעסק בתורה בפה דיקא -
כי בשצריכין לקרות אחד בשמו,
צריך לקרותו בפה דיקא, ואי-אפשר לקרותו
בשמו במחשבה בעלמא. כן אי-אפשר
לקרות את 'חי החיים' בשמו, כי אם על-ידי
הפה, ולא על-ידי המחשבה לבדה.

וְזֶה שְׁאָמְרוּ חַז"ל (ערובין נד. על משלי ד, כב):
"כי חיים הם למצאיהם",
"למוציאיהם בפה" - שעל-ידי-זוה זוכה
ל'חיים'. נמצא: על-ידי 'עסק-התורה',
ממשיכין 'אריכות-ימים'. ואז זוכה ל'דעת',
כי ה'דעת' וְה'שכל' הוא בעצמו ה'חיות'
וכו'.

רלד.

(ח"א נט, ה)

"וְנַתַּתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב
מִבָּנִים וּמִבְנוֹת" (ישעיה נו, ה).
"**ושם**" - הינו: ש'זכה ל"שם טוב" (אבות פ"ב
מ"ז; פ"ד מ"ג).

שְׁכָל הַנַּפְשׁוֹת יִתְאוּ תְאוּה לְהִיּוֹת
נְשָׂרָשִׁים בְּשֵׁמוֹ - כי ה'שם' הוא
ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, יט): "**נפש חיה**
הוא שמו".

וְיִתְאוּ לְהִיּוֹת נְשָׂרָשִׁים בְּנַפְשׁוֹ - בבחינת
(ישעיה כו, ח): "**לשמו ולזכרו**
תאות נפש".

רלה.

(ח"א רס)

ה'שם' הוא ה'נפש', כמו שמבאר בהתורה
"היכל הקדש" בסומן נט, עין-שם
[מובא לעיל] - בבחינת (בראשית ב, יט): "**נפש**
חיה הוא שמו".

וְיֵשׁ בְּבַחֲיָנָה זו 'מסירת-נפש'. כי יֵשׁ
עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת שְׁמֹסְרוֹ נַפְשָׁם
על קדושי-השם, בשביל יחוד קדשא-ברוך-
הוא ושכינתה".

כִּידוּעַ (עץ-חיים לט, א; שער-ההקדמות דף לט;
שער-הכונות, נפילת-אפים ה): "**שעקר**
היחוד על-ידי 'מסירת-נפש', והם ראו

באותן הדורות: שאי־אפשר לתקן ולעשות יחודים למעלה, בִּי־אם על־ידי נשמותיהם, על־כך מסרו נפשם על קדושת־השם”.

כי כשהנפשות עולות למעלה על־ידי 'מסירת־נפש' - אזי הם חוזרים להשכינה, כי משם יצאו, כי ישראל הם "חלק אלוה ממעל" (איוב לא, ב) ממש, "שהם חלקי השכינה ממש, בבחינת (ישעיהו מו, ג): 'העמסים מני בטן'" (הקדמת־הזהר יג).

וכשהם חוזרים להשכינה, אזי "השכינה מתפארת: חזי במה ברא קאתינא לגבך" (זהר ויקרא יג), ואזי מתעורר 'השתוקקות עליון', ונעשה 'יחוד', פידוע.

ולפעמים בא לצרף זה, 'הריגה' חס־ושלום, שנהרגין חס־ושלום כמה וכמה נפשות מישראל, כדי שיהיה 'יחוד' על־ידי נפשותיהם העולות למעלה, כי לפעמים צריכין אל ה'יחוד', הרבה נפשות מאד חס־ושלום, על־כך בא הריגה חס־ושלום.

*

וכן על־ידי 'אבדת השם', הינו: ה'מפרסם'. דְהֵינּוּ: שיש אחד - שהוא מפרסם ואינו מפרסם. דְהֵינּוּ: שהוא מפרסם בפי כל, והכל מדברים ממנו, ואף־על־פי־כן אינו מפרסם, כי אינו חשוב כלל.

ויש אחד - שאינו חפץ בזה, רק שאבד את המפרסם, דְהֵינּוּ: אבדת השם, שהיא ה'נפש'. דְהֵינּוּ: אף־על־פי שאין רצונו שלא יהיה מפרסם, אף־על־פי־כן אבד אותו, כמו שאדם אוֹבד דבר שלא ברצונו. דְהֵינּוּ: שאבד את השם, שהוא בחינת 'מפרסם' שיש לו שם בעולם.

אבל יש אחד - שעושה זאת ברצונו ובדעתו, שמוסר את נפשו על 'קדושת־השם'. דְהֵינּוּ: המפרסם שלו, שהוא בחינת 'שם' בנ"ל, שהוא בחינת 'נפש' בנ"ל.

ומחמת־זה: אף־על־פי שהוא מפרסם, אף־על־פי־כן אינו מפרסם כלל, כי אדרבא הוא להפך, כי הכל דוברים עליו ובודים עליו כזבים שלא עלה על דעתו, ויש לו 'שפיכות־דמים' ממש מזה.

ועושה זה בכונה, כי הוא בחינת 'מסירת־נפש' ממש, ממש, כי ה'שם' הוא ה'נפש', בנ"ל.

וגם יש לו 'שפיכות־דמים' מזה בנ"ל, והוא מציל את ישראל בזה ממה שהיה ראוי לבוא עליהם חס־ושלום, בשביל ה'יחוד', בנ"ל. ועל־ידי מסירת 'שמו' שהוא 'נפשו' בנ"ל, הוא מציל אותם, בנ"ל.

[לקוטי־עצות, קדשה ז: יש צדיקים גדולים, שיש להם שם גדול למרחוק, אבל הרבה מבזין את שמם ודוברים עליהם, ויש להם 'שפיכות־דמים' מזה, והם מקבלים כל־זה עליהם בעצמם בשביל 'קדושת־השם'. ועל־ידי־זה הם מצילים רבבות נפשות ישראל ממיתה והריגה חס־ושלום].

וקצור לקוטי־מוהר"ן: עקר 'יחוד קדשא־ברוך' הוא ושכינתה, הוא על־ידי הקדושים שמסרו נפשם על 'קדושת־השם' - פידוע מענין 'עשרה הרוגי מלכות'. וה'שם' הוא ה'נפש', כמו שכתוב: "נפש חיה הוא שמו".

ועל־כך יש צדיקים שמוסרים שמם ופרסומם על 'קדושת־השם' - הינו: שעושים בכונה, בכדי לאבד שמו ופרסומו, כי הכל דוברים עליו ובודים עליו כזבים, ויש לו 'שפיכות־דמים' מזה, וזה בחינת 'מסירת־נפש' ממש, כי ה'שם' הוא ה'נפש'.

ובזה מצילים את ישראל ממה שהיה ראוי לבוא עליהם חס־ושלום בשביל ה'יחוד קדשא־ברוך' הוא ושכינתה'.

רלו.

(ח"ב א, יג)

"וַאֲדַעַךְ בְּשֵׁם" (שמות לג, יז), זה בחינת ה'נפשות', בחינת (בראשית ב, יט): **"נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ"**.

רלז.

(ח"ב לט)

הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכֹל, נִבְרָא רַק בְּשֵׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְיִשְׂרָאֵל בְּעֶצְמוֹן עֵקֶר בְּרִיאַתָם בְּשֵׁבִיל בְּחִינַת שַׁבַּת שֶׁהוּא תְּכֵלֶיֶת מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת, עוֹלָם שְׁכֹלֵי שַׁבַּת, שֶׁשֶׁם יִשְׁיֵגוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ כְּרֵאוֹי בְּלִי שׁוּם מְסוּדָהּ מְבַדִּיל וְכוּ'.

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהַעֲמִיק עֵינָיו לְדַעַת וּלְהַפִּיר גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְפָּרֵךְ עַל־יְדֵי כָּל דָּבָר וְדָבָר מִהַפְּרִיָּא, שְׂרוּאָה בַתְּבִנְיָתוֹ וְדַמּוּתוֹ בְּפִרְטוּיֹת אֵיבָרָיו וּבְנִינּוֹ, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, וּלְעֵבְדוֹ יִתְפָּרֵךְ בְּזֶה, עַד אֲשֶׁר יָבוֹא לְבַחֲחִינַת הַתְּכֵלֶיֶת שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּבָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁבַּת כַּנִּלְכָּד.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (תהלים מו, ט): **"לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה', אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ"** - **"לְכוּ"** דִּיקָא, הֵינּוּ בְּחִינַת ה'רַגְלִינ', כְּלִי הַהֲלִיכָה, גַּם הֵם "יַחֲזוּ מַפְעָלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ".

הֵינּוּ: פְּעָלוֹת ה' אֲשֶׁר שָׁם בְּאָרֶץ חֲזוּ, בְּהַעוֹלָם־הַשְּׁפָל, שְׁעַל־יְדֵי מַפְעָלוֹת ה' שֶׁבְּאָרֶץ הַזֹּאת הַשְּׁפָלָה, יְכוּלִין לְדַעַת וּלְהַשִּׁיג הַתְּכֵלֶיֶת.

וְזֶהוּ: **"אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאָרֶץ"** - הֵינּוּ שֶׁהַתְּכֵלֶיֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁמוֹת', רֵאשִׁי־תְבוּת: **"תְּכֵלֶיֶת מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ"**, בְּבַחֲחִינַת (בראשית ב, יט): **"נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ"**.

הוּא שְׁמוֹ", וְכִמּוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרֵכוֹת ז): **"אֵל תִּקְרָא שְׁמוֹת, אֵלָא שְׁמוֹת"**.

דְּהֵינּוּ: **'עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת'**, שֶׁהוּא ה'תְּכֵלֶיֶת', הוּא מְלַבֵּשׁ וְנֹאחֵז בְּאָרֶץ הַשְּׁפָלָה חֲזוּ - שְׁעַל־יְדֵי 'עוֹלָם־הַזֶּה הַשְּׁפָל' דִּיקָא, מְכַרְחִין לְהַשִּׁיג ה'תְּכֵלֶיֶת'.

רלח.

(ח"ב סו)

ה'שֵׁם' הוּא ה'חַיּוֹת', בְּבַחֲחִינַת (בראשית ב, יט): **"נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ"**.

"וַיַּפֵּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם, וַיִּשְׁן, וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו, וַיִּסְגֵר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה. וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה, וַיִּבְאֶה אֶל הָאָדָם" (בראשית ב, כא-כב)
- וְעַנִּינֵי אָדָם וְחוּהָ -

"וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו" - זֶהוּ שְׁאָמְרוּ (בְּרֵכוֹת סא, ערובין יח): שְׁנֵי פְרָצוּפִים נִבְרָאוּ. (רש"י)

בְּשַׁעֲהָ שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת אָדָם־הַרְאשׁוֹן, דִּי פְרָצוּפִים בְּרָאוּ, וְנִסְרוּ וְעִשְׂאוּ גְבִיִם, גַּב לַפָּאן וְגַב לַפָּאן. (בראשית ירבה ח, א: וַיִּקְרָא־רַבָּה יד, א)

רלט.

(ח"א יט, ג-דה)

ה'רַעֲיָה־כּוֹלֵל' שְׁכָל הַרְעוֹת שֶׁל 'שְׁבָעִים לְשׁוֹן' כְּלוּלִין בּוֹ, דְּהֵינּוּ: **'תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאוֹת־נְאוֹף'** - נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל וְאֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הַקָּדֹשׁ', בְּחִינַת 'חוּהָ', בְּחִינַת (תהלים יט, ג): **"וְלִילָה לְלִילָה יַחֲוֶה"**, בְּחִינַת "הַדְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן־הַקָּדֹשׁ שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בראשית־רבָּה יח, ד).

וְזֶה (בראשית ב, כא): **"וַיִּסְגֵר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה"**, **"לֹא נִצְרְכָה אֵלָא לְמָקוֹם הַחֲתוּךְ"** (בְּרֵכוֹת סא), הֵינּוּ: 'חֲתוּךְ הַדְּבֹר'.

וְזָה (שם, שם כב): **"וַיְבִין"**, **"עֲשֵׂאָה פְּאוּצָר"** (ברכות שם) - שְׁעַקַר עֲשִׂיָה וְתַקוּן שֶׁל **'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'**, תּוֹלָה בְּ"יְרֵאת ה' הַיָּא אוּצָרו" (ישעיה לג, ו), כְּמוֹ שְׁכַתוּב (קהלת יב, יג): **"סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע, אֶת הָאֱלֹקִים יֵרֵא"**.

וְזָה: **"כְּאוּצָר שֶׁל הַטִּים"** (רש"י בראשית שם) - הֵינּוּ: הַ"יְרֵאָה" הוּא 'אוּצָר', שְׁבוּ תְלוּי עֲשִׂיָה וְתַקוּן שֶׁל 'הַט"ה' - 'כ"ב אוֹתִיּוֹת שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' (תְּקוּנֵי־זֶהר לא).

וְזָה (בראשית ב, כא): **"וַיַּפֵּל ה' אֱלֹקִים תְּרִדְמָה"**, **"תְּרִדְמָה" מִסְפַּר תְּרִגּוֹנִים** (עֶצְמִיִּים שֶׁעַר לָהּ, פ"ב אוֹת ה; 'סְפַר־הַלְקוּטִים' פְּרִשְׁת לְדַלֵּף פ"ג; 'שַׁעַר־הַמְצוֹת' פְּרִשְׁת וְאֶתְחַנֵּן; 'פְּרִיעֵצְ-חַיִּים' הַנְּהַגַת הַלְמוּד פ"א).

כִּי עַל־יַדֵּי הַתְּרִגּוֹנִים, בְּחִינַת 'תְּרִדְמָה' - עַקַר 'בְּנִינָה שֶׁל חוּה', הוּא עַקַר 'בְּנִינָה שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'.

וְעַל־יַדֵּי שְׁמַעְלִין הַטוֹב שֶׁבַתְּרִגּוֹנִים לְלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וּמִפִּילִין הָרַע שְׁבוּ, נוֹפְלִין כָּל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן.

בְּבַחֲיַנַת (תְּהַלִּים קטו, ה; קלח, טז): **"פִּיָּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ"**, **רֵאשִׁי־תַבּוֹת: וַיַּפֵּל ל'.**

וְזָה בְּחִינַת "מְקַרָּה לִלְהָ" (דְּבָרִים כג, יא), שֶׁהַרוּח־סְעָרָה, הַרוּח־שְׁטוֹת, הֵינּוּ הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן - עוֹלָה עַל־יַדֵּי תְּרִגּוֹנִים, עַל־יַדֵּי תְּרִדְמָה, עַל־יַדֵּי 'שְׁנָה' - וַיּוֹנֵק מִלְּשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, מִרוּח־הַקֹּדֶשׁ, מִבְּרִית־קֹדֶשׁ.

כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, מְקַרַּר חֲמִימוֹתוֹ בְּלְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וְכוּ, אֲבָל מִי שֶׁאֵין לוֹ שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, הַרוּח־סְעָרָה מְקַרַּר אוֹתוֹ בְּמְקַרָּה־לִלְהָ בְּשְׁנָה וְכוּ.

כִּי עַל־יַדֵּי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, נִצּוּלִין מִמְקַרָּה־לִלְהָ, וְזוֹכִין לְתַקוּן־הַבְּרִית - כִּי עַקַר שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, הוּא עַל־יַדֵּי תְּרִגּוֹנִים, בְּחִינַת 'תְּרִדְמָה וְשְׁנָה', דְּהֵינּוּ: עַל־יַדֵּי שְׁמַבְרִין אֶת בְּחִינַת הַתְּרִגּוֹנִים, בְּחִינַת הַתְּרִדְמָה - וְעַל־כֵּן אִזּו נִצּוּלִין מִמְקַרָּה־לִלְהָ שְׁבַתְּרִדְמָה.

רמ.

(ח"א סז, ו)

כְּשִׁמְעִלִין הַכְּבוֹד וְהַמְּלֻכוֹת, אִזִּי יוֹצֵא הַכְּבוֹד מִן הַסְּטְרָא־אַחֲרָא, מִבֵּין הַעֲזִי־פָּנִים, וְחוֹזֵר אֶל הַמְּבִינֵי מְדַע' וְכוּ.

וְאִזִּי כְּשֶׁחוֹזֵר הַכְּבוֹד' אֶל הַמְּבִינֵי מְדַע', בְּתַחֲלַת מְמַשְׁלֵתֶם, נַעֲשֶׂה 'מַחֲלַקַת', כִּי עַקַר 'יְנִיקַת הָאוּיָבִים' הוּא מִן הַמְּבִינֵי מְדַע', דְּהֵינּוּ מִן הַמֶּחֱ וְכוּ - כִּי יֵשׁ בְּהַמַּח מוֹתְרוֹת, שְׁמַהֵם יוֹצֵאִין הַשְּׁעָרוֹת, וּמַהֵם יוֹנְקִים הָאוּיָבִים עַד שֶׁכֻּלָּה כָּל הַמוֹתְרוֹת שְׁבַמַּח, וְאִזִּי אֵין לָהֶם יְנִיקָה וְנוֹפְלִים.

וְזָה בְּחִינַת 'שְׁעָרוֹת קְלוּעִין' שֶׁנִּמְצְאוּ בְּבִנְיָאָדָם, שְׁקוּרִין: "קַאֲלֵטִינִים", "שֶׁהַעוֹלָם הוֹשֵׁשִׁין לְקַצְצָם" (עֵין שְׁלַחֲדֵעֵרוֹד יוֹרְה־דְעָה קַצַּח, ו - בְּהַגְ"ה), רַק שִׁיפְלוּ מֵאֲלִיהֶם.

הֵינּוּ: כְּשֵׁישׁ הַרְבֵּה מוֹתְרוֹת בַּמַּח, אִזִּי מְטַבֵּעַ בְּטַבֵּעַ הָאָדָם שִׁיִּצְאוּ 'שְׁעָרוֹת קְלוּעִין, כְּדֵי שֶׁעַל־יַדֵּי קְלִיעוֹתָן וְהַתְּחַבְּרוֹתָם, יִינְקוּ בִּיּוֹתֵר וַיִּקְבְּלוּ, וַיּוֹכְלוּ לִינֵק כָּל הַמוֹתְרוֹת הַרְבֵּה שְׁבַמַּח.

וְעַל־כֵּן "אֵין נִקְצָצִין קָדָם זְמָנָם" - כִּי יוֹכְלוּ לְהַזִּיק לְהַמַּח, עַל־יַדֵּי שִׁישְׂאָר בְּתוֹכוֹ הַמוֹתְרוֹת, עַל־יַדֵּי שְׁלֹא יִהְיֶה הַשְּׁעָרוֹת קְלוּעִין לִינֵק אוֹתָן.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית ב, כב): "וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לְקַח וְכו', וַיְבָאָהּ אֶל הָאָדָם" - "חד אמר: מלמד שנתן בה בינה יתרה. וחד אמר: מלמד שקלעה לחנה וְהֵבִיאה אֶל הָאָדָם" (נדה מה:).

"בִּינָה יִתְּרָה" - הינו בחינת מותרות המחין' שמשם יונקין ה'שערות', שמשם יניקת האויבים.

וְזֶהוּ: "וְחַד אָמַר מְלַמֵּד שֶׁקְלֵעָה לְחַנָּה" וכו' - הינו הך וְלֹא פְּלִיגִי. פי על-ידי מותרות שפמח', בחינת "בינה יתרה" - מזה בא 'שערות קלועין', בחינת "שקלעה לחנה" - פי ה'כבוד' הוא בחינת 'חנה', שהיא 'הצלע' הנ"ל, שהיא בחינת (שם ג, כ): "אם כל חי".

רמא.

(ח"א עה)

קִדְּם שְׂמוּצִיא הַנִּיצוּצוֹת אֶל הַדְּבוּרִי דְקִדְּשָׁה - אָזִי הֵם בְּבַחֲיִנַת: "צִלְעַ עַל יִרְכוּ" (בראשית לב, לב), שהיא בחינת 'פגם-הרגליו'.

וְאַחֲרֵיכֵן בְּשְׂמוּצִיאָם אֶל הַדְּבוּרִי, וּבִנְחָה מֵהֶם דְּבוּרֵי דְקִדְּשָׁה - זֶהוּ בְּחִינַת (שם ב, כב): "וַיִּבֶן אֶת הַצֶּלַע" - שְׂמִתְקַן בְּחִינַת "צִלְעַ עַל יִרְכוּ". וְהַדְּבוּרִי הוּא בְּחִינַת 'חנה', כְּמוֹ שְׂכָתוּב (תהלים יט, ג): "וְלִלְכָה לְלִילְכָה יְחִוָּה", שהיא בחינת "הצלע" הנ"ל.

רמב.

(ח"א קח)

בְּשְׂמִתְפַלֵּל אוּ מִתְבוּדֵד אֶת-עַצְמוֹ, וּבְאִמְצַע נּוֹפֵל מִמְּדֻרְגָתוֹ - זֶהוּ בְּחִינַת הַרְהוּרֵי עִבּוּ"ם'.

כִּי כָּל הַנְּפִילוֹת, בְּאִין מַחְמַת 'קְלִקוּל-הָאִמוּנָה'. וּכְשֶׁנִּתְקַלְקַל הָאִמוּנָה, נִמְצָא מַחְזִיר פְּנִיּוֹ מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה א, ד): "נִזְרוּ אַחֲוֵר", וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ גַּם-כֵּן מַסְתִּיר פְּנִיּוֹ מִמֶּנּוּ, נִמְצָא הוּא 'אַחֲוֵר בְּאַחֲוֵר'. וְצָרִיךְ לְהֵבִיא עַל-זֶה 'קֶרֶבֶן עוֹלָה'.

וּבְחִינַת 'עוֹלָה' הוּא: כְּשֶׁמְשַׁבֵּר רוּחוֹ בְּקֶרְבוֹ, וּמִתְבַּיֵּשׁ וְחוֹשֵׁב בְּעַצְמוֹ: "אֵיךְ נִפְלָתִי וְנִשְׁלַכְתִּי מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ, שְׁהִיִּיתִי בְּמָקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, וְעַכְשָׁו נִפְלָתִי וְהִחְזַרְתִּי פָּנַי מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְנִשְׂאֲרַתִּי 'אַחֲוֵר בְּאַחֲוֵר'! - וּמְרַחֵם עַל-עַצְמוֹ. כִּי אֵין רַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה מְזוּ.

וְצָרִיךְ לְזַהַר 'נְסִירָה' כְּמוֹ שְׁהִיָּה אֶצֶל 'אָדָם-הָרֵאשׁוֹן', "שֶׁנִּבְרָאוּ דוֹ פְּרָצוּפִין אַחֲוֵר בְּאַחֲוֵר, וְאַחֲרֵיכֵן נִנְסַר וְהָיָה 'פָּנִים בְּפָנִים'" (ברכות סא. ערובין יח.).

וְהַנְּסִירָה הוּא בְּחִינַת שֵׁם 'חַת"ך', כְּמוֹ שְׂכָתוּב בְּפִנּוֹת (שְׁעַר-הַפְּנּוֹת) תְּפִלַּת-הַשַּׁחַר א; 'פְּרִיעֵץ-חַיִּים' שְׁעַר-הַזְּמִירוֹת פ"ה; וְעֵין בְּעֵץ-חַיִּים' שְׁעַר-הַנְּסִירָה פ"א): "פּוֹת"ח אֶת יָדְךָ" (תהלים קמה, טז), "סוֹפֵי-תְבוּת חַת"ך" - הֵינּוּ: שְׁחוֹתְךָ וּמְנַסֵּר אֶת-עַצְמוֹ.

וְהַשֵּׁם 'חַת"ך' נֶעֱשָׂה, עַל-יְדֵי שְׂמִשְׁבֵּר אֶת לְבוֹ - כִּי אִזּוּ בּוֹדָאֵי מְאֵנַח וּמוּצִיא רוּחַ וּמְכַנֵּס רוּחַ, וְהוּא תְּרִין רוּחִין. וְ"שְׁנֵי פְּעָמִים 'דו"ח' גִּימְטְרִיא חַת"ך" (הַאֲרִיז"ל שם), וְזֶהוּ בְּחִינַת 'נְסִירָה', וּבֵא אֶל בְּחִינַת 'פָּנִים בְּפָנִים' - וְזֶהוּ בְּחִינַת 'עוֹלָה'.

וְזֶהוּ (תהלים נא, יט): "זְבַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה". זְבַחֵי אֱלֹקִים - הֵינּוּ בְּחִינַת 'עוֹלָה', הוּא רוּחַ נִשְׁבְּרָה".

רמג.

(ח"ב א, ב)

איש הישראלי נברא, שיהיה לו ממשלה על המלאכים וכו', וצריך כל־אחד לראות שיבוא לזה התכלית. אך צריך לשמר עצמו מאד, ולראות שיהיה לו פח לעמד בממשלה זו, שלא יקנאו בו מלאכי השרת ויפילו אותו חס־ושלום וכו'.

והעצה עליזה: לקשר עצמו עם נשמות ישראל, ועל־ידי ה'התקשרות' נצול מהם.

וזה בחינת (איוב כו, ט): "מֵאֲחַז פָּנַי כִּסֵּא – שְׁצַרְיָה לְאֲחַז עֲצָמוּ בְּשֵׁרְשֵׁי הַנְּשָׁמוֹת הַחַצְוֹבוֹת מִתַּחַת כִּסֵּא־הַכְּבוֹד, שֶׁהִיא בְּחִינַת (בראשית ג, כ): "אִם כָּל־חַי" –

וזה בחינת (בראשית ב, כב): "וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם" וכו'. "וַיִּבֶן", ראש־יתבות (ישעיה כב, כג): "וַיִּתְקַעְתִּיו יָתֵד בְּמָקוֹם גִּיאֹמוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְמִשְׁלָה, כְּמוֹ שֶׁתָּרַגְם יוֹנָתָן עַל זֶה הַפְּסוּק: "וְאֶמְנִינָה אֲמַרְכָּל מֵהֵימָן מִשְׁמֵשׁ בְּאֶתֶר קַיִם" – הִינּוּ: בְּחִינַת מְמִשְׁלָה הַנִּלְכָּל, שִׁיְהִיָּה לָהּ קַיִם'.

וזהו בחינת "הצלע" – שהיא בחינת 'חנה', "אם כל חי", בחינת 'כסא־הכבוד', 'שרשי הנשמות', שעל־ידי־זה יש פח לעמד בממשלה זו.

וזהו: "אשר לקח מן האדם" – הינו ה'אדם־העליון', כמו שכתוב (יחזקאל א, כו): "וְעַל הַכִּסֵּא דְמוֹת כְּמִרְאֵה אָדָם" וכו'.

"וַיִּבְיָאָה אֶל הָאָדָם" – הינו אל ה'אדם־התחתון', שעל־ידי־זה יש פח ל'אדם־התחתון' לעמד בממשלה זו כנ"ל.

רמד.

(ח"ב פב)

פתיב: "אחור וקדם צרתני" (תהלים קלט, ה), זה בחינת 'כסדר ושל־כסדר'. 'קדם' הוא בחינת 'כסדר', בחינת 'אל־בית כסדר'. ו'אחור' הוא בחינת 'תשר' ק של־כסדר'. וזה בחינת 'אדם וחנה', 'כסדר ושל־כסדר'.

הוי"ה במלוי 'אלפיין' גימטריא: מ"ה, 'אד"ם'. ו'חנה' הוא בחינת: "מלכות פה, ותורה שבעל־פה קרינו לזה" (פתח אליהו). ו'חנה' לשון 'דבור', כמו שכתוב (תהלים יט, ג): "וְלִיכָה לְלִיכָה יְחִנֶּה דָעַת", הִינּוּ: 'מלכות פה'.

וכש'חנה מלכות, מקשרת ל'השם' – אזי הוא במלאו ובשלמות. ומי שמחלק בחינת 'חנה מלכות' לעצמו, שאומר: "אנא אמלך" (מלכים א, ה) – בזה הוא מחלק ומפריד אותה מהקדוש־ברוך־הוא – אזי אינה בשלמות.

כי עקר חיותה: "מה", הינו ה'שכל'. וכשהוא מחלק ה'מלכות' לעצמו, אזי הולך לו 'של־כסדר', כי הוא בתוך בחינת 'של־כסדר', הינו 'מלכות', 'חנה', 'תשר' ק'.

וכשזאת הבחינה 'חנה', היא מקשרת ל'האדם', הינו ל'הקדוש־ברוך־הוא' – אזי הולך לו 'כסדר'.

נמצא: כי בחינות 'חנה של־כסדר', נתבטלים על־ידי ה'אדם כסדר'.

וכשרואה אדם בעצמו שהולך לו 'של־כסדר' – ידע שיש לו 'גדלות', הינו: "אנא אמלך" – יעשה תשובה וישפיל את־עצמו, ויהיה בחינת "מה", כמו שכתוב

(שמות טז, ז): "וְנַחֲנוּ מֶה". וְאִזִּי נִחְזַר 'חַוֵּה' לְבַחֲנֵת 'אָדָם', לְבַחֲנֵת 'מֶה', וְנַעֲשֶׂה 'כְּסֹדֵר'.

וּבְקִדְשָׁה - זֶה בַּחֲנֵת שְׁנַמְשָׁכִין 'שְׂרִישִׁי' הַדַּעַת אֶל ה'אֶתְרוּג' וְכו'.

רמה.

(שיחות-ה"ן יג)

יֵשׁ 'דְּבוּרִים-יְקָרִים', שְׂיוּצָאִים עַל-יְדֵי 'בְּלִבּוּלִים' דִּיקָא.

אֲךָ יֵשׁ חֲלוּקִים בֵּין ה'בְּלִבּוּלִים', וְכַמוֹבָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה מִד, יז): "שֵׁישׁ 'תְּרִדְמָה שֶׁל נְבוּאָה', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית טו, יב): 'וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל אַבְרָם', וְיֵשׁ 'תְּרִדְמָה שֶׁל שְׂטוּת' וְכו'. (עֵינֵן לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן ח"א יט הַנ"ל) - 'תְּרִדְמָה' הוּא 'בְּלִבּוּל-הַדַּעַת'.

רמו.

(שיחות-ה"ן פז)

אֲמַרִי אֲנָשִׁי: 'כָּל נֶעֶר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נְאָה'. וְזֶה יֵשׁ לְהַבִּין: כִּי עַקֵּר הַשֶּׁכֶל הוּא מִהַמַּח. וְהַמַּח שׁוֹאֵב מִמַּח שְׂפַעֲצָמוֹת שְׁנַשְׁקָה עַל-יְדֵי לַחֹת וְשְׂמֻנוּנֵית הַגּוֹף. וְזֶהוּ עַקֵּר 'קִיּוּם-הַשֶּׁכֶל'.

וְעַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא 'נֶעֶר', וְאִין שֶׁכְּלוּ בְּשִׁלְמוֹת, וְנִשְׁאָר מַחוּ פְּנוּם בְּעֲצָמוֹת. וְעַל-כֵּן 'בֵּת-זוּגוּ' שְׁנִלְקָחָה מִן ה'עֲצָמוֹת', כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (בְּרֵאשִׁית ב, כא): "וַיִּקַּח אֶחָת מִצַּלְעֹתָיו" - נִמְשָׁךְ אֶלֶיָּה רַבּוּי הַמַּח שְׁנִשְׁאָר פְּנוּם בְּעֲצָמוֹתָיו אֲשֶׁר מִשָּׁם נִלְקָחָה.

וְעַל-כֵּן 'בֵּת זוּגוּ' נְאָה - כִּי עַקֵּר הַיְפִי עַל-יְדֵי הַמַּח וְהַחֲכָמָה, בְּבַחֲנֵת (קַהֲלַת ח, א): "חֲכָמַת אָדָם תֵּאִיר פְּנֵיו". וְעַל-כֵּן הִיא נְאָה - מִחֲמַת שְׁנַמְשָׁךְ אֶלֶיָּה רַבּוּי הַמַּח, כִּי הִיא "עֵצָם מִעֲצָמָיו" (בְּרֵאשִׁית ב, כג) שֶׁל זֶה שְׂאִין שֶׁכְּלוּ שְׁלָם, וְנִשְׁאָר מַחוּ פְּנוּם בְּעֲצָמוֹתָיו.

רמז.

(ח"א יט, ג-ה)

גְּדֹל יִקָּר הָעֵרֶךְ שֶׁל 'לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ' - "שְׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יח, ד), "לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לְקַחָה זֹאת" (בְּרֵאשִׁית ב, כג) - "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן, מִכָּאן שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם בְּלְשׁוֹן הַקִּדְשׁ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה שם).

וְזֶה בַּחֲנֵת 'חַוֵּה', בַּחֲנֵת (תְּהִלִּים יט, ג): "וְלִיִּלָּה לְלִיִּלָּה יְחִוֶּה" - הִינּוּ: בַּחֲנֵת ה'דְּבוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ, "שְׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם".

וְזֶה בַּחֲנֵת: "לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה" - הִינּוּ ה'דְּבוּר, כְּמוֹ (בְּרֵאשִׁית מט, כח): "וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם".

וְעַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ' - "רוּמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" (עַל-פִּי גַּסַּח קִדּוּשׁ וּתְפִלָּה לְשִׁלְשֵׁי-דְגָלִים), שֶׁכָּל ה'לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים' נוֹפְלִים עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ', וְזֶה בַּחֲנֵת: "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן".

וְה'רַעֲיָה-כּוֹלֵל' שֶׁכָּל הָרַעוֹת שֶׁל 'שְׂבָעִים לְשׁוֹן' כְּלוּלִין בוֹ, דְּהִינּוּ: תְּבַעֲרַת הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאוֹת-נְאוּף, נוֹפֵל וְנִתְבַטֵּל וְאִין לוֹ שְׁלִיטָה עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקִּדְשׁ'.

וְזֶה בְּחִינַת "מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין כּוֹכְבֵין"
הַנֶּזְכֵּר בְּזֵהר־הַקְּדוּשׁ (וַיִּקְהַל ר.ג.), הַיְנוּ:
הַרְעֵה־כּוֹלֵל, שֶׁהוּא 'תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל
תְּאֻז־נְאוּף, שֶׁכֵּל הַשִּׁבְעֵין אַמּוֹת' כְּלוּלִין
בוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (חֲגִיגָה יג.) - עַל יַחְזָקָאֵל א. כז):
"חֲשֵׁם"ל", "חֵיוֹת אֵשׁ מִמְּלָאוֹת".
"חֵיוֹת אֵשׁ" - בְּחִינַת 'חֲזוּה', 'אֲשֶׁה'. הַיְנוּ:
בְּחִינַת 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ' כַּנֵּ"ל, שֶׁעַל־יְדוֹ
מִתְמַלֵּל וּמִשְׁתַּבֵּר "אֵשׁ הַמְּדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין
כּוֹכְבֵין".

וְזֶה בְּחִינַת 'מ"ל מ"חש"מ"ל', שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מְדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין כּוֹכְבֵין, שֶׁנִּתְמַלֵּל
וְנִתְבַטַּל עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ'.

כִּי עַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ' - כִּי
"כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא גֹדֵר עֲרוּהָ,
אֵתָּה מוֹצֵא קְדוּשָׁה" (וַיִּקְרָא־רַבָּה כד, ו).

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "עַל כֵּן
יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק
בְּאִשְׁתּוֹ" - "מִכָּאֵן שֶׁנֶּאֱסָר לָהֶם עֲרִיוֹת,
רוּח־הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵרֵת כֵּן".

'רוּח־הַקְּדוֹשׁ' - הַיְנוּ 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', כְּמוֹ
(תְּהִלִּים לג, ו): "וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
צְבָאָם".

שֶׁעַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', נֶאֱסָר וְנִתְקַשֵּׁר
הַתְּאֻזָּה שֶׁל 'תְּאֻז־נְאוּף',
הַמְּדוּרָה שֶׁל שִׁבְעֵין כּוֹכְבֵין, שֶׁאֵין לוֹ
שְׁלִיטָה עַל יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ',
בְּבְחִינַת "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן", כַּנֵּ"ל.

וְנִחַשׁ' שֶׁהוּא הַרְעֵה־כּוֹלֵל הַנֵּ"ל - כְּשֶׁאֵין
שְׁלֵמוֹת בְּ'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', אֲזִי הוּא
הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', בְּבְחִינַת:
"נִחַשׁ שְׁלֹטְנוּתָהּ עַל בְּשָׂרָא" (עֵין זֵהר פְּקוּדֵי

דס.ט.), הַיְנוּ בְּחִינַת 'חֲזוּה' הַנֵּ"ל, שֶׁהִיא "בְּשָׂר
מִבְּשָׂרוֹ" (בְּרֵאשִׁית ב, כג), בְּבְחִינּוֹת: "בְּשָׂר
קְדוֹשׁ" (חֲגִי ב, יב; יְרֵמְיָה יא, טו - זֵהר לְךָ־לְךָ צד.).

וְזֶה בְּחִינַת (שִׁבְת קמו.) "נִחַשׁ שִׁפְתָּה לְחֲזוּה
וְהִטִּיל בָּהּ זֵהמָא" - שֶׁהוּא הַרְעוּח־
סְעָרָה, הַרְעוּח־שְׁטוֹת" (סוֹטָה ג.), "אִשְׁת
כְּסִילוֹת" (מִשְׁלֵי ט, יג) - וְהוֹלֵךְ וּמִפְתָּה אֶת
הַרְעוּח־הַקְּדוֹשׁ, 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', "אִשָּׁה
הַכְּמָה" (שְׁמוֹאֵל־ב, יד, יב; כ, טז), בְּבְחִינַת:
"הַכְּמוֹת נָשִׁים" (מִשְׁלֵי יד, א), וּמִטִּיל בָּהּ זֵהמָא.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לִפְתַּח חֲטָאֵת
רֹבֵץ". "לִפְתַּח" - הַיְנוּ (מִיכָה ג, ה):
"פִּתְחֵי פִיךָ" שֶׁל 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ',
שֶׁהַחֲטָאֵת הַזֶּה "רֹבֵץ" לִינֵק מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת "מִקְרָה לִילָה" (דְּבָרִים כג, יא),
שֶׁהַרְעוּח־סְעָרָה, הַרְעוּח־שְׁטוֹת,
הַשִּׁבְעִים לְשׁוֹן' - עוֹלָה עַל־יְדֵי 'תְּרַגּוּם', עַל־
יְדֵי 'תְּרַדְמָה', עַל־יְדֵי 'שְׁנָה' - וַיּוֹנֵק מִ'לְשׁוֹן־
הַקְּדוֹשׁ, מִ'רוּח־הַקְּדוֹשׁ, מִ'בְּרִית־קְדוֹשׁ'.

כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ' -
מְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ בְּ'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ',
בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לט, ד): "חֶם לִפִּי בְּקִרְבִּי וְכוּ',
דְּבַרְתִּי בְּלִשׁוֹנִי", שֶׁמְקַרֵּר חֲמִימוֹתוֹ בְּדָבוּר
שֶׁל 'לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ', בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, כג):
"זֹאת הַפֶּעַם עָצָם מֵעַצְמִי", "מִכָּאֵן
שֶׁנִּתְקַרְרָה דַּעְתּוֹ בְּחֲזוּה" (יְבֻמוֹת סג).

אֲבָל מִי שֶׁאֵין לוֹ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקְּדוֹשׁ' -
אֲזִי הַרְעוּח־סְעָרָה מְקַרֵּר אוֹתוֹ
בְּ'מִקְרָה־לִילָה' בְּשְׁנָה וְכוּ'.

רמת.

(ח"א עה)

יש מִדַּת נְצַחוֹן וּמַחְלָקַת וּמְלַחְמָה. וּמֵהֵיכָן
בָּא מִדָּה זוֹ, מִדָּמִים שֶׁעֵדִין לֹא עֵבֵד

בָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ' - וְצָרִיכִין לְדַבֵּר
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שֶׁיְהִיֶּה הַגּוֹף בְּטֵל וְאַפְס.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בראשית ב, כד): "וְהָיוּ לְבָשָׂר
אֶחָד" - שֶׁיְהִי הַגּוֹף 'אֶחָד' עִם
הַדְּבוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּוֵה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תהלים יט, ג): "וְלִילָה לְלִילָה יִחְוֶה", שֶׁהִיא
בְּחִינַת "וַיִּבֶן אֶת הַצֶּלַע" (שם שם, כב). (עין
לְעִיל בְּפָסוּק (בראשית ב, כב): "וַיִּבֶן אֶת הַצֶּלַע").

שְׁעֵלִיזָה נֶאֱמַר: "וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד" -
דְּהִינּוּ: שֶׁיִּתְבַּטֵּל הַגּוֹף לְגַמְרֵי
כָּאִין וְכַאֲפֵס עַל־יְדֵי דְבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה.
וְלְבֹא לָזֶה, הוּא עַל־יְדֵי 'רְאָה' וְכוּ'.

רמט.

(ח"ב פג)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת הַבְּרִית' - נַעֲשֶׂה 'בְּרִי'
חֻרִין, הִינּוּ: שָׂבָא לְקִדְשַׁת
שַׁבָּת, שְׂאִסוּר בְּמִלְאָכָה.

וְאִזּוּ פּוֹשֵׁט גּוֹפוֹ הַמְצַרֵּעַ מִמְשַׁכְּאֲדָחוּיָא,
וְלוֹבֵשׁ 'בְּגָדֵי שַׁבָּת', הִינּוּ 'גּוֹף קְדוֹשׁ'
מִגְוַעֲדוֹן. וְעַל־שֵׁם הַגּוֹף־הַקְּדוֹשׁ נִקְרָא
'שַׁבָּת'.

בְּבְחִינַת (שמות ד, ז): "וְהִנֵּה שָׂבָה כְּבָשָׂרוֹ",
שֶׁנֶּרְפָא מִצַּרְעוֹתוֹ, וְנִתְלַבֵּשׁ בְּגּוֹף
קְדוֹשׁ מִגְוַעֲדוֹן, הַנִּקְרָא 'בָּשָׂר', בְּחִינַת
(בראשית ב, כג): "בָּשָׂר מִבְּשָׂרֵי".

רנ.

(שיחות־הַר"ן פז)

אֶמְרֵי אֲנָשִׁי: 'כָּל נַעַר יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה נָאָה!' -
כִּי 'נַעַר', אִין שְׂכָלוֹ בְּשַׁלְמוֹת,
וְנִשְׂאָר מֵחוֹ כְּנוּס בְּעִצְמוֹת. וְעַל־כֵּן 'בֵּת־זוּגוֹ'
שֶׁנִּלְקַחָה מִן הָעִצְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית
ב, כא): "וַיִּקַּח אֶחָת מֵעֵצְמוֹתָיו" - נִמְשָׁד

אֵלֶיהָ רַבּוּי הַמַּח שֶׁנִּשְׂאָר כְּנוּס בְּעִצְמוֹתָיו'
אֲשֶׁר מִשֵּׁם נִלְקַחָה.

וְעַל־כֵּן 'בֵּת זוּגוֹ' נָאָה, מִחֲמַת שֶׁנִּמְשָׁד
אֵלֶיהָ רַבּוּי הַמַּח - כִּי עַקֵּר הַיָּפִי
עַל־יְדֵי הַמַּח וְהַחֲכָמָה, בְּבְחִינַת (קהלת ח, א):
'חֲכָמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו" - כִּי הִיא "עֵצָם
מֵעִצְמוֹתָיו" (בראשית ב, כג) שֶׁל זֶה שְׂאִין שְׂכָלוֹ
שָׁלֵם, וְנִשְׂאָר מֵחוֹ כְּנוּס בְּעִצְמוֹתָיו'.

"וְלֹא יִתְבַּשְׂשׁוּ" (בראשית ב, כה)

רנא.

(ח"א יט, ג)

'הַפֶּךְ הַכְּבוֹד', הֵם 'חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת'. וְהֵם
תּוֹלִים בְּמָקוֹם עֲרִיין, כְּמוֹבָא
בְּתַקּוּנִים (תְּקוּנַת־זֶהר צב: - עַל בְּרֵאשִׁית ב, כה): "וְלֹא
יִתְבַּשְׂשׁוּ" - "אִין בְּשַׁת אֵלָא בְּמָקוֹם עֲרִיין".

'עֲרִיין' הוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית', בְּבְחִינַת
'עֲרָלָה', בְּחִינַת (בראשית לד, יד): "כִּי
חֲרָפָה הִיא לָנוּ".

[עֵינֵן בְּפָנִים; וְעֵינֵן עוֹד בְּהַרְבֵּה מְקוּמוֹת כָּאִין בְּפִרְשָׁתוֹן, מֵה
שֶׁהִבְאֵנוּ מִתּוֹרָה יט].

"וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה"

(בראשית ג, א)

רנב.

(ח"א סג)

הַנְּחָשׁ, הֵם אֵלוֹ הַחֲכָמִים לְהַרְעוֹ,
הַחוֹקְרִים פִּילוֹסוֹפִיָּא וְאַפִּיקוֹרְסוֹת,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ד, כב): "חֲכָמִים הִמָּה
לְהַרְעוֹ, וְלֹהֲטִיב לֹא יֵדְעוּ" - שֶׁהֵם רַק
'חֲכָמִים לְהַרְעוֹ', שְׂאֵם יִרְצוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ

בְּחֻמְתָּם לְהִיטִיב, לֹא יוּכְלוּ. וְהֵם בְּחִינּוֹת הַנְּחֹשׁ, בְּחִינּוֹת (בְּרֵאשִׁית ג, א): "וְהִנְחֹשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה".

וְעַל-יְדֵי דְבוּרִים רְעִים, עוֹשִׂים 'כְּנָפִים' לְהַחְכִּימֵם אֵלָיו שֶׁהֵם בְּחִינַת הַנְּחֹשׁ, שְׂיוּכְלוּ לְעוֹף וּלְפָרֵחַ וְכוּ', אֲבָל אִם אֵין לְהַנְחֹשׁ 'כְּנָפִים', הֵינּוּ שְׂאִין לְהֵם דְבוּרִים רְעִים, אֲזִי אֵין לְהַנְחֹשׁ רַק בְּחִינַת 'הַלִּיכָה' וְכוּ'.

רנג.

(ח"ב ח, ב"ג)

"עֵקֶר הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים" (אבות פ"ב מ"ג), וְעֵקֶר הַרְחֲמִים תְּלוּי בְדַעַת.

וּכְשֶׁהִסְטָרָא-אֲחֵרָא יוֹנְקַת מִהַרְחֲמָנוֹת, מ'פְּגָם-הַדַּעַת, הֵינּוּ דַעַת דְּסְטָרָא-אֲחֵרָא שְׂיוֹנֵק עַל-יְדֵי נְפִילַת הַדַּעַת-דְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲינַת (בְּרֵאשִׁית ג, א): "וְהִנְחֹשׁ הָיָה עָרוֹם" - אֲזִי נִפְגָּם הַרְחֲמָנוֹת, וְנַעֲשֶׂה כַּעֵם וְאֲכֹזְרִיּוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיכָה ד, ג): "גַּם תִּנְיִם הִלְצוּ שָׂדֵה, בַּת עַמִּי לְאֲכֹזֵר" - זֶה בְּחִינַת רְחֲמָנוֹת דְּסְטָרָא-אֲחֵרָא, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה יג, ו): "כְּשֹׁד מִשְׁדֵּי".

כִּי 'שְׂדֵי' הוּא בְּחִינַת רְחֲמָנוֹת-דְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲינַת (בְּרֵאשִׁית מג, ג): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", בְּחִינַת תְּפִלָּה, 'שְׂדוּד הַמַּעֲרָכוֹת'.

וְעַל-יְדֵי "שְׂדֵי מִשְׁדֵּי", בְּחִינַת הַרְחֲמָנוֹת דְּסְטָרָא-אֲחֵרָא, בְּחִינַת: "גַּם תִּנְיִם הִלְצוּ שָׂדֵה" - עַל-יְדֵי-זֶה: "בַּת עַמִּי לְאֲכֹזֵר".

כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הַרְחֲמָנוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה גַּם 'מַעֲט הַרְחֲמָנוֹת' הַנִּשְׁאָר אֲצֻלְנוּ, נִפְגָּם וְנַעֲשֶׂה 'אֲכֹזְרִיּוֹת'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִקְטָן הַדַּעַת, וּמִתְגַּבֵּר 'תְּאוֹת-נְאוּף' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וְאִז הַתְּפִלָּה בְּבַחֲינַת 'דִּין', וְהִסְטָרָא-אֲחֵרָא יוֹנְקַת מִהַתְּפִלָּה וְבוֹלְעַת אוֹתָהּ.

וְצָרִיכִין 'בְּעַל-יְכַח גְּדוֹל' שְׂיוּכָל לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה בְּבַחֲינַת דִּין וְכוּ'.

וְהִסְטָרָא-אֲחֵרָא רוֹצֵה לְבַלְעַ גַּם הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, אֲךָ הִיא עוֹמְדַת בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שְׁלֵה, וּמְכַרַחַת עַל-יְדֵי-זֶה לְהַקִּיא כָּל מַה שֶּׁבְּלָעָה, כָּל הַקְּדָשׁוֹת שֶׁל הַדַּעַת וְהַרְחֲמָנוֹת וְהַתְּפִלוֹת שֶׁבְּלָעַ וְכוּ', בְּבַחֲינַת (אִיּוֹב כ, טז): "חֵיל בָּלַע וַיִּקְאֵנוּ, מִבִּטְנוֹ יִרְשָׁנוּ אֵל" - הֵינּוּ: שְׂמוֹצִיא וּמְקִיא 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתוֹ מִמֶּשׁ'.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים עד, ג): "אֵתָה פּוֹרְרַת בְּעֶזְדֵי יָם, שִׁבְרַת רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם" - כִּי עַל-יְדֵי "מִטְּהַ עֵז" (תְּהִלִּים קיח, ב; יְרֵמְיָה מֵח, יז), הֵינּוּ הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל-יְכַח, הוּא מוֹצִיא קְדָשַׁת הַדַּעַת וְהַתְּפִלוֹת שֶׁבְּלָע, וּמְשַׁבֵּר "רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם" - הֵינּוּ: הַסְטָרָא-אֲחֵרָא וְהַנְּחֹשׁ שֶׁהִיָּתָה יוֹנְקַת מִן הַרְחֲמָנוֹת וְהַדַּעַת, בְּחִינַת "וְהִנְחֹשׁ הָיָה עָרוֹם".

כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁל הַבְּעַל-יְכַח בְּבַחֲינַת דִּין, עוֹמְדַת בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שֶׁל הַנְּחֹשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְכַרַח לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא הַכָּל.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּרֵאשִׁית נד): "וְאוֹתָבָה אֲרִישָׁה" - שֶׁהַמִּשְׁיָד הַתְּפִלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת דַּעַת וְרַחֲמִים, לְתוֹךְ הַרָאשׁ וְהַמֶּחֱ שָׁלוּ - שְׂזָה בְּחִינּוֹת: "וְהִנְחֹשׁ הָיָה עָרוֹם".

"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" (בראשית ג, ז)

"וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'מַח' הַנֶּאֱמָר אֶצֶל עֵינָיו.

וְהַן הוּא "שְׁבַעַת הַנְּרוֹת" (במדבר ח, ב), כִּי "פֶה, וּתְרִין נִקְבָּא חֲטָמָא, וּתְרִין עֵינָיו, וּתְרִין אֲדָנִין - הֵם בְּחִינַת 'שְׁבַעַת הַנְּרוֹת'" (תקוני־זוהר יג). ו"מְנַרְתָּא - דָּא רִישָׁא" (שם), הֵינוּ: ה'מַח'.

רנז.

(ח"א כז, ו)

"כְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם, נָתַנוּ עֵינֵיהֶם לִזְמַר שִׁירָה" (סוטה ל:). "נָתַנוּ עֵינֵיהֶם" - זֶה בְּחִינַת 'הִדְרַת־פְּנִים', בְּחִינַת (קדושין לב: על ויקרא יט, לב): "זֶקֶן", "זֶה קָנָה חֲכָמָה", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י (בראשית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", "עַל־שֵׁם הַחֲכָמָה נֶאֱמָר".

רנח.

(ח"א נט, ו)

"וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי" (ישעיה נה, ה). קַלְקוּל הַחֹמָה וּבֵיתָ, בְּחִינַת 'קַלְקוּל שְׁבַת', "שִׁי"ן, תִּלְתָּ גּוֹנָא דְעֵינָא. 'ב"ת' בַּת־עֵין" (תקוני־זוהר קכו). שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֵינִים', כִּי 'עֵין' "עַל־שֵׁם ה'חֲכָמָה' נֶאֱמָר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם'" (בראשית ג, ז; וברש"י).

רנט.

(ח"א עד)

צָרִיד כָּל אָדָם לִילֵךְ מ'קִטְנוֹת' ל'גְּדֻלוֹת', וּלְהַמְתִּיק ה'דִּין' שָׂבָא מִבְּחִינַת 'מַחֲרִיךְ־קִטְנוֹת'.

וּכְשָׁבָא לְבְחִינַת 'מַחֲרִיךְ־גְּדֻלוֹת', זֶהוּ בְּחִינַת (בראשית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרְשׁ רַש"י: "עַל שֵׁם

רנד.

(ח"א טו, ח)

"עֵינֵי בְּנֵאֲמָנֵי אֶרֶץ" (תהלים קא, ז) - "עֵינֵי" זֶה בְּחִינַת 'דַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם".

רנה.

(ח"א טז)

אִי־אֶפְשָׁר לְצַדִּיק לְהִיּוֹת מַחֲשַׁבְתּוֹ מְשׁוּטָט תָּמִיד בְּחֲכָמוֹת עֲלִיוֹנוֹת, כִּי לְפַעְמִים צָרִיד לְצֵאת לַחוּץ לְעַסֵּק בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מנחות טז): "פַּעְמִים בְּטוֹלָה שֶׁל תּוֹרָה זוֹ הִיא קִיּוּמָה".

וְזֶה פִּרוּשׁ (בבא־בבא עד): "וְכַד אֶפִּיק רִישָׁא מִמֵּיָא, וְדַמֵּיָא עֵינָה כְּתָרֵי סְהָרִי" [הדג הוציא ראשו מהמים, ועיניו היו דומות לשני ירחים] - הֵינוּ: כַּד מִפִּיק אֶת־עַצְמוֹ מ'חֲכָמוֹת־עֲלִיוֹנוֹת'.

אָזִי (שם): "וְדַמֵּיָא עֵינָה כְּתָרֵי סְהָרִי" - כִּי 'פְּקִיחַת־עֵינִים' מְכַנִּים עַל שֵׁם ה'חֲכָמָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית ג, ז): "וּתְפַקְחָנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם".

וּכְשֶׁעוֹסֵק בְּחֲכָמָתוֹ, אָזִי 'עֵינָיו' בְּבְחִינַת 'שֶׁמֶשׁ', וּכְשֶׁמְסַלֵּק עַצְמוֹ מ'חֲכָמָה־עֲלִיוֹנָה', הוּא זֶה כְּמוֹ 'בִּיאַת שֶׁמֶשׁ', וְאָזִי נִשְׁתַּאֲרִים 'עֵינָיו' בְּבְחִינַת 'סְהָרִי' [לְבַנְהָ], כִּי 'סְהָרָא' אֵין מְאִירָה, אֶלָּא כַּד נִסְתַּלַּק הַשֶּׁמֶשׁ.

רנו.

(ח"א כא, ב)

הִפָּה וְהַחֲטָם וְהָעֵינִים וְהָאָזְנִים תְּלוּוִים בַּמַּח וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (בראשית ג, ז):

הַחֲכָמָה נֹאמֵר" - כִּי עֵקֶר ה'הַמְתָּקָה' הוּא
עַל-יְדֵי ה'חֲכָמָה', בְּחִינַת 'מַחִיר-דְּגָדְלוֹת',
דְּהִינּוּ: עַל-יְדֵי 'יְדִיעַת-הַתּוֹרָה' וְכוּ'.

רס.

(ח"א עו)

'יְדִיעַת-הַשֶּׁכֶּל', הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה',
שִׁיזְדַע וּמִבֵּין הַדָּבָר עַל
בְּרִיו, כְּאִלוּ רֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יָפָה,
וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי
שְׁנֵיהֶם", וּפִרַשׁ רַש"י: "עַל-שֵׁם הַחֲכָמָה
נֹאמֵר".

רסא.

(ח"א רכה)

עֵקֶר ה'בְּטָחוֹן' בְּשִׁלְמוֹת, הוּא עַל-יְדֵי
ה'שֶׁכֶּל', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קמח, טו):
"עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּרוּ". "עֵינֵי" - זֶה בְּחִינַת
ה'שֶׁכֶּל', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרַשׁ רַש"י:
"עַל-שֵׁם הַחֲכָמָה נֹאמֵר". וּלְפִי ה'שֶׁכֶּל' כֵּן
הוּא ה'בְּטָחוֹן' וְכוּ'.

רסב.

(ח"ב מ)

מַחְמַת שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְסַתְּפֵל בְּאֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים
יא, יב): "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶיךָ בָּה מְרֵאשִׁית
הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" - עַל-יְדֵי-זֶה
"אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת" (פְּלִים פ"א מ"ז),
"וְאוֹיְרָה מַחְבִּים" (בְּבֵא-בְתָרָא קנח:).

כִּי 'עֵינִים' עַל-שֵׁם ה'חֲכָמָה', כִּי
'הַתְּפִחוֹת-הַחֲכָמָה' נִקְרָא בְּחִינַת
'עֵינִים', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וַתִּפְקַחְנָה
עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרַשׁ רַש"י: "עַל-שֵׁם
הַחֲכָמָה נֹאמֵר".

רסג.

(ח"ב עב)

וְזֶהוּ מַעֲלַת הַזִּכָּה לְרֵאוֹת אֶת-עַצְמוֹ עִם
ה'צַדִּיק-הָאֱמֵת' שֶׁהוּא 'חֲכָם-הַדּוֹר',
בְּחִינַת 'חֲכָם-הַפּוֹלֵל'.

כִּי עַל-יְדֵי שְׁזָה ה'חֲכָם הַפּוֹלֵל' רֹאֶה אוֹתוֹ
וּמְסַתְּפֵל בּוֹ - עַל-יְדֵי-זֶה מְתַנּוּצֵץ מַחוּ.
וְעַל-יְדֵי שְׁמַתְנוּצֵץ מַחוּ - מְקַבֵּל גְּדֻלָּה.

כִּי עֵקֶר ה'גְּדֻלָּה' הִיא עַל-יְדֵי 'הַתְּנוּצְצוֹת-
הַמַּח', כִּי 'עֵינִים' עַל-שֵׁם ה'חֲכָמָה'
נֹאמֵר, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, ז): "וַתִּפְקַחְנָה
עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרַשׁ רַש"י: "עַל-שֵׁם
הַחֲכָמָה נֹאמֵר".

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁזָה ה'חֲכָם', שֶׁהוּא 'מַח-
הַפּוֹלֵל', מְסַתְּפֵל בּוֹ - מֵאִיר בּוֹ
'חֲכָמָה וּמַחִין', וּמְתַנּוּצֵץ מַחוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מְקַבֵּל גְּדֻלָּה'.

כִּי כָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אִיזָה מַח וְדַעַת לְפִי
מְדַרְגָּתוֹ. אֲבָל הוּא מְנַח בְּקַטְנוֹת וְאִינוֹ
מְתַנּוּצֵץ, וְעַל-יְדֵי שְׁמַתְפֵּל בּוֹ ה'חֲכָם-
הַדּוֹר', שֶׁהוּא 'מַח-הַפּוֹלֵל', עַל-יְדֵי-זֶה
מְתַנּוּצֵץ מַחוּ שֶׁל כָּל אֶחָד כְּפִי מְדַרְגַת מַחוּ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה מְקַבֵּל גְּדֻלָּה כְּפִי מְדַרְגַת מַחוּ.

רסד.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן רסא)

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'נֵר הַנֶּפֶח' - כִּי "שֶׁמֶן הוּא
בְּחִינַת חֲכָמָה" (מְנַחוֹת פּה: זָהָר צוֹ לַד.),
בְּחִינַת 'עֵינִים', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", וּפִרַשׁ רַש"י:
"עַל-שֵׁם הַחֲכָמָה נֹאמֵר". וְעַל יְדֵי 'עֵינֵי-
הַחֲכָמָה', זֹכִיךְ לְרֵאוֹת 'שְׁפָלוֹתוֹ'. וְעַל-יְדֵי-
זֶה זֹכִיךְ ל'אֱמוּנַת-שְׁלֵמָה'.

הנחש השיאני" (בראשית ג, יג)
 "עצת הנחש" – "נשיכת הנחש"

רסו.

(ח"א ז, ג-ד-ה)

ה'עצות שמקבל מצדיקים' – הוא בחינת
 'נשואין וזווג', ו"כלו זרע אמת"
 (ירמיה ב, כא).

ובשמקבלין עצות מרשעים' – הוא
 בחינת 'נשואין בקלפה',
 "הנחש השיאני" (בראשית ג, יג), לשון
 'נשואין'. 'עצות הנחש' שקבלה, הוא
 בחינת 'נשואין', ועל-ידי 'נשואין' הטיל בה
 'זהמא'.

ו"במעמד הר-סיני פסקה זהמתן" (שבת
 קמו.) כפי "שם קבלו תרי"ג
 עטין דקדשה" (זהר יתרו פב:), והיתה להם
 'נשואין בקדשה'.

ועל-ידי 'עצת נחש', "עצת רשעים"
 (תהלים א, א) – אין יכולים לקבל
 "עצת צדיקים", "זרע אמת".

ועל-ידי 'מצות ציצית' – נצול מ'עצת
 הנחש', מ'נשואין של רשע',
 מבחינת 'נאוף' וכו'.

רסז.

(ח"א טו, ה)

ה'נחש' מסית האדם: "שיתפלל לתועלת
 עצמו", כמו (תקוני-זהר כב.): "הב
 לנא חיי ומזונא".

רסח.

(ח"א יט, ג)

ה'נחש' הוא ה'רע-הפולל', שכל הרעות
 של 'שבעים לשון' כלולין בו –

כי על-ידי בחינת 'שמן של גר הנכה',
 בחינת 'שכל' – זוכה לראות 'שפלותו',
 וזוכה ל'אמונה-שלמה'.

"את קלף שמעתי בגן ואירא" (בראשית ג, י)

רסה.

(ח"ב ח, א)

בשהמוכיה אינו ראוי להוכיח – אזי לא
 די שאינו מועיל בתוכחתו,
 אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות'
 השומעים תוכחתו וכו'. ועל-ידי-זה מחליש
 נשמתם, ונפסק השפע מכל העולמות
 התלויים בהם.

אבל בשהמוכיה ראוי להוכיח – אזי
 אדרבא, מוסיף ונותן ריח טוב'
 בהנשמות על-ידי תוכחתו וכו'. בבחינת
 ה'תוכחה של משה' וכו'.

כי על-ידי 'קול המוכיח הראוי', נותן ריח
 טוב' בהנשמות, בחינת 'מזונא'
 דנשמתא', כי עקר יניקת ה'נשמה' היא
 מה'ריח' וכו'.

ועל-ידי 'מזונא-דגופא', נחלש 'מזונא'
 דנשמתא' וכו'. והתקון לזה: הוא
 על-ידי בחינת 'קול', כי בחינת 'קול' – הוא
 'משקה את הגן' ששם גדלים כל הריחות
 והיראות, בבחינת (בראשית ב, י): "וְנָהַר יֵצֵא
 מעדן להשקות את הגן".

וזה בחינת (שם ג, י): "את קלף שמעתי בגן
 ואירא" – כי זה ה'קול', משקה את
 הגן, שעל-ידי-זה גדלים שם כל הריחות,
 שהם בחינת 'יראה', בחינת 'מזונא-דנשמתא'
 וכו'.

כְּשֵׁאִין שְׁלֵמוֹת בְּלִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אָזִי הוּא הוֹלֵךְ וְשׁוֹלֵט עַל לִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, בְּבַחֲיִנַת: "נְחֹשׁ שִׁלְטָנוּתָה עַל בְּשָׂרָא" (עין זהר פקודי רסט).

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קמו): "נְחֹשׁ שִׁפְתָה לְחֹהֵה וְהִטִּיל בָּהּ זֶהְמָא" וכו'.

רסט.

(ח"א כט, ג-ה"י)

הַרְשָׁעִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, גּוֹרְמִין אַפְרָשׁוּתָא בֵּין קֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהּ, כִּי גּוֹרְמִין לָהּ יָדָם נִדְהָ, בְּבַחֲיִנַת (תקוני זהר פ): "נְחֹשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה וְאִטִּיל בָּהּ זֶהְמָא".

וְזֶה (ויקרא יט, כו): "לֹא תִנְחָשׁוּ" - שֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּחִינַת "נְחֹשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה", וְגּוֹרְמִים שְׁלִיטַת הַשִּׁפְחָה בִּישָׂא.

בְּכֵן צָרִיךְ לְהַמְתִּיק ה'דָּמִים' הָאֵלוֹ, הִינּוּ: לְתַקֵּן ה'לְאִוִּין' שֶׁהֵם ה'גִּידִין', וְלְהַמְשִׁיךְ לָהֶם לְבַנוּנִית, בְּבַחֲיִנַת (בכורות ו): "דָּם נֶעְכָּר וְנֶעֱשֶׂה חֶלֶב".

רע.

(ח"א לה, א)

הָעֶקֶר לְשִׁמּוֹר מִחֲשַׁבְתּוֹ וּמַחֲוֹ, מ'מַחְשָׁבוֹת וְחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁעֲלֵיהֶם הוּא כָּל בְּנֵינּוּ שֶׁל הַיְצֵר־הָרָע רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "נְחֹשׁ הַקְּדָמוֹנִי" ש'פְּרוּד' אַחַר הַקְּדָשָׁה.

וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא (שְׁבַת נו:): "כֶּרֶךְ גָּדוֹל שֶׁל רוֹמִי" - שֶׁהוּא 'פְּרוּד' תְּמִיד אַחַר 'גְּדוּלֵי־הַדּוֹר', בִּיּוֹתֵר מִשָּׂאֵר הָאֲנָשִׁים - מִחֻמַּת שֶׁה'תְּלַמִּידֵי־חֻכְמִים' וְה'לוֹמְדִים' יֵשׁ לָהֶם יָדַעַת גָּדוֹל בִּיּוֹתֵר, עַל־כֵּן 'פְּרוּד' אַחֲרֵיהֶם לְהַחֲטִיאֵם רַחֲמָנָא־לְצַלְךָ. וְהָעֶקֶר לְשִׁמּוֹר עֲצָמוֹ מְאֹד מ'מַחְשָׁבוֹת־רְעוֹת'.

רעא.

(ח"א לח, ו)

"קִין שֶׁהָיָה מִזֵּהֶמַת הַנְּחֹשׁ" (תקוני זהר קיח:), כְּתִיב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לָמָּה נִפְלוּ פְּנֵיךְ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֹרֶךְ הַתְּפִלִּין', שֶׁהוּא 'קְרוּן עוֹר הַפָּנִים'.

ו'יִשְׂרָאֵל שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי, פְּסָקָה זִהְמָתָן; וְעַפּוֹ"ם שֶׁלֹּא עָמְדוּ, לֹא פְּסָקָה זִהְמָתָן" (שְׁבַת קמו). - הִינּוּ: 'זִהְמַת־הַנְּחֹשׁ'.

וְזֶה (נְדָרִים כ): "בִּידוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי אַבּוֹתָיו", "רַגְלֵי" דִּיקָא, כִּי אֵין לָהֶם 'רַגְלִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יד): "עַל גְּחֹנֶךָ תֵּלֵךְ".

רעב.

(ח"א לח, ז)

"אִם תִּשְׁיֵב מִשְׁבַּת רַגְלֶךָ, עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קֹדֶשׁי" (ישעיה נח, יג). כִּי 'שְׁבַת' בְּחִינַת 'בוֹשָׁה'. 'רַגְלֶךָ' - בְּתַחֲלָה צָרִיךְ לְתַקֵּן ה'דְּבוּר' הַנִּקְרָא רַגְלֵי.

וְאֵיךְ תִּתְקַן ה'דְּבוּר'? - "עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קֹדֶשׁי". כִּי 'זִהְמַת־הַנְּחֹשׁ' גָּרַם ל"ט קְלָלוֹת, ל"ט מְלָאכוֹת, וְצָרִיךְ כָּל־אָדָם לְהַמְשִׁיךְ 'קֹדֶשׁת שְׁבַת', לְקֹדֶשׁ יְמֵי הַחֹל וְכוּ'. וְלִפִּי הַקְּדָשָׁה שֶׁמְקַדֵּשׁ יְמֵי הַחֹל, כֵּן נִדְחָה 'זִהְמַת־הַנְּחֹשׁ'. וְעַל־יְדִיזָה עוֹלָה ה'דְּבוּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ" - כְּשֵׁאֲתָה 'עוֹשֶׂה חֲפָצֶךָ', הִינּוּ בְּיַמֵּי הַחֹל. "בְּיוֹם קֹדֶשׁי" - יְדָמָה כְּאִלּוּ עֲכָשׁוּ 'יוֹם קֹדֶשׁי'. הִינּוּ: שֶׁתְּמַשִּׁיךְ מ'קֹדֶשׁת שְׁבַת' עַל יְמֵי הַחֹל, וְתַקְדִּישֶׁם מ'ל"ט מְלָאכוֹת'.

רעג.

(ח"א נו, ט)

יש 'נחש' שעל-ידיה בא 'עצבות רוח', הינו בחינת 'ל"ט מלאכות', שהוא 'זהמת-הנחש', ועל-ידי-זה אין הרוח דופק פסדורו, ונעשים האיברים כבדים, מחמת שאין רוח הדופק' מנשב בהם פסדר וכו'.

וכשהאיברים כבדים, אזי מכבידין יותר על ה'רוח הדופק' ונחלש עוד יותר, ועל-ידי שנחלש יותר ה'רוח הדופק', נעשים האיברים כבדים עוד יותר. וכן חוזרת חלילה, עד שיוצאת נפשו חס-ושלום.

ועל-ידי ה'אנחה', מחיה ומבריא ה'רוח הדופק', ונצול מה'עצבות רוח', וחוזר ה'רוח הדופק' ומנשב פסדר בכל האיברים, ובפרט בהידיים וכו'.

רעד.

(ח"א עד)

יש שני מיני דינים: (א) דינא דמסאבא, בחינת "נחש הטיל זהמא בְּחֻזָּה" (שבת קמו.). (ב) דינא קדישא, בחינת (משלי ג, יב): "את אשר יאהב ה' יוכיח".

רעה.

(ח"א קפט)

צריך לזהר מאד מ'עצבות' ו'עצלות', כי עקר נשיכת הנחש הוא 'עצבות' ו'עצלות', בבחינת (ישעיה סה, כה): "ונחש עפר לחמו" - עפר' היא בחינת 'עצבות' ו'עצלות', שהם באים מ'יסוד העפר' (שערי-קדשה ח"א שער ב).

רעו.

(ח"ב ח, ח)

צריכין לחפש ולבקש מאד מאד אחרי 'מנהיג אמת' להתקרב אליו. וצריך לבקש מאד מהשם-יתברך, שיזכה להתקרב ל'מנהיג אמת'.

ועל-ידי בחינת ה'רוח-הקדש' שיש לה'מנהיג-האמת', שהוא בחינת 'רוח-נבואה' - על-ידי-זה, כל המתקרבים אליו, נתחזק ונתתקן אצלם האמונה האמתיות דקדשה, ונתתקן ונתברר אצלו בחינת ה'מדמה'. כי עקר 'תקון-המדמה' הוא על-ידי בחינת 'רוח-נבואה'.

אבל בלא בחינת 'נבואה', אין ה'מדמה' ברור ומתקן, וזה בחינת 'זהמת-הנחש'. כי 'ערוב ובלבול המדמה', שמערב ומבלבל ב'אמונות פזביות', זה בחינת 'זהמת-הנחש'.

כי כל 'המנחשים והקוסמים' בלם, הם על-ידי 'פח-המדמה' שאינו מברר ומתקן, שמערב ומבלבל אותם ב'אמונות-פזביות' של שטות ושקר, שהם 'זהמת-הנחש'.

ועל-כך "ישראל שעמדו על הר-סיני פסקה זהמתן" (שבת קמו.) - כי שם זכו בלם ל'נבואה' על-ידי 'משה רבנו', רבן של כל הנביאים, שהיה 'מנהיג האמת' שלכם. ועל-ידי-זה נתברר ונתתקן ה'מדמה' אצלם, וזכו ל'אמונה שלמה' בהשם.

ועל-כך "פסקה זהמתן", 'זהמת-הנחש', 'אמונות-פזביות', כי זכו לשלמות אמונה הישרה דקדשה, על-ידי 'ברור-המדמה', שזכו על-ידי 'רוח-נבואה'.

רעז.

(לקוטי הלכות, הושענא רבה ב, א)

"אדם הראשון פגם באמונה", כידוע (סנהדרין לח:), ועקר הפגם שלו היה בבחינת 'אמונת חכמים' שהוא 'תורה שבעל פה', שהוא בחינת (דברים יז, יא): "לא תסור וכו', ימין ושמאל" - דהינו: שאסור לסור מפשט דברי התורה האמתיים לימין ושמאל.

כי "אדם וחוה בתחלה הוסיפו על הצווי, ואמרה, ולא תגעו בו וכו', ועל ידי זה דחפה עד שנגעה בו וכו'" (בראשית רבה יט, ג).

נמצא: שבתחלה רצה להחמיר ולהוסיף על הצווי - שזה בחינת שטר לימין, ואחר כך על ידי זה דחפה וכו' - עד שסרה לגמרי לשמאל, ועברה על מצות השם יתברך.

כי ה'מצוה' שצוה השם יתברך לאדם וחוה - זה בחינת 'תורה שבכתב'. וה'פירוש של המצוה' מה שהיו צריכין להבין ולפרש דברי השם יתברך בראוי באמת - זה בחינת 'תורה שבעל פה'.

והם על ידי עצת הנחש, הטעה אותם מן הפירוש האמת של דברי השם יתברך, שהוא בחינת 'תורה שבעל פה', עד שסרו לימין ולשמאל, וכנ"ל.

נמצא: שפגמו באמונת חכמים, שהוא בחינת 'תורה שבעל פה', שהעקר הוא בחינת "לא תסור" - לבלי לסור לימין ולשמאל.

ועל ידי זה נפגמה עצתם, בחינת (בראשית ג, יג): "הנחש השיאני" - שהוא לשון 'עצות', בחינת "עצות נבערות" (שענין יט, יא).

"ויאמר ה' אלקים אל הנחש וגו' ארור אתה" (בראשית ג, יד)

רעת.

(ח"א ז, ד)

על ידי 'מצות ציצית', נצול מ'עצת הנחש', מבחינת 'נאוף'. כי 'ציצית' שמירה ל'נאוף'.

כמוכא (תקוני זוהר לז. על בראשית ט, כג):

"ויקח שם ויפת את השמלה, וישימו על שכם שניהם, זה בחינת 'ציצית' - 'וערות אביהם לא ראו' - כי ציצית מכסה על עריין. אבל הם דהוא יצרה הרע דמחמם גופה דבר נש בעברה, הוא 'ארור', כמו שכתוב (שם שם, כה): 'ארור פנעו', כמו שכתוב (שם ג, יד): 'ארור אתה מכל הבהמה'.

וה'שמלה', הינו 'ציצית', הוא שמירה מ'עצת הנחש', מ'זהמת' הנחש'.

רעט.

(ח"א קיז)

'אליהו' יבוא לרחק ה'שקר', שהוא מבחינת ה'נחש' הנקרא: "ארור" (בראשית ג, יד). ו"הנחש הביא מיתה לעולם", ו"השנה הוא אחד מששים במיתה" (ברכות נז:).

וכיון שבמוצאי שבת מתחיל התגלות אליהו, נדחה ה'שקר' שהוא ה'נחש' - לכן קשה אז לישן.

כי אמרו רז"ל (קדושין מט:): "עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים". ו'עבד' הוא בחינת (בראשית ט, כה): "פנעו עבד עבדים", והוא בחינת "ארור" (שם), בחינת ה'נחש'.

וְכִי־יִןן שְׁבַמְוֹצְאֵי־שֶׁבֶת הוּא בְּחִינַת
הַתְּגַלּוֹת אֵלֵיהוּ, וְנִדְחָה בְּחִינַת
הַנְּפֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת "פְּנֵעַן עֶבֶד עֲבָדִים" -
נִדְחָה הַשְּׁנָה שִׁירְדָה לְעֲבָדִים'.

הִינּוּ: שֶׁהַמְּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֶפְרָ' - "תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" - כִּי
הַמְּמוֹן הִיא אֲכֻלַּת וּמְכֻלָּה כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל
הָאָדָם.

כִּי עֶפְרָ' הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת תְּאוֹת־מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּתַקּוּנִים' (תַּקּוּנֵי־זָהָר קלד.): "עֶפְרָ אֵיהוּ קָר
וַיִּבֶשׁ, הָכִי טָחוּל קָר וַיִּבֶשׁ". וּמֵהַטָּחוּל'
נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת'. וְזֶה שְׁפִים שָׁם בְּתַקּוּנִים':
"וּבְגִין דָּא: וְעֶפְרָ תֹאכַל יְמֵי חַיֶּיךָ" - הִינּוּ
כַּנֶּ"ל.

"עַל גְּחֻנָּה תִלְךְ" (בְּרֵאשִׁית ג, יד)

רפ.

(ח"א לח, ו)

"יִשְׂרָאֵל שְׁעַמְדוֹ עַל הַר סִינַי, פְּסָקָה
זְהִמְתָּן; וְעַכּוּ"ם שְׁלֹא עָמְדוּ,
לֹא פְּסָקָה זְהִמְתָּן" (שַׁבָּת קמו.) - הִינּוּ:
זְהִמְתָּ הַנְּפֹשׁ'.

וְזֶה (נְדָרִים כ.): "בִּידוּעַ שְׁלֹא עָמְדוּ רְגְלֵי
אָבוֹתָיו עַל הַר־סִינַי" - "רְגְלֵי" דִּיקָא,
כִּי אֵין לָהֶם רְגְלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג,
יד): "עַל גְּחֻנָּה תִלְךְ".

"בְּעֶצֶב תִּלְדֵי בָנִים" (בְּרֵאשִׁית ג, טז)

זֶה צַעַר הַלְדָּה. (רש"י: ערוּבִין טו:)

עַנְיֵי מִקְשָׁה־לִּילְד', וְקִשּׁוּי הוֹלְדָת
הַנְּפֹשׁ' - נִמְצָאִים בְּפִרְשַׁת תְּזַרְעוּ,
בְּפִסּוּק (וַיִּקְרָא יב, ז): "זֹאת תּוֹרַת הַיִּלְדָּת".

"וְהוּא יִמְשָׁל בָּךְ" (בְּרֵאשִׁית ג, טז)

רפב.

(ח"ב ז, י)

כִּי שְׂרוּצָה לְחַגֵּר מְתַנְּיוֹ לְהִיּוֹת מְפָרְנֵס, לְתַן
פְּרָנְסָה לְהַתְּלוּיִים בּוֹ, הוּא צָרִיךְ שִׁיחֶיהָ
אִישׁ חֵיל", וְלֹא יִהְיֶה הַהֶפֶךְ שֶׁקּוֹרֵין: זְרַע־
מְזָל' שְׁלִימְזָל', כִּי צָרִיךְ שִׁיחֶיהָ לֹא קֶצֶת
מְמֻשָּׁלָה'. כִּי כָּל הַפְּרָנְסָה נִמְשָׁךְ
מֵהַמְּלָכוֹת וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהַבַּעַל חוֹגֵר מְתַנְּיוֹ נֶגֶד אִשְׁתּוֹ,
וּמְחַיֵּב עֲצָמוֹ לְפָרְנָסָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב בְּפִתְּבָה: "וְאֵנָּה אֶפְלָח וְאוֹקִיר וְאִזּוֹן"
וְכוּ' - אִזּוֹ נּוֹתְנִים לֹא קֶצֶת מְמֻשָּׁלָה, כְּמוֹ

"וְעֶפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (בְּרֵאשִׁית ג, יד)

רפא.

(ח"א כג, ה)

אֵלּוּ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן, כָּל מֵה שֵׁישׁ לוֹ
עֲשִׂירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְּאָגוֹת וְעֲצָבוֹת
וּמְרָה־שְׁחוּרָה בְּיוֹתֵר, כִּי הַמְּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת,
הוּא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וּמְרָה־שְׁחוּרָה, אֲנַפְיָן־
חֲשׂוּכִין, מִיִּתְה'.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, יד): "וְעֶפְרָ תֹאכַל כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ". עֶפְרָ' - זֶה בְּחִינַת
הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כח, ו): "וְעֶפְרָת
זָהָב לוֹ".

שְׁכַתוֹב (בראשית ג, טז): "וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ" - כִּי עַל-יְדֵי הַמְּשָׁלָה, הוּא יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ ; ה'פְּרִנְסָה'.

"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה" (בראשית ג, יז)

רפג.

(ח"א כג, א-ב-ג-בסוף)

אֵלוּ בְנֵי-אָדָם הַנוֹפְלִים בְּתַאוּת-מְמוֹן, וְאֵינָם מְאֲמִינִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכּוֹל לְפָרֵנס הָאָדָם בְּסִבָּה קְלָה, וְרוֹדְפִים אַחַר פְּרִנְסָתָם בִּיגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְהֵם "אוֹכְלֵי לֶחֶם בְּעֶצְבוֹן" (על-פי תהלים קכז, ב), כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (בראשית ג, יז): **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, וְעֶצְבוֹת הוּא מְרַה־שְׁחוּרָה' - אֵלוּ בְנֵי-אָדָם נִקְשָׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא, "אֱלֻקִּים אַחֲרַיִם" (שְׁמוֹת כ, ב), 'חֲשָׁךְ, בְּחִינַת מִיתָה' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אֵלוּ הַמְּשַׁקְעִים בְּמְמוֹן - כָּל מַה שֵּׁיִשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ דְּאָגוֹת וְעֶצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה' בְּיוֹתֵר, כִּי הַמְּמוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ הוּא בְּבְחִינַת: **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, בְּחִינַת עֶצְבוֹת וּמְרַה־שְׁחוּרָה, 'אֲנַפְיוֹר-חֲשׂוֹכִין, מִיתָה, כִּנ"ל.

אָבֵל אֵלוּ בְנֵי-אָדָם שִׁ"מִשְׁאֵם וּמִתְנָם בְּאֵמוּנָה", הֵם דְּבָקִים בְּאוֹר־הַפָּנִים דְּקִדְשָׁה' וְכוּ'.

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי תְּקוּן בְּרִית-קִדְשׁ, נִצּוֹל מ'פָּנִים דְּסִטְרָא-אַחְרָא.

עַל-יְדֵי דָם בְּרִית', נִתְתַּקֵּן דָם נִדְה', תַּאוּת-מְמוֹן. כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (זכריה ט, יא): **"גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ"**, עַל-יְדֵי בְּרִית', **"שְׁלַחְתִּי אֲסִירֶיךָ מִבוּר"** (שם). **"בוּר, דָּא**

טְחוּל, מְרַה־שְׁחוּרָה" (תְּקוּנַיִזְהָר פה.), **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**.

"כִּי בְּרִית', הוּא בְּחִינַת מְלַח' הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹת וְעֶצְבוֹן הַפְּרִנְסָה" (זֶהָר וַיְחִי רמא:). וְזֶהוּ (בַּמְדָּבָר יח, יט): **"בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא"**.

ו'פְּרִנְסָה' שֶׁהוּא **"בְּעֶצְבוֹן"** - הִיא בְּחִינַת (קִהְלֵת ז, כו): **"מוֹצֵא אֲנִי מֵר מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה"**.

וְעַל-כֵּן לְהַפֵּךְ בְּפְרִנְסָה דְּקִדְשָׁה, כְּתִיב (מְשַׁלֵּי יח, כב): **"מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב"**, בְּחִינַת 'צְדִיק', בְּחִינַת **"בְּרִית מְלַח"** שֶׁמְמַתִּיק מְרִירוֹתָא, תַּאוּת וְעֶצְבוֹן הַפְּרִנְסָה'.

רפד.

(ח"א ל, ד)

עַל-יְדֵי 'אַהֲבַת מְמוֹן' - נוֹפֵל לְאַכְמָא דְּסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינַת: **"שְׁבַתְּאֵי פְתִיא אַכְמָא"** (תְּקוּנַיִזְהָר קלד.), מְרַה־שְׁחוּרָה', בְּחִינַת (בראשית ג, יז) **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**. וְנוֹפֵל לְעֵזוּלָא וְסִבּוּבִים מְסִטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינַת (תהלים יב, ט): **"סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן"**, שֶׁהוּא מִתְאַוָּה וּמְשַׁתְּוֵקֵק אַחַר הַמְּמוֹן.

רפה.

(שיחות-ה'ר"ן שח)

הַכָּלֵל: שֶׁהָעוֹלָם-הַזֶּה מְלֵא דְּאָגוֹת וַיְגוֹנוֹת וְצַעַר וַיְסוּרִים תְּמִיד, כְּמוֹ אִז כְּמוֹ עֵתָה, וּכְמוֹ שֶׁנִּגְזַר מִחֲטָא אָדָם-הָרָאוּן (בראשית ג, יז): **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, **"בִּזְעַת אַפֶּךָ תֹּאכַל לֶחֶם"** (שם שם, יט). וְאִין מְקוּם לְבָרַח מִהָעֶצְבוֹן וְהַדְּאָגוֹת הָאֵלוּ הַמְּקַצְרִים

ומכלים ימי האדם, כִּי־אם אֵל השם־יתברך וְאֵל התורה.

”ועל־ידי־יָזָה נתישבה דעתו” - הוא בחינת מה שנתרפא מחלי הנ”ל, שהוא ‘שלמות־הדעת’.

”ואכלת את עשב השדה” (בראשית ג, יח)

רפו.

(ח"א רסג)

דע: ש'חלי הקדחת' רחמנא־לצלן - בא על־ידי מה שאדם אוכל 'אכילה יתרה', בחינת 'מאכל בהמה', כי גדר האדם לאכל רק כפי מה שצריך, וכשאוכל יותר הוא 'מעשה בהמה' שאוכלת ולועסת כל היום.

וכן כשנזדמן להאדם בתוך מאכלו, 'ניצוצות' שלא נתבררו עדין מ'מאכל בהמה' ל'מאכל אדם', בא גם בן חלי הנ"ל.

וזה שאמרו רז"ל (אבות־דרבין פ"א; תנא־דב"א אלהי־הרבה פל"א): "בשעה שאמר הקדוש־ברוך־הוא לאדם־הראשון (בראשית ג, יח): 'ואכלת את עשב השדה', נזדעזעו איבריו. אמר: אני וחמור נאכל באבוס אחד."

"נזדעזעו איבריו" - זה בחינת 'חלי הקדחת', שבא על־ידי 'אכילת עשב השדה', על־ידי 'מאכל בהמה'.

וזה שאמרו (שם): "כיון ששמע בזעת אפיו תאכל לחם" (שם שם, יט), נתישבה דעתו" - כי 'חלי הקדחת', זה בחינת 'פגם־הדעת', כי עקר ה'דעת' הוא על־ידי 'חבור אש ומים'.

וזה: "כיון ששמע בזעת אפו" וכו' - כי 'רפואת החלי' הנ"ל, הוא על־ידי 'זעה'.

”בזעת אפיו תאכל לחם” (בראשית ג, יט)

רפז.

(ח"א יג, א)

שבירת 'תאות־ממון', הוא על־ידי 'צדקה', כי על־ידי־יָזָה מקררין 'חמימות תאות־ממון' ומשברין תאות הנגידות והעשירות, וזוכה לעשות "משא־ומתן באמונה" (שבת לא.), ולהיות "שמה בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ויש לו נחת־רוח במה שחננו השם, ואינו "אץ להעשיר" (משלי כח, כ).

ונצול מן הקללה של (בראשית ג, יט): "בזעת אפיו תאכל לחם", שמתקיימת במשקע ב'תאות־ממון', שהוא יגע תמיד בניעות וטרדות וטרדות גדולות, ואין לו נחת־רוח מעשרו רחמנא־לצלן.

ועל־ידי 'צדקה' - נצולין מזה. ונחשב: כמקטיר קטרת.

רפח.

(ח"א לז, ו)

עקר 'חסרון הפרנסה' שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על־ידי ה'שוחטים שאינם מהגנים'.

וזה: "על השחיטה" גימטריא תל"ז, ו"בזעת אפיו תאכל לחם" (בראשית ג, יט) ראשי־תבות גימטריא תל"ז (עם חד' תבות) - לרמז 'חסרון הפרנסה' על־ידי 'שוחטים שאינם מהגנים'.

רפט.

(ח"א קנט)

לאו כל אדם זוכה לזה, שיהיה למודו עולה להשכינה.

ואז פשהתורה יוצאת, ואי-אפשר לה לעלות למקום מכונה, ובתוך כך באים הגרדיני נמוסין (זהר מקץ ג): השולטין בליה, ומבים עליה, ונופלת למטה ונתפזרת בכל העולם, וכל בני העולם שואבים מהאוויר שהוא מלא התורות האלו שלא זכו לעלות למעלה, ונתפזרו באויר העולם.

אז אצל אדם גדול וצדיק, או אדם פשר וירא-שמים, נעשה מזה טל תורה, וקצת זוכים להשיג מזה השגות וחדושים דאוריתא.

ולקטנים שאינם יכולים להשיג ולחדש, מגיע להם מזה התעוררות חדש וחשק נמרץ להתורה.

אבל פשמקבלים מזה בני-אדם שאינם פשרים - אז נעשה אצלם מאלו התורות, ל"ט מלאכות' ומגיע להם על-ידי זה חשק נמרץ והתעוררות חדש, ליגיעות וטרחות ועבודות העולם-הזה, שהוא ההפוך ממש מ'ט"ל תורה' הינו ל"ט מלאכות, שהוא בחינת (בראשית ג, יט): **"בזעת אפיק תאכל לחם"**.

רצ.

(ח"א רסג)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, יח): **"ואכלת את עשב השדה"**.

רצא.

(שיחות-הר"ן שח)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית ג, יז): **"בעצבון תאכלנה"**.

"אם כל חי" (בראשית ג, כ)

רצב.

(ח"א סז, א-ז)

ה'נפש' היא יקרה מאד, וצריך להיות זהיר בה ולשמרה מאד.

על-כן צריכין לזהר מאד פשבא איזה 'פבוד חדש' לאדם, כי ה'פבוד' הוא **"אם כל חי"** (בראשית ג, כ), והוא 'שרש כל הנפשות', וכשה'נפש' מסתלקת, היא מסתלקת אל ה'פבוד', שהוא שרשה, בבחינת (ישעיה נח, ח): **"פבוד ה' יאספך"** (עין באריכות לקוטי-הלכות, החובל בחברו ג) - ש'הסתלקות ואסיפת הנפשות' הם לתוך ה'פבוד', כי שם שרשם, פנ"ל.

ועל-כן פשבא 'פבוד חדש' לאדם, צריך לזהר ולהשמר - כי אולי בא הפבוד חס-ושלום בשביל 'הסתלקות', כדי שתסתלק ה'נפש' אל ה'פבוד', שהיא שרשה פנ"ל.

אך מדה טובה מרבה, ועל-כן על-פי-הרב בא ה'פבוד' לטובה. דהינו: פשבא 'נפש חדשה' אל האדם - אזי היא באה מלבשת בה'פבוד', שהיא **"אם כל חי"** פנ"ל. ועל-כן פשבא 'פבוד חדש' לאדם, על-פירב הוא לטובה, דהינו: שבא 'נפש חדשה' לאדם, על-ידי-זה ה'פבוד'.

והכלל: שה'פבוד' הוא 'שרש הנפשות'. ועל-כן לפעמים בא 'פבוד חדש' לאדם בשביל 'הסתלקות איזה נפש' חס-ושלום, כדי שתסתלק ה'נפש' אל ה'פבוד' פנ"ל.

אבל על-פירב בא ה'פבוד' לטובה - דהינו: שבא 'נפש חדשה' להאדם

תְּפִלוֹתֵינוּ אָנוּ מִבְּטָלִים הַטָּבַע, כִּי הַטָּבַע
מַחֲיֵב כָּךְ, וְעַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה נִשְׁתַּנֵּה הַטָּבַע.

וְזֶה בְּחִינַת: "ח" בְּרִכּוֹת הַתְּפִלָּה, חוּץ
בְּרִכַּת הַמִּינִים" - שְׁעַל־יְדֵי "ח"
בְּרִכָּאן", מִבְּטָלִין הַטָּבַע "אם כֹּל חֵי",
וּמְכַנְיַעִין וּמִבְּטָלִין הַמִּינִים וְהַאֲפִיקוֹרְסִים.

רצה.

(ח"ב א, ב)

אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נִבְרָא, שִׁיְהִיָּה לוֹ מְמֻשָּׁלָה
עַל הַמְּלָאכִים וְכוּ', וְצָרִיךְ כָּל־אֶחָד
לְרֹאוֹת שִׁיבּוֹא לְזֶה הַתְּכַלִּית. אִךְ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר
עֲצָמוֹ מְאֹד, וְלְרֹאוֹת שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעַמֵּד
בְּמְמֻשָּׁלָה זֹו, שֶׁלֹּא יִקְנָאוּ בּוֹ מִלְּאֲבֵי־הַשָּׁרֵת
וַיִּפְּלוּ אוֹתוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם וְכוּ'.

וְהַעֲצָה עַל־זֶה: לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי הַהִתְקַשְּׁרוֹת'
נִצּוֹל מֵהֶם. וְזֶה בְּחִינַת (אִיּוֹב כו, ט): "מֵאֲחִז פְּנֵי
כֶּסֶף" - שְׁצָרִיךְ לְאֲחִז עֲצָמוֹ בְּשָׂרְשֵׁי
הַנְּשָׁמוֹת' הַחֲצוּבוֹת מִתַּחַת פְּסָא־הַכְּבוֹד,
שֶׁהִיא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, כ): "אִם כֹּל חֵי". (עֵינ
לְעִיל בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית ב, כב): "וַיִּבְנוּ ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֹּלַע").

רצו.

(ח"ב טז)

"בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אָמוֹ" (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג,
יא), הֵינּוּ בְּחִינַת 'תְּוָה', שֶׁהִיא
הֵיְתָה "אִם כֹּל חֵי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ), כִּי 'חַוָּ"ה'
רֵאשִׁי־תְּבוֹת: "ה'מְעֵטְרֵכִי חֶסֶד וְרַחֲמִים"
(תְּהִלִּים קג, ד). (עֵינ בְּפָנִים).

עַל־יְדֵי־זֶה ה'כְּבוֹד', שֶׁהוּא 'שָׂרֵשׁ כֹּל
הַנְּפָשׁוֹת' כִּנ"ל.

עַל־כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד, לְקַבֵּל ה'כְּבוֹד'
בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָּה, לְשִׁמּוֹ יִתְבַּרְךָ לְבַד
- כִּי ה'כְּבוֹד' הוּא 'שָׂרֵשׁ כֹּל הַנְּפָשׁוֹת', כִּנ"ל.
וְאִזִּי כְּשֶׁבֵּא ה'כְּבוֹד חֲדָשׁ' אֶל הָאָדָם,
וּמְלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ 'נֶפֶשׁ דְּקִדְשָׁה' כִּנ"ל -
צָרִיךְ לְרֹאוֹת לְהוֹלִיד אֶת הַנְּפֶשׁ בְּנִקְל, בְּלִי
'קִשּׁוּי־הוֹלָדָה'.

כִּי ה'כְּבוֹד' הִיא "אִם כֹּל חֵי" כִּנ"ל,
וְהַנְּפֶשׁ' מְלַבֶּשֶׁת בָּהּ כְּעֶבֶר בְּמַעֵי אָמוֹ.
וְלִפְעָמִים כְּשֵׁיִשׁ חֲסִי־שְׁלוֹם בְּחִינַת 'קִשּׁוּי־
לִילְד', יְכוּלִין לְהַסְתַּלֵּק שְׁנִיָּהֶם חֲסִי־שְׁלוֹם,
ה'אִם' וְה'וֹלָד', דְּהֵינּוּ: ה'כְּבוֹד' וְהַנְּפֶשׁ'. אוֹ
לִפְעָמִים נִסְתַּלֵּק אֶחָד מֵהֶם חֲסִי־שְׁלוֹם, כְּפִי
עֲנִין ה'קִשּׁוּי־לִילְד'.

וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת: לְהוֹלִיד בְּנִקְל בְּלֹא קִשּׁוּי.
וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁנּוֹלַד הַנְּפֶשׁ', צָרִיךְ
לְגַדֵּל אֶת הַנְּפֶשׁ'.

וּשְׁתִּי בְּחִינַת אֱלוֹהֵי דְהֵינּוּ: ה'הוֹלָדָה'
וְה'גְּדוּלָּה' - נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי 'יְרָאָה'
וְ'אֶהְבָּה' וְכוּ'.

רצג.

(ח"א סז, ו)

ה'כְּבוֹד' הוּא בְּחִינַת 'תְּוָה', שֶׁהִיא
"הַצֹּלַע", שֶׁהִיא בְּחִינַת (שָׁם ג, כ):
"אִם כֹּל חֵי". (נִמְצָא לְעִיל בְּאֲרִיכוֹת בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית
ב, כב): "וַיִּבְנוּ ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֹּלַע").

רצד.

(ח"א רטז)

דַּע: כִּי הַפִּילוֹסוֹפִים קוֹרִים לְהַטָּבַע: "אִם
כֹּל חֵי" (בְּרֵאשִׁית ג, כ) - וְאַנְחֵנוּ עַל־יְדֵי

"ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור"
(בראשית ג, כא)

רצז.

(ח"א לח, ו)

אָדָם־הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּבַחֲיַנַת תְּפַלְיִן,
בַּחֲיַנַת "עֵץ הַחַיִּים"

(בראשית ב, ט), כמו שכתוב (ישעיה לח, טז; מנחות מד): "ה' עליהם יחיו". ודבק עצמו ב'אילנא דמותא'. ועל־ידי־זה: "ויגרש אותו מגן עדן" (בראשית ג, כג); כי "עזות פנים לגיהנם" (אבות פ"ה מ"כ).

וְכַד תָּב בְּתִיבְתָא, כְּתִיב (בראשית שם, כא):
וַיַּעַשׂ לָהֶם כְּתָנֹת עוֹר - דָּא
תְּפַלְיִן" (תקוני־זהר קטו:).

וְזָה פְרוּשׁ (שבת כח: עבודה־זרה ח. חלין ס.):
"שור שהקריב אדם־הראשון, קרן
אחת היתה לו במצחו" - זה בחינת תְּפַלְיִן,
שהוא ב'מצח' - כי על־ידי ה'קרבן', הינו
על־ידי ה'תשובה' - זכה לבחינת תְּפַלְיִן,
שהוא בחינת 'קרונ עור הפנים', בחינת (שמות
לד, כט): **"כי קרן עור פניו"**.

וְיָקִין שְׁהִיָּה מְזַהֶמֶת הַנְּחָשׁ (תקוני־זהר
קיה:), כְּתִיב בַּהּ (בראשית ד, ו): **"למה**
נָפְלוּ פְּנֵיהָ", שהוא בחינת אור התְּפַלְיִן,
'קרונ עור הפנים'.

וְזָה שְׁכָתוּב בְּקִינָן (בראשית ד, טז): **"וַיֵּשֶׁב**
בְּאֶרֶץ נוֹד קְדָמַת עֵדֶן" - פְּרוּשׁ: שְׁלֵא
זָכָה לְעֵדֶן, עַל־יְדֵי שְׁפָגַם בְּאוֹר הַתְּפַלְיִן.

וְזָה 'קְדָמ"ת' - רַאשֵׁי־תְבוֹת (ראש־השנה יז):
"קְדָמְתָא דְלֵא מִנְּחַ תְּפַלְיִן".

וְאִיתָא (בראשית־דבָּה כב, יב - על בראשית ד, טז):
"וַיֵּשֶׁם לְקִינָן אוֹת", "שָׁזְרַח לוֹ
קִרְוִן" - הינו כנ"ל. ופרש רש"י: **"וַיֵּשֶׁם ה'**

לְקִינָן אוֹת", "הַחֲזִיר מוֹרָאוּ עֲלֵיהֶם". כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (בתְּפַלְיִן - דְּבָרִים כח, י; בְּרִכּוֹת ו. נז. מְנַחֹת
לח:): **"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ"** - כְּמוֹ שְׁכָתוּב
בְּזֵהָר (תקוני־זהר קיה:): **"כַּד תָּב בְּתִיבְתָא,**
וַיֵּשֶׁם ה' לְקִינָן אוֹת".

וְזָה שְׁאֲמְרוּ רַז"ל (תענית ז): **"מי שיש בו**
עזות, בידוע שנכשל באשת איש -
כי "קינ עמד על תאומתו של הבל"
(בראשית־רבה כב, ז; פרקי־דרבנא־לעזר פכ"א), כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (בראשית ד, ח): **"וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם**
בְּשָׂדָה".

וְ"קִינָן הַבֵּיא מִפְּסֻלָּת" (בראשית־רבה כב, ה),
שְׂרָאָה חוֹב לְכָל אֶחָד. [בחינת מה
שכתוב שם בהתורה על "קץ כל בשר" (בראשית ו, יג)].

[לְקוֹטֵי־עֲצוֹת, בּוֹשָׁה ג (על־פי התורה הנ"ל): **"מי שיש בו**
עזות" דְּסִטְרָא־אֶתְרָא, וְאִינוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִצְדִּיק־אֲמַת וִירָאִים
וְכַשְׂרִים - **"בידוע שלא עמדו וגלי אבותיו על הר סיני"**,
וּפּוֹגֵם בְּקִדְשַׁת הַתְּפַלְיִן, שֶׁהֵם בַּחֲיַנַת "עֵץ הַחַיִּים".
וּמְדַבֵּק אֶת־עֲצָמוֹ בְּאִילָנָא דְּמוֹתָא, וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ מִה'עֵדֶן
וְיִוֹרֵד לְגֵיהֶנָם.

וְכַשְׁעוֹשָׂה תְּשׁוּבָה וּמִתְבַּיֵּשׁ עַל עוֹנוֹתָיו - עַל־יְדֵי־זָה
מוֹחֲלִין לוֹ מִיָּד, וּמְחַזֵּיר לְעֲצָמוֹ הַדְּעַת וְהַמַּחֲיִין, וּמְגַרְשׁ
הַרוּח־שְׁטוֹת מִקְרָבוֹ, וְזוֹכָה לְבַחֲיַנַת אֹר הַתְּפַלְיִן שֶׁהֵם
בַּחֲיַנַת 'קְרוֹן אוֹר־הַפְּנִים', בַּחֲיַנַת 'עֵץ הַחַיִּים'.

"וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹקִים "מִגֵּן עֵדֶן וְגו',
וַיַּגְרֵשׁ אֶת הָאָדָם" (בראשית ג, כג-כד)

רצח.

(ח"א לח, ו)

אָדָם־הָרֵאשׁוֹן פָּגַם בְּבַחֲיַנַת תְּפַלְיִן,
בַּחֲיַנַת "עֵץ הַחַיִּים"

(בראשית ב, ט), כמו שכתוב (ישעיה לח, טז; מנחות מד):
"ה' עליהם יחיו". ודבק עצמו ב'אילנא דמותא'. ועל־ידי־זה:
"ויגרש אותו מגן עדן" (בראשית ג, כג); כי "עזות פנים לגיהנם"

עֵדוֹן (בראשית ג, כג); כי **"עֵזוֹת פָּנִים לְגִיהֶנָּם"**
(אבות פ"ה מ"כ).

שְׁהוּא 'מִלְךְ' שְׁהִיָּה 'שְׁלוֹם' בְּיָמָיו. וְעַל-כֵּן
עָמַד עֲצָמוֹ אֶצֶל 'שַׁבַּת'.

"וְהָאָדָם יָדַע" (בראשית ד, א)
"וַיֵּדַע אָדָם" (בראשית ד, כה)

רצט.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא מבין המלך
ובן-השפחה שנתחלפו, בסוף)

וְהַלֵּךְ אֶל הַגֵּן (הבן-מלך האמת), וְרָאָה שֵׁישׁ
לֹו חוֹמָה סָבִיב, וְהַשְׁעַר פְּתוּחַ, וְאִין
שָׁם שׁוֹמְרִים, כִּי בְּוֹדָאֵי אִין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים
לְזַהַר הַגֵּן.

וְהָיָה הוֹלֵךְ אֶצֶל הַגֵּן, וְהִסְתַּכַּל וְרָאָה:
שְׁעוֹמַד שָׁם אֶצֶל הַגֵּן, 'אָדָם', הִינֵנו:
שְׁהִיָּה מְצִיר שָׁם 'אָדָם'. וְהִסְתַּכַּל וְרָאָה:
שְׁלַמְעֵלָה מַעַל הָ'אָדָם', יֵשׁ 'דָּף', וְכַתוּב שָׁם:
שְׁזָה הָ'אָדָם' הָיָה מְלֹךְ לִפְנֵי כַּמָּה מְאוֹת
שָׁנִים, וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הָיָה 'שְׁלוֹם' וְכוּ'.

וְהַתְּבוּנָה וְכוּ': שְׁהַכֵּל תְּלוּי בְּזָה הָאָדָם -
שְׁכַשְׁנַכְנַסִּין לְגֵן וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ,
אִין צְרִיכִין לְבָרַח כְּלָל, רַק לַעֲמַד עֲצָמוֹ אֶצֶל
הָ'אָדָם', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצֵל. וַיּוֹתֵר מְזָה: שְׁאִם
יִקְחוּ אֶת הָ'אָדָם' הַזֶּה, וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ לִפְנֵים
בְּתוֹךְ הַגֵּן הַזֶּה, אֲזִי יוּכַל כָּל אָדָם לְכַנֵּס
בְּשְׁלוֹם אֶל הַגֵּן הַזֶּה.

וְהַלֵּךְ וְנִכְנַס אֶל הַגֵּן. וְתַכַּף כְּשֶׁהִתְחִילוּ
לְרַדְפוֹ, הָלַךְ וְעָמַד אֶצֶל הָ'אָדָם'
הַנ"ל שְׁעוֹמַד אֶצֶל הַגֵּן מִבְּחוּץ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יֵצֵא בְּשְׁלוֹם בְּלִי פֶגַע כְּלָל, כִּי אַחֲרַיִם
כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְגֵן וְהִתְחִילוּ לְרַדְפֵם, הָיוּ בּוֹרְחִים
בְּבִהְלָה גְדוּלָה מְאֹד, וְהָיוּ מְכִים וְנִלְקִים עַל-
יְדֵי-זֶה. וְהוּא יֵצֵא בְּשְׁלוֹם וְשְׁלוֹה וְכוּ'.

כִּי **"אָדָם-הָרֵאשׁוֹן נִתְגַּרַשׁ מִן הַגֵּן,**
וְשַׁבַּת אֲגִין עֲלוֹהֵי" (זהר תרומה קלח).
וְשַׁבַּת' הוּא בְּחִינַת **"מִלְכָּה שְׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ"**
(שמות-רבה נב, ח; ועוד), בְּחִינַת הָ'אָדָם' הַנ"ל,

ש.

(ח"א טו, ו)

'יָדַעַת' הוּא 'חֲבוּר', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (בראשית ד,
א): **"וְהָאָדָם יָדַע"**.

שא.

(ח"א כ, בסוף)

'פְּגַם-הַבְּרִית', הוּא **'פְּגַם-הַדַּעַת'**, בְּבַחֲיַנַת
(בראשית ד, כה) **"וַיֵּדַע**
אָדָם".

שב.

(ח"א מג)

יָדַע: כִּי הַדְּבוּרִים שֶׁל הַרְשָׁע שְׁהוּא 'בַּר-
דַּעַת', מוֹלִידִים נְאוּף בְּהַשׁוּמַע - כִּי
ה'זוּגִים' נִמְשָׁכִים מֵה'דַּעַת', כְּמוֹ שְׁכַתוּב
(בראשית ד, א): **"וְהָאָדָם יָדַע אֶת חוּהַ אִשְׁתּוֹ"**,
וְכַתִּיב (במדבר לא, יז): **"כָּל אִשָּׁה יָדַעַת אִישׁ"**.

אֵךְ יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי זוּגִים:

(א) **'זוּג דְּקַדְשָׁה'** - הוּא **'הַתְּקַשְׁרוֹת'**
לְצַדִּיקִים, וְאֵל הַתּוֹרָה, וְאֵל הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, זֶה נִמְשָׁךְ מ'דַּעַת-דְּקַדְשָׁה'.

(ב) **'זוּגִים שֶׁל עֲבָרָה'** - נִמְשָׁכִים מ'דַּעַת-
דְּקַלְפָּה'. וְה'דְּבוּר' הוּא **'הַתְּגַלּוֹת-
הַדַּעַת'** וְכוּ', שְׁה'דְּבוּר' מְדַבֵּר מֵה שְׁבִ'דַּעַת'.
וְכַשְׁ'רְשָׁע' מְדַבֵּר וּמוֹצִיא מִפִּיו **'הַבְּלִים'**,
מוֹלִיד **'אֲוִירִים אַרְסִיִּים שֶׁל נְאוּף'**, וְהַשׁוּמַע
מִפְּנֵי הַדְּבוּרִים, וְנוֹשֵׁם נְשִׁימוֹת, מְכַנֵּס
בְּנוֹפוֹ אֶלֹו הָאֲוִירִים.

שג.

(ח"א נג)

עקר ה'הולדה' על-ידי ה'דעת', בבחינת
(בראשית ד, כה): "וַיַּדַע אָדָם".

ועקר ה'דעת', הינו: שישתמש ב'דעתו',
הינו שיוציא את 'שכלו' מפה אל
הפעל.

ול'השלים' את 'דעתו' שיהא שלם ב'דעת'
- אי-אפשר אלא על-ידי עסק
שעוסק עם בני-אדם, לקרבם לעבודת השם-
יתברך.

שד.

(שיחות-ה'ר"ן קו)

זיווג-דקדושה, הוא על-ידי בחינת
דעת, כמו שכתוב
(בראשית ד, א): "וַהֲאָדָם יָדַע".

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל קַיִן: לָמָּה חָרָה לָךְ,
וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ" (בראשית ד, ו)

שז.

(ח"א לח, ו)

"קַיִן שֶׁהָיָה מִזֵּהֶמֶת הַנְּחָשׁ" (תקוני-זהר
ק"ח), בתיב ביה (בראשית ד, ו): "לָמָּה
נָפְלוּ פָנֶיךָ", שהוא בחינת 'אור התפלין',
'קרון עור הפנים', בחינת (שמות לד, כט): "כִּי
קָרַן עוֹר פָּנָיו". [עין עוד לעיל בפסוק (בראשית ג, כא):
"כַּתְנֹת עוֹר".]

שח.

(ח"א נז, ו)

עקר המזרא שמתיראין מן האדם,
בבחינת (בראשית ט, ב): "וּמִזֵּרְאֵכֶם
וְחִתְכֶם" - אינו אלא על-ידי ה'צולם'
אלקים" שבפני האדם (שם א, כז). ועל-ידי
ה'צולם" - ה'אדם' הוא 'אדם'.

שה.

(ח"ב ה, י)

"עקר גלות-מצרים היה, לתקן חטא
אדם-הראשון" (שער-הפונות דרושי-
הפסח א; פרי-עץ-חיים חג-המצות פ"א), "שהיו
שדים מחממין אותו והוליד שדין" וכו'
(ערובין יח:).

וה'חמום', הוא על-ידי 'חלישות-
המלאך', ומחמת זה היה
גלות-מצרים'.

ו"בניסן נגאלו" (ראשי-השנה יא), ונתתקן
'חטא אדם-הראשון' אז. נמצא:
שבניסן נתחזק 'כח המלאך', שזה בחינת

שי.

(ח"א נה, א"ב ד)

צָרִיךְ כָּל אָדָם, לְהוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִהַמְדָּמָה וְלַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכֵל, שֶׁלֹּא יֵלֵךְ אַחֲרֵי הַתְּאוּזוֹת-הַמְדָּמִיּוֹת, תְּאוּזוֹת-הַבְּהֵמִיּוֹת.

וּבְכָל עוֹלָם וּבְכָל מַדְרָגָה, יֵשׁ שָׁם דְּמִיּוֹנוֹת אֵלוֹ, וְהֵם הֵם הַקְּלָפוֹת הַקּוֹדְמִין לַפְּרִי וְסוּבְבִים הַקְּדוּשָׁה, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים יב, ט): "סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן".

וּכְשֶׁאָדָם נֶעְתַּק מִמְדְּרָגָה לְמַדְרָגָה, אֵז צָרִיךְ לוֹ לֵילֵךְ דְּרֹךְ אֵלוֹ הַדְּמִיּוֹנוֹת, כְּדִי לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְצָרִיךְ לְהִכְנִיעַ אוֹתָם וּלְשַׁבֵּר אוֹתָם.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְהִכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת, הֵינּוּ: הַדְּמִיּוֹנוֹת וְהַמְחַשְּׁבוֹת וְהַתְּאוּזוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַמְנִיעוֹת שֶׁבַּמְדְּרָגָה - אֵלֶּא עַל-יְדֵי גְדֻלוֹת-הַבוֹרָא.

וְהַתְּגַלּוֹת גְּדֻלוֹת-הַבוֹרָא, הוּא עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' שְׁנוֹתֵנִין לְעֵנֵי-הַגּוֹן, כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלָּה וְהַפָּאָר הוּא הַתְּגַלּוֹת-הַגּוֹנִין וְכוּ'.

וְזֶהוּ (בְּכוֹרֹת ח): "אֲחֹזִי לָךְ מָנָא דְלֹא שָׂוִיא לְחַבְלָא, וְאִיתִי בּוּדִיא וּפְשֻׁטוּהוּ, וְלֹא עֵיל לְתַרְעָא. וְאָמַר לוֹן, אִיתוּ מָרָא וְסַתְרִי לְפִתְחָ עִם הַכְּתָל".

[הַרְאָה לָנו כָּלִי שְׂאִינוּ שְׂוָה הַהֶפְסֵד שֶׁמִּפְסִיד, וְהַבִּיא 'מַחְצָלָת' וּפְשֻׁטוּהוּ, וְלֹא נִכְנָסָה הַמַּחְצָלָת לְשַׁעַר הַדְּלָת. אָמַר לָהֶם: הִבִּיאוּ 'גְּרוֹן' וְשַׁבְרוּ הַפֶּתַח' - זֶהוּ כָּלִי שְׂאִינוּ שְׂוָה הַהֶפְסֵד שֶׁמִּפְסִיד].

פְּרוּשׁ: "בוּדִיא" - זֶה 'בְּדִיּוֹת הַלֵּב' מֵה שְׂבוּדָה מְלָבוּ, הֵינּוּ: הַמְדָּמָה הַנִּל, כְּשֶׁזֶה הַפְּחֵה-הַמְדָּמָה שֶׁבִּלְב גּוֹבֵר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל הָאָדָם, שְׁעוֹלָה מִמְדְּרָגָה הַתְּחַתּוֹנָה לְמַדְרָגָה עֲלִיוֹנָה. וְהַקְּלָפָה הַזֹּאת

"וּכְשֶׁסָּר 'צָלָם' [או: וּכְשֶׁסָּר צָלָם]. בְּמִדְבַר יד, ט - עֵינָן גַּם לְקוּטֵי-מוֹהָרִין ח"א לא, ט] - אֵזִי יוֹצֵא מִגְּדֵר אָדָם לְגְדֵר בְּהֵמָה, וְאֵז "סָר מוֹרָאוּ" (שִׁבְת קנא: זֶהר מְשַׁפְּטִים קכח: בְּרֵאשִׁית-דְּרַבָּה לז, יב).

עֵקֶר הַ"צָלָם" הַמְאִיר בְּפָנֵי הָאָדָם - הִיא הַחֲכָמוֹת הַבוֹרָא, שֶׁנִּתְּנָן לְאָדָם וְתִרְוֹן עַל הַבְּהֵמָה, הִיא הַמְאִירָה בְּפָנֵי אָדָם, בְּבַחֲיִנַת (קִהְלֵת ח, א): "חֲכָמַת אָדָם תְּאִיר פָּנָיו".

וְ"עַל-יְדֵי הַפְּעֵס, אִם חָכָם, הוּא חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקָת" (פְּסָחִים סו:), וְאֵז "צָלוֹ סָר", וּפָנָיו נוֹפְלִים, בְּבַחֲיִנַת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ". וּכְשֶׁאִין לוֹ פָּנֵי אָדָם - אֵזִי "מוֹרָאוּ סָר", כִּי "נִמְשַׁל בְּבַחֲמוֹת" (תְּהִלִּים מט, יג), וְצָרִיו מְצָרִים לוֹ. [עֵינָן עוֹד לְעֵיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית א, כז): "בְּצָלָם אֱלֹקִים בָּרָא אֶת-וְ".

"אִם תִּיטִיב שְׂאֵת, וְאִם לֹא תִיטִיב לְפִתְחָ חֲטָאת רִבִּץ" (בְּרֵאשִׁית ד, ז)

ש.ט.

(ח"א יט, ג)

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לְפִתְחָ חֲטָאת רִבִּץ". "לְפִתְחָ" - הֵינּוּ פֶּתַח שֶׁל לְשׁוֹן-הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהַ"חֲטָאת" הַזֶּה שֶׁהִיא הַ"נְּחָשׁ", "רוֹבֵץ" לִינֹק מִמֶּנּוּ עַל-יְדֵי פְּנֵם-הַבְּרִית' - כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְרוֹת הַיִּצְרָה-הָרַע לְהַחֲטִיא אֶת הָאָדָם, הִיא בַּתְּאוּזָה הַזֹּאת.

[עֵינָן לְעֵיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "זֹאת הַפְּעֵם עָצָם מִעֲצָמִי וּבִשָּׁר מִבְּשָׂרִי, לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לָקַחָה זֹאת".

שהיא ה'מדמה', לא שוּיָא לנגד עיניָהּ
ההפסד והבִּלְהָ שֶׁנִּפְסְדָת כְּבָר, מֵהָאִישׁ
שֶׁהָיָה בְּמִדְרָגָה עֲלִיּוֹנָה, וְאִף־עַל־פִּי־כֹן הָיָה
מִתְגַּבֶּרֶת אַחֲרֵי־כֵן.

"וְלֹא עֵינִי לְתַרְעָא" - הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִכּוֹל
הָאִישׁ לִכְנֹס לְשַׁעַר קִדְשָׁהּ, שֶׁהָיָה
ה'שָׂכֵל', מִחֲמַת ה'תְּגַבְרוֹת־הַמְדָמָה'.

וְעֵצָה הִיעוּצָה עַל־זֶה: סְתִירַת הַפְּתָח,
שֶׁהוּא ה'מְדָמָה', שֶׁהוּא ה'טְמָאָה',
כְּמוֹ (שְׁבַת קד. יומא לח:): "הִבָּא לְטָמֵא פּוֹתְחִין
לוֹ". וְהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "לִפְתָּח
חֲטָאת רִבְּצִי". וּסְתִירַתּוֹ, עַל־יְדֵי ה'גְּוִנִין',
שֶׁהוּא אֲדַלְת־הַבּוֹרָא'.

שיא.

(ח"א לח, ב)

ה'רוּחַ סְעָרָה" (תְּהִלִּים קמח, ח), הוּא מְקַטְרֵג
הַגָּדוֹל, שֶׁמְמַנּוּ בָּאִים כָּל
הַקְטְרוּגִים וְהַנְסִיוֹנוֹת, וְהוּא "אַחַר הַדְּבָרִים"
(בְּרֵאשִׁית כב, א), שֶׁהוּא יוֹנֵק מֵה'דְּבוּר',
כְּשֶׁמוּצָא פֶתַח לִינֵק. הֵינּוּ (בְּרֵאשִׁית ד, ז):
"לִפְתָּח חֲטָאת". וּכְתִיב (מִיכָה ז, ח): "שָׁמַר
פֶּתַח פִּיךָ".

שיב.

(ח"א מח)

לְעֵת־לְבוֹא שִׁיתְּנֶסּוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם עַל־
יְדֵי מִצּוֹת סִפָּה, אֲזַנְתְּקִים
(צְפַנְיָה ג, ט): "אֲזַ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה
בְּרוּרָה".

גַּם אֲזַ נִתְהַפֵּךְ "רִיב לְשׁוֹנוֹת" (תְּהִלִּים לא, כא),
וְלֹא יִהְיֶה בְּחִינַת רִיב, וְיִהְיֶה "שֶׁפָּה
אַחַת" (בְּרֵאשִׁית יא, א), "לְעַבְדוֹ שְׂכֵם אַחַד"
(צְפַנְיָה שם). וְאֲזַ יִתְגַּבֵּר אֲמַת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(מִשְׁלֵי יב, יט): "שִׁפְתַי אֲמַת תִּכּוֹן לְעַד".

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ד, ז): "אִם תִּיטִיב, שְׂאֵ"ת",
רֵאשִׁי־תִבּוֹת: "שִׁפְתַי אֲמַת תִּכּוֹן".

"וְאִם לֹא תִיטִיב, לִפְתָּח חֲטָאת רִיבְצִי"
(שם), רֵאשִׁי־תִבּוֹת: "רַח" לִי לְמַפְרַע
בְּחִזְרַת־אֲנִפִין, בְּחִינַת רִיב, שֶׁהָיָה "רִיב
בְּגִלְוֵתָא" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר מֵד:), דְּמִתְגַּבְּרִין אֲמִין
דְּעֻלְמָא, "רִיב לְשׁוֹנוֹת" וְכוּ'.

"וְיִהִי בְּהִיוֹתֶם בְּשׂוּדָה" (בְּרֵאשִׁית ד, ח)

שיג.

(ח"א לח, ו)

קָדַם הַתְּשׁוּבָה' - עֲדִין 'יְדִיעַתוֹ' בְּקִטְנוֹת,
עַל־יְדִיעַתוֹ 'בְּשִׁתּוֹ' אֵינּוּ בִּפְעֵל עַל
'פְּנִיּוֹ', כִּי חֲטָאתוֹ מְטַמְּמִין 'שְׂכָלוֹ' וְיְדִיעַתוֹ
וְכוּ'.

אַבְל אַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וּמְסִיר
מִמֶּנּוּ ה'טְפִשׁוֹת', וְנִתְוַסַּף בּוֹ 'שְׂכָלוֹ' -
אֲזִי הוּא מִתְבַּיֵּשׁ בְּיֹתֵר, וְנִתְגַּלָּה ה'בוּשָׁה' עַל
פְּנָיו. וְה'בוּשָׁה' הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת 'אוֹר'
הַתְּפִלִּין, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל פְּנָיו בְּמִצְחוֹ.

"וְקִין שֶׁהָיָה מְזַהֵמַת הַנְּחָשׁ" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר
קִיח:), כְּתִיב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לְמָה
נָפְלוּ פְּנֵיךָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אוֹר הַתְּפִלִּין',
'קְרוֹן עוֹר הַפְּנִים', בְּחִינַת (שְׁמוֹת לד, כט): "כִּי
קָרַן עוֹר פְּנָיו".

וְזֶה שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ז): "מִי שִׁישׁ בּוֹ
עֲזוֹת, בִּידוּעַ שֶׁנִּכְשַׁל בְּאִשְׁתַּי אִישׁ" -
כִּי "קִין עָמַד עַל תְּאוּמָתוֹ שֶׁל הַבֵּל"
(בְּרֵאשִׁית־רַבָּה כב, ז; פְּרָקִידְרַבִּי־אֶלְעִזָּר פכ"א), כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ד, ח): "וְיִהִי בְּהִיוֹתֶם
בְּשׂוּדָה" [כִּי הָיָה לוֹ עֲזוֹת, שֶׁהוּא הַפֶּה הַבוּשָׁה].

ו"אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, הֵם בְּחִינַת נְשָׁמוֹת
קדושות הגדלים שם" (תקוני-
 זהר ל. - עיני לקוטי-מוהר"ן ח"א ת, ז).

וַיֵּשׁ בְּמָה וּבְמָה נְשָׁמוֹת עֲרֻמוֹת, שֶׁהֵם
"נָעִים וְנָדִים" מְחוּץ לְשָׂדֵה,
וּמְחִינִים וּמְצַפִּים עַל תְּקוּן, שְׂיוּכְלוּ לְשׁוּב
וּלְכַנֵּס אֶל מְקוֹמָם וְכו' (עיני חיי-מוהר"ן קב).

וְהֵם כָּלֵם מִבְּקָשִׁים וּמְצַפִּים עַל 'בְּעַל-
הַשָּׂדֵה', שְׂיוּכֵל לְהִתְעַסֵּק בְּצִרְדָּה
תְּקוּנָם וְכו' (זהר בא לה. תרומה קסו: "צדיק דאיהו
גננא דגננתא". עיני הקדמת-זהר יא. "דרגא דצדיק
דאקרי 'עץ החיים' ואיהו 'עושה פרי')."

וְזֶה ה'בְּעַל-הַשָּׂדֵה', מְשָׁגִיחַ וּמְשַׁתְּדֵל
תְּמִיד, לְהַשְׁקוֹת הָאֵילָנוֹת; וּלְגַדְלָם;
וּבְשָׂאֵר 'תְּקוּנֵי-הַשָּׂדֵה'; וּלְהַרְחִיק הָאֵילָנוֹת
זֶה מִזֶּה 'הַרְחָקָה הָרְאוּי', "שְׁלֵא יִכְחִישׁ אֶחָד
אֶת חֲבֵרוֹ" - כִּי לְפַעְמִים צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
לְמַקְרָב גָּדוֹל, הַרְחָקָה גְּדוֹלָה, כְּדֵי שְׁלֵא
יִכְחִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ.

שטז.
 (ח"א צב)

עַל-יְדֵי מַה שְּׂאָדָם "נָע וְנָד" (בראשית ד, יב)
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יְכוּל לְהַחִיזוֹת מֵתִים -
כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּאַלְיָשָׁע, כְּשֶׁחִיָּה אֶת בֶּן
הַשּׁוֹנְמִית, כְּתִיב בֵּיה (מְלָכִים-ב ד, לה): "וַיִּלְכְּדֵהוּ
[בפית] אַחַת הִנֵּה וְאַחַת הִנֵּה".

וּמוֹבָא בְּתַקּוּנֵים (תְּקוּנֵי-זֶהר כח.): "אַלְמָלָא
כְּנִפֵי רֵאָה דְנִשְׁבִי עַל לְבָא, הָוִי לְבָא
אוֹקִיד כָּל גּוּפָא". וְהָרֵאָה וְהָלֵב, הֵם בְּחִינּוֹת
'עֵקֵב' וַיּוֹסֵף.

כִּי 'עֵקֵב' הוּא בְּחִינַת 'אֶמֶת' - כְּמוֹ שְׁכָתוּב
(מִיכָה ז, ב): "תַּתֵּן אֶמֶת לְעֵקֵב"; וְ'אֶמֶת'
הוּא בְּחִינַת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מְלָכִים ב, ו):

[עיני באריכות לעיל בפסוק (בראשית ג, כא): "כְּתָנוֹת עוֹר".]
[לְקוּטֵי-עֵצוֹת, בּוֹשָׁה ג (על-פי התורה הנ"ל): "מִי שֵׁיֵשׁ בּוֹ
עֵזוֹת" דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְאִינוּ מְתַבְּיֵשׁ מְצַדִּיקֵי-אֶמֶת וִירָאִים
וּכְשָׂרִים - "בְּיָדוֹעַ שְׁלֵא עָמְדוּ רַגְלֵי אַבּוּתֵיו עַל הַר סִינַי",
וּפּוֹגֵם בְּקִדְשַׁת הַתְּפִלִּין, שֶׁהֵם בְּחִינַת "עֵץ הַחַיִּים".
וּמְדַבֵּק אֶת-עֲצָמוֹ בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא, וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ מִהַ'עַר-
עוֹד, וַיּוֹרֵד לְגִיהֵנִם'.]

וּכְשֶׁעוֹשָׂה תְּשׁוּבָה וּמְתַבְּיֵשׁ עַל עֲוֹנוֹתָיו - עַל-יְדֵי-זֶה
מוֹחֲלִין לוֹ מִיָּד, וּמְחַזְרִין לְעֲצָמוֹ הַדַּעַת וְהַמַּחֲיוֹן, וּמְגַרְשִׁין
הַ'רוּחַ-שְׁטוֹת' מִקְרָבוֹ, וְזוֹכָה לְבְּחִינַת 'אוֹר הַתְּפִלִּין' שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'קְרוֹן אוֹר-הַפְּנִינִים', בְּחִינַת 'עֵץ הַחַיִּים'.]

"כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֱדָמָה, לֹא תִסַּף תֵּת פְּחָה לָךְ"
 (בראשית ד, יב)

שיז.
 (ח"ב ס)

כְּשֵׁיֵשׁ 'מְלַחְמוֹת' בְּעוֹלָם, הַשְׂכָּל מְחַיֵּב
שִׂיחָיָה יְקָרוֹת, כִּי נִתְעוֹרֵר הַקְּלָלָה
שֶׁל קִיָּן (בראשית ד, יב): "כִּי תַעֲבֹד אֶת
הָאֱדָמָה, לֹא תִסַּף תֵּת פְּחָה לָךְ", עַל-יְדֵי
ה'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' שֵׁיֵשׁ בְּעוֹלָם. כִּי 'קְלָלָה זו'
נֶאֱמָרָה עַל 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים', כִּי הָאֱדָמָה הִיא
חֵיבַת בְּזֵה כְּשֵׁיֵשׁ 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' וְכו' (עיני
לעיל בפסוק (בראשית ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ").

"נָע וְנָד תִּהְיֶה בָּאָרֶץ"
 (בראשית ד, יב)

שטו.
 (ח"א סה, א)

דַּע: כִּי יֵשׁ 'שָׂדֵה', וְשֵׁם גְּדֻלִים 'אֵילָנוֹת
וְעֵשְׂבִים' יָפִים וְנָאִים מְאֹד. וְגַדְל יִקַּר
יָפִי הַשָּׂדֵה וְגִדּוּלָיו, אִי-אֶפְשֵׁר לְסַפֵּר, "אֲשֶׁרִי
עֵין רֵאָתָה זֹאת" (על-פי פִּיוֹט מוֹסֵף יוֹם-הַכַּפּוּרִים).

"תורת אמת"; ו"בהתורה יש חמשה ספרים, כנגד חמשה כנפי ראה" (תקוני-זהר ע.).

ו'יוסף' הוא בחינת לב, פי יוסף נקרא "צפנת פענח" (בראשית מא, מד), וכתוב (תהלים קיט, יא): "בלבי צפנתי וכו', וכשבוער האש שבלב, הוה אוקיד כל גופא.

ועל-ידי שהחמשה כנפי ראה "נעים ונדים" - מנשבי על לבא, ומשככים החמימות שבלב וכו'.

נמצא: שעל-ידי מה שאדם, שהוא בחינת תורה, כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - "נע ונד" אפלו בתוך ביתו - יכול לשפך את האש שהוא בחינת דינים, ויכול להחיות מתים שיהיו חיים.

שיז.

(ח"א קסג)

"יש שלש קלפות" (תקוני-זהר לו. על-פי יחזקאל א, ד), והקלפות רוצים תמיד לתפס ה'דבור' לעצמם, בפרט 'דבור הקדוש' מ'אדם גדול', פי אצלם כל הדבורים יפים ונאים וחשובים, ורוצים לתפסם, מכל-שפך כשהדבור נאה באמת וכו'.

והנה: כשה'דבור' הוא 'דבור הקדוש' וכו' - עם-כל-זה וכו', "הוא טובה גדולה שנתפסה לשם, שנעשה מזה נחת גדול להשם-יתברך, שהוא בחינת (קהלת ח, ט): 'עת אשר שלט האדם באדם לרע לו', שלקטה משם ניצוצות הקדושים" (לקוטי-תורה, פרשת לך לך).

אבל אם הוא דבור פשוט, חסו-שלום אפשר שיתפסו אותו לשם, וכמעט

חסו-שלום ישתקע שם - אם לא שיבוא צדיק אמת, שיש לו פח להוציאו משם.

ויש אדם - שנעשה מכלו וממנו דבור, שנעשה שיחה בפי הבריות, והכל דוברין ממנו, והוא הולך "נע ונד" (בראשית ד, יב), ומתפזר בפי כלם; ואצל כל אחד ואחד שפא לשם, יש לו ענויים וצרות משנות וכו'.

עם-כל-זה יש לו ניהא - שאפשר לו למצא שם ניצוצות-הקדושים, ויהיה טובה מזה.

אך כשבא לפי אנשים שפלים, ושם כשתופסים ה'דבור' לה'ערף, והוא נופל שם, ושם "מדבר שממה ציה וערבה לא עבר בה איש" (על-פי ירמיה נא, מג) - אין לו עם מי לפגע [לפגש], צר ומר מאד, הנפש הולכת "נעה ונדה", ומתפזרת בפזור-הנפש בפי פמה אנשים, והוא עיף ורעב וצמא במדבר, ואין לה אכל להשיב נפשה הרעבה והצמאה וכו'.

וכל-כך נתעלפה - עד שאפלו אם נותנין לה דבר מאכל, אינה יכולה לקבל לאכל וכו'.

ומה נעשה, ואנחנו גרמנו לעצמנו, שלא שמענו לעצות טובות שנתן לנו השם-יתברך וכו'. השם-יתברך ישלח רפואת הנפש, פי בטחנו שיהיה הכל נכון, ויטיב אחריתנו, אמן.

כל דברים אלה מקשרים למאמר רז"ל (ברכות נד:): "ארבעה צריכין להודות" שמבארים במזמור ק"ז - שכל ארבעה הנ"ל, שהם "הולכי מדברות, וחיבושים בבית-האסורים, וחולה, ויורדי-הים" - הכל מרמז על 'צרות הנפש': שהולכת "נעה ונדה", עיף

שיט.

(שיחות-ה'ר"ן רפ)

וְרַעַב וְצָמָא, בַּמִּדְבָּר, וְכוּ'. וְזֶה בַחֲנִינָת (תהלים קז, ד): "תַּעֲזוּ בַמִּדְבָּר" וְכוּ'. [עי' עוד בַּפְּנִים].

לְעֵינַי מִה שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם "נְעִים וְנָדִים" בַּדֶּרֶךְ, אָמַר: שֵׁשׁ נְשָׁמוֹת נִדְחוֹת, שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהַתְעַלּוֹת, בִּיָּאֵם עַל יְדֵי מִה שֶׁהַצְּדִיק "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב).

וַיֵּשׁ צְדִיק שְׂאִינוֹ רוֹצֵה לְהִיּוֹת "נָע וְנָד" - אָבֵל אֶת-עַל-פִּי-כֵן הוּא "נָע וְנָד" בְּבֵיתוֹ. הֵינּוּ: מִה שֶׁהוּא "הוֹלֵךְ הֵנָּה וְהֵנָּה בְּבֵיתוֹ" (על-פי מְלָכִים-ב ד, לה), זֶהוּ גַם-כֵּן בַּחֲנִינָת "נָע וְנָד" (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א צב - מוֹבָא לְעִיל).

[לִקוּטֵי-עֲצוֹת, טִלְטוּל וְנִסְיָנוֹת לְדַרְכֵים ו (על-פי ח"ב עו ה"ל): אֶפְלוֹ מִי שֶׁהוּא "נָע וְנָד", וְבֹא לְפַעֲמִים לְמִקּוֹמוֹת שְׂרָחוּקִים מְאֹד מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּגוֹן בְּבֵתִי רְשָׁעִים, וְאֶפְלוֹ בְּבֵתִי עוֹבְדֵי-כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת, וְכִיּוֹצֵא. אֶת-עַל-פִּי-כֵן, יֵשׁ כַּח לְיִשְׂרָאֵל, לְהַתְעַלּוֹת וּלְהָרִים כָּל אֵלוֹ הַמִּקּוֹמוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. עַל-כֵּן עָלְיוֹ לַעֲשׂוֹת אֵת שְׁלוֹ, לְהַמְשִׁיךְ אֵת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, בְּכָל מִה שְׂיֻכַּל, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא].

שכ.

(חיי-מוהר"ן צא)

בַּסֵּלֶו תַּק"ע, פֶּה בְּרַסְלָב, חֲלוּם: וְהָיָה לִי יִסּוּרִים גְּדוֹלִים עַל שְׂאֵנִי "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב), וְגַם אֵין לִי שׁוּם סִפָּר, כִּי יְכוּלִין לְשַׁכַּח אֵת הַלְמוּד לְגַמְרֵי וְכוּ'. [עַיֵן-שָׁם הַחֲלוּם בְּאַרְיֵכוֹת].

שכא.

(חיי-מוהר"ן קנא)

וְרַבֵּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ הָיָה "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב) בְּאוֹתוֹ הַשָּׁנָה, בְּהִנְסִיעָה הַגְּדוֹלָה שֶׁנִּסְעָ לְנֶאֱוָרִיטְשׁ וּלְבֶרְאָד וְכוּ', וְנִשְׁתַּהַר בְּאוֹתוֹ הִנְסִיעָה כְּמוֹ חֲצִי שָׁנָה וְכוּ'. **וּבְכָל** עֵינָן זֶה יֵשׁ הַרְבֵּה לְסַפֵּר - כִּי יֵשׁ בְּכָל-זֶה דְּבָרִים גְּנוּזִים מְאֹד, גְּנֻזָּא

וּמִבְּאֵר פּוֹנְתוֹ-הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמֵּרְמֵז כָּל הַ"אֲרֵבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת", עַל עֵינָן צְרוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּעֲבוֹדַת-הַשֵּׁם - שֵׁשׁ עָלֶיהָ מִחֻלְקַת רַבִּים, וְרַבִּים קָמִים עָלֶיהָ, וְסוֹבְלַת עֲנוּיִים וְיִסּוּרִים וְטִלְטוּלִים גְּדוֹלִים וְצְרוֹת מְשֻׁנוֹת וְכוּ' כַּנ"ל, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְצִיל אוֹתָהּ בְּכָל פַּעַם מִכָּל הַצְּרוֹת, וְעַל-זֶה אָנוּ חַיִּבִים לְהוֹדוֹת תָּמִיד.

שיח.

(ח"ב עו)

יִשְׂרָאֵל הֵם נְעֻשִׁים אֲדוּנִים לְבַעֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדָרִין קד): "כָּל מְקוֹם שֶׁהֵם הוֹלְכִים, נְעֻשִׁים שָׂרִים לְאֲדוּנֵיהֶם".

כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם בָּאִין בְּגָלוּת, בַּתְּחִלָּה הֵם כְּבוֹשִׁים בְּגוֹלָה. אָבֵל אַחֲרֵי-כֵן הֵם נְעֻשִׁים אֲדוּנִים לְבַעֲלֵיהֶם, כִּי אַחֲרֵי-כֵן הֵם כּוֹבְשִׁים אֵת הַמְּקוֹם הַהוּא שֶׁהֵם בָּאִים בְּגוֹלָה שָׁם - כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם מְרִימִין וּמַעֲלִין כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַשְּׂפָלִים וְהַנְּפֹלִים.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה ו): "עֲתִידִין בְּתֵי תַרְטִיאוֹת וְקַרְקָסָאוֹת, שִׁילְמָדוֹ בְּהֵן תּוֹרָה בְּרַבִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ט, ז): 'וְנִשְׂאָר גַּם הוּא לְאֵלְקֵינוּ'" - כִּי יִשְׂרָאֵל מַעֲלִין וּמְנַשְׂאִין כָּל הַמְּקוֹמוֹת-הַנְּפֹלִין.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִין יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת: "בְּנֵי הַגּוֹלָה" - כִּי אֶת-עַל-פִּי שְׂאֵחֲרֵי-כֵן הֵם נְעֻשִׁים 'אֲדוּנִים', וּמְקִימִין וּמְנַשְׂאִין וּמַעֲלִין הַכֹּל, אֶת-עַל-פִּי-כֵן בַּתְּחִלָּה הֵם בְּגָלוּת, כִּי אֶת-עַל-פִּי-כֵן הֵם "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב) בְּגָלוּת, אָבֵל אַחֲרֵי-כֵן הֵם מַעֲלִין וּמְנַשְׂאִין הַכֹּל כַּנ"ל, וְכוּ'.

דְּמַלְכָּא, אֲשֶׁר זָכָה לְהַשִּׁיג בְּכָל הָעֲנִינִים
הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר בְּשִׁבְל־זֶה הִכְרַח לְטַלְטַל כָּל־
כֶּךָ וְלִסְבַּל יְסוּרִים כָּל־כֶּךָ. וְהַכֵּל בְּשִׁבִיל תַּקּוּן
הָעוֹלָמוֹת, תַּקּוּן הַנְּשָׁמוֹת וְהַנְּפָשׁוֹת שֶׁל
הַחַיִּים, וּבִפְרָט נְשָׁמוֹת הַמֵּתִים, שְׁבֻזָּה עִסַּק
בְּיוֹתֵר בְּסוּף יָמָיו וְכוּ'.

וְהַמְשִׁיבִימִים הַמְעִינִים בְּדַבְּרֵינוּ בְּעֵין
הָאֵמֶת, יְבִינוּ מַעַט גְּדֻלוֹת
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי כָל־זֶה, וְגִדְלוֹת
הַצְּדִיקִים, וְכַמָּה יְסוּרִים וְצָרוֹת הֵם סוּבְלִים
בְּשִׁבִיל תַּקּוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ - אוֹלֵי נִתְעוֹרֵר עַל־
יְדֵי כָל־זֶה, לִילֵךְ בְּדַרְכֵי־הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר
הוֹרָה אוֹתָנוּ בְּסִפְרֵי־הַקְּדוּשִׁים, וְנִשׁוּב אֶל
הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

שנב.

(חיי-מוהר"ן רד)

לִיל שַׁבַּת פְּרַשַׁת חֻקַּת וּבְלֹק י"ב תְּמוּזָה
תַּק"ע, סֵפֶר עַל הַשְּׁלַחן מְעִינֵינוּ,
וְתַמָּה עַל־עֲצוּמוֹ: עַל שְׁעוֹשָׁה תְּמִיד דְּבָרִים
מְשֻׁנָּם וְנִפְלְאִים מִדַּעַת בְּנֵי־אָדָם, עַל אֲשֶׁר
הוּא תְּמִיד "נָע וָנָד" (על-פי בראשית ד, יב)
מִמָּקוֹם לְמָקוֹם!

וּמָה הָיָה חֶסֶר לוֹ בְּמַעֲדוֹעֲדוֹקֵק? הָיָה
רְאוּי לוֹ לִישֵׁב שָׁם תְּמִיד, כִּי שָׁם הָיָה
יוֹשֵׁב בְּשִׁלּוּהַ וְהַשְּׁקֵט! - וְהוּא לֹא רָצָה לִישֵׁב
בְּשִׁלּוּהַ, וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע דִּירְתוֹ
בְּזִלְאֻטִּיפְאֵלִיעַ, וְהָיָה לוֹ שָׁם מַחְלֻקַּת גְּדוֹלָה
וְיְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד! - וְנָסַע מִשָּׁם וְקָבַע
דִּירְתוֹ בְּבִרְסָלָב!

אַחֲר־כֵּן בָּזָה הַקִּיץ נִסְעַ מְבִרְסָלָב, וְקָבַע
דִּירְתוֹ בְּאוּמָאן! - וְעַל־כָּל־פְּנֵים
מֵאַחַר שֶׁבָּא לְאוּמָאן, הָיָה רְאוּי לוֹ לְבַחֵר
דִּירְתוֹ אֶצֶל אִישׁ הַגּוֹן? וְהוּא בָּחַר לוֹ אַכְסֵנְיָא
שָׁם וְכוּ'.

שנג.

(חיי-מוהר"ן תפח)

"כ"ף קל"ע" בְּגִימַטְרִיא 'ש"יך' [300] שָׁנָה
שֶׁהִיָּה הַחֲתָן "נָע וָנָד" (על-פי בראשית
ד, יב). וַיֵּשׁ בָּזָה מַעֲשֵׂה מַעֲנֵן הַחֲתָן: שְׁפָשְׁצָא
מִבֵּית הַחֲפָה, נִתְעָה מִבֵּית לְבַיִת, וּמַעִיר לְעִיר
וְכוּ'.

שנד.

(ימי-מוהר"ן תח"א יד)

וְכָל אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם שָׁנִים [תקס"ז-תקס"ח], לֹא
הָיִיתִי רָגִיל לְהִיּוֹת לְפָנָי רַבְּנוּ ז"ל
בְּאֲשֶׁר בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמִים, מִחֲמַת שֶׁהִיִּיתִי
בְּרַחוּק מִקּוֹם מְאֹד. וְלֹא בָּאתִי אֵלָיו כִּי אִם
בְּזַמָּנִים הַיְדוּעִים לָנוּ שֶׁהִזְהִיר אוֹתָנוּ לְבוֹא
אֵלָיו, שֶׁהֵם רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה, וְשִׁבּוּעוֹת, וְשִׁבְת־
חֲנֻכָּה. אָבָל מִקֶּדֶם כְּשֶׁהִיִּיתִי בְּנַעֲמָרִיב, הָיִיתִי
רָגִיל לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ הַרְבֵּה.

גַּם בְּכָל הַשָּׁמַיִם שָׁנִים הַנ"ל - הָיָה גַּם רַבְּנוּ
ז"ל הָיָה גַּם רַבְּנוּ ז"ל "נָע וָנָד" (על-פי
בראשית ד, יב), בְּהַדְרָךְ וְהַנְּסִיעָה שֶׁל נְאוּוֹרִיטֶש
וְכוּ', וּבִקְהַל־קֹדֶשׁ לְעַמְּבֶּרֶג.

שנה.

(ימי-מוהר"ן תח"ב נט)

גַּם בָּא אֵלָי אִישׁ כָּשֶׁר אֶחָד, וְרוֹצֵה לְסַע
לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, שָׁמוּ רַבִּי אֶהְרֹן יְהוּדָה,
וְהוּא יוֹשֵׁב שָׁם בְּאֶדְעַס מִקְדָּם רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה
הַעֲבָרָה, וְהוּא אִישׁ עָנִי וְאֶבְיוֹן, וּמִתְפַּלֵּל
בְּקוֹלוֹת וְהַתְּלַהּבוֹת, וְעַל־כֵּן רַחֲקוּהוּ אֲנִשִּׁי
בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ דְּאֶדְעַס, וְהוּא "נָע וָנָד" (על-פי
בראשית ד, יב), כִּי "סַר מִרַע מִשְׁתוֹלָל" (ישעיהו
נט, טז) בְּעֵתִים הַלְלוּ.

וְגַם לְפָנָי אָמְרוּ עָלָיו שֶׁהוּא 'אִישׁ מְשֻׁנָּע'.
וּבְאֵמֶת יֵשׁ לוֹ תְּנוּעוֹת מְשֻׁנּוֹת קִצָּת,

אבל אני היה לי אמונה בו, והחזקתי אותו מיד לאיש כשר.

ואם לא שכבר כתבתי לרבי יהודא אליעזר שיבא לאדעם כדי שיסע עמי לארץ-ישראל, יכול להיות שהייתי לוקח אותו עמי לנסיעה לארץ-ישראל.

שנו.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב קטו)

ונזדמן מאת השם: שישב שם איש אחד, שמו רבי אהרן, והוא מ'סלוניק', רק שבא לשם זה איזה שבועות. וזה האיש היה יודע מעט בלשון-הקדש.

בדרך שאל אותי רבי אהרן הנ"ל: "אם אין אתי איזה ספר חדש?"! - ובזה החיה אותי! - ותכף השבתי לו: "שיש אתי ספר חדש שלא ראיתם אותו עדין במדינה זו, ושמו ספר 'לקוטי-מוהר"ן"!"

וזה הענין החיה אותי מאד, ואמרתי בלבי: שבשביל זה לבד, פדאי כל היסורים וטלטולים שיש לי, שאני עכשו פמו ב'גלות-מצרים', שאני "נע ונד" (על-פי בראשית ד, יב), ומטלטל ומבלבל, ב'אלכסנדריא של מצרים' - אשר מעולם לא עלה על דעתי להיות כאן.

אבל כשאני זוכה להזכיר ב'אלכסנדריא' בשוק, שם הספר של רבנו הנורא ז"ל - שבביל זה הפל פדאי, כפי מה שאני מאמין ויודע קצת גדלת קדשת נוראות זה הספר, וגדל הפעלות טובות ונוראות שעושה בעולם וכו' וכו'.

ואם לא הייתי בכאן, מי יודע מתי היה נזכר זה הספר בכאן? - ואם לא באתי

כיאם בשביל זה, די! - בפרט שהבנתי תכף: שעלידי שאלה הזאת, בודאי אזהה למפר כאן איזה ספר! וכן היה! - וזה בודאי יקר בעיני מעל כל הון!

שנו.

(ספר-המדות, עניני 'נע ונד' ו'טלטול')

[א] על-ידי ה'טלטול', זוכין ל'שם-טוב'

(טלטול ח"ב א).

[ב] על-פירב, היראים פרנסתם בא על-ידי

'טלטולים' (טלטול ח"ב ב; צדיק ח"ב ו).

[ג] לפעמים, הצדיק בא ל'טלטולים' - כדי

שיבא לעולם-הבא, ויזכר כל המקומות שהיה בהם, ועל-ידי-זה יבואו טובות לאלו

המקומות (טלטול ח"ב ג; צדיק ח"ב ז).

[ד] לאו בכל מקום, אדם זוכה לסגל תורה

ומעשים-טובים. בשביל-זה הקדוש-ברוך-הוא מסבב סבובים, שייצא זה האדם ממקום

הזה, למקום אחר (טלטול ח"ב ד).

[ה] לפעמים, נתחייב אדם איזהו גלות,

ונתחלף לו על איזהו חולאת (טלטול ח"ב ה).

[ו] על-ידי 'ליצנות', הולך ונופל. גם בא

למדת שקר. ו"נע ונד" (על-פי בראשית ד, יב) ממקום למקום (ליצנות ב).

[ז] טלטול הצדיקים - לפעמים הוא בשביל

לגלות איזה 'צדיק-נסתר' (צדיק קסו).

שנה.

(לקוטי-הלכות, חלוקת-שתפין ב)

באמת: הצדיק-האמת, אף-על-פי שנוסע

בדרך ו"נע ונד" (על-פי בראשית ד,

יב) באויר-העולם - עם-כל-זה הפל לטובת

של

(ח"א לח, ו)

קִין שֶׁהָיָה מִזֶּה־מַת הַנְּחָשׁ" (תקוני־זהר קיח:),
 כְּתִיב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לָמָּה נָפְלוּ
 פְּנֵיךָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֹר הַתְּפִלִּין', קְרוֹן
 עוֹר הַפָּנִים, בְּחִינַת (שְׁמוֹת לד, כט): "כִּי קָרַן
 עוֹר פְּנֵינוּ".

וְזֶה שְׁכַתוֹב בְּקִין (בְּרֵאשִׁית ד, טז): "וַיֵּשֶׁב
 בְּאֶרֶץ נוֹד קְדָמַת עֵדֶן" - פְּרוּשׁ: שָׁלָא
 זָכָה לְעֵדֶן, עַל־יְדֵי שְׁפָגַם בְּ'אֹר הַתְּפִלִּין'.

וְזֶה 'קְדָמַת' - רֵאשִׁי־תְבוּת (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה יז):
 "קְדָמַת דָּלָא מִנְּחַ תְּפִלִּין".

וַאֲיָתָא (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה כב, יב - עַל בְּרֵאשִׁית ד, טז):
 "וַיֵּשֶׁם לְקִין אוֹת", "שְׁזָרַח לוֹ
 קָרָן" - הִינּוּ כַּנֶּל. וּפְרָשׁ רַש"י: "וַיֵּשֶׁם הִ'
 לְקִין אוֹת", "הַחֲזִיר מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם". כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב (בְּתַפְלִין - דְּבָרִים כח, י; בְּרֵכּוֹת ו, נז. מְנַחֲוֹת
 לה:): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ" - כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
 בְּזֶה־ר (תְּקוּנֵי־זֶה־ר קיח): "כִּד תָּב בְּתִיּוֹבְתָא,
 וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אוֹת". [עֵינ עוֹד לְעֵיל בְּפָסוּק
 (בְּרֵאשִׁית ג, כא): "כְּתָנוּת עוֹר"].

שלא

(ח"א עט)

יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׁעוֹשִׁין מִשְׂאֵל־וּמְתָן וְהוֹלְכִין
 בְּהַבְלֵי עוֹלָם־הַזֶּה, וּבְאִמְצָעוֹת נוֹפֵל לוֹ
 ה'רַהוּרֵי־תְשׁוּבָה, וְאַחֲרֵי־כֵן חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ
 הָרֵאשׁוֹן. שְׂאִין לוֹ נִיחָא - "פַּעַם טָמֵא וּפַעַם
 טָהוֹר, כְּשֶׁר וּפְסוּל, אָסוּר וּמְתָר" (תְּקוּנֵי־זֶה־ר
 צח:). וְזֶהוּ בְּחִינַת 'שֵׁשֶׁת יָמֵי חוֹל'.

אַבְל 'תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה' - הוּא בְּחִינַת
 'שֵׁשֶׁת יָמֵי חוֹל' - כִּי "בָּא שַׁבָּת,
 בָּא מְנוּחָה" (רַש"י בְּרֵאשִׁית ב, ב - עַל־פִּי בְּרֵאשִׁית

הָעוֹלָם, כְּדֵי לְבָרַר מִשָּׁם 'נִיצוּצוֹת־הַקְּדוּשִׁים'
 שְׁנַעִים־זְנָדִים בְּאִירֵא־דְעֵלְמָא. וּבְשִׁבְלִי־זָה
 עֶקֶר הַלּוֹכוֹ וְנִסְיַעְתּוֹ.

"וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אוֹת" (בְּרֵאשִׁית ד, טו)

שנט

(ח"א לח, ו)

קִין שֶׁהָיָה מִזֶּה־מַת הַנְּחָשׁ" (תְּקוּנֵי־זֶה־ר קיח:),
 כְּתִיב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לָמָּה נָפְלוּ
 פְּנֵיךָ", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֹר הַתְּפִלִּין', קְרוֹן
 עוֹר הַפָּנִים, בְּחִינַת (שְׁמוֹת לד, כט): "כִּי קָרַן
 עוֹר פְּנֵינוּ".

וַאֲיָתָא (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה כב, יב - עַל בְּרֵאשִׁית ד, טז):
 "וַיֵּשֶׁם לְקִין אוֹת", "שְׁזָרַח לוֹ
 קָרָן" - הִינּוּ כַּנֶּל. וּפְרָשׁ רַש"י: "וַיֵּשֶׁם הִ'
 לְקִין אוֹת", "הַחֲזִיר מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם". כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב (בְּתַפְלִין - דְּבָרִים כח, י; בְּרֵכּוֹת ו, נז. מְנַחֲוֹת
 לה:): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ" - כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
 בְּזֶה־ר (תְּקוּנֵי־זֶה־ר קיח): "כִּד תָּב בְּתִיּוֹבְתָא,
 וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אוֹת". [עֵינ עוֹד לְעֵיל בְּפָסוּק
 (בְּרֵאשִׁית ג, כא): "כְּתָנוּת עוֹר"].

"וַיֵּצֵא קִין מִלְּפָנֵי ה', וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ

נוֹד קְדָמַת עֵדֶן" (בְּרֵאשִׁית ד, טז)

יֵצֵא שְׂמַח וְכו'. פָּגַע בּוֹ אָדָם־הָרֵאשׁוֹן, אָמַר לוֹ:
 "מָה נַעֲשֶׂה בְּדִינְךָ?"! - אָמַר לוֹ: "עֲשִׂיתִי תְשׁוּבָה
 וְנִתְפַּשְׂרְתִּי"! - הַתְּחִיל אָדָם־הָרֵאשׁוֹן מְטַפַּח עַל
 פְּנֵיו, אָמַר: "כֵּן הִיא בְּחָה שָׁל תְּשׁוּבָה, וְאֲנִי לֹא
 הִייתִי יוֹדֵעַ, מִיָּד עָמַד אָדָם־הָרֵאשׁוֹן וְאָמַר:
 "מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת" (תְּהִלִּים צב, א).

(בְּרֵאשִׁית־רַבָּה כב, יג)

רבה י, ט). שיש לו 'מנוחה' מכל וכל, ונדחה הרע לגמרי.

ותדע נאמנה: ש'תשובה' שלמה' הוא בחינות 'שבת' - פי איתא במדרש-רבה (בראשית-רבה כב, יג): "כשפגע אדם הראשון לקין, ושאל לו: מה נעשה בדינך? והשיב לו: שעשה תשובה. אמר: אם כך תקיף הילא דתשובה, פתח ואמר: 'מזמור שיר ליום השבת'" (תהלים צב, א).

ולכאזרה, מה ענין 'שבת' אצל 'תשובה'!

אבל לפי דברינו מכון היטב: כי כשעושה 'תשובה-שלמה', ונדחה הרע לגמרי, ויש לו 'ניחא' - זהו בחינות 'שבת', ובחינת 'שדי', ובחינת 'מט"ט'.

כי "מה הוא 'שדי'?" - "שאמר לעולמו די" (חגיגה יב). ובחינות 'שבת' גם-כן כן, כמו שפיתוב (בראשית ב, ב): "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו", ואמר 'די'. "ובחינת 'מט"ט' הוא גם-כן בחינת 'שדי'" (זהר פנחס רכו: תצא רעז).

"ותלד עדה את יבל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה. ושם אחיו יובל, הוא היה אבי פל תפיש כנור ועוגב" (בראשית ד, כ"א)

כי כל בהמה ובהמה, יש לה עשב מיוחד שהיא צריכה לאכלו. ולפי העשבים והמקום שרועה שם, כן יש לו נגון.

כי כל עשב ועשב, יש לו 'שירה' שאומר, שזה בחינת "פרק שירה" - ומ'שירת העשבים, נעשה נגון של הרועה'.

וזה סוד מה שפיתוב (בראשית ד, כ"א): "ותלד עדה את יבל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה, ושם אחיו יובל, הוא היה אבי פל תפיש כנור ועוגב" - פי תכף כשהיה בעולם 'רועה מקנה', היה תכף 'פלי' זמר, כנ"ל.

ועל-כן 'דוד המלך' עליו-השלוש, שהיה "ידע נגון" (שמואל-א טז, יח), על-כן היה 'רועה' (שם שם, יא-יט) כנ"ל. גם מצינו ב'אבות העולם' בלם, שהיו 'רועי מקנה'.

גם ה'נגון' הוא טובה לה'רועה' בעצמו - כי מחמת שהוא תמיד בין בהמות, היה אפשר שימשיכו ויזרידו אותו מבחינת 'רוח האדם' ל'רוח הבהמיות', עד שירעה הרועה את-עצמו וכו'. ועל-ידי ה'נגון' נצול מזה, כי ה'נגון' הוא 'התבררות הרוח', שמבררין "רוח האדם" (קהלת ג, כא) מן "רוח הבהמה" (שם) וכו'. (עין עוד בפנים).

"זה ספר תולדות אדם" (בראשית ה, א)

שלג.

(ספר-המדות, ספר ח"ב ב)

אלו המחברי-הספרים - צריך להם לשקל במשקל את דברי הספר, אם יש בהם כדי ספר.

שלב.

(ח"ב סג)

דע: כי כל רועה ורועה, יש לו 'נגון מיוחד' לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם.

כי עקר הספר, אינו אלא אלו הדברים הנאמרים ב'התקשרות הנשמות' בבחינת (בראשית ה, א): **"זה ספר תולדות אדם"**.

ואם יש בו [רק] 'מעט' ב'התקשרות' הנזכר-לעיל - אין בו כדי ספר.

שלד.

(ספר-המדות, ספר ח"ב ז)

על-ידי 'ספר גדול' שיוצא לעולם - נפקדין עקרות. וסימן (בראשית ה, א): **"זה ספר תולדות אדם"**.

**"ויתהלך חנוך את האלקים, ואיננו
בי לקח אתו אלקים"** (בראשית ה, כד)

שלה.

(ספוגי-מעטיות, מעטה יב מ'בעל-תפלה')

וכן היה נרשם בזה [ב'היד'], הדרך מעולם לעולם - כי יש דרך ונתיב, שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים. (פי אי-אפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים).

והיה נרשם שם כל הדרכים שיש מעולם לעולם.

כי 'אלהיו' עלה לשמים (מלכים ב, יא), בדרך פלוני, והיה פתוב שם אותו הדרך.

ומשה-רבנו עלה לשמים (שמות יט, ג), בדרך אחר, והיה פתוב שם אותו הדרך גם-כן.

וכן 'חנוך' עלה לשמים (בראשית ה, כד), בדרך אחר, והיה פתוב שם גם אותו הדרך.

וכן מעולם לעולם - הכל היה נרשם ב'שרטוטי היד' הנ"ל.

**"ויחי למך וגו'. ויולד בן. ויקרא את שמו נח
לאמר: זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו"**
(בראשית ה, כח-כט)

שלו.

(ח"א נו, בסוף)

"כל מלאכת עבדה לא תעשו" (במדבר כח, כו) - לבטל 'זהמת-הנחש', ל"ט מלאכות, 'עצבון ידים', כמה שפתוב (בראשית ה, כט): **"זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו"**.

שלז.

(ח"א קעד)

"כשה'דינין' חסו-שלום גוברים על האדם, אין להמתפלל עבודו להזכיר שמו, שלא יתגברו הדינין חסו-שלום" (זהר נח סט:).

ובמו דאיתא (שערי-הפסוקים בראשית; לקוטי-תורה להאריז"ל בראשית): **"שינח' לא קרא לו אביו שם בעת לדתו** [רק כשהגדיל], משום שהיה אז העולם ב'דינין'. ועל-פן לא רצה אביו לתן לו 'שם' - כי על-ידי ה'שם' יהיה נפר ומסים בין המקטרגים, ויוכלו הדינים להתגבר עליו".

שלח.

(ח"ב ב, ה)

'ימי-החל' - הם בחינת 'עצבות'. ואפלו ה'מצוות שעושין בימי החל', הם בחינת 'עצבות', כי "מט"ט שלטנותה

"וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ" (בראשית ו, ו)

ש.מ.א.

(ח"א ה, ב)

כְּשֵׁישׁ איזה צער ודין בעולם שנה נפש -
אזי בודאי נגרע משמחת הקדוש -
ברוך-הוא, כמו שכתוב (בראשית ו, ו):
"**וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ**", וכמו שאמרנו (סנהדרין
מו,): "**שְׂכִינָה מָה אֹמֶרֶת, קִלְנֵי מֵרָאשֵׁי וְכוּ**".

ש.מ.ב.

(ח"א כד, ב)

ה'קלפות' הם בחינת 'מוטרות', והם
בחינת 'עצבות', בבחינת (משלי
יד, כג): "**בְּכָל עֵצָב יִהְיֶה מוֹתֵר**". והם 'תקפא
דדינא' (זהר תרומה קלה: קמח. פנחס רלא:),
בבחינת (בראשית ו, ו): "**וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ**".

ועקר ה'שמחה' היא ב'לב', כמו שכתוב
(תהלים ד, ח): "**נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי**".
ונלות-השכינה, שהוא בחינת 'לב', שהוא
'שמחתו של ישראל', עקר גלותה -
כש'עצבות', שהם ה'קלפות', גזברים עליה,
בבחינת: "**וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ**".

וזה-הוא כשיצאו ישראל מהגלות, כתיב
(ישעיה נה, יב): "**כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ**".

וכשעושה המצוה ב'שמחה', אזי מעלה
ה'שכינה' שהיא ה'מצוה',
שהיא 'שמחת-הלב', מבין ה'קלפות'.

ש.מ.ג.

(ח"א מט, ז)

"בינה, דינין מתערין מנה" (זהר ויחי רכ:)
ויקרא י, אחרי סה), והיא שרשן,
שעל-ידיה נמתקין.

בימי החל' (תקוני-זהר לג:), ו'מט"ט' הוא
בחינת 'עבד', בחינת 'עצבות'.

אבל 'שבת' - הוא בחינת 'בן', ואז ניקא
לעלאין ותתאין, ונתעורר שמחה,
ואזי נתרוממין ונתעלין כל המצוות של
ששת ימי החל מן העצבות, ונמשך עליהם
מנוחה ושמחה.

בבחינת (בראשית ה, כח-כט): "**וַיּוֹלֵד בֶּן**
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר, זֶה יִנְחַמְנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדִינוּ" - הינו בחינת
'שבת', בחינת 'בן', בחינת 'נח', 'ניקא
דעלאין ותתאין' (בראשית-רבה ל, ה; זהר בראשית
מז: נח:), שהוא מנחם ומשמה הכל מן
העצבות, בחינת: "**זֶה יִנְחַמְנוּ וְכוּ**".

שלט.

(עלים-לתרופה, א' שופטים תקצ"ג)

"טוב להדות לה" (תהלים צב, ב), אשר
תשוקתך ונחמתך, הוא 'אור-
האמת' המאיר לכל, אשר זאת היא ה'נחמה'
של הכל. כמו שכתוב (בראשית ה, כט): "**זֶה**
יִנְחַמְנוּ וְכוּ".

"וְכָל יֵצֵר מַחֲשַׁבֵּת לְבוֹ, רַק רַע כָּל הַיּוֹם"

(בראשית ו, ה)

ש.מ.

(ח"א מט, א)

עקר היצרים, הם המחשבות וההכמות
שב'לב, כמו שכתוב (בראשית ו, ה):
"**יֵצֵר מַחֲשַׁבֵּת לְבוֹ**". [עין עוד לעיל בפסוק (בראשית
ב, ז): "**וַיִּיצֶר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֹפֵר מִן הָאָדָמָה**".]

וְזֶה (בראשית ו, ו): "וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ" - בבחינת "דינין מתערין מנה".

"וַיֹּאמֶר אֵל לְבוֹ לֹא אוֹסִיף עוֹד לְקַלֵּל" (שם ח, כא) - בבחינת 'המתקת' הדינים בשרשן'.

שמד.

(ח"ב א, ד)

'ממוזן' שרשו ב'לב', בבחינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר, ולא יוסף עֶצֶב עִמָּה" - בחינת (בראשית ו, ו): "וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ".

"וַיִּנַּח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי ה'" (בראשית ו, ח)

שמה.

(ח"א כה, ד)

וְזֶה בבחינת (בראשית ו, ח): "חן בעיני ה'". "עיני ה'" - זה 'גונין-עלאין', בחינת "כסף וזהב" (שמות כה, ג), שם עקר ה'חן' וה'פאר'.

שמו.

(חיי-מוהר"ן תסג)

בְּעֵינֵי הַמַּחֲלֶקֶת הַיְדוּעָה שֶׁהָיָה בַּדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ עַל הָרֵב הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרֵב יוֹנָתָן [אייבשיץ] ז"ל, וְהָיָה לְפָנֵינוּ רַבְּנוּ ז"ל הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ הַקְּמִיעוֹת שֶׁנִּתְּן הָרֵב הַנ"ל. וְהָיָה כְּתוּב בָּהֶם: "עֲבָדוּ מִבֵּיח"ו". וְהֵם הַחוֹלְקִים עָלָיו, הָיוּ מְפָרְשִׁים שֶׁפּוֹנְתוֹ: "עֲבָדוּ מְשִׁיחוֹ", עֵינֵי-שָׁם.

וְסֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל עֲמֵנוּ בְּזֶה, וְאָמַר: "שְׁמֵזָה אֵין רְאִיָּה!"

וְאָמַר: "שָׂאֵלוּ הָיָה הוּא פּוֹתֵב קְמִיעוֹת, וְהָיוּ מוֹצְאִים, הָיוּ אוֹמְרִים בְּוֹדָאֵי וְכוּ" - בְּפֶרֶט "עֲבָדוּ"!

הֵינּוּ: כִּי הָיוּ מְפָרְשִׁים בְּוֹדָאֵי שֶׁפּוֹנְתוֹ לֹא טוֹבָה, בְּפֶרֶט "עֲבָדוּ" - כִּי אֵיךְ שִׁיךְ לְכַתֵּב בְּשִׁמוֹת "עֲבָדוּ"? - עַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי הָיוּ מְפָרְשִׁים כּוֹנְתוֹ לְמָה שֶׁהָיוּ מְפָרְשִׁים.

כִּי הַתּוֹרָה בְּלָה הִיא שִׁמוֹת. וְעַנְיָן הַשִּׁמוֹת שֶׁבָּהֶם מְשַׁבְּעִים, אוֹ שֶׁמְבַקְּשִׁים וּמְתַפְּלָלִים 'הֵי רְצוֹן' עִם זֶה הַשֵּׁם - הוּא שֶׁעַל-יְדֵי שִׁמוֹת אֵלוֹ, מְעוֹרְרִין הַמְּלֶאכֶד הָרְאוּי לְאוֹתוֹ הַדָּבָר, וְאִזִּי נוֹתְנִים לְהַמְּלֶאכֶד אוֹתוֹ הַשֵּׁם. כִּי "הַמְּלֶאכֶד אֵין לוֹ שֵׁם, רַק שְׁנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם לְפִי הַשְּׁלִיחוֹת", כּמוֹבָא (במדבר-רבה י, ה; רש"י בראשית לב, ל).

נִמְצָא: שֶׁשְּׁפִיר שִׁיךְ לְכַתֵּב בְּהַשְּׁבָעוֹת הַשִּׁמוֹת: "עֲבָדוּ מִבֵּיח"ו" - כִּי הוּא רְאִי-תְבוּת שֶׁל פְּסוּק (בראשית ו, ח): "וַיִּנַּח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי ה'".

שמז.

(ספר-המדות, עניני 'חן')

- [א] עַל-יְדֵי צְדָקָה - זוֹכָה לְחֵן (חן ח"א א).
 [ב] עַל-יְדֵי שְׁפָלוּת - זוֹכָה לְחֵן (חן ח"א ב).
 [ג] לְחֵן - יְכַנִּים אוֹרְחִים (חן ח"א ג).
 [ד] גַּם יִשְׁמַר אֶת-עֲצָמוֹ מִמַּאכְלֵי-אִסוּר, וְיִשְׁמַר אֶת פִּיּוֹ מִדְּבוּר אִסוּר (חן ח"א ד).
 [ה] מִי שֶׁמְפַזֵּר מְעוֹתָיו בְּשִׁבִּיל לְקִנּוּת לְעֲצָמוֹ רַב לְלִמּוּד מְפִנּוֹ - עַל-יְדֵי-זֶה יִמְצָא חֵן.
 [ו] כְּשֶׁתְּעִבִיר עַל מְדוּתֶיךָ - תִּמְצָא חֵן (חן ח"א ו).
 [ז] עַל-יְדֵי תוֹכְחָה - תִּשָּׂא חֵן (חן ח"א ז).

[ח] שְׁמֵר־זִית - מְסַגֵּל לְחֵן (חן ח"א ח).

[ט] סִגְלָה לְחֵן - תִּכְתֵּב עַל קִלְחָי: "כֶּסֶף וְזָהָב
חֶסֶד וְאַמֶּת אֱלוֹהִי" (חן ח"א ט).

[י] עַל־יְדֵי הַיְרָאָה מִתְלַמְּדֵי־חֶכֶם - תִּזְכֶּה
לְחֵן (חן ח"א י).

[יא] דְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים בְּנִיחוּתָא - נִתְקַבְּלִים
אֶצֶל בְּנֵי־אָדָם (חן ח"א יא).

[יב] יֵשׁ דְּגִים - שֶׁהֵם מְסַגְּלִים לְחֵן (חן ח"א יב).

[יג] עֵסֶק הַתּוֹרָה בַּדֶּרֶךְ - נוֹתֶנֶת חֵן (חן ח"א יג).

[יד] כְּשֶׁאָדָם בָּא לְעִיר לְדוֹר, יִשְׁלַח בְּשׂוֹר
לְעֵנְיֵי הָעִיר - וְעַל־יְדֵי־זֶה יִשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי
שָׂרֵי הָעִיר (חן ח"ב א).

- 'סֵפֶר רְזִיאל הַמְּלֶאךָ' -

שמח.

(חיי־מוֹהֵר"ן תעח)

'סֵפֶר־רְזִיאל' אֵינוֹ מ'אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן, וְלֹא
זֶהוּ הַסֵּפֶר שֶׁנִּתֵּן הַמְּלֶאךָ
ל'אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן, וְאֵין בּוֹ כַּח לְהַצִּיל
מִשְׂרָפָה - וּכְבָר אַרְע: שֶׁהַסֵּפֶר בְּעֶצְמוֹ נִשְׂרָף.

הפטרת פרשת בראשית

"נתן נשמה לעם עליה, ורוח להלכים בה"
(ישעיה מ"ב, ה)

א.

(ח"א נט, א)

זֶה הָאִישׁ, הַמְשַׁתְּדֵל לְקָרֵב וּלְעֲשׂוֹת נִפְשׁוֹת, הוּא בּוֹנֵה בַחֲיִנַת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'.

וְהֵיכַל הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה, שׁוֹרֵה וּמְלַבֵּשׁ אֶת הָרוּח־הַחַיִּינִי שְׂבִלֵב הָאִישׁ הַפֶּשֶׁר וְכוּ', וְהֵיכַל הַקֹּדֶשׁ יוֹנֵק חַיּוּתוֹ מִהָרוּחַ הַזֶּה. וְעַקֵּר הַלְבָשְׁתּוֹ, לְרִגְלֵי הָרוּחַ, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מ"ב, ה): "וְרוּחַ לְהִלְכִים בָּהּ".

כִּי בְרוּחַ הַזֶּה יֵשׁ קוֹמָה שְׂלֵמָה, כִּי מְבַחֲיֵנַת 'רִגְלֵיךְ' נִתְעוֹרֵר לְהִשְׁיִיר אֶת בְּנֵי־אָדָם לְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת (שם מ, א): "יִשְׁרוּ בְעֶרְבָה מְסֻלָּה לְאַלְקִינוּ".
"מְסֻלָּה" דִּיקָא, שֶׁהוּא מְקוּם הָרִגְלֵיךְ.

אֲנִי ה' הוּא שְׂמִי, וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן, וְתַהֲלֹתַי לְפָסִילִים" (ישעיה מ"ב, ח)

ב.

(ח"א י"א, ב'ז-בסוף)

עַל־יְדֵי 'שְׂמִירַת־הַבְּרִית' בְּשָׁנֵי הַבַּחֲיִנּוֹת, שֶׁהוּא 'יְחֻדָּא־עֲלָאָה' וְ'יְחֻדָּא־תַתָּאָה' - אֲזִי 'כְּבוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ' בְּשִׁלְמוֹת, שִׁיְהִיָּה כְבוֹדוֹ לְאִין נֶגֶד 'כְּבוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ', הֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'עֲנוּה וְקִטְנוּת'.

וְעַל־יְדֵי ה'כְּבוֹד' - זוֹכָה לְדַבֵּר 'דְּבוּרִים הַמְּאִירִים', וְהֵם מְאִירִים לוֹ לְתַשׁוּבָה'.

זֶה (ישעיה מ"ב, ח): "אֲנִי ה'" - 'יְחֻדָּא־עֲלָאָה'. "הוּא שְׂמִי" - 'יְחֻדָּא־תַתָּאָה'.

"וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן" (שם) - זֶה בַּחֲיִנַת 'כְּבוֹד בְּשִׁלְמוֹת'.

"וְתַהֲלֹתַי לְפָסִילִים" (שם) - זֶה בַּחֲיִנַת ה'דְּבוּר', כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תהלים קמ"ה, כ"א): "תַּהֲלֹת ה' יִדְבַּר פִּי".

ג.

(ח"ב י"ב)

שְׂרָשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא ה'כְּבוֹד', כִּי (יומא ל"ח. אבות פ"ו מ"ב): "כָּל מָה שֶׁבְּרָא הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לֹא בְרָאוּ אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (ישעיה מג, ז): "כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבֹּדִי בְּרֵאתִיו וְכוּ'".

וּבְכָל חֶלֶק וְחֶלֶק מִהַבְּרִיאָה, וּבְכָל מְאֹמֵר וּמְאֹמֵר - יֵשׁ בּוֹ בַּחֲיִנַת 'כְּבוֹד מִיְחָד' שֶׁהוּא שְׂרָשׁוֹ.

שְׂבִכָּל 'מְאֹמֵר', מְלַבֵּשׁ בּוֹ 'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ', שְׂעַל־יְדֵי־זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ בְעֵבְרוֹת וּדְבָרִים רַעִים חֲסִי־שְׁלוֹם, שֶׁשֵּׁם אִין כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מ"ב, ח): "וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן" - שֵׁשׁ גְּבוּל לְה'כְּבוֹד' שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט לְשֵׁם.

וְאֵה־עַל־פִּי שׁ"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"
(שם ו, ג) - עַם־כָּל־זֶה יֵשׁ גְּבוּל
כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְמִקְוֵמוֹת הַנָּל, שְׁלֵא יֵצֵא לְשֵׁם,
בְּבַחֲיִנַת: "וּכְבוֹדֵי לְאַחַר לֹא אֵתָן", כַּנֶּ"ל.

וַיֵּשׁ גְּבוּל לְכָל כְּבוֹד וְכָבוֹד שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל
מֵאֵמֶר וּמֵאֵמֶר, שְׁלֵא יִתְפַּשֵּׁט
לְמִקְוֵמוֹת־הַחִיצוֹנִים.

אָבֵל בּוֹדָאֵי גַם הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְאֵפְלוּ מְקוֹמוֹת־הַמְּטַנְפִּים'
אוּ בְּתֵי עֲבוּדֵה־זָרָה, צָרִיכִין גַּם־כֵּן לְקַבֵּל
חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

אָךְ דַּע: כִּי הֵם מְקַבְּלִים מִבְּחִינַת (שַׁבַּת קד.
וּבְמִתְרַשָּׁ"א): "בְּרֵאשִׁית מֵאֵמֶר סְתוּם",
שְׁפוּלָל כָּל ה'מֵאֵמְרוֹת', וְהוּא סְתוּם וְנִעְלָם
בְּתַכְלִית הַהִסְתָּרָה.

כִּי מִה'כְּבוֹד' וְה'מֵאֵמְרוֹת' הַמְּתַנַּגִּים, אִי־
אֶפְשָׁר לָהֶם לְקַבֵּל חַיּוֹת מִשֵּׁם, בְּבַחֲיִנַת:
"וּכְבוֹדֵי לְאַחַר לֹא אֵתָן", כַּנֶּ"ל. וְדַבֵּר זֶה
אִי־אֶפְשָׁר לְהַבִּין, וְאִסוּר לְהַרְהֵר בְּזֶה כָּלֵל.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל חֲסוֹן־שְׁלוֹם לְבַחֲיִנַת
'מְקוֹמוֹת־הַמְּטַנְפִּים', וּמִתְחִיל
לְהִסְתַּכֵּל עַל־עֲצָמוֹ וְרוּאָה שְׂרַחוּק מֵאֵד
מִכְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׂוֹאֵל וּמִבְּקֵשׁ: "אֵיִה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ" (זֶהר בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת; קִדְשַׁת כְּתָר) - זֶה עֵקֶר
תְּקוּנָתוֹ וְעִלְיָתוֹ, בְּבַחֲיִנַת 'רִידָה תַכְלִית הָעֲלִיָּה'.

כִּי "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" - זֶה בְּחִינַת ה'כְּבוֹד
עֲלִיּוֹן' שֶׁל ה'מֵאֵמֶר הָעֲלִיּוֹן', ה'מֵאֵמֶר
סְתוּם בְּרֵאשִׁית". וְכֶשֶׁמִּבְּקֵשׁ וּמִחַפֵּשׁ: "אֵיִה
מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" - בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ חוֹזֵר וְעוֹלָה אֶל
ה'כְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן', לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה'.

ד.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן צב)

דַּע: שֶׁהַשֵּׁם שְׁנוֹתֵנִין לוֹ לְאָדָם, הוּא לְפִי
הַפְּעֵלָה שֵׁישׁ לוֹ לְאָדָם לַעֲשׂוֹת
בְּעוֹלָם. וַיֵּשׁ אֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה הַפְּעֵלָה שְׁלוֹ,
בְּחֲצֵי שָׁנִים שֵׁישׁ לוֹ, וְצָרִיךְ לְקַרֵּא לוֹ שֵׁם
אַחַר, דְּהֵינּוּ: שֵׁם חָדָשׁ. כִּי הַשֵּׁם שְׁנוֹתֵנִין
לְאָדָם, הוּא לְאַחַר מוֹתוֹ לְבוֹשֵׁין שְׁלוֹ.

כִּי ה'שֵׁם' הוּא בְּחִינַת 'לְבוֹשֵׁין', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵב, ח): "אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי,
וּכְבוֹדֵי" וְכוּ', "כְּבוֹדֵי" - זֶה בְּחִינַת
'לְבוֹשֵׁין', כִּי "רַבִּי יוֹחָנָן קָרָא לְמֵאֵנָה
מְכַבְּדוֹתָא" [לְלְבוֹשׁוֹ - כְּבוֹדוֹ] (שַׁבַּת קיג.:

כִּי הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא נִקְרָא 'הוֹי"ה', כִּי
בְּשֵׁם 'הוֹי"ה' נִתְהַוָּה כָּל הָעוֹלָמוֹת, אָבֵל
לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת - אֵין לוֹ שֵׁם, כִּי
'לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת' אִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
אוֹתוֹ.

**"אֲחֻרֵיב הָרִים וּגְבָעוֹת וְגו'. וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים
בְּדֶרֶךְ לֹא יָדַעוּ" (יִשְׁעִיָּה מֵב, טו-טז)**

ה.

(ח"א ד, ג-ח-בְּסוּף)

אִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיב ה'מְלוֹכָה' לְהַקְדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא עַל־יְדֵי 'וְדוּיִ־
דְּבָרִים' לְפָנָי תִּלְמִיד־חֶכֶם - עַל־יְדֵי־זֶה
מִתְקַן וּמַעֲלָה בְּחִינַת 'מְלֻכּוֹת' לְשֶׁרְשׁוּהָ, מִבֵּין
הַסְּטָרָא־אֲחָרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה הַתְּלַמִּיד חֶכֶם
מְדַרִּיךְ אוֹתוֹ בְּ"דֶרֶךְ יִשְׂרָ" (מִשְׁלֵי יד, יב; טז, כה),
לְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ.

וְזֶה נִקְרָא (סוּטָה כא.): "פְּרֵשֶׁת־דְּרָכִים" - כִּי
הַתְּלַמִּיד־חֶכֶם מְפָרִישׁ לוֹ דְּרָךְ לְפִי
שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וְכוּ'.

ח.

(ח"א עג)

הִנֵּה ה'תּוֹרָה' סְתִים וְגִלְיָא, וְהַקְדוּשָׁה -
בְּרוּךְ-הוּא גַם-כֵּן סְתִים וְגִלְיָא. דְּהִינוּ:
מָה שֶׁנִּגְלָה לָנוּ, הוּא ה'לְבוּשׁ' וְחִיצוֹנִיּוֹת;
וּמָה שֶׁנִּסְתָּר מִמֶּנּוּ הוּא ה'פְּנִימִיּוֹת'.

וְהִנֵּה: כָּל אָדָם צָרִיךְ לָזְרֵז עַצְמוֹ לְהַשְׁיֵג
ה'פְּנִימִיּוֹת', מָה שֶׁנִּסְתָּר מִמֶּנּוּ -
ב'תְּפִלָּה לְשָׁמַיָּה', שִׁיקְשֵׁר ה'מַחְשָׁבָה' אֶל
ה'דְּבוּר שֶׁל הַתְּפִלָּה', בְּקִשְׁר אִמִּיץ וְחִזְק, כִּי
"הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מִתְאַוָּה לְתַפְלָתְךָ שֶׁל
צַדִּיקִים" (חֲלִילֵיךְ ס:), "כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא" (מִיכָה
ג, יח), וְרוֹצֵה תָמִיד לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת
וּבְרָכוֹת.

וְאִין הַשְּׁפָעָה יְכוּלָה לִירֵד, רַק עַל-יְדֵי כָּלִי
הַנִּקְרָא 'אֲנִי', שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ו, כז):
"וְאֲנִי אֲבָרְכֶם". וְה'כָּלִי' הַנִּלְכָּל, נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּאִפְסָן שֶׁמִּקְשֵׁר
הַמַּחְשָׁבָה לְהַדְּבוּר.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא צַדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר
(יִשְׁעִיָּה ס, כא): "וְעַמּוֹ כֻּלָּם צַדִּיקִים".
וְה'צַדִּיק' - נִקְרָא 'אֶלֶף', מִלְּשׁוֹן: "אֵלּוּפִינוּ
מְסֻבָּלִים" (תְּהִלִּים קמז, יד).

וְה'נִו"ן' - נִקְרָא 'דְּבוּר', כִּי ה'דְּבוּר' הוּא
'מְלָכוּת', עַל-דֶּרֶךְ (תְּקוּנֵי-זֶהר יז.
'פְּתַח אֱלֹהִים): "מְלָכוּת, פֶּה", ו'מְלָכוּת' נִקְרָא
'נִו"ן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים עב, יז): "יְנֹן שָׁמוּ",
וּפִרְשׁ רַש"י: "לְשׁוֹן מְלָכוּת".

וְה'יו"ד' - נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'מַחְשָׁבָה'
שֶׁמִּקְשֵׁר לְה'דְּבוּר' כִּנְל, כִּי
ה'מַחְשָׁבָה' נִקְרָא 'יו"ד', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת
טו, א): "אֵז יִשִּׁיר מֹשֶׁה", וּפִרְשׁ רַש"י: "יו"ד
עַל-שֵׁם הַמַּחְשָׁבָה נֶאֱמָרָה".

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב ב'הַפְּטָרָה בְּרֵאשִׁית' (יִשְׁעִיָּה
מב, טז): "אֲחֵרִיב הָרִים וְגִבְעוֹת" -
רָמַז עַל 'חֲרִבָן מִמְשַׁלֵּת הַעֲבוּרִים'.

"וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ" (שָׁם
פְּסוּק טז) - זֶה בְּחִינַת שֶׁהַצַּדִּיק
הוֹרָה לוֹ "דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל", זֶה בְּחִינַת "פְּרִשְׁת
דְּרָכִים".

"מִי עוֹר כִּי אִם עַבְדִּי וְגו', מִי עוֹר כְּמִשְׁלָם,
וְעוֹר כְּעַבְדֵי ה'" (יִשְׁעִיָּה מב, יט)

ו.

(ח"א נה, ג)

הַצַּדִּיקִים 'מְאוֹר עֵינֵיהֶם' בְּזִמְנֵי-זֶה קָטָן,
בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָּה מב, יט): "מִי עוֹר
כְּמִשְׁלָם".

וְעַל-יְדֵי ה'צֵל', נִתְחַזַּק 'מְאוֹר עֵינֵיהֶם',
כְּדֶרֶךְ 'חֲלוּשֵׁי-הָרְאוֹת' שֶׁאֵינָם
יְכוּלִים לְרְאוֹת הַיֵּטֵב כְּשֶׁאוֹר חֶזֶק וְגָדוֹל,
וּצַרִּיכִים ל'צֵל' כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לְרְאוֹת.

כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה "יָד ה'" - אָזִי נַעֲשֶׂה 'צֵל',
שָׁבוּ נִתְכַּפֶּה ה'צַדִּיק' מ'אָרֶס שֶׁל הָרַע-
עִין, בְּבְחִינַת (שָׁם נא, טז): "וּבְצֵל יְדֵי כַּסִּיתִיךְ".

"כִּי תַעֲבֹר בְּמַיִם אֶתְּךָ אֲנִי" (יִשְׁעִיָּה מג, ב)

ז.

(ח"א מד)

עַל-יְדֵי 'תְּפִלוֹת', נִתְגַּלָּה 'סוּדוֹת הַתּוֹרָה',
כְּמוֹבָא (לְקוּטֵי-מִזְהָר"ן ח"א עג הַמוֹבָא
לְחֵלֶן) עַל פְּסוּק (יִשְׁעִיָּה מג, ב): "כִּי תַעֲבֹר בְּמַיִם
אֶתְּךָ אֲנִי".

וַנִּגְמַר הַפְּלִי הַנִּקְרָא "אֲנִי" - וְהִשְׁפַּע יוֹרֵד, וְנִשְׁלַם חֶפֶץ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, "כִּי חֶפֶץ הַסֵּד הוּא", וּלְפִיכֶךָ "הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתוֹ".

וַיְדוּעַ הוּא: כִּי מִי שֶׁמִּקְבֵּל תַּעֲנוּג מֵאַחֵר, נִקְרָא 'נוֹקְבָא', רוּצָה לֹאמֵר: לְגַבְהַ. וְנִמְצָא: כִּשְׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִקְבֵּל תַּעֲנוּג מִיִּשְׂרָאֵל מִתַּפְלָתוֹ, כִּבְיָכוֹל נַעֲשֶׂה 'נוֹקְבָא' לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל. אִם-כֵּן מִה'פְּנִימִיּוֹת' נַעֲשֶׂה 'הִיצוּנִיּוֹת'.

וְזֶהוּ פֶרוּשׁ הַפְּסוּק (ישעיה מג, ב): "כִּי תַעֲבֹר בְּמִים" - וְ"תַעֲבֹר" מִלְּשׁוֹן 'הַתְּגִלוֹת', כְּמָה שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יב, כג): "וְעָבַר ה' לְנֶגְהָ אֶת מִצְרַיִם", וְתִרְגַּם אוֹנֵקְלוֹס: "וְיִתְגַּלֵּי ה'" וְכוּ'. וְ"אֵין מִים אֶלָּא תוֹרָה" (בְּבֹא-קִמָּא יז.).

וְהַפְּרוּשׁ הוּא: כִּשְׁתַּרְצָה שִׁיתְגַּלֶּה לָךְ ה'נִסְתָּר' מִהַתוֹרָה - "אֶתְךָ אֲנִי" (ישעיה שם) - כְּלוֹמֵר: תִּרְאֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה ה'פְּלִי שֶׁנִּקְרָאת אֲנִי, כִּי-ל.

ט.

(חיי-מוהר"ן קמג)

כְּשָׁבָא מֵאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, אָמַר תוֹרָה עַל פְּסוּק (בְּמִדְבָר כ"א, ח): "עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף, וְשִׂים אֹתוֹ עַל גֵּם", בְּלִיל שַׁבָּת. וְאַחֲרֵיכֶּךָ בְּסַעֲדָה-שְׁלִישִׁית אָמַר תוֹרָה עַל פְּסוּק (ישעיה מג, ב): "כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֶתְךָ אֲנִי". וְזֹאת הַתוֹרָה כְּבָר נִדְפַס בְּלִקוּטֵי א' (ח"א עג ה"ל). וְזֹאת הַתוֹרָה הֵיחָה יִקְרָה וְגִדּוּלָה בְּעֵינָיו מְאֹד.

י.

(חיי-מוהר"ן קמז)

קִדְּם שֶׁנִּסְעָ לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל בְּסִמּוּד, שָׁאֵל לֹא אֶחָד מִפְּנֵי מָה אֵינּוּ מִקְרָבִים וְאֵינּוּ מִדְּבַר עַמָּם, אָמַר לֹא שְׂאִין לֹא עֵתָה דְּבוּרִים.

וְאָמַר: שְׁנוּדַע לִי עֵתָה עַל-פְּסוּק (ישעיה מג, ב): "כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֶתְךָ אֲנִי" - אֵיךְ יְכוּלִין לְרְאוֹת מְתֵי שְׂרוּצִין, אֶת הָאֲבוֹת 'אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב'.

וְגַם הִיָּה חֲדוּשׁ אֲצִלִּי, מִפְּנֵי מָה עַל-פְּסוּק זֶה דִּיקָא? - אַךְ אֲנִי חוֹשֵׁב, מִחֲמַת שְׂאֵנִי צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל הַיָּם! - אַךְ לָמָּה לָכֶם זֹאת? מָה צָרְךָ לָכֶם בְּזֶה?!

וְאִם אֶפְלוּ הֵייתִי יְכוּל לְהַלְבִּישׁ זֹאת בְּמוֹסַר שְׂיֵהִיָּה בּוֹ צָרְךָ לְכָל! - אַךְ אֵין לִי עֵתָה דְּבוּרִים.

אַחֲרֵיכֶּךָ הִיָּה הוֹלֵךְ וְשָׁב בְּבֵיתוֹ, וְעָנָה וְאָמַר: אֲנִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן יוֹתֵר מִכָּל הַגְּדוֹלִים. זֶה יֵשׁ לֹא מְמוּן, וְזֶה יֵשׁ לֹא כֶּסֶף, וְזֶה יֵשׁ לֹא עִירוֹת, וְאֲנִי אֵין לִי כְּלוּם.

אֲךָ זֹאת כָּל נַחֲמַתִּי: כִּשְׂאֵנִי מִזְכִּיר, שֶׁבְּעַלְמָא-דְּקִשׁוּט יֵהִיוּ כָּלִם צְרִיכִים לִי, וְיִשְׁתַּוְּקוּ כָּלִם לְשִׁמְעַת הַחֲדוּשִׁים שְׂאֵנִי מְחַדֵּשׁ בְּכָל עֵת וּבְכָל רְגַע. מִהוּ 'אֲנִי', רַק מָה שֶׁהִנְשָׂמָה שְׁלִי מְחַדֵּשׁ.

"וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיךָ" (ישעיה מג, ד)

יא.

(ספר-המדות, המִתְמַת-דִּין ח"ב ו)

כִּי שְׂיִוְדַע, כִּשְׂרוּאָה אֵיזָהוּ דִּין עַל יִשְׂרָאֵל - לְהַפֵּךְ אֶת הַדִּין עַל אֶחָד מֵאֲמוֹת, בְּבַחֲיַנַּת (ישעיה מג, ד): "וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיךָ" - עַל-יַדֵּי־זֶה כָּל הַנְּבָרָאִים מְחַזִּירִים כְּחָם, וְנִכְלָלִים בּוֹ בְּזֶה הָאִישׁ, כִּדִּי לְחַדֵּשׁ כְּחָם; גַּם עַל-יַדֵּי־זֶה נִפְתָּח הַשַּׁעַר שֶׁל מֵינֵי מְשָׁלִים בְּעוֹלָם.

"ממזרח אביא זרעה, וממערב אקבצך"
(ישעיה מג, ה)

יג.
(ח"א סז, ה)

צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אֶת הַכְּבוֹד וְהַמְּלֻכוֹת
מֵהַפְּטָרָא-אַחֲרָא. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יַדִּי
'צָדָקָה', בְּבַחֲיִנַת (מְשַׁלֵּי י, ב): "צָדָקָה תַצִּיל
מִמּוֹת" - דְּהִינּוּ: שְׁעַל-יַדִּי 'צָדָקָה', מַעֲלִין
וּמַצִּילִין אוֹתָהּ מִבְּחִינַת (שָׁם ה, ה): "רִגְלֶיהָ
יִרְדּוּת מוֹת", וְעוֹשִׂין מ'צָדָק' 'צָדָקָה' (זֶהֱר נְשֵׂא
קַמַח. הַאֲזִינוּ אֲדָרָא-זוּטָא רַצַּב; תְּקוּנַיִי-זֶהֱר טז: נח: קלא:).

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה מא, ב): "מִי הָעִיר מִמְּזֻרְחָ
צָדָק, יִקְרָאֶהוּ לְרִגְלוֹ". "מִי הָעִיר
מִמְּזֻרְחָ" - זֶה בְּחִינַת 'צָדָקָה', בְּבַחֲיִנַת (שָׁם מ, ג,
ה): "מִמְּזֻרְחָ אָבִיא זֶרְעָךְ", בְּבַחֲיִנּוֹת (הוֹשַׁע י,
יב): "זָרְעוּ לָכֶם לְצָדָקָה וְכוּ'.

עַל-יַדֵּי-זֶה (ישעיה מא, שָׁם): "צָדָק יִקְרָאֶהוּ
לְרִגְלוֹ" - הִינּוּ: שְׁעַל-יַדִּי
ה'צָדָקָה', אֲזִי ה'צָדָק' קוֹרָא אֶת ה'רִגְלִין',
שְׁמַעְלִין אֶת ה'רִגְלִין' מִבְּחִינַת: "רִגְלֶיהָ
יִרְדּוּת" וְכוּ', כַּנֵּל.

"הָבִיאי בְּנֵי מִרְחוֹק, וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ"
(ישעיה מג, ו)

יד.
(ח"א ל, א-ג)

'הַשָּׂגוֹת-אֱלֻכוֹת', אִי-אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג, בִּי-
אִם עַל-יַדִּי צְמֻצוּמִים
רַבִּים; מ'עֲלָה' ל'עֲלוּל', מ'שְׁכַל-עֲלִיּוֹן'
ל'שְׁכַל-תַּחְתּוֹן' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּבֵא-בְּרָא קמא): "בַּת תַּחֲלָה,
סִימָן יָפֵה לְבָנִים". "בַּת תַּחֲלָה" - זֶה
בְּחִינַת ה'שְׁכַל-הַתַּחְתּוֹן', שֶׁהוּא 'תַּחֲלָה
וְהַקְדָּמָה' ל'שְׁכַל-הָעֲלִיּוֹן'.

יב.

(ח"א לא, א-ג-בסוף)

'צָדָקָה' הוּא בְּחִינַת ה'גִּלְגָּלִים', כַּמְאֹמֶר
חַז"ל (שַׁבַּת קנא: עַל דְּבָרִים טו, י): "כִּי
בְּגִלְגַּל הַדְּבַר הַזֶּה יִבְרַכְךָ", "גִּלְגָּל הוּא שְׁחֻזָּר
בְּעוֹלָם" וְכוּ' - כִּי כָל הַשִּׁפְעַ וְהַפְּרָכּוֹת בָּאִים
עַל-יַדֵּי ה'גִּלְגָּלִים', כִּי עַל-יָדָם מְנַהֵג הַקְדוּשָׁ-
בְּרוּךְ-הוּא הָעוֹלָם, בְּיָדוּעַ.

וּכְמוֹ שֶׁה'גִּלְגָּל' יֵשׁ לוֹ 'שְׁתֵּי תְּנוּעוֹת',
אַחַת - תְּנוּעָה הַטְּבְּעִית מִמְּעַרְב
לְמִזְרָח, וְאַחַת - תְּנוּעָה הַהִכְרָחִית מִמְּזֻרְחָ
לְמַעְרָב, מֵהַ שֶׁהַגִּלְגָּל הַיּוֹמִי חוֹזֵר וּמַתְּגַלְגֵּל
מִמְּזֻרְחָ לְמַעְרָב, וּמְכַרֵּחַ עִמּוֹ כָּל הַגִּלְגָּלִים.

כֵּן לְעֵינֵינוּ צָדָקָה אָמְרוּ רַז"ל (וַיִּקְרָא-רַבָּה לָד, ח;
רוֹת-רַבָּה ה, ט): "יִוְתֵר מִמֶּה שֶׁבַע-לִי-הַבַּיִת
עוֹשֶׂה עִם הָעֵנִי, הָעֵנִי עוֹשֶׂה עִם הַבַּעַל-
הַבַּיִת" - שְׁזֶה בְּחִינַת 'שְׁנֵי תְּנוּעוֹת', מִמְּעַרְב
לְמִזְרָח, וּמִמְּזֻרְחָ לְמַעְרָב. דְּהִינּוּ: מִהָעֵנִי
לְבַעַל-הַבַּיִת, וּמִבַּעַל-הַבַּיִת לְהָעֵנִי.

'מִזְרָח' - זֶה בְּחִינַת הַנּוֹתֵן צָדָקָה',
בְּבַחֲיִנּוֹת (ישעיה מג, ה): "מִמְּזֻרְחָ
אָבִיא זֶרְעָךְ", בְּבַחֲיִנּוֹת (הוֹשַׁע י, יב): "זָרְעוּ
לָכֶם לְצָדָקָה".

ו'מַעְרָב' - זֶה ה'מְקַבֵּץ הַצָּדָקָה', הִינּוּ:
הָעֵנִי, בְּבַחֲיִנּוֹת (ישעיה שָׁם):
"וּמִמְּעַרְבֵךְ אֶקְבָּצְךָ".

וְעַקֵּר הַתְּנוּעָה: מִמְּעַרְב לְמִזְרָח. הִינּוּ: עַקֵּר
הָעֲשִׂיָה, "הָעֵנִי עוֹשֶׂה עִם בַּעַל-
הַבַּיִת".

וְזֶה בַּחֲנִינְתִּי: "סִימֵן יָפֶה לְבָנִים". "בָּנִים" -
 זֶה בַּחֲנִינְתִּי הַשְּׂכָל־הָעֲלִיּוֹן, כְּמֵאמֹר
 חז"ל (מנחות קי. על ישעיה מג, ו): "הִבִּיאִי בְּנֵי
 מִרְחוֹק, וּבְנוֹתֵי מִקְצֵה הָאָרֶץ" - "הִבִּיאִי
 בְּנֵי, אֱלוֹ גְלוּת שְׁבָבָל, שְׂדַעְתֶּן מִיִּשְׁבַּת
 כְּבָנִים; בְּנוֹתֵי - אֱלוֹ גְלוּת שְׁבָשָׂא אֲרָצוֹת,
 שְׂדַעְתֶּן אֵינֶן מִיִּשְׁבַּת כְּבָנוֹת".

נִמְצָא: שְׂבָנִים' הֵם בַּחֲנִינְתִּי דַעַת מִיִּשְׁבַּת',
 בַּחֲנִינְתִּי שְׂכָל עֲלִיּוֹן וְגָדוֹל הַנֶּ"ל,
 שְׂמִשְׁיִגִּין עַל־יְדֵי הַהִקְדָּמוֹת', בַּחֲנִינְתִּי שְׂכָל־
 הַתַּחְתּוֹן, כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ: "בֵּת תַּחְלָה" - שֶׁהוּא הַשְּׂכָל־
 הַתַּחְתּוֹן. "סִימֵן יָפֶה לְבָנִים" -
 שְׂעַל־יְדוֹ מִשְׁיִגִּין הַשְּׂכָל־הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא
 בַּחֲנִינְתִּי בָנִים, כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ: "סִימֵן יָפֶה" - שָׁבוּ מִסַּמֵּן וּמִגְבָּל
 הַשְּׂכָל־הָעֲלִיּוֹן, בְּבַחֲנִינְתִּי (תְּקוּנֵי־זֶהר
 קכב.): "שִׁיעוּרָא דַּאֲתוֹן דַּאֲרִיתָא".

טז.

(ח"א לה, א)

'חֲכָמָה' הִיא שְׂרֵשׁ כָּל הַדְּבָרִים, כְּמוֹ
 שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קד, כד): "כָּלֶם
 בַּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ".

לָכֵן צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁמֵּר אֶת שְׂכָלוֹ
 מִשְׂכָּלוֹת־הַיְצוּנִיּוֹת, הַמְכַנְּה בְּשֵׁם
 "בֵּת פְּרַעֲהָ" (עַל־פִּי סַנְהֶדְרִין כֵּא: הַמּוֹבָא שֶׁם לַחֲלָן
 בַּתְּתוּרָה, וּבְזֶהר פִּנְחָס רנב.) - כִּי עֵקֶר הַחֲכָמָה'
 לְקַנּוֹת שְׁלֵמוֹת, אֵינָם רַק 'חֲכָמוֹת־אֱלֻקוֹת';
 וְשָׂאֵר הַחֲכָמוֹת, הֵם רַק 'חֲכָמוֹת בְּטָלוֹת',
 וְאֵינָם חֲכָמוֹת כָּלָל.

"בֵּת" - הִיא מְרַמֶּזֶת עַל הַחֲכָמָה שְׂאִינָה
 חֲכָמָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חז"ל (מְנַחֲוֹת קי.
 עַל יִשְׁעִיָּה מַג, ו): "הִבִּיאִי בְּנֵי מִרְחוֹק וְכוּ'".

"וּבְנוֹתֵי, אֱלוֹ גְלוּת שְׁבָשָׂא אֲרָצוֹת,
 שְׂדַעְתֶּן אֵינָם מִיִּשְׁבַּת עֲלֵיהֶם כְּבָנוֹת".

"פְּרַעֲהָ" - לְשׁוֹן בְּטוּלָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב
 (שְׁמוֹת ה, ד): "אֵל תִּפְרִיעוּ אֶת
 הָעָם".

"כָּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי, וְלִכְבוֹדֵי, בְּרֵאתֵינוּ,
 יִצְרָתֵינוּ, אֶף עֲשִׂיתֵנוּ" (יִשְׁעִיָּה מַג, ז)

טז.

(ח"א לז, א-הז)

"עֵקֶר הַבְּרִיאָה, הִיא בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין
 לָהּ" (זֶהר בֵּא מַב.), כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה
 מַג, ז): "לִכְבוֹדֵי בְּרֵאתֵינוּ יִצְרָתֵנוּ אֶף
 עֲשִׂיתֵנוּ".

וְזֶה פְּרוּשׁ (סַנְהֶדְרִין צו.): "שֶׁהַזְּהִיר רַבִּי
 יְהוּדָה בֵּן בְּתִירָא מְנַצִּיבִין: הַזְּהִירוּ
 בְּזִקְן שְׂשֻׁכָּה תִלְמוּדוֹ מִחֲמַת אָנְסוּ; הַזְּהִירוּ
 בְּבָנֵי עַמֵּי־הָאָרֶץ, שְׂמַהֶם תִּצַּא תוֹרָה".

זֶה שְׂשֻׁכָּה תִלְמוּדוֹ מִחֲמַת אָנְסוּ - הוּא
 בַּחֲנִינְתִּי מִיִּתְהָ וְסִכְלוֹת' מִחֲמַת
 'שְׂכָחָה'.

אָבָל "אֲנִס רַחֲמָנָא פּוֹטְרוֹ" (נְדָרִים כז, בְּבֵא־
 קַמָּא כח: עֲבוּדָה־זָרָה נד.), וְהַזְּהִיר רַבִּי
 יְהוּדָה לְכַבְּדוֹ - שְׂעַל־יְדֵי הַכְּבוֹד, יִתְבַּטֵּל
 מִפְּנֵוּ הַשְּׂכָחָה, וְיִתְנַלֶּה הַנֶּפֶשׁ, הֵינּוּ:
 'צְרוּן־תְּתוּרָה' - כִּי 'שְׂרֵשׁ־תְּתוּרָה' הִיא
 'כְּבוֹד הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ', כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "לִכְבוֹדֵי
 בְּרֵאתֵינוּ" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ חז"ל (אֲבוֹת פ"ו
 מ"ג): "אֵין כְּבוֹד אֱלָא תוֹרָה".

"הַזְּהִירוּ בְּבָנֵי עַמֵּי־הָאָרֶץ" - לְכַבְּדֵם, כְּדִי
 שִׁישְׁתַּוְקַק הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא

ה'נֶפֶשׁ, לְהַכִּיל בְּשִׂרְשׁוֹ, שֶׁהוּא ה'כְּבוֹד,
וְעַל-יְדֵי-זֶה "מֵהֶם תֵּצֵא תוֹרָה".

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה צָרִיךְ לְכַבֵּד - פִּי עַל-יְדֵי
ה'כְּבוֹד' יִתְגַּלֶּה בְּיִתְרֵי הַתּוֹרָה
מֵהַתְּעַלְמוּתָהּ, הֵינּוּ: ה'נֶפֶשׁ'. פִּי שֶׁרַשׁ הַכֹּל
הוּא ה'כְּבוֹד', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לְכַבֹּדִי
בְּרֵאתִיו" וְכוּ', וְה'נֶפֶשׁ' מִשְׁתַּקְּקֵת לְהַכִּיל
בּו בְּשִׂרְשׁוֹ.

יז.

(ח"א עד)

כְּשִׁזְכָּה הַנֶּפֶשׁ לְחֻכְמַת-הַתּוֹרָה' - זֶהוּ
בְּחִינַת 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם'. פִּי
חֲדוּשׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת' הִיָּה עַל-יְדֵי חֻכְמָה/
שֶׁהוּא ה'תּוֹרָה'.

וְאִזִּי כְּשִׁזְכָּה לְחֻכְמָה, אִזִּי נִתְגַּלֶּה כְּבוֹדוֹ
יִתְבַּרְךְ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל
עֲבוֹדוֹת הָאָדָם.

כִּי תְכֵלִית כָּל הָעֲבוֹדוֹת שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם
לְעַבֵּד אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ, הוּא רַק כְּדִי
שִׁיתְגַּלֶּה כְּבוֹדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מג, ה):
"לְכַבֹּדִי בְּרֵאתִיו" וְכוּ', וְה'כְּבוֹד' נִתְגַּלֶּה
עַל-יְדֵי ה'חֻכְמָה' וְכוּ'.

יח.

(ח"א צד)

כָּל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרָאוּ אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי
יִשְׂרָאֵל, דְּכָתִיב (ישעיה מג, ז): "לְכַבֹּדִי
בְּרֵאתִיו יִצְרָתִיו אִף עֲשִׂיתִיו" - דְּהֵינּוּ:
"בְּרִיאָה יִצְרָה עֲשִׂיה", לֹא נִבְרָא אֶלָּא
"לְכַבֹּדִי".

וְכַבֹּדִי הֵינּוּ יִשְׂרָאֵל, דְּכָתִיב (שְׁמוֹת כה,
ח): "וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם", וְדָרְשׁוּ
רַז"ל (מוֹבָא בְּרַאשִׁית-חֻכְמָה, שְׁל"ה, מְגַלֶּה-עֲמֻקּוֹת;

אֲרִיז"ל; וְעוֹד - עַל שְׁמוֹת כה, ח): "בְּתוֹכוֹ לֹא
נֹאמַר, אֶלָּא 'בְּתוֹכְכֶם', מִלְּמַד שֶׁהַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל".

נִמְצָא: כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא 'לְבוּשׁ',
וְלְבוּשׁ נִקְרָא 'כְּבוֹד', כִּי "רַבִּי
יִזְחַנֵּן קָרִי לְמֵאנָה מְכַבְּדוּתָא" [לְלְבוּשׁוֹ - כְּבוֹדוֹ]
(שְׁבַת קיג, ז). נִמְצָא: כָּל הָעוֹלָמוֹת לֹא נִבְרָאוּ
אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְהַשְׁפִּיעַ לָהֶם "רַב
טוֹב" (ישעיה סג, ז).

יט.

(ח"א קעב)

הָאָדָם כְּפִי גִשְׁמִיּוֹתוֹ וְכִפִּי מַעֲשָׂיו, בֵּין
עוֹשֶׂה 'צֵל' בְּעַצְמוֹ, שְׁמוֹנֵעַ מִמֶּנּוּ
אוֹר וְשִׁפְעַת שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךְ'.

אֲבָל אִם הָאָדָם מְבַטֵּל עַצְמוֹ, וְאִינוּ כָּלֵל
מִזֶּה הָעוֹלָם, אִזִּי אִינוּ עוֹשֶׂה 'צֵל',
וּמְקַבֵּל אוֹר הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךְ'.

וְעַקֵּר 'אוֹר הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךְ' הוּא ה'כְּבוֹד', כִּי
(יוֹמָא לח. אָבוֹת פ"ו מ"ב): "כָּל מָה
שֶׁנִּבְרָא הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא נִבְרָא אֶלָּא
לְכַבֹּדוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מג, ז): "לְכַבֹּדִי
בְּרֵאתִיו" וְכוּ'.

וְזֶה (שָׁם ו, ג): "מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" -
הֵינּוּ: אִם הוּא "מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ",
שֶׁאִינוּ כָּלֵל מִזֶּה הָעוֹלָם, אִזִּי מְקַבֵּל אוֹר
הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךְ, שֶׁהוּא ה'כְּבוֹד'.

כ.

(ח"ב יב)

שִׂרְשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא ה'כְּבוֹד', כִּי (יוֹמָא
לח. אָבוֹת פ"ו מ"ב): "כָּל מָה שֶׁנִּבְרָא
הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא נִבְרָא אֶלָּא לְכַבֹּדוֹ,

כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיה מ"ג, ז): 'כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי
וּלְכַבּוֹדִי בְּרֵאשִׁיתוֹ' וְכוּ.

וּבְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק מִהִבְרִיאה, וּבְכָל מְאֹמֶר
וּמְאֹמֶר - יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת 'כְּבוֹד מִיחָד'
שֶׁהוּא 'שְׂרֵשׁוֹ'; שְׁבָכֵל 'מְאֹמֶר', מְלַבֵּשׁ בּוֹ
'כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִבְרָא הָעוֹלָם.

נא.

(ח"ב עא)

כָּל הָעוֹלָם נִבְרָא בְּשֵׁבִיל כְּבוֹד הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ישעיה מ"ג, ז):
'לְכַבּוֹדִי בְּרֵאשִׁיתוֹ' וְכוּ' (יומא לח. אבות פ"ו
מ"ב).

כִּי יֵשׁ 'כְּבוֹד פְּרֻשֵׁי' לְכָל מְאֹמֶר וּמְאֹמֶר שֶׁל
הַ"עֲשָׂרָה מְאֹמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא
הָעוֹלָם" (אבות פ"ה מ"כ) - אֲשֶׁר בְּשֵׁבִיל 'אוֹתוֹ'
הַכְּבוֹד' הָיָה 'זֶה הַמְאֹמֶר', שְׁעַל־יְדוֹ נִבְרָא
'חֵלֶק פְּלוֹנִי' מִהִבְרִיאה - פְּדֵי שִׁיגִיעַ 'כְּבוֹד'
זֶה לְהַשִּׁים־יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן 'מְאֹמֶר אַחֵר', שֶׁבּוֹ נִבְרָא 'חֵלֶק אַחֵר'
מִהִבְרִיאה - הָיָה בְּשֵׁבִיל 'כְּבוֹד אַחֵר'
שִׁיגִיעַ לְהַשִּׁים־יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זֹכֶה לְרֵאוֹת
בְּעֵצְמוֹ אֵיזָה 'הַתְּגִלוֹת־הַכְּבוֹד',
הֵינּוּ כְּשֵׁיֵשׁ לוֹ 'אֵיזָה כְּבוֹד' - הוּא צָרִיךְ לִידַע
מ'אֵיזָה מְאֹמֶר' נִתְהוּהָ 'זֶה הַכְּבוֹד'.

לקוטי תפלות

פרשת בראשית

מפתח התפלות

[כו-כז-כח] "ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח) - מצות פריה ורביה'. [לקוטי תפלות ח"ב ז; ח"ב לד; ח"ב מה]

[כט] "וישבת ביום השביעי מפל מלאכתו אשר עשה. ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אתו, פי בו שבת מפל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות" (בראשית ב, ב-ג). [ח"א לא]

[ל-לא] "וכל שיח השדה וגו', וכל עשב השדה" (בראשית ב, ה). [ח"ב א; ח"ב יא]

[לב-לג-לד] "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" (בראשית ב, י). [ח"א ה; ח"ב ה; ח"ב לג]

[לה-לו-לז] "ומעץ הדעת טוב ורע, לא תאכל ממנו" (בראשית ב, יז). [ח"א יט; ח"א סב; ח"א פא]

[לח-לט] "הפחש השיאני ואכל" (בראשית ג, יג). [ח"א ז; ח"א קבח]

[מ-מא] "בעצבון תאכלנה כל ימי חיךך" (בראשית ג, יז); "בזעת אפך תאכל לחם, עד שובך אל האדמה" (בראשית ג, יז). [ח"א יא; ח"א יג]

[א-ב-ג-ד-ה-ו-ז] "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א, א). [ח"א יז; ח"א יט; ח"א כב; ח"א מד; ח"א מח; ח"ב ח; ח"ב יב]

[ח-ט-י] "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב). [ח"א פ; ח"א קיב; ח"ב כו]

[יא] "ויבדל אלקים בין האור ובין החשך" (בראשית א, ג-ד); "וליהבדיל בין האור ובין החשך" (בראשית א, יח). [ח"א קה]

[יב-יג-יד-טו-טז-יז-יח-יט-כ] "וייעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז); "והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו). [ח"א ו; ח"א טז; ח"ב א; ח"ב ב; ח"ב נו; ח"א מט; תפלות ותחנונים ח"א ב; תפלות ותחנונים ח"א כא; תפלות ותחנונים ח"ב י]

[כא-כב-כג-כד-כה] "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח) - ענין צלם אלקים'. [ח"א לו; ח"א צו; ח"א קנ; ח"ב ה; תפלות ותחנונים ח"ב א]

[מב-מג] "דַּרְךְ עֵץ הַחַיִּים" (בראשית ג, כד). [ח"א

כו; ח"ב ה]

[מד] "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ, וּמִמַּעֲבוֹן יְדִינוּ, מִן

הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה ה'" (בראשית ה, כט). [ח"א נו]

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א יז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, ז' יהי הם מריקים שקיהם)

"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"

(בראשית א, א)

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, אָדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת,
אֵתָהּ בְּרֵאתָ עוֹלָמְךָ בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב,
בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב:
"בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ", וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם-לְבִרְכָה:
"בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ רֵאשִׁית".

כִּי "יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה",
וּבְשִׁבִילֵנוּ בְּרֵאתָ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם,
מִן תַּחֲלַת הָאֲצִילוֹת עַד עוֹלָם הַגַּשְׁמִי
הַזֶּה, "הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיָּמִים וְכָל
אֲשֶׁר בָּהֶם". וְהַכֹּל בְּרֵאתָ בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב,
לְמַעַן אֲשֶׁר תִּתְפָּאֵר בְּנוֹ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

וּבְכֹן, תִּרְחַם עָלֵינוּ, אָבִינוּ אֵב הַרְחֲמֵן,
וּתְזַכְּנוּ לַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
תָּמִיד, וְנִזְכָּה לִהְיוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאֵמֶת,
לְסוּר מִרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב תָּמִיד, לְמַעַן
יִתְגַּלֶּה הַהִתְפָּאוֹת וְהַשְׁעָשׂוּעִים שֶׁלְּךָ
בְּנוֹ, לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצָחִים.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵתָהּ זָכִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים לִהְיוֹת בְּכֹלֵל זֶרַע יִשְׂרָאֵל
עַבְדֶּיךָ, וְקִרְבַּת אוֹתִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְצַדִּיקֵי-אֵמֶת, לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּלְהַשְׁתַּוְּקָק
לָהֶם. עֲשֵׂה עִמִּי כַּחֲסָדֶיךָ, בְּזָכוֹת
הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמָּה.

וְעֲזָרְנִי וְסִיעֵנִי, שִׁיגִיעַ לִי הָאָרֶה
וְהַתְּעוֹרְרוֹת אֵמֶתִי, שִׁיזְכֹּר
וְיִתְעוֹרֵר אֶת-עֲצָמוֹ בְּאֵמֶת, הַטּוֹב שְׁבִי.
וְיִתְוַדַּע לְהַטּוֹב שְׁבִי, מֵעֲלָתוֹ הַגְּדוֹלָה,
מֵהִיכָן הוּא נִלְקַח וְנִמְשָׁךְ, מִמַּחְשָׁבָה
עָלְיוֹנָה דְקוֹדֶשׁ-אֲ-בְרִיךְ-הוּא, אֲשֶׁר שָׁם
עָלִיתִי בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה בְּתוֹךְ כָּלֵל נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל.

וְאֲנִי בְּרִיָּה קְלָה שְׁבִים, לְמַעַלָּה מִכָּל
הָאֲרִבַּע עוֹלָמוֹת שָׁהֶם, אֲצִילוֹת,
בְּרִיאָה, יִצִּירָה, עֲשִׂיָּה. וְאֲנִי בְּשָׂרִשִׁי
לְמַעַלָּה מִכָּלֵם, כִּי אֲנֹכִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל
שֶׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה, וּבְנוֹ נִמְלֶךְ הַשָּׁם-
יִתְבָּרַךְ וְנִתְעַזֵּן עִמָּנוּ לְבְרֹא אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת כְּלָם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, עַד תַּכְלִית
הָעֲשִׂיָּה שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה וְכָל אֲשֶׁר בוֹ,
בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם.

וְעֵתָהּ עֵתָהּ, עֲזָרְנִי נָא, חֲזַקְנִי נָא,
אֲמַצְנִי נָא, הִקְיֵצְנִי נָא, עוֹרְרִנִי
נָא, שְׁאֲזַכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ וּחֲסָדֶיךָ הָאֵמֶתִים,
לְהַזְכִּיר אֶת-עֲצָמֵי הַיָּטִב הַיָּטִב: "הֵיכָן
אֲנִי! לְהֵיכָן נִשְׁלַכְתִּי! לְהֵיכָן נִתְרַחַקְתִּי
מִמָּךְ עַד הַנְּהָ!"

הֵי-אוֹמֵן כִּי יִסְפֹּר, שְׁטוֹב אֵמֶתִי כְּזֶה
הַמְּשָׁרֵשׁ בִּי, יִהְיֶה מִשְׁלָךְ
בְּמָקוֹם אֶפֶל וְחֶשֶׁךְ כְּזֶה, בְּמָקוֹם שֶׁפֶל
כְּזֶה, בְּאֶפְלָה מְנַדַּח כְּזֶה, בְּמָקוֹמוֹת
פְּגוּמִים כְּאֵלֶּה, בְּמָקוֹמוֹת נְמוּכִים

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"א יט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, 'תפלה לחבקוק')

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

ובכן תזכנו ברחמיך הרבים, שתהיה
אכילתנו בקדשה ובטהרה, בלי
שום תאוה גשמיות כלל. ותתן לנו כח,
לעורר התנוצצות האותיות הקדושים של
כ"ח אתון דמעשה בראשית, שמלבש
בכל דבר שבעולם.

עד שכל אכילתנו ושתינתנו, וכל
סעודתנו ותענוגנו, יהיה רק
מהתנוצצות האותיות הקדושים לבד,
שיש באותו הדבר שאנו אוכלים ושותים
או מתענגים ממנו.

ועל-ידי-זה נזכה ללב טוב, שלבי
יהיה מאיר בקדשה
גדולה, על-ידי שיזכה ליהנות ולזון רק
מהתנוצצות האותיות של כח מעשה
בראשית' שיש בכל דבר.

ותהיה בעזרי, ותשמרני ותצילני
תמיד, שלא אהנה מהעולם-
הזה בלא ברכה, ונזכה לברך על כל דבר
שנאכל ונהנה, ברכה תחלה וסוף, בכונה
עצומה, בכונה קדושה וטהורה, לשמך
הגדול והקדוש יתברך לעד.

וכל הברכות והודאות ושירות
ותשבחות שלנו, כלם יהיו
בשלמות, בבחינת שלמות לשון-הקדש
על-ידי לשון תרגום, באפן שנזכה לעורר
כח מעשי יהוה, שהם ה'ל"ב אלהים של

ויהוקים מן הקדשה כאלה, במקומות
שאינם ראויים להקרא בשם מקום כלל.

ונזכה להתקרב לצדיקי-אמת, שיש
להם כח לגלות את גדל
ההתפארות שאתה מתפאר עם עמך
ישראל בכל דור ודור, כמו שכתוב:
"ישראל אשר בך אתפאר".

הן בכלל - מה שאתה מתפאר עם
כלליות ישראל עמך הקדוש, אשר
בחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל
הלשונות.

הן בפרטיות - מה שאתה מתפאר עם
כל אחד ואחד מישראל בפרט,
אפלו עם הפחות-שבפחותים, ואפלו עם
פושעי-ישראל כל-זמן ששם ישראל
נקרא עליו, אתה מתפאר ומתגדל
ומתרום בו.

והן בפרטי-פרטיות - מה שאתה
מתפאר ומתנשא, בפרטי המעשים
והתנועות טובות, של כל אחד מישראל.

כל אלו ההתפארות - יתגלו על-ידי
צדיקי-האמת, ועל-ידי-זה יתגלו
לנו כל הרצונות שהיו לה בבריאת עולמך
- בכלליות הבריאה; ובפרטיות כל נברא
ונברא; ובפרטי-פרטיות.

אשר הכל היה, רק בשביל ישראל
עמך, כדי שתתפאר ותתגדל
ותתרום ותתנשא על-ידי ישראל עמך.

מעשה בראשית, שהם האותיות
המלבשין בכל דבר שבעולם.

אשר על-ידם בראת ברצונך הטוב, כל
הדברים שבעולם מגדול ועד
קטן, ובראת כל דבר משנה מחברו,
במראה וטעם ותמונה אחרת, כפי אותיות
התורה הקדושה שהכנסת בכל דבר כפי
רצונך הטוב, כאשר שערת ומדדת
ושקלת בחכמתך הקדושה.

"מה רבו מעשיך יהוה, כלם בחכמה
עשית, מלאה הארץ קניינך. ועתה
יגדל נא כח אדני, כאשר דברת לאמר".

עשה למענך, ולמען כבודך, ולמען
אותיות הקדושים שלך המלבשין
בכל דבר, שתתן לנו כח ברחמיך הרבים,
לעורר תמיד כח האותיות של מעשה
בראשית שמלבש בכל דבר שבעולם,
ולא נלך אחר שרירות לבנו, ונמעט תאות
טבענו, שלא יהיה לנו שום תאוה גשמיות
של הגוף לשום דבר שבעולם כלל.

וכל אכילתנו ושתינתנו, וכל הנאתנו
ותענוגנו, יהיה רק מהתנוצצות
האותיות שיש בכל דבר שבעולם, בלי
שום תאות הגוף כלל.

ועל-ידי-זה תשלח ברכה במזוננו,
ונזכה לשביעה דקדשה,
שיהיה שביעה במעינו, לאכל מעט
ולשבע רק מהתנוצצות האותיות
הקדושים של אותו הדבר שאוכל ואשתה
בקדשה ובטהרה גדולה.

ויקיים בנו מקרא שכתוב: "ואכלתם
אכול ושבוע, והללתם את שם
יהוה אלהיכם, אשר עשה עמכם
להפליא, ולא יבשו עמי לעולם".

עד שנזכה ללב טוב ומאיר, ללב שמח,
על-ידי אכילתנו ושתינתנו.

ג] לקוטי-תפלות ח"א כב

(על-פי לקוטי-מוה"ר ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

אבי שבשמים, רחם עלי כרחמי האב
על הבן, ותמשיך עלי מדת היראה
והבושה דקדשה, משרשה מקדם
הבריאה, ממאמר השלם שהוא,
"בראשית, ירא בשת", מחכמה עלאה,
מעדן עלאה דסתים וגניז.

"יהוה עזוז וגבור, יהוה איש מלחמה.
תנה עזך לעבדך, והושיעה לבן
אמתך". וזכני לעזות דקדשה, הנמשך
מבשת פנים דקדשה, מעדן עלאה דסתים
וגניז, מחכמה עלאה, ממאמר השלם
שהוא "בראשית".

אשר על-ידי-זה תבנה ירושלים עירך
במהרה בימינו, "קרית נאמנה",
נהלנו בעזך אל נוה קדשך.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מד, 'מחאת-כפיים בתפלה')

"בְּרַאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"
(בְּרַאשִׁית א, א)

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.

שְׁתַּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעֲזְרֵנוּ
וְתוֹשִׁיעֵנו תָּמִיד, שְׁנִזְכֶּה
לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתֵנוּ לְפָנֶיךָ, בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ,
בְּכוֹנָה גְדוּלָה וְעֲצוּמָה, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה,
בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וּבִירְאָה
וּבְאַהֲבָה, וּבְמַחְשָׁבָה זָכָה וְנִכּוֹנָה.
וְתַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, מִכָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת-
זְרוֹת שְׁבָעוּלָם.

וְתַזְכְּנוּ וְתוֹשִׁיעֵנו, שְׁתִּהְיֶה תְּפִלָּתֵנוּ
תָּמִיד עַל "אֲדַמַּת קֹדֶשׁ",
שְׁנִזְכֶּה לְקֹדֶשׁ הַמָּקוֹם שְׁאֲנוּ עוֹמְדִים
עָלָיו, לְהִתְפַּלֵּל בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְתַעֲזֹרֵר אֶת לִבִּי בִשְׁעַת הַתְּפִלָּה,
וְאִזְכֶּה לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְעוֹרְרוֹת
גְּדוּל וְנוֹרָא, עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ יָדַי בִּשְׁעַת
הַתְּפִלָּה, וְאִזְכֶּה לְהָרִים יָדַי לַיהוָה,
וְלְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף, בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּל,
בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, בְּשִׂמְחָה רַבָּה,
וּבְהִתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, לְשִׂמְךָ לְבַד בְּאֵמֶת.

וְעַל-יְדֵי 'הַמְּחָאֵת כַּף אֶל כַּף', אִזְכֶּה
שְׁיִתְעוֹרְרוּ כַח יָדָיו שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵם 'כ"ח פְּרָקִין
דִּידִים הָעֲלִיוֹנִים', שֶׁהֵם 'כ"ח אֲתוֹן שֶׁל
מַעֲשֵׂה בְּרַאשִׁית'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה, לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת
אֹוִיר הַמָּקוֹם שְׁאֲנוּ
מִתְפַּלְלִים בוֹ, בְּבַחֲיִנַת "אֹוִירָא דְאֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל מִחֲפִים", שֶׁהוּא 'אֹוִיר הַקְּדוֹשׁ',
לְגַרְשׁ 'אֹוִיר הַטָּמֵא שֶׁל חוּץ-לְאֶרֶץ',
וְלְהַמְשִׁיךְ אֶל הַמָּקוֹם שְׁאֲנוּ עוֹמְדִים עָלָיו
לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ, 'אֹוִיר הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל'.

כִּי הַכֹּל שְׁלֶךְ, וּבִכְחָךְ בְּרַאֲתָ עוֹלָמְךָ
בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, ב'כ"ח פְּרָקִין דִּידִים
הַקְּדוֹשִׁים', שֶׁהֵם 'כ"ח אֲתוֹן דְּמַעֲשֵׂה
בְּרַאשִׁית', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֵף יָדַי יִסְדֶּה
אֶרֶץ, וַיְמִינֵי טַפְחָה שָׁמַיִם"; וּכְתִיב:
"בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
צְבָאִם".

וּבְרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב נִתְּתָ כַח לְיִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל מִיַּד
הַשְּׂבָעָה עִמָּמִין, וּלְטַהֵר אֶת הָאֶרֶץ, לְגַרְשׁ
מִשָּׁם 'אֹוִיר הַטָּמֵא שֶׁל הָעַמִּים',
וְלְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם 'אֹוִיר הַקְּדוֹשׁ', לְקֹדֶשׁ
הָאֶרֶץ בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "כַּח מַעֲשֵׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת
לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם".

כִּן בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּזְכְּנוּ וְתַחַנְנוּ
וְתִאֲמַצְנוּ, וְתַתֵּן לָנוּ כַח וּגְבוּרָה
מֵאֲתָךְ, שְׁנִזְכֶּה בְּכָל מָקוֹם שֶׁנַּעֲמַד שָׁם
לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ, לְטַהֵר אֶת הַמָּקוֹם הַהוּא,
עַל-יְדֵי 'מְחָאֵת-כַּפִּים'.

לְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה "כַּח מַעֲשֵׂיךָ",
וְלְהַמְשִׁיךְ לְשֵׁם 'אֹוִיר הַקְּדוֹשׁ'
שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וּלְגַרְשׁ מִשָּׁם 'אֹוִיר
הַטָּמֵא שֶׁל חוּץ-לְאֶרֶץ'.

☉ [ו] לקוטי-תפלות ח"ב ח ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תזכרה')

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

וּנְזֻכָּה לְהֶאֱמִין בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי
אֲבוֹתֵינוּ, כִּי אַתָּה בְּרֵאתָ עוֹלָמְךָ
בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, יֵשׁ מֵאֵין הַמְּחַלֵּט, בַּעֲשֶׂרָה
מְאֻמְרוֹת.

וּתְרַחֵם עַל עוֹלָמְךָ, שֶׁתִּפְשֵׁט הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וַיֶּאֱמִינוּ כָּל
בְּאֵי עוֹלָם בְּחֵדוֹשׁ-הָעוֹלָם, וְלֹא יִלְכוּ אַחַר
חִקְיַת הַתְּהוֹ כָּלֵל.

רַק יֶאֱמִינוּ כָּלֵם בְּהֶאֱמַת, שֶׁהָעוֹלָם הוּא
מְחַדֵּשׁ בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּרָאוּ
בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית יֵשׁ מֵאֵין הַמְּחַלֵּט,
אֲשֶׁר עַל יְסוּד אֱמוּנָה זוֹ קִיָּם וְעוֹמֵד כָּל
הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְכָל
מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה".

וּנְזֻכָּה כְּלָנוּ, לְעַבְדְּךָ בְּאֶמֶת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה כָּל יְמֵי עוֹלָם, עַד אֲשֶׁר
נְזַכָּה לְרֵאוֹת בְּטוֹב אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָנוּ, בְּעַת
שֶׁתְּחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמְךָ לְעֵתִיד בְּרִצּוֹנְךָ
הַטּוֹב, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֲסִדִּים רַבִּים. וַיְקִיָּם
בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדְךָ,
וְאֱמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת". וְנֹאמַר: "חֲדָשִׁים
לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ".

וְתִתְנַבֵּר וְתִתְחַזַּק אֱמוּנַת חֵדוֹשׁ-
הָעוֹלָם, עַד שֶׁנְּזַכָּה לְחֵדוֹשׁ
הָעוֹלָם-שֶׁלְעֵתִיד, וַיִּתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה וְנִפְלְאוֹת לְבַד שֶׁלֹּא
כְּדָרְךָ-הַטָּבֵע כָּלֵל. וַיִּתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ

וְעַל-יְדֵי-זֶה נְזַכָּה, לְזַכֵּךְ אֶת תְּפִלָּתְנוּ,
וּלְטַהֵרָה מִכָּל מִינֵי
מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת, וּמִכָּל הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה-
זָרָה וּכְפִירוֹת, מִכָּלֵם תַּצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֲסִדְךָ הַגְּדוֹלִים.

☉ [ה] לקוטי-תפלות ח"א מח ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מח, 'על אשר מעלתם ב')

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א, א)

וּזְכַנִּי לְהַתְפַּלֵּל תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ, בְּכָל
כַּחַי, וּבְכַוְנָה גְּדוֹלָה בְּאֶמֶת
לְאֶמֶתוֹ. וְאַהֲיָה נִכְלָל בְּךָ בְּשַׁעַת
תְּפִלָּתִי, עַד שֶׁכָּל דְּבָרֵי תְּפִלָּתִי, יִהְיוּ דְבָרֵי
יְהוָה בְּעֶצְמָן, וַיִּתְעוֹרְרוּ עַל-יְדֵי תְּפִלָּתִי,
כ"ח אֲתוֹן דְּמַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם
"עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבָהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם".

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ חֲסִדְךָ הַגְּדוֹל
עָלֵינוּ, וְתִפְרַס עָלֵינוּ סִכַּת
שְׁלוֹמְךָ, וְתַחַבֵּק אוֹתָנוּ
בִּימִינְךָ, וְנְזַכָּה לְהַסְתּוֹפֵף בְּצִלְךָ הַקְּדוֹשׁ.

וְתִתֵּן בְּעַדְנוּ וְתַצִּילֵנוּ מִכָּל אוֹיְבֵינוּ
וְשׁוֹנְאֵינוּ וְרוֹדְפֵינוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחֵי-חַיּוֹת, וּבְצֵל כְּנַפֶּיךָ תְּסַתִּירֵנוּ,
וַיְקִיָּם בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "שְׁמָאלוֹ תַּחַת
לְרֵאשִׁי, וַיְמִינוּ תַּחַבֵּקֵנִי".

בעולם, שיר של נפלאות, ויפצחו הרים
רנה.

לבי וככה אש התאות, עד שיתבטלו כל
התאות ממני מעתה ועד עולם.

ואזכה על-ידי התורה הקדושה,
לצמצם גם את ההתלהבות
דקדשה אליך, שיהיה ההתלהבות אליך
בהדרגה ובמדה, כרצונך הטוב באמת
לאמתו, ולא אצא חוץ מהמדה כלל.

ותזכני להמשיך עלי רוח-חיים, רוח-
הקדש, דרך החבל דקדשה,
על-ידי הדבור דקדשה.

ותקיים בנו מקרא שכתוב: "ונתתי
לכם לב חדש, ורוח חדשה אתן
בקרבכם, והסירותי את לב האבן
מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר. ואת רוחי
אתן בקרבכם, ועשיתי את אשר בחקי
תלכו, ומשפטי תשמרו ועשיתם."

ונזכה להצלחות המלכות-דקדשה
מהגלות. ותזכה אותנו ואת כל
עמך בית-ישראל, שנזכה כל אחד ואחד,
לגלות חלקי קדשת משיח, המשרש
בקרב כל אחד ואחד מישראל.

ז] לקוטי-תפלות ח"ב יב

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום כבודו')

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"
(בראשית א. א)

ונזכה מהרה, למלאת רצונך הקדוש
אשר רצית בבריאת עולמך,
אשר בראת הכל לכבודך, כמו שכתוב:
"כל הנקרא בשמי ולכבודי, בראתיו
יצרתיו אף עשיתיו".

ויתגלו על-ידינו, כל חלקי כבודך
הקדוש, מפל דבר ודבר
שבעולם שנברא בעשרה מאמרות, אשר
כל העשרה מאמרות שבהם בראת
העולם, כלם היו בשביל כבודך הגדול
והקדוש, שיתגלה ויתגדל על-ידי כל
חלקי הבריאה.

ח] לקוטי-תפלות ח"א פ

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פ, 'ויתן עז למלכו')

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים"

(בראשית א. ב)

מלא רחמים, תן לי בית מנוס לתוך
דבורי תורה ותפלה, שאזכה
להרבות בדבורי תורה ותפלה בכל יום
ויום, ורוח אלהים של הדבור הקדוש,
ירחף עלי, ויגן בעדי ויצילני, וינשב על

ט] לקוטי-תפלות ח"א קיב

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קיב, 'בשלומד טוב לפרש')

(בלשון אשכנז)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים"

(בראשית א. ב)

רבנו של עולם, נותן התורה, רחם
עלינו וזכנו, לעסק בתורתך
הקדושה לשמה בהתמדה גדולה, ונזכה
ללמד הרבה בכל יום ויום.

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ בְּכֹל מְקוֹם שְׁנִלְמַד
שָׁם, לְפָרֵשׁ הַדָּבָר הַיָּטִב
בְּלִשׁוֹן שְׁאֲנוּ מְבִינִים בוֹ. בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה
לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ רִוְחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ,
שֶׁהוּא "רוּחַ אֱלֹהִים הַמְרַחֵף עַל פְּנֵי
הַמַּיִם", "שֶׁהִיא הַתּוֹרָה".

אֲשֶׁר הוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ, וְסוֹבֵל
מִרַעִין וְחִלָּאִים רַבִּים וְיִסּוּרִים
קָשִׁים מִפְּשָׁעֵינוּ וּמַעֲוֹנוֹתֵינוּ, כְּדֵי לְכַפֵּר
עָלֵינוּ לְהַצִּילֵנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת, לְתַתּ לָנוּ
מַחִיָּה בְּעַבְדוֹתֵנוּ, לְשׁוּם לָנוּ שְׂאֲרִית
בְּאָרֶץ, וּלְהַחִיּוֹת אוֹתָנוּ לְפִלְטָה גְדוֹלָה.

רַחֵם עָלֵינוּ וְעָלֵינוּ, וְזַכֵּנוּ לְעֶסֶק בְּתוֹרָה
הַרְבֵּה, וּלְפָרֵשׁ כָּל דָּבָר הַיָּטִב
בְּלִשׁוֹן שְׁמִבְיָנִים בוֹ. וּבִפְרָט כְּשִׁלּוּמִידִים
עִם חֲבֵרִים וְתַלְמִידִים, לְפָרֵשׁ וּלְבָרֵר
וּלְבָאֵר לָהֶם כָּל דָּבָר הַיָּטִב בְּלִשׁוֹן שְׁיִבְיָנוּ,
וּיִכַּסּוּ הַדְּבָרִים בְּאֲזִינֵיהֶם וּבִלְבָבֵיהֶם.

בְּאִפְּן שֶׁתַּעֲזוֹרֵר עָלֵינוּ עַל-יְדֵי-זֶה
'רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ', אֲשֶׁר הוּא
סוֹבֵל מִרַעִין עֲבוּרָנוּ, וּמּוֹרִיד אֶת-עַצְמוֹ
וּמְלַבִּישׁ אֶת-עַצְמוֹ בְּכַמָּה וּכְכַמָּה לְבוּשֵׁינָה,
לְבוּשֵׁי חַל, כְּדֵי לְהִיּוֹת עִמָּנוּ לְחִיּוֹתָנוּ
וּלְקִיּוּמָנוּ בְּתַקְּףָהּ הַגְּלוּת הַמֵּר וְהָאֲרוּךְ הַזֶּה.

רַחֵם עָלֵינוּ אָבִינוּ אָב הַרְחֵמָן, וְעֲזְרָנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּזַכּוֹתָו וּכְחוֹ, וְהַצִּילֵנוּ
מִהֲרָה מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגְּזֵרוֹת, הֵן
אוֹתָם שְׁנַגְזְרוּ עָלֵינוּ, הֵן אוֹתָם שְׁרוּצִים
לְגִזּוֹר חֲסִי-וְשָׁלוֹם, כִּי "כָּשָׁל כַּח הַסֶּבֶל".
צוּר יִשְׂרָאֵל קוֹמָה בְּעִזְרַת יִשְׂרָאֵל, וּמִהֲרָ
לְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּעַת צָרָה כְּזֹאת, בְּכַח וּזְכוֹת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל.

וַיְקַיֵּם בְּנֵו מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "עֲתָה יִדְעָתִי
כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מְשִׁיחוֹ, יַעֲנֵהוּ
מִשְׁמֵי קְדָשׁוֹ, בְּגִבּוֹרוֹת יִשַׁע יְמִינוֹ".
וּנְאֻמֵּר: "מִגְדֹּל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ, וְעוֹשֶׂה
חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ, לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם".

וּנְאֻמֵּר: "יְהוָה עֲזוּ לָמוּ וּמְעוֹז יְשׁוּעוֹת
מְשִׁיחוֹ הוּא. הוֹשִׁיעָה אֶת
עַמֶּךָ, וּבְרַךְ אֶת נַחֲלֶתְךָ, וּרְעֵם וּנְשָׂאֵם עַד
הָעוֹלָם. יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קְרָאָנוּ". אָמֵן וְאָמֵן.

❁ [וי] לקוטי-תפלות ח"ב כו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב לב, יש צדיקים גנוזים)

"ורוח אלקים מרחפת על פני המים"

(בראשית א, ב)

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, אֲהַבְתָּ
אוֹתָנוּ וּרְצִיתָ בָּנוּ, וְרוּמְמָתָנוּ מִכָּל
הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ
מִלְּכָנוּ לְעַבּוּדְתְּךָ, וְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
עָלֵינוּ קְרָאתָ.

וְתַתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה, אֶת
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה
נְבִיאְךָ נְאֻמָּן בֵּיתְךָ, וְצוֹיֹת אוֹתָנוּ, לְבָלִי
לְסוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָנוּ הַצְּדִיקִים-
אֲמֵתִים שְׁבָכָל דוֹר וָדוֹר.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, חוֹנֵנֵת אוֹתָנוּ בְּכָל
דוֹר וָדוֹר, כְּמָה צְדִיקִים
וְחַכְמִים אֲמֵתִים, אֲשֶׁר הוֹרוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
דְּרָךְ הַיָּשָׁר וְהָאֱמֵת, וְהַשְּׂאִירוּ אַחֲרֵיהֶם
בְּרָכָה, סְפָרִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים, לְהָאִיר
פְּנֵי תַבַּל, לְגַלוּת לָנוּ דְרָכֵי תּוֹרַתְךָ

הקדושה, כדי שנזכה לקיים את כל דברי תורתך באהבה.

למען נזכה להמשיך עלינו על כל אחד ואחד, קדשת רוחו של משיח צדקנו, אשר "רוחו מרחפת על פני המים", "על אנפי אורייתא", על הספרים הקדושים של התורה הקדושה.

אשר 'רוחו הקדוש הזה של משיח', מלבש בכל אחד ואחד מישראל כפי קדשתו וטהרתו, ועקר קדשתו הוא 'קדשת-הברית', פי 'רוחו של משיח' הולך ומקנא על 'שמירת-הברית', ואפלו על 'ריח-נאוף' הוא הולך ומקנא, לגדל קדשתו וטהרתו, שאינו יכול לסבל שום פגם מ'פגם-הברית' אפלו דק מן הדק.

כי "רוח אפנו משיח יהוה", מתקנא ביותר על 'פגם-הברית', פי כל ישעו וכל חפצו להטות לב ישראל אליו יתברך, שייזכו להיות שומרי הברית באמת, כרצונך יתברך.

עזרני וזכני, שיאיר עלי קדשת 'רוחו של משיח', השורה ומרחף על הספרים הקדושים של התורה הקדושה.

ובזכותו וכחו אזכה לצאת מ'תאות-נאוף' לגמרי, ולא אבוא לידי שום הרהור פלל, ולא לשום הסתכלות הנוגע לתאוה זאת. ותעצים עיני מראות ברע, "העבר עיני מראות שוא בדרךך חייני". ותצילני מפל מיני 'פגם-הברית', ותשמרני ברחמיך הרבים אפלו מ'ריח של נאוף'.

מלא רחמים, שומר עמו ישראל לעד, שמרני והצילני ברחמיך הרבים, "שמרני אל פי חסיתי בך".

ותרחם עלינו ברחמיך הרבים, ותעזרני ותושיעני, שיתפשטו בעולם כל הספרים הקדושים של כל הצדיקים אמתיים. ועזרנו וזכנו, שספרים אלו שנשארו מהצדיקים אמתיים מעט מהרבה, יתפשטו ויצאו בעולם, ויפוצו מעינותיהם חוצה, ויעשו פעלתם בשלמות, וימשך 'רוחו של משיח' בעולם, ויהיה נעשה "רוח קנאה" לטהר את ישראל מזהמת 'תאות-נאוף'.

עזרנו והושיענו למען שמך, שנזכה מעתה להתקדש בקדשה גדולה, ובפרט ב'קדשת-הברית'. ותמהר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את משיח צדקנו.

⊗ [יא] לקוטי-תפלות ח"א קה ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רלד, 'ספורי-מעשיות מצדיקים')

"ויבדל אלקים בין האור ובין החשך" (בראשית א. ג. ד)
 "ולהבדיל בין האור ובין החשך" (בראשית א. יח)

ורחם עלי ועל כל ישראל למען שמך, ועזרנו וזכנו להתדמות אליך יתברך, שנזכה "להבדיל בין האור ובין החשך", עד שנדע באמת להבחין ולהבדיל בין 'ספורי-מעשיות של צדיקים-אמתיים', ובין 'ספורי-מעשיות של רשעים'.

וגם לידע ולהבחין ממי לספר, ואיך לספר. באפן שאזכה לספר

מצדיקים אמתיים הגדולים במעלה,
אשר הספור והדבור מהם יהיה לו כח
לטהר מחשבתי.

כי אתה הודעתנו: שפנגד כל מעשה
של צדיקים, יש כנגדו מעשיות
של רשעים ושקרנים, ומעשיות
מערבבים של העושים דברים הנראים
כמופת על-ידי כמה תחבולות, על-ידי
כשוף או על-ידי דבר אחר.

ואי-אפשר להבחין ולהבדיל ביניהם,
כי-אם מי שיודע
”להבדיל בין האור ובין החשך”, כאשר
הודעתנו ברחמיך הרבים.

ובעצם חלישותנו אשר נרחקנו ממך
מאד, בודאי אין בידינו
”להבדיל בין האור ובין החשך”.

על-כן רחם עלינו, ועזרנו והושיענו,
שנזכה על-כל-פנים לאמונה
שלמה, ותהיה אמונתנו חזקה כל-כך,
כאלו אנו רואין בעינינו ממש מה שאנו
מאמינים בו באמת.

ונזכה להאמין בך יהוה אלהינו,
שאתה משגיח בהשגחה-
פרטית בכל-עת, ואתה עושה חדשות
ונפלאות בכל-עת, בכל דור ודור, על-ידי
צדיקיך האמתיים שבכל דור.

ואזכה להאמין, שיש הבדל והפרש
גדול בין המופתים והחדושים
הנעשים על-ידי הצדיקים האמתיים,
ובין המעשיות הנדמים למופתים
הנעשים על-ידי הרשעים, או על-ידי

המערבים מטוב ורע, אשר עדין אינם
ראוים לזה לעשות מופתים בעולם,
ומתלבשים בטלית שאינו שלהם.

אשר יש הבדל והפרש בין מעשיהם
של אלו, למעשיהם ומופתיהם
של הצדיקים האמתיים, כמו ”בין האור
ובין החשך”.

באופן שאזכה תמיד, לספר ספורי-
מעשיות מצדיקים אמתיים,
שיש להם כח לטהר את מחשבתי.

⊗ [יב] לקוטי-תפלות ח"א ו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, קרא את יהושע')

”ויעט אלקים את שני המארות הגדלים, את
המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור
הקטן לממשלת הלילה” (בראשית א, טז)

”והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה
יהיה שבעתים כאור שבעת הימים” (ישעיה ל, כו)

ותעזרני, שאזכה לתשובה שלמה
באמת. לתשובה עלאה.

באופן שאזכה, שיתיחד על ידי, נקדה-
הפתחונה בנקדה-העליונה, ויתתקן
וישלם על ידי, ”אדם-העליון לשבת על
הכסא”, ושם יהיה נכלל נפשי ורוחי
ונשמתי מעתה ועד עולם.

ותמלא פגימת-הלבנה, ויהיה אור
הלבנה כאור החמה, כמו
שכתוב: ”והיה אור הלבנה כאור החמה,
ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת
הימים”, כי מלכותך בכל משלה בשמים
ובארץ.

☉ [יג] לקוטי תפלות ח"א טז ☉

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א טז, רבי יוחנן משתעי')

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה פאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ותעורר רחמיך הרבים עלינו, ותמהר ותחיש לגאלנו, ותשלח לנו מהרה את משיחינו, משיח בן-דוד ומשיח בן-יוסף. ושניהם יתחברו ויכללו יחד, ויכניעו וישפילו את כל השבעין עפ"ם, וכל הסטרא-אחרא, עד עפר.

ויגלו חכמתם בעולם, ויפוצו מעינותיהם חוצה". ותמלא הארץ דעה "לדעת את יהוה, כמים ליס מכסים". וידע כל פעול פי אתה פעלתו, ויבין כל יצור פי אתה יצרתו, וישובו כל העמים על-ידי חכמתם של התרין משיחין לעבודתך וליראתך.

ויקיים מקרא שכתוב: "פי אז אהפך אל עמים שפה ברורה, לקרא כלם בשם יהוה, לעבדו שכם אחד". ותעביר ממשלת זדון מן הארץ, ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם ותשפילם במהרה בימינו.

ויקיים מקרא שכתוב: "והיה אור הלבנה פאור החמה", במהרה בימינו אמן.

☉ [יד] לקוטי תפלות ח"ב א ☉

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב א, יתקעו ממשלה')

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה פאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ובכן תרחם עלינו ברחמיך הרבים ובחסדיך העצומים. שנזכה לקבל ראש-השנה הקדוש בקדשה ובטהרה גדולה, ביראה ובאהבה ובשמחה ובחדוה רבה.

כי אתה ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים, אשר אתה חושב מרחוק להטיב אחריתנו, ואתה טוב ומטיב לרעים ולטובים, והקדמת תרופה וצרי למכותינו, קבעת לנו את יום ראש השנה הגדול והקדוש, יום הדין הגדול והנורא, בראש חדש.

שהוא חסד גדול ונפלא מאתך בעל החסד והרחמים, שאז אתה בעצמך מבקש כפרה כביכול, כמו שאמרו רבותינו זכרונם-לברכה: "הביאו עלי כפרה, על שמעטתי את הירח". ואתה בעצמך מתחרט כביכול על מעשיך, על שמעטת את הלבנה, אשר משם נמשכים כל חטאינו.

על-כן נתת לנו פתחון פה, לבוא ולהתודות לפניך ולהתחרט על מעשינו ביום-הדין הגדול שהוא ראש-השנה, כי הלא גם אתה בעצמך מתחרט ומבקש כפרה אז.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'קִדְשֵׁת
רֵאשֵׁה־שָׁנָה' תְּמִיד, וְתִמְחַל
וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וְעֹנֹתֵינוּ.

וְתִמְלֵא 'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ
שׁוֹם מְעוֹט, וְיִהְיֶה "אֹר
הַלְּבָנָה, כָּאוֹר הַחֲמָה", כָּאוֹר שְׁבַעַת יְמֵי
בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קֹדֶם מְעוֹטָהּ.

שִׁפְעַת טוֹבָה וּבְרָכָה, וּפְרִנְסָה טוֹבָה,
וְעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁהּ, וְרַחֲמִים וְחַיִּים
וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב. וְתִמְלֵא פְּגִימַת הַלְּבָנָה,
וְיִקְיָם מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה
כָּאוֹר הַחֲמָה".

❁ [טז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב נו ❁

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב צא, ז'ינדֶר אַלקִים)

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)
"וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כָּאוֹר הַחֲמָה, וְאֹר הַחֲמָה
יִהְיֶה שְׁבַעַת־יָמִים כָּאוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים" (יִשְׁעִיָּה ל, כו)

רַחֲמֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ, חוֹסֶה עָלֵינוּ
כְּרוֹב רַחֲמֶיךָ, וְהִדְרִיכֵנוּ בְּאַמְתָּךְ
וְלַמְדֵנוּ, אֵיךְ לְבַקֵּשׁ וְלַחַפֵּשׂ אֶת הַצְּדִיקִים־
הָאֲמֵתִים שְׁבַדוֹר הַזֶּה.

בְּאַפְּךָ שְׁנֹזְכָה לְמוֹצָאֵם וְלַהֲתַקְּרַב
אֲלֵיהֶם בְּאַמֶּת, וַיִּקְרְבוּ אוֹתָנוּ, עַד
אֲשֶׁר יוֹצִיאוּ אוֹתָנוּ לְגַמְרִי, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת־
הָרְעִים שֶׁנִּפְלְנוּ לָשֵׁם, וַיִּשְׁיבוּ אוֹתָנוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שְׁלֵם.

בְּאַפְּךָ שֶׁתִּתְקַשֵּׁר וְתִתְחַבֵּר חֲכָמָה־תְּתַאֵה
בְּחֲכָמָה־עֲלָאָה, וַיִּהְיוּ נַעֲשִׂים
יְחוּדִים גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים עַל יְדֵינוּ תְּמִיד,
וְתִמְלֵא 'פְּגִימַת־הַלְּבָנָה', וְתוֹצִיא וְתִקֵּם
הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ.

וַיִּהְיֶה נַעֲשֶׂה יְחוּד קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא
וְשְׂכִינְתִּיהָ תְּמִיד בִּיחוּדָא שְׁלֵם,
וְתִמְתִּיק וְתִבְטֵל כָּל הַדֵּינִים שְׁבַעוֹלָם,
וְתִמְחַל וְתִסְלַח וְתִכַּפֵּר כָּל חַטָּאתֵינוּ

❁ [טז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב ב ❁

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב ב, יְמֵי חֲנֻכָּה)

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשַׁלַּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" (בְּרֵאשִׁית א, טז)
"וְהָיָה אֹר הַלְּבָנָה כָּאוֹר הַחֲמָה, וְאֹר הַחֲמָה
יִהְיֶה שְׁבַעַת־יָמִים כָּאוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים" (יִשְׁעִיָּה ל, כו)

וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וְתַעֲזֹרְנוּ שְׁנֹזְכָה לַהֲיוֹת תּוֹמְכֵי־
אוֹרֵיָתָא. שְׁנֹזְכָה לַהֲחֲזִיק אֶת הַלּוֹמְדֵי־
תּוֹרָה הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוּדַת יְהוָה
בְּאַמֶּת, לְתוֹמְכֶם וְלִסְעָדֶם וְלַהֲחֲזִיקֶם,
וְלַהֲסַפִּיק לָהֶם כָּל מָה שֶׁיִּחַסֵּר לָהֶם
בְּכַבוֹד גְּדוֹל.

וְלַעֲשׂוֹת כָּל צְרֻכֵיהֶם, וְכָל צְרֻכֵי בְּנֵיהֶם
וּבֵיתֶם, בְּאַפְּךָ שֶׁיִּזְכּוּ לְעֶסֶק
בְּתוֹרָתְךָ וּבַעֲבוּדָתְךָ, בְּהִרְחַבַת־הַלֵּב, בְּלִי
בְטוֹל וּבְלַבּוֹל כָּלֵל, לְמַעַן יוּכְלוּ לַהֲוֹלִיד
וְלַחֲדוֹשׁ הַלְּכוֹת וְחִדּוּשֵׁי־אֲמֵתִים בְּתוֹרָתְךָ
הַקְּדוּשָׁה.

וְתִשְׁפִיעַ חֶסֶד גְּדוֹל עַל־יְדֵי־זֶה, וַיִּמְשַׁךְ
עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,

❁ [יח] תפלות-ותחנונים ח"א ב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א פו, פוסקים ב')

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ונזכה, שהצדקה שלנו, בפרט הצדקה של שבת, תאיר בבחינת אור השמש העתידה להתחדש לעתיד-לבא,

כמו שכתוב: "והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים".

ויקיים בנו מקרא שכתוב: "וזרח לכם יראי שמי, שמש צדקה ומרפא בכנפיה".

❁ [יט] תפלות-ותחנונים ח"א כא ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנא, סגולה לזרע של קימא)

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

"ראשי חדשים לעמך נתת, זמן כפרה לכל תולדותם". רבוננו של עולם, זפני בתוך כלל-ישראל, לגדל את כל בנינו, לתורה ולחפה ולמעשים טובים, והצילנו מעתה מכל מיני צער גדול בנים חסו-שלום. ותמשיך מעתה,

ועונותינו ופשעינו, ויהיו כל האנפין נהירין, וכל חידו וכל חירו ישתכח בכל עלמין, ויתקיים: "ותרב חכמת שלמה".

ויארו כל האורות באור גדול ונפלא, ויתתקנו כל העולמות בשלמות, ויתגדל ויתגלה הדעת והשכל האמת בעולם.

❁ [יז] תפלות-ותחנונים ❁

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א מט

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, לשמש שם אהל בהם)

"ויעש אלקים את שני המארות הגדלים, את המאור הגדל לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה" (בראשית א, טז)

"והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל, כו)

ותנאלנו גאלת עולם, ותחזיר לנו מלכות בית דוד על מכוונה, ויקבלו כלם עליהם את על מלכותך.

ותמלא פגימת הלבנה, ויהיה אור הלבנה כאור החמה "כאור שבעת ימי בראשית, כמו שנאמר: "את שני המארות הגדלים". ויקיים בנו מקרא שכתוב: "ובקשו את יהוה אלהיהם, ואת דויד מלכם", אמן.

עלינו ועל כל יוצאי-חלצינו, חיים טובים וארוכים.

רבוננו של עולם, אתה הודעת לנו: כי 'מיתת הבנים' כשהם קטנים רחמנא-לצלן, זה נמשך מסוד 'פגימת-הלבנה', שמשם נמשך בחינת "מארת חסר ואו", "שהוא אסכרה לרביי" חס-ושלום.

ואתה הודעת לנו גם-כן: שבראש-חדש, שאזי מתחלת הלבנה להתמלאות ולהתתקן, ואזי "זמן כפירה לכל תולדותם", כי אז נמשך כפירה וסליחה והמתקה, על כל תולדותם של ישראל, שיהיה נמשך עליהם חיים טובים וארוכים.

על-כן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו לקבל קדשת ראשי חודשים פראוי.

ויהי רצון מלפניך, שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם נעשה לפניך קרבנות חובותינו, תמידין כסדרם ומוספים כהלכתם, ואת מוספי ראשי חודשים נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך, על-ידי משה עבדך, מפי כבודך פאמור:

"ובראשי חודשיכם תקריבו עליה ליהוה, פרים בני בקר שנים, ואיל אחד, כבשים בני שנה, שבעה תמימם. ומנחתם ונסכיהם כמדבר, שלשה עשרנים לפר, ושני עשרנים

לאיל, ועשרון לכבש, ויין כנסכו, ושעיר לכפר, ושני תמידים כהלכתם. כי בעמך ישראל בחרת מכל האמות, וחקי ראשי חודשים להם קבעת.

רבוננו של עולם, אתה הודעת לנו: שפשעוסיקים בפרשת הקרבנות, נחשב לפניך כאלו הקרבנו כל הקרבנות בזמנם ובמקומם כהלכתם.

על-כן יהי רצון מלפניך, שעל-ידי אמירת פרשת "ובראשי חודשיכם", באיזה זמן שנאמר אותה הפרשה, אפלו שלא בראש-חדש - יהיה נחשב לפניך, כאלו הקרבנו קרבן ראש-חדש בזמנו.

ותמושיך על-ידי-זה בחינת 'תקון ומלוי הלבנה', ועל-ידי-זה יהיה נמשך כפירה וסליחה והמתקה, על כל תולדותם של ישראל, שיזכו לחיים טובים וארוכים.

ותזכנו לקיים מצות ברפת קדוש לבנה בכל חודש בזמנו.

ויהי רצון מלפניך, למלאות פגימת הלבנה, ולא יהיה בה שום מעוט, ויהיה אור הלבנה פאור החמה, פאור שבעת ימי בראשית, כמו שהיתה קדם מעוטה, כמו שנאמר: "את שני המארת הגדלים". ויקים בנו מקרא שכתוב: "ובקשו את יהוה אלהיהם, ואת דויד מלכם", אמן.

וּתְזַכְּנֵי לְאֹר הַשָּׁכֵל דְקַדְשָׁהּ,
 לְחֻכְמָהּ בִּינָה וְדַעַת, וְאַזְכָּה
 לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי סְכָלוֹת
 וּכְסִילוֹת שֶׁל הַגּוֹף וְהַחֲמוּר. וְתוֹצִיאֵנִי
 מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל,
 מִכְּסִילוֹת וְחֹשֶׁכֶת שֶׁל חֲמוּרֵי הַגּוֹף
 הַעֲכוּר וְהַמְּגֻשָּׁם, לְהָאֲרֵת הַחֻכְמָה שֶׁל
 הַנֶּפֶשׁ הַקְּדוֹשָׁה.

❁ [כב] לקוטי תפלות ח"א צו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א פב, 'הנעלבים')

וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם
 אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ וְגו'. וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֵׂה
 אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ" (בראשית א, כז-כח)
 - ענין 'צלם אלקים' -

וּתְרַחֵם עַל כָּל יְלָדֵי עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל
 הַנִּכְנָסִין לְבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
 אֲבִינוּ, וְתִזְמִין לְכָלֶם תָּמִיד מוֹהֲלִים
 כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים וְאֲמָנִים וְזָרִיזִים בְּאֵמֶת,
 וַיִּתְקַנּוּ אוֹתוֹ בְּכָל הַתְּקוּנִים וְהַקְּדוּשׁוֹת
 שֶׁצָּרִיכִין לְתַקֵּן וּלְקַדֵּשׁ אֶת הַתִּינוּק עַל-יְדֵי
 מִצְוֹת מִלְּהָ.

וַיְהִי נִמְשָׁךְ עָלָיו "צֶלֶם אֱלֹהִים",
 "צֶלֶם דְּמוּת תְּבִנְתּוֹ". וַיִּזְכָּה
 לְהִיּוֹת 'שׁוֹמֵר הַבְּרִית' בְּאֵמֶת, וְלֹא יִפְגַּם
 בְּבְרִיתוֹ לְעוֹלָם.

וְ"יִלְכוּ יוֹנְקוֹתָיו", וַיִּזְכָּה לְהוֹלִיד בָּנִים
 וּבָנוֹת חַיִּים וְקִיָּמִים לְעַבְדוֹתֶךָ
 וּלְיִרְאָתֶךָ, וַיִּצְאוּ מִכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 דּוֹרוֹת הַרְבֵּה עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְכָלֶם
 יִפְּרוּ וַיִּדְעוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, וַיַּעֲשׂוּ

❁ [כג] תפלות ותחנונים ח"ב י ❁

(על-פי שיחות ה"ר רסא, 'וישב יעקב')

"וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים, אֶת
 הַמְּאֹר הַגָּדוֹל לְמַמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וְאֶת הַמְּאֹר
 הַקָּטָן לְמַמְשַׁלֵּת הַלַּיְלָה" (בראשית א, טז)
 "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה, וְאוֹר הַחַמָּה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתַיִם כְּאוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים" (ישעיה ל, כו)

וַיִּתְתְּקֵן וַיִּתְמַלֵּא פְּגִימַת הַלְּבָנָה,
 וַיְהִיָּה נַעֲשֵׂה יְחִוּד שְׁלָם בֵּין
 שֵׁם 'הוֹי"ה' וְשֵׁם 'אֱלֹהִים', וַיִּקְרָא
 שְׁפָתוֹב: "וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשְׁמוֹ
 אֶחָד".

❁ [כא] לקוטי תפלות ח"א לז ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לז, 'דרשו ה' ועזו')

"וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם
 אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ וְגו'. וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשֵׂה
 אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדִמוֹתֵנוּ" (בראשית א, כז-כח)
 - ענין 'צלם אלקים' -

"אֲנִי יְהוָה, מִלְּטָה נַפְשִׁי" מִכָּל תַּאֲוֹת
 הַגּוֹף וּמַדּוּתָיו הָרָעִים. עֲזֹר
 וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, בְּרַחֲמֶיךָ
 הָאֱמִתִּיִּים, אֶת נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה.

וְתֵן לָהּ כַּח וּגְבוּרָה מֵאִתְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׁתּוּכַל לְהַתְּגַבֵּר עַל
 הַגּוֹף, וְתִתְּגַבֵּר נַפְשִׁי עַל גּוֹפִי, צוּרְתִי עַל
 חוּמְרִי, עַד שְׁאֲזַכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
 וּלְבַטֵּל אֶת הַגּוֹף וְהַחֲמוּר לְגַמְרִי, וְתִתְּגַלֶּה
 הָאֲרֵת נַפְשִׁי וְצוּרְתִי הַקְּדוֹשָׁה, וַיִּמְשָׁךְ עָלַי
 "צֶלֶם אֱלֹהִים, צֶלֶם דְּמוּת תְּבִנְתּוֹ".

רצונך באמת כל ימיהם לעולם, למען
יתגלה אלהותך בכל העולמות, על-ידי
ישראל עמך אשר בחרת.

העליון, בתכלית השלמות באמת, עד
שאזכה להפיר ולהשיג אותך באמת,
כרצונך הטוב, וכרצון צדיקיך-האמתיים,
כי לך נוצרתי.

☪ [כג] לקוטי-תפלות ח"א קנ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רמה, 'יש חדר תורה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם
אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

☪ [כד] לקוטי-תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם
אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

ובכן תרחם עלי מלא רחמים, שאפלו
בעת שאזכה ברחמיך לחדש
חדושים-אמתיים בתורתך-הקדושה,
שלא אטעה בנפשי לומר: 'שכבר באתי
עד תכונתה, וכבר נכנסתי לפנימיותיה'.
רק אזכה להבין ולידע תמיד: 'כמה אני
רחוק מאמתת פנימיותיה'.

ותעלני מבהמה לאדם, ותזכני לקדש
ולטהר הכח-המדמה שלי,
ויהיה נכלל הכח-המדמה, בכח השכל
דקדשה'.

ואפלו כשאזכה להשיג 'השגות של
אמת', תחזקני להשתדל ולחתור
ולהתיגע, ולחפש ולבקש יותר ויותר,
לסלסל ולפלפל, ולעין בעין-אמתי
בתורתך הקדושה, בכל לב ונפש,
במסירות-נפשי באמת.

עד שגם בעת הסתלקות-המחין בשעת
השנה, יהיה הכח-המדמה,
והרשימות של המחין, בקדשה גדולה,
בבחינות 'מלאך'.

עד שתפתח לי בכל עת, שעריה
ופנימיות חדריה, יותר ויותר,
להבין ולהשפיל ולהשיג, אמתת פנימיות
התורה, שהוא בחינת 'אדם-דקדשה'
באמת, כמו שכתוב: "זאת התורה אדם".

ותמשוך עלי "צלם אלהים", עד
שאזכה ל"חלום על-ידי
מלאך", לחלומות מישבים, לחלומות
טובים וישרים, בקדשה ובטהרה גדולה
כרצונך הטוב.

עד שיהיה נמשך עלי ה"צלם אלהים"
בשלמות, ואהיה נכלל ב'אדם-

ותצילני מחלומות של שטות וטפשות
והבלים ושקרים, ותהפך כל
חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה.

☉ [כה] תפלות ותחנונים ח"ב א ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב לז, 'ממתים ידך ה')

"ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אתו וגו'. ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כז-כח)
- ענין 'צלם אלקים' -

רבוננו של עולם, זכנו לעבד אותך ולילך בדרךכי הקדושים, רק בשביל כבודך וקדשת שמך יתברך, ובכדי שנזכה לדעת ולהפיר אותך יתברך, שזהו עקר התכלית, ולא יהיה לנו שום פונה אחרת בעבודתך, רק למלאות רצונך יתברך.

ולא מבעיא שלא תהיה פונתנו בעבודתנו אותך, בשביל שתצליח אותנו בעסקי עולם-הזה, אף גם שלא נכון גם-כן לעבד אותך, בשביל לזכות על-ידי-זה לעולם-הבא.

רק עקר כל עבודתנו אותך יתברך יהיה, רק בשביל לעשות רצונך, ולהפיר ולדעת אותך, ו"לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו".

ותשמרנו מפל התאוות-רעות, ובפרט מתאוות-ממון, ולא יהיה לנו שום רצון ותשוקה ותאוה לממון כלל, אף בשביל להוריש הממון לבנינו.

ונזכה לידע ולהבין היטב, כי אף שבאמת ה'ממון-דקדשה' הוא גבוה מאד, ומלבשים בו פמה קדשות גבוהות ועליונות מאד, אבל הממון של תאוות עולם-הזה הוא מותרות גמור.

ולא די להאדם שרוך אחר המותרות של 'תאוות-ממון' כל ימי חייו, כי-אם שחושב מחשבות, איך להניח זה המותרות גמור, ירשה לבניו.

וזכנו שיהיה זוגנו בקדשה ובטהרה, ונזכה להוליד בנים, ולגדלם לתורה ולחפה ולמעשים-טובים, ונזכה לראות בנים לבנינו. ונזכה שיהיו כל בנינו ודורותינו, קדושים וטהורים, צדיקים ותלמידי-חכמים אמתיים.

וכל פונתנו בהלדת הבנים, יהיה גם-כן שלא בשביל הנאת עצמנו, רק בשביל להשלים על-ידי-זה פביכול, "צלם דמות תבניתך".

ונזכה, שכל אחד מבנינו יהיה לו 'דמות צלם אלהים באמת', כמו שכתוב: "ויברא אלהים את האדם בצלמו, בצלם אלהים ברא אתו".

ותאריך ימינו ושנותינו בטוב ובנעימים, ונזכה לעבד אותך באמת כל ימי חייו, ושיהיה נשאר זכיותינו לבנינו אחרינו גם-כן.

ותזכנו, שתהיה כל עבודתנו אותך באמת, לא בשביל תקות הצלחת עולם-הזה, ולא בשביל תקות שכל עולם-הבא, ולא בשביל שיהיה נשאר זכותנו לבנינו.

רק עקר פונתנו יהיה, שנעבד אותך בשביל למלאות רצונך יתברך, ולדעת ולהפיר אותך, ולחזות בנעם זיוך פביכול, ויקים בנו מקרא שכתוב: "אני

בְּצַדֵּק אֶחָזָה פְּנִיךָ, אֲשַׁבְּעָה בְּהִקְיִן
תְּמוֹנָתְךָ.”

☉ [כו] לקוטי תפלות ח"ב ז ☉

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

”וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת
הָאָרֶץ” (בראשית א, כח) - מִצְוַת 'פְּרִיָּה וּרְבִיָּה'

וְנִזְכָּה מֵעַתָּה, לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת, בְּאִמָּה
וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה, וְלֹא נָסוּר
מִרְצוֹנְךָ יָמִין וּשְׂמָאל, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי
ה'יִרְאָה-שְׁלֵמָה', לְהַעֲמִיד בָּנִים וְתַלְמִידִים
הַגּוֹנִים בְּעוֹלָם.

שְׁיִזְכָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲנִי וְכָל עַמְּךָ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיס ה'דַּעַת-
דְּקַדְשָׁה', בְּבִנְיָנוּ וַיּוֹצֵא-יָדְךָ לְצִיָּנוּ,
וּבְתַלְמִידִים-הַגּוֹנִים, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב:
”וְהוֹדַעְתֶּם לְבִנְיָךָ וּלְבִנֵי בְנֵיךָ.”

וְכָל דְּבוּרָנוּ וְעַסְקָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, יִהְיֶה
רַק בְּתוֹרָתְךָ וְעַבּוּדְתְךָ. שְׁנִזְכָּה
תְּמִיד, שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד יַעֲסֹק וַיְדַבֵּר עִם
חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת-שָׁמַיִם, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
וַיִּקְבְּלוּ דִין מִן דִּין, תּוֹרָה וְדַעַת-אֱלֹהִים,
וַיִּרְאֵת-שָׁמַיִם, וַיַּעֲוֹרֵר וַיִּזְרַז וַיַּחֲזֹק כָּל אֶחָד
וְאֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ בְּעַבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ.

כִּי כָּבֵר גְּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכַמְיָךָ
הָאֱמִתִּיִּים: שְׁזָה עֲקָר הַהַשְׁאָרָה
וְהַחֲלִיפּוֹת שֶׁנִּשְׁאָר מִן הָאָדָם אַחַר מִיתָתוֹ
בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כִּי אֵין נִשְׁאָר מִן הָאָדָם
כָּלוּם בְּעוֹלָם-הַזֶּה אַחַר פְּטִירָתוֹ, כִּי-אִם
דַּעַתוֹ וְדְבוּרָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁזָּכָה לְהָאִיר
בְּחֲבֵרָיו וּבְבִנְיוֹ.

וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָנוּ: שְׁפָל אָדָם צָרִיךְ לְעַסֵּק
בְּזֶה, אִפְלוּ הַפְּחוּת-שְׁבַפְחוּתִים,
כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ דַּעַת
וְדְבוּרִים קְדוֹשִׁים מֵהַ שְׁאִין בְּחֲבֵרוֹ. וְצָרִיךְ
לְהָאִיר דַּעַתוֹ בְּחֲבֵרוֹ וּבְבִנְיוֹ, וּבְכָל
הָעֲנָפִים הַשְּׂיִכִּים לְנִשְׁמָתוֹ, כִּי זֶה עֲקָר
'יִשׁוּב-הָעוֹלָם', כְּשֶׁהָעוֹלָם יוֹדְעִין מֵהַשָּׁם-
יִתְבָּרַךְ וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה.

עַל-כֵּן בָּאנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים
וְהָאַחֲרוֹנִים, מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָנוּ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר.

שְׁתַּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעֲזֹר
לָנוּ וְתִזְכְּנוּ, שְׁיִהְיֶה נִשְׁאָר
זְכָרָנוּ לְדוֹרֵי-דוֹרוֹת, וְלֹא יִפְסֹק חֶבֶל
הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם.

שְׁתִּשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ יְרֵאת-שָׁמַיִם בְּאֵמֶת,
בְּאִפְן שְׁנִזְכָּה שְׁיִהְיֶה דְבָרֵינוּ
נִשְׁמָעִים תְּמִיד לְעַבּוּדְתְךָ וְלִירְאָתְךָ.

וְנִזְכָּה בְּכָל יוֹם תְּמִיד, לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֵינוּ
וּבְבִנְיָנוּ בִּירְאֵת-שָׁמַיִם, וַיִּתְקַיְּמוּ
דְבָרֵינוּ וְדַעַתָּנוּ אֶצְלָם, וְלֹא יַעֲבְרוּ דְבָרֵינוּ
מִלְבָּם חֲסֵד-וְשְׁלוֹם, רַק יִפְּסוּ דְבָרֵינוּ
הָאֱמִתִּיִּים בְּלִבָּם, וַיִּשְׁמְעוּ וַיִּתְקַיְּמוּ אֶצְלָם
לְעַד, כִּיִּתַּד חֲזָק בַּל יִמוּט.

וַיִּשׁוּבוּ אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, בְּאִפְן שְׁנִזְכָּה
כְּלָנוּ, לְהָאִיר בְּהָעֲנָפִים הַיּוֹצֵאִים
מֵאֵתָנוּ, לְהַשְׁאִיר בָּנִים וְתַלְמִידִים הַגּוֹנִים
הַרְבֵּה בְּעוֹלָם.

עַד שְׁבִנְיָנוּ וְתַלְמִידֵינוּ יִזְכּוּ לְהוֹלִיד עוֹד
בָּנִים וְתַלְמִידִים רַבִּים, לְהָאִיר בָּהֶם

הדעת הקדוש ששמענו וקבלנו מפי רבותינו וחכמינו זכרונם לברכה, וכן מדור לדור לעולם, "דור לדור ישבח מעשיך, וגבורותיך יגידו".

ויקיים בנו מהרה מקרא שכתוב: "ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה, רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיה, לא ימוש מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר יהוה מעתה ועד עולם".

☪ [כז] לקוטי תפלות ח"ב לד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב עא, 'חבלים נפלו לי בנעמים')

"ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח) - מצות 'פריה ורביה'

ותזכנו אותי ואת זרעי וכל עמך בית ישראל, שיצאו מאתנו דורות רבים, ויתרבו עמך ישראל, "כחול הים אשר לא ימד ולא יספר מרב".

ותרחם עלינו, ותגן בעדנו, ותשמרנו ותזכנו, שיהיה זווגנו בקדשה ובטהרה גדולה. ותהיה בעזרנו ותצילנו, שלא יהיה התעוררות זווגנו, מאהבות רעות מאהבות הנפולין חסו שלום.

רק כל התעוררות זווגנו, יהיה נמשך מהשפעת ה'נעם-העליון', מה'אהבה-הקדושה' הנמשכת משם. ויהיה זווגנו בקדשה גדולה, ובצניעות גדולה, בענוה, באימה, ביראה, ברדת וזיע.

ולא נכון בשביל הנאת גופנו כלל, רק כל כונתנו יהיה לשמך ולכבודך,

כדי לקיים מצותיך, כדי להוליד בנים חיים וקיימים לעבודתך וליראתך, למען יגדלו כבודך בעולם.

ונזכה, שכל בנינו וכל דורותינו, יעסקו בתורתך ובמצותיך, ויעשו רצונך תמיד, ויגדלו ויפרסמו כבודך בעולם, וישלימו כונת הבריאה, אשר היתה רק בשביל-זה, כדי לגלות כבודך הגדול והקדוש.

ויחי נעם יהוה אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו.

☪ [כח] לקוטי תפלות ח"ב מה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב פט, 'הדעת משודך')

"ויאמר להם אלקים פרו ורבו ומלאו את הארץ" (בראשית א, כח) - מצות 'פריה ורביה'

ויזכו כל עמך בית ישראל, לשמר את הברית-קדש, בקדשה גדולה באמת, אשר כל התורה פלה תלויה בזה, והוא עקר הנסיון והבחירה של כל אדם בזה העולם, פאשר גלית לנו על-ידי חכמיך הקדושים.

ויזכה כל אחד ואחד, להוליד מאשתו, בנים ובנות, דורות ודורי-דורות עד עולם, וכלם יהיו חיים וקיימים לעבודתך וליראתך, לארך ימים ושנים טובים.

ויכירו וידעו, אותך, ואת גדלת צדיקיך-האמתיים אשר בהם

בְּחַרְתָּ, וַיִּתְגַּלֶּה לָהֶם הַדַּעַת־הַקְּדוֹשׁ
שֶׁהַשָּׁאִירוּ כָּל הַצְּדִיקִים בְּזֶה הָעוֹלָם.

יוֹם שְׁבִיטָה וּמְנוּחָה וּמְרֻגּוּעַ, לְהַגּוֹפּוֹת
וְהַנְּפָשׁוֹת, בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּעוֹלָם־
הַזֶּה וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם.

יוֹם עֲלִית כָּל הָעוֹלָמוֹת לְמַעַלָּה
מִמְדַּרְגָּתָן, עַד תְּכִלִּית מְדַרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה, עַד תְּכִלִּית הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה,
עַד רַעוּא דְרַעוּיָן רַצוּן־שְׁבַרְצוֹנוֹת.

יוֹם שָׁאִין בּוֹ שׁוֹם אַחִיזַת דִּין וְשׁוֹם
אַחִיזַת הַסְטְרָא־אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת
כָּלָל. יוֹם שִׁכְלוּ שַׁבַּת וְטוֹב וְרַצוּן וְאַהֲבָה
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים וּפְשׁוּטִים. יוֹם
שִׁכְלוּ קְדוּשׁ וְנוֹרָא.

אַשְׁרֵי מַעֲצָם קְדוּשַׁת עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם
קְדוּשׁ, אָנוּ יְכוּלִים לְהַתְדַבֵּק בָּךְ
וּלְהַכְלִיל בְּאַחֲדוּתְךָ, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
אַמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּתְכִלִּית הַשְּׁלָמוֹת, בְּכָל
שַׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה.

וּבְכֵן בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אַבוֹתַי, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים
טוֹבִים.

שְׁתַּחֲוֵנִי בְּחֲסָדֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים, וְתִזְכְּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעֲזָרְנִי בְּכָל
עֵז, שְׂאֲזֹכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַבֵּל
שַׁבָּתוֹת, בְּקְדוּשָׁה גְּדוּלָּה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה
וְחֻדוּהַ גְּדוּלָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

בְּרֵאשֵׁי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, לְגִיל וְלָשׁוֹשׁ
וְלָשִׂמְחָה בְּכָל עֵז, בַּיּוֹם הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא הַזֶּה, בַּיּוֹם שַׁבַּת־קְדוּשׁ.

יוֹם שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וְחֻדוּהַ בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת כָּלָם. יוֹם הַלּוֹלָא רַבָּא

☪ [כט] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א לא ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא בדברא')

"וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ
אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא
אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ב-ג)

"חֲסִידֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה, לְדוֹר וָדוֹר
אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי". וְהַרִינִי
מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּיַחְוָדְךָ וְאַחֲדוּתְךָ
וּבְחֻדוֹשׁ־הָעוֹלָם, וּבְצַדִּיקֶיךָ־הָאֱמִתִּיִּים
וּבְתוֹרַתְךָ־הַקְּדוּשָׁה, בְּתוֹרַת־שִׁבְכָתָב
וּבְתוֹרַת שְׁבַע־לְפָה, וּבְכָל סְפָרֵי צְדִיקִים־
אֱמִתִּיִּים, וּבְכָל־לִיּוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
בָּהֶם בְּחַרְתָּ.

כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ וּבְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים,
אַתָּה אַתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן
וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים, וּבְרָאת אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וְכָל צַבָּאָם, וְאָדָם־
הָרֵאשׁוֹן עָלֶיךָ בְּרָאת, בְּשַׁשַּׁת יְמֵי
בְּרֵאשִׁית, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת וְנַחַתָּ
וְהַרְגַּעְתָּ.

וּמֵאַהֲבָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וּמִחֲמֻלָּתְךָ
הַגְּדוּלָּה עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ,
נִתְּתָ לָנוּ אֶת יוֹם מְנוּחָתְךָ לְנַחֲלָה, יוֹם
מְנוּחָה וְקְדוּשָׁה, יוֹם גְּדוֹל וְקְדוּשׁ וְנוֹרָא,

דמלפא ומטרוניתא. יום שאין בו שום
עצבות ויגון ואנחה כלל. יום שאפלו
חיבי גיהנם ניחין ביה.

יום שפלו אור וטוב. יום שמאיר בו
נהירו עלאה בכל העולמות כלם,
"אור פני מלך חיים". יום שנמשך בו
נשמות יתרות קדושות ונוראות, לכל
אחד ואחד מבני ישראל עמך.

אבינו מלפנו, אדירנו בוראנו גואלנו
יוצרנו, קדושנו קדוש יעקב.
קדשנו בקדשת שבת-קדש תמיד. ועזרנו
לקבל שבתות פראוי. ונזכה לכבוד ולענג
את השבת, בכל מיני כבוד וענג.

הן במאכל ומשתה, שנזכה להרבות
בשבת-קדש מאכלים ומשקות
טובים, וכל מיני מעדנים, וכל מיני
תענוגים. ולא יהיה אצלנו שום קפידיא
על הוצאות שבתות וימים טובים, ונהיה
בטוחים בה, שתמלא לנו כל מה שנוציא
על כבוד שבת ויום-טוב קדש.

והן במלבושי כבוד, שנזכה ברחמיך
לבגדי שבת הרבה, לבגדים יקרים
נקיים וקדושים וטהורים.

ותזכנו לדירה נאה לכבוד שבת-קדש,
ולהרבות בנרות בליל שבת-
קדש.

ותזכני ותשמרני ברחמיך הרבים, מפל
הל"ט אבות מלאכות,
ומתולדותיהן. ותגן בעדנו ותצילנו, שלא
נפשל בשום מלאכה דאורייתא, ובשום
שבות דרבנן, ביום שבת-קדש.

ותעזרנו לקדש את פינו ודבורנו ביום
השבת, שלא יהא דבורנו של
שבת כדבורנו של חול.

רבנו של עולם, רחם עלינו וקדשנו,
בכל מיני קדשות של שבת-
קדש, בשמחה וחדוה גדולה ועצומה
מאד, וביראה ואהבה.

עד שנזכה, להכלל בתוך קדשת שבת-
קדש, ולהמשיך קדשת שבת על
ששת ימי החול, ונזכה לזכר את השבת
תמיד, כמו שכתוב: "זכור את יום השבת
לקדשו".

וזכני ברחמיך הרבים, לתן צדקה
הרבה, לעניים הגונים הרבה.
ואזכה להרבות בצדקה מאד, בפזר גדול
מאד, ותעזרני לקיים מקרא שכתוב: "פזר
נתן לאביונים, צדקתו עומדת לעד".

ותזכני לצדקה של שבת, שאזכה לתן
לעניים-הגונים על צרכי שבת-
קדש, ולהכניס אורחים הגונים על
שלחני בכל שבת-קדש.

ואזכה להמשיך עלי קדשת שבת
תמיד, ועל-ידי-זה אזכה
לאמונה שלמה, להאמין ולבטח בה
תמיד, ולפזר ממון הרבה לצדקה, בלב
טוב ובשמחה גדולה.

עד שתהא חשוכה לפניך מאד מצות
הצדקה שלי, על-ידי האמונה
השלמה שתזכני, שהיא עקר החשיבות
והשלמות של הצדקה ושל כל התורה
כלה. ויקים בי מקרא שכתוב: "והאמין
ביהוה. ויחשבה לו צדקה".

וְאֹזְבָה, שְׁתֵּאִיר אור הַצְדָּקָה שְׁלִי בְּאֹר
גָדוֹל, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שְׁבַת-
קִדְשׁ, וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַיִּזְרַח לָכֶם
יְרֵאֵי שָׁמַי, שָׁמֶשׁ צְדָקָה, וּמִרְפֵּא
בְּכַנְפֶיהָ".

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרָכָה מִמְּקוֹר הַבְּרָכוֹת,
וְתִהְיֶה נִמְשַׁכַת הַבְּרָכָה
מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַנִּמְשַׁכַת בְּשֶׁבַת-קִדְשׁ
עַל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כִּי הִיא מְקוֹר
הַבְּרָכָה.

וַיִּמְשַׁךְ עָלֵינוּ שְׁפַע טוֹבָה, וּבְרָכָה,
וְרַחֲמִים, וְדַעַת, וְחַיִּים, וְשָׁלוֹם,
וְכָל טוֹב, עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמֵּי יִשְׂרָאֵל
תָּמִיד.

חֹם וְחַמַל עָלֵינוּ, וּמֵלֵא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְזַכְנוּ לְקִדְשַׁת שְׁבַת-
קִדְשׁ, וְלִשְׁמִירַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת, וְלִשְׁמִירַת
אֶסוֹר וְהִתֵּר, וְלֶאֱמוּנָה שְׁלֵמָה דְקִדְשָׁה
בְּאַמֶּת. "יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֱמִרֵי-פִי, וְהַגִּיזוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ, יִהְיֶה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

☉ [ל] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב א ☉

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א א, 'תקעו ממשלה')

"וְכַל שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה וְגו', וְכַל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה"

(בְּרֵאשִׁית ב, ה)

וְנֹזְבָה עַל-יְדֵי תַפְלוֹתֵינוּ, שְׁכָל
הַעֲשָׂבִים, וְכָל "שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה",
כָּלֵם כְּאֶחָד יַחְזְרוּ וַיִּשׁוּבוּ כָּל כַּחוֹתֵם,
לְתוֹךְ 'דְּבוּרֵי הַתַּפְלָה' שְׁלָנוּ, שֶׁהוּא 'דְּבַר
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ', שֶׁהוּא שְׂרָשֵׁם הָעֲלִיּוֹן.

וַיִּבְלְלוּ: כָּל הַכַּחוֹת שֶׁל כָּל הַרְפוּאוֹת,
שֶׁל כָּל הַעֲשָׂבִים וְהַסְּמִים,
שְׁבַעוֹלָם, בְּתוֹךְ תַּפְלוֹתֵינוּ. וְתִהְיֶה תַפְלוֹתֵנוּ
בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּלָה, כְּלוּלָה מִכָּל טוֹב, מִכָּל
הַכַּחוֹת שֶׁל כָּל הַעֲשָׂבִים וְכָל "שֵׁיחַ
הַשְּׂדֵה" לְמִינֵיהֶם.

וְתִזְכְּנוּ לְהַעֲלוֹתֵם כָּלֵם לְפָנֶיךָ לְרִיחַ
נִיחוּחַ, לְהַחְזִירֵם וְלְהַשִּׁיבֵם
לְשְׂרָשֵׁם הָעֲלִיּוֹן, עַל-יְדֵי תַפְלוֹתֵנוּ, שֶׁתִּהְיֶה
כְּלוּלָה מִכָּלֵם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נֹזְבָה לְהַמְשִׁיךְ הַכַּחוֹת שֶׁל
כָּל הַרְפוּאוֹת שְׁבַעוֹלָם,
לְתוֹךְ לֶחֶם וּמַיִם, וְלְתוֹךְ כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
נֹאכַל וְנִשְׁתֶּה, עַד שִׁיחֶיהָ לָנוּ רְפוּאָה
שְׁלֵמָה לְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ וְלְכָל מַכְאוּבֵינוּ,
עַל-יְדֵי כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוֹלָם, בְּלֵי שׁוֹם
רוּפְאִים וְדַאקְטוֹרִים כָּלֵל. רַק אַתָּה
בְּעֵצְמֶךָ וּבְכַבּוֹדֶךָ, תִּרְפְּאֵנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "כִּי אֲנִי יְהוָה רוּפְאֶךָ".

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּצְמִיחַ מִהֲרָה קֶרֶן
דָּוִד עַבְדְּךָ, וְתִמְהַר וְתַחֲיֶשׁ
לְגַאֲלָנוּ מִהֲרָה, וַיִּתְנוּצֵץ 'הַתְּנוּצָצוֹת
מְשִׁיחַ' בְּעוֹלָם, וְתַעֲזֹרֵר אֶת לֵב מְשִׁיחַ בֶּן
דָּוִד עַבְדְּךָ, שֶׁיִּקְבַּל תַּפְלוֹתֵינוּ, וַיַּעֲלֶה
אוֹתָם לְרִיחַ נִיחוּחַ לְפָנֶיךָ כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ.

וְכָל הַתַּפְלוֹת, עִם כָּל הַרִיחַ הַטוֹב שֶׁל
כָּל "שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה" הַכְּלוּלִים
בְּתוֹכֵם, כָּלֵם יִכְלְלוּ בְּ"רוּחַ אֶפְנוֹ מְשִׁיחַ
יְהוָה", וַיַּעֲלֶה כָּלֵם לְרִיחַ נִיחוּחַ לְפָנֶיךָ.

וְתִמְהַר וְתַחֲיֶשׁ לְגַאֲלָנוּ, עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ
צְדִקְנוּ, "בֵּא יְבֵא לֹא יֵאָחֵר",
וַיִּגְאֲלָנוּ גְּאֻלַת עוֹלָם, חַיֵּשׁ קַל מִהֲרָה.

☪ [לא] לקוטי תפלות ח"ב יא ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב יא, 'ויצא יצחק לשוח בשדה')

"וכל שיח השדה וגו', וכל עשב השדה"

(בראשית ב, ה)

"לבה דודי, יצא השדה, נלינה בכפרים. נשכימה לכרמים, נראה אם פרחה הגפן, פתח הסמדר, הנצו הרמונים, שם אתן את דודי לך".

רבנו של עולם, זכני להרבות בהתבודדות תמיד. ואזכה להיות רגיל לצאת בכל יום לשדה, בין אילנות ועשבים, "וכל שיח השדה".

ושם אזכה להתבודד, ולהרבות ב"שיחה זו תפלה", ביני לבין קוני, לשוח שם כל אשר עם לבבי. "וכל שיח השדה", וכל העשבים והאילנות, וכל הצמחים - כלם יתעוררו לקראתי, ויעלו ויתנו כחם וחיותם, לתוך דברי שיחתי ותפלתי.

עד שתהיה תפלתי ושיחתי, נשלמת בתכלית השלמות, על-ידי כל "שיח השדה", שיכללו כלם עם כל כחותם וחיותם ורוחניותם, עד שרשם העליון, כלם יכללו בתוך תפלתי.

ועל-ידי-זה אזכה לפתח את לבי, להרבות בתפלה ותחנונים ובשיחה קדושה לפניך מלא רחמים רבים, ולפניך אשפך כל שיחי, עד שאזכה לשפך לבי כמים נזכח לפניך יהוה. ואשא אליך כפי, על נפשי ונפש עוללי וטפי.

☪ [לב] לקוטי תפלות ח"א ח ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מגורת זָהָב')

"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים"

(בראשית ב, י)

ותעלה תפלתי לפניך למעלה למעלה, ויהיה לנו כח על-ידי תפלותינו, לעורר את העדן-העליון, לפתוח שם התעוררות שפע רחמים ודעת עליון.

עד שיהיה נמשך עלינו הנהר היוצא משם, "להשקות את הגן", דא 'אורייתא', אשר שם שורש נשמותינו. ועל-ידי-זה ירבו ויגדלו ויצמחו נשמותינו הגדלים שם בגן הזה.

ועל-ידי-זה יהיה נפתח לנו 'שבילי השכל-האמת', ונזכה לחכמה בינה ודעת, ויהיה לנו כח לעסק בתורתך באמת.

ותעזרנו ברחמיך לברר דיני התורה באמת, לזכות להלכה ברורה, ונזכה ללמד ספרי הפוסקים, ותשפיע לנו חכמה בינה ודעת אמת, שיהיה לנו כח לברר פסקי ההלכה באמת, לברר המתר מן האסור, הטהור מן הטמא, הכשר מן הפסול.

למען יהיה לנו כח על-ידי-זה, לתקן ולברר כל הפגמים שפגמנו בכל העולמות, על-ידי חטאינו ופשעינו המרבים מאד, אשר על-ידם נתערב הטוב והרע בכל העולמות, ופגמנו הרבה מאד. ובכן תעזרנו ברחמיך, שנזכה על-ידי 'למוד ההלכות', לברר ולזכך

ולתקן, כל ה'ארבע יסודות' שבגופנו, להכניע ולשבר כל המדות-רעות וכל התאוות-רעות הבאים מהם, ולברר הטוב שבהם, לזכות לכל המדות-טובות באמת.

באפן שיתבררו ויזדככו כל ה'ארבע יסודות', ויהיה רק כלו טוב, בלי שום אחיזת הרע כלל, עד שיהיו נכללים כל ה'ארבע יסודות', ב'ארבע אותיות שמך המיוחד', אשר משם הוא שרשם למעלה בקדשה.

☉ [לג] לקוטי-תפלות ח"ב ח ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, תקעו תוכחה)

"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" (בראשית ב, י)

ונזכה, שיעורר ויגלה וימשיך עלינו, ה'קול המשקה את הגן-עדן', שהוא ה"נהר היוצא מעדן להשקות את הגן".

שהוא 'קול השיר הקדוש הזה', שיתער לעתיד בעת שתחדש את עולמך בחסדך הטוב, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה".

אשר על-ידי הקול הזה, גדלים כל הריחות טובות, וכל היראות הקדושות.

רבנו של עולם, אתה יודע גדל חלישות נשמותינו, אשר נחלשו מאד מאד, בעונותינו הרבים והעצומים מאד, עד אשר כל משכבנו נהפך

בחלינו, אשר אי-אפשר להעריך ולספר כלל, עד אשר "כשל כח הסבל".

מלא רחמים בכל-עת, חוסה על נפשנו ורוחנו ונשמותינו, ויחזקם ואמצם ביראתך הקדושה, ותשפיע עליהם ותשקם, משקיא דגנתא-דעדן, ותמשיך עליהם ריח טובה, ריח גן-עדן.

עד אשר כל מעשינו הרעים, כלם יתהפכו לזכיות בחסדך הגדול, ויעלו ריח טוב לפניך, כמו שכתוב: "נרדי נתן ריחו", ואמרו רבותינו זכרונם-לברכה: "עזב לא נאמר, אלא נתן". ויקים בנו מקרא שכתוב: "ירוין מדשן ביתך, ונחל עדניך תשקם".

ותזכנו להתקרב לצדיק-אמתי, אשר כבר זכה לקול השיר הזה, באפן שיהיה ראוי להוכיח אותנו ואת כל עמך ישראל, לעורר ריח הטוב של גן-עדן, על-ידי תוכחתו הטובה.

שיהיה לו כח להפך כל עונותינו לזכיות, ולהעלותנו מטמאה לטהרה, מחל לקדש, וימשיך עלינו ריח גן-עדן, ויחזק את נפשנו ורוחנו ונשמותינו, בקדשה חזקה ונכונה.

וימשיך עלינו ה"נהר היוצא מעדן להשקות את הגן", ועל-ידי-זה נזכה להעלות ריח טוב לפניך.

עֲלֵיהֶם, בְּאִפְנֵי שְׂיִתְגַּבֵּר ה' טוֹב שְׁבִי, עַל
ה'רַע' שְׁבִי.

עַד שְׁכַל ה'רַע' הַנֶּאֱחָז וְהַנִּדְבָק בִּי, יִפְלֵ
וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, וְה'טוֹב' יִתְבַרֵר
וְיִתְנַשֵּׂא, וְיַעֲלֶה וְיִשְׁלִים אֶת הַלְשׁוֹן-
הַקִּדָּשׁ.

עַד שְׂאֲזֹכָה בְּרַחֲמֶיךָ, לְבָרַר כָּל ה'טוֹב'
שֶׁבְ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", שֶׁהוּא
'לְשׁוֹן תְּרַגּוּם', וְלֹהֲכַנִּיעַ וְלֹהֲפִיל וְלִבְטֵל
אֶת ה'רַע' שָׁבוּ, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוּם כַּח
לְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא, וְלִכְלֵל הַקְּלָפוֹת,
הַנִּמְשָׁכִין מִזְהַמַּת-הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי,
לְעֵלוֹת דְּרָךְ 'לְשׁוֹן תְּרַגּוּם', לְהַסִּית
וְלִפְתּוֹת אוֹתָנוּ חֲסוּשׁוֹלוֹם.

רַק תִּהְיֶה בְּעִזְרָנוּ תָּמִיד, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ
בְּרַחֲמֶיךָ חֲכָמָה וְדַעַת וְשִׁכְל
דְּקִדְשָׁה, בְּאִפְנֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם כַּח
לְפִתּוֹת אוֹתָנוּ חֲסוּשׁוֹלוֹם, וְנִזְכָּה לְגַרְשׁ
לְגַמְרִי רֹוח שְׁטוֹת' שֶׁל 'תְּאֻוָּה הַזֹּאת'
מִקְרַבָּנוּ.

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, ל'שְׁלֵמוֹת
לְשׁוֹן-הַקִּדָּשׁ' עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן
תְּרַגּוּם', וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁה וְטְהָרָה,
וְנִזְכָּה תָּמִיד לְקִדָּשׁ אֶת הַלְשׁוֹן, שֶׁלֹּא
נִדְבַר שׁוּם דְּבוּר הַפּוֹגֵם אֶת הַלְשׁוֹן.

רַק כָּל דְּבוּרָנוּ יִהְיֶה תָּמִיד, בְּתוֹרָה
וּבְתַפְלָה, וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים,
וּבִירְאֵת-שָׁמַיִם, וּבְכָל עֲנִינֵי הַקִּדָּשׁ
הַמְקִדְשִׁין אֶת הַלְשׁוֹן, עַד שֶׁנִּזְכָּה מִהָרָה,
ל'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקִּדָּשׁ', וְל'שְׁמִירַת-
הַבְּרִית' בְּאַמֶּת.

☪ [לד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב לָג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית, לעיני כל ישראל')

"וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וּמִשָּׁם
יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַת רְאשִׁים" (בראשית ב, י)

וְנִזְכָּה, שְׂיִמְשֹׁךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים-
אֲמִתִּיִּם, מַחֲיִין קְדוּשִׁים
וְטְהוּרִים, עַד שְׂיִכְלְלוּ כָּל ה'אַרְבַּע מַחֲיִין'
שִׁלְנוּ, וְכָל ה'אַרְבַּע יְסוּדוֹת', בְּתוֹךְ
ה'יְסוּד הַפְּשוּט הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא', שֶׁהוּא
ה'"צְדִיק יְסוּד עוֹלָם", שֶׁהוּא ה'"נָהַר הַיּוֹצֵא
מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן", וְיִהְיֶה הַכֹּל
נִכְלָל בְּשִׁמְךָ הַמְּיַחַד הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ
וְהַנּוֹרָא.

☪ [לה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יֵט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, 'תפלה לחבקוק')

"וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ"
(בראשית ב, יז)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, זַכֵּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים ל'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-
הַקִּדָּשׁ', לְמַעַן אֲזַכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַפִּיל
וְלֹהֲכַנִּיעַ וְלֹשְׁבֵר כָּל הַתְּאֻוֹת-רָעוֹת, וְכָל
הַמַּדוּת-רָעוֹת, הַנִּמְשָׁכִין מ'שְׁבַע-עֵין-
עֲמֻמִּין', אֲשֶׁר כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַמַּדוּת רָעוֹת,
שְׂיִכִּים לָהֶם וְלֹא לָנוּ, וּבִפְרֹט 'תְּבַעֲרַת
הַמְדוּרָה שֶׁל תְּאֻוֹת-נְאוּף', הַחֲפָצָה
לְהַתְּגַבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל עֵת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.
"בִּיָּדְךָ כַּח וּגְבוּרָה, וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל
וְלַחֲזֹק לְכָל", אֲתָה יָכוֹל לְמַצֵּא בִּי גַם-כֵּן
נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת', וְלֹהֲאִיר וְלֹהֲשַׁפִּיעַ

וְנֹזְכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ
עָלֵינוּ קִדְשֵׁת שַׁבַּת-קִדְשׁ, עַל-יְדֵי
רְחִיצַת חַמִּין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שַׁבַּת-
קִדְשׁ, וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי שְׂלֵא אֲבַטֵּל לְעוֹלָם
הַרְחִיצָה וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שַׁבַּת.

וּבָשִׂם שְׂאֵנִי רוּחֶיךָ וְטוֹבֵל עֲצָמֵי
בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדַּשׁ
אֶת גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי בְּקִדְשֶׁתְךָ
הָעֲלִיוֹנָה, וְתִמְשִׁיךְ רִשְׁפֵי שְׁלֵהֲבַת־יָהּ
מֵאֵשׁ הַקְּדוּשָׁה שְׁלֹמְעָלָה, הָאוֹכֶלֶת
וְשׁוֹרְפַת כָּל מִינֵי אֵשׁ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבְעַר וְתִשְׁרַף וְתִבְטָל
מִמֶּנִּי וּמִכָּל עֲמֻךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, אֶת כָּל תַּעֲרוּבוֹת הָרַע שֶׁנִּתְעַרַּב
וְנִאָּחַז בָּנוּ, עַל-יְדֵי פָגַם "עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע", וְעַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ.

בְּאֶפֶן שִׁיִּשְׁרַף וַיִּפֹּל וַיִּתְבַּטֵּל, כָּל הָרַע'
שֶׁנִּתְאָחַז בָּנוּ, וְהַטּוֹב' יִתְבַּרַר
וַיַּעֲלֶה וַיִּכְלַל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּטוֹב
הָעֲלִיוֹן, בְּטוֹבְךָ הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא טוֹב
הַנִּצְחִי.

❁ [לוז] לקוטי-תפלות ח"א סב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, ו'יסב אלקים')

"וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ"

(בראשית ב, יז)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מֵלֵא מְשַׁאֲלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה,
בְּאֵמֶת וּבִלְבָב שְׁלֵם.

עַד שֶׁנֹּזְכָה עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה, שִׁיְתְּבַרְרוּ
כָּל הַמַּאֲכָלִים שֶׁבְּעוֹלָם, מִפָּגַם "עֵץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע", עַד שִׁיְהִיוּ כָּל אֲכִילוֹתֵנוּ
וּסְעוּדוֹתֵנוּ, מִמַּאֲכָלִים שֶׁנִּתְבַּרְרוּ לְגַמְרֵי מִן
הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, מַאֲכָלִים שֶׁהֵם כֻּלָּם טוֹב.

וְנֹזְכָה לְהַסְתַּפֵּק בְּאֲכִילָה מְעֻטָּה, וְתִהְיֶה
אֲכִילוֹתֵנוּ בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה
גְּדוּלָּה, עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי
אֲכִילוֹתֵנוּ, יַחֲוֹד קוֹדֶשׁ-בְּרִיךְ-הוּא
וְשִׁכְנִיתִיהָ אִפִּין בְּאִפִּין.

❁ [לז] לקוטי-תפלות ח"א פא ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עט, 'בטח בה')

"וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ"

(בראשית ב, יז)

"בִּיהוּה חֲסִיתִי, אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי
נוֹדֵי הַרְכָּם צָפוּר. שְׁקִדְתִּי
וְאֶהְיֶה כְּצָפוּר בּוֹדֵד עַל גָּג. כָּל הַיּוֹם
חֲרַפּוֹנִי אוֹיְבֵי, מִהוֹלְלֵי בִּי נִשְׁבְּעוּ. כִּי אִפֹּר
כִּלְחָם אֲכַלְתִּי, וְשִׁקּוּי בְּבָכִי מִסְכָּתִי. מִפְּנֵי
זַעֲמֻךְ וְקִצְפֻךְ, כִּי נִשְׁאַתַּנִּי וְתִשְׁלִיכֵנִי."

כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם נַע וְנָד בְּאֶרֶץ. וְאֵין
לִי שׁוֹם מְנוּחָה וְהַשְׁקֵט, כִּי הָרוּחַ-
סְעָרָה הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר, וְאֲנִי מְבַלְבֵּל וּמְטָרָךְ
מְאֹד, יוֹתֵר מִסְּפִינָה הַתּוֹעָה בְּלֵב יָם. אֶת
מְרִירוֹת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" טָעַמְתִּי,
וְנִתְעַרַּב בִּי מְאֹד הַטּוֹב וְהָרַע יַחַד, וְאֵין לִי
שׁוֹם מְנוּחָה וְהַשְׁקֵט.

לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר בִּי הַטּוֹב וּמִגִּיעַ לִי
'הַרְהוּר-תְּשׁוּבָה', וְאֲנִי מִתְחִיל

להרגיל עצמי בדרכי יהוה, בדרכי התורה הקדושה, ולכסף לתשובה שלמה באמת, אף הוא למצער מאד.

ובתוך-כך מתעורר חסוֹשֶׁלֹם אש התאות, ואני הולך ותועה, עולה ויורד, יורד ועולה, והשקט לא אוכל. אוי לי מיצרי, אוי לי מיוצרי.

באבן הנתון בתוך כף-הקלע, כן נפשי מטרפת בין מצולות טיט עכירת תאות עולם-הזה והבליו.

ובאמת אין לי שום משל ודמיון לכנות ולהדמות עצם הרחמנות שעלי מיום היותי "על האדמה עד היום הזה. לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי, ויבא רוגז".

על-כן באתי להפיל תחנתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, מלא רחמים, שתמציא לי ברחמיך מנוחה והשקט, ותזפני בתשובה שלמה לפניך באמת. אל שדי יתן לי רחמים.

האומר לעולמו די, יאמר לצרותי די. האומר לים עד פה תבא, הוא יגער בהיצר-הרע שלי, ובכל הרודפים אותי, שישתלקו ממני ויתבטלו ממני, ויניחוני לעבדו בקביעות באמת ובלב שלם.

בשובה ונחת אושע, בהשקט ובבטחה תהיה גבורתי. ולא אלך עוד עמך בקרי ובמקרה חסוֹשֶׁלֹם, ולא אהיה פגלגל החוזר חסוֹשֶׁלֹם, כמטה המתהפך, פעם כשר ופעם פסול, פעם טהור ופעם טמא חסוֹשֶׁלֹם.

רק אזכה ברחמיך, לעשות תורתך קבע, ולקבע עצמי בקביעות גמור בתוך קדשתך באמת, מעתה ועד עולם, ולעשות תשובה שלמה באמת, ולעבד אותך תמיד יומם ולילה, בכל לב ונפש, בשני יצרי באמת.

☪ [לח] לקוטי-תפלות ח"א ז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ז, זאלה המשפטים אמונה)

"הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, יג)

רבונן של עולם, יהוה אלהים אמת, אשר נטעת בנו בכל דור ודור צדיקי אמת. הושיענו ורחמנו ברחמיך הרבים, וזפנו להתקרב לצדיקי-אמת, לקבל מהם 'עצות אמתיות', ולא נסור מדברייהם ימין ושמאל, רק נזכה לילך בדרך עצתם האמתית.

ותרחם עלינו, ותציל אותנו, ואת כל חברתנו, ואת כל עמך בית ישראל, מ'עצת רשעים', שהם 'עצת הנחש הקדמוני', ולא נטה אזן לדבריהם כלל, ולא נאבה ולא נשמע להם, ולא יכנסו דבריהם ועצתם בלבנו כלל.

ותברילנו מן התועים, ולא יהיה להם שום פח להטעות אותנו חסוֹשֶׁלֹם ב'עצות-רעות' שלהם, "ולא תעשינה ידיהם תושיה".

והצילנו ברחמיך הרבים, מפל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר 'עצות-רעות' של אלו המחפים

את השקר באמת, ומהפכים "דברי אלהים חיים", ו"אומרים לרע טוב ולטוב רע", ומונעים את ישראל מדרך האמת והנכון, על-ידי עצותם המהפכות מן האמת.

את אשר החמרת הקילו, ואת אשר הקלת החמירו, את אשר רחקת הם מקרבים, ואשר קרבת הם מרחקים.

ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת-לאמתו, והם מדברים לפי תמם, ועצתם הפוכה ומזקת לנו מאד לעבודתך.

רבנו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות, אתה יודע רזי עולם, ותעלומות סתרי כל חי. קומה בעזרתנו, והצל אותנו מהם, שלא ידבקו ויפגסו דבריהם בלבנו כלל, לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם.

"גדול העצה ורב העלילה", זכנו ברחמיך הרבים, שיתגלו לנו צדיקי-האמת, ונזכה להתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם עצות נכונות וברורות וישרות, 'עצות-טובות' הנמשכים מ'תרי"ג עטין דאורייתא'.

שנזכה לקבל 'אור-האמת', על ידי עצתם-האמתית. ועל-ידי-זה נזכה לאמונה שלמה באמת לעולם ועד.

ועזרנו ברחמיך הרבים לשמור את הברית-קדש, ותזכנו להתקדש בקדשתך תמיד, ועל-ידי-זה תציל אותנו מ'עצת הנחש', מעצת המפתים

והמסיתים והמדיחים מדרך-האמת, בכונה להרע, או שלא בכונה.

ונזכה לקבל ולהמשיך עלינו, 'אור השכל האמת' של צדיקי-אמת, על-ידי שנזכה לקבל ולקיים עצות טובות ואמתיות שלהם, ועל-ידי-זה נזכה לאמת, ולא יצא דבר שקר מפינו לעולם.

ותציל אותנו ברחמיך, מדרכים נבוכים, מדרכי תועים, רק תהיה בעזרנו תמיד, לילך בדרך האמת-לאמתו, באפן שנזכה על-ידי האמת, לאמונה שלמה, ונזכה לחבר וליחד 'אמת ואמונה' תמיד.

☪ [לט] לקוטי-תפלות ח"א קכח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קפט, 'עקר נשיכת הנחש')

"הנחש השיאני ואכל" (בראשית ג, יג)

רבנו של עולם, "אלהים חיים ומלך עולם", שמחת ישראל, רחם עלי למען שמך, והצילני מעצבות ומעצלות, אשר הם היו בעוכרי, ובטלו אותי הרבה מתורה ותפלה ומטוב הרבה, והביאוני למה שהביאוני.

באשר הודעת לנו על-ידי חכמיך הקדושים: "שעקר נשיכת הנחש", הוא 'עצבות ועצלות', רחמנא-לאצלן".

רחם עלי מלא רחמים, והצילני מעתה מנשיכות האלה, תן לי חיים ואחיה, "שמח נפש עבדך, פי אליך אדני

נפשי אשא. תשמיעני ששון ושמחה
תגלנה עצמות דכית".

מתיה מתים ברחמים רבים, סומך
נופלים ורופא חולים ומתיר
אסורים ומקים אמונתו לישני עפר,
החייני והקימני מעפר ארץ, אשר
בעונותינו הרבים ירדנו עד עפר ממש
ויותר מזה.

"כי שחה לעפר נפשנו, דבקה לארץ
בטננו. קומה עזרתה לנו, ופדנו
למען חסדך. דבקה לעפר נפשי, חייני
כדברך". כי אתה מקים מעפר דל,
ומאשפות תרים אביון.

הקימני ברחמיך ונפלאותיך, מכל
הירידות והנפילות שנפלתני עד
הנה, כי אין מי שיוכל להקימני, כי אם
אתה והצדיקים האמתיים לבד.

זבני לזריזותי ושמחה, המחיינ את
המחין וכל קומת האדם, ידך תפון
עמי אף זרועך תאמצני, ותחזקני בכל
פעם בדרכי עצותיך העמוקות הנפלאות,
באפן שאזכה לגרש מאתי העצבותי
והעצלותי, לגמרי ולהפכם לזריזותי
ולשמחה גדולה.

"תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את
פניך, נעימות בימינך נצח.
יהיו לרצון אמרי-פי, והגיון לבי לפניך,
יהוה צורי וגואלי". אמן.

☪ [מ] לקוטי תפלות ח"א יא ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א יא, 'אני ה' הוא שמי')

"בעצבון תאכלנה כל ימי חייך" (בראשית ג, יז)
"בזעת אפיק תאכל לחם, עד שובך אל האדמה"
(בראשית ג, יז)

אנא יהוה, עזרני ברחמיך הרבים,
שלא אאבד את עולמי חס-
ושלום, על-ידי טרדת הפרנסה.

ותצילני ברחמיך הרבים, מפגם הל"ט
מלאכות דסטרא-אחרא,
שהם ל"ט מלקיות, שהם מטרידים את
רוב העולם, ביגיעות וטרדות העולם-
הזה, אשר הם רצים כל ימיהם אחר
פרנסתם, ביגיעות וטרחות גדולות מאד.

והם "אוכלי לחם בעצבון", "בזעת
אפם יאכלו לחם, עד שובם אל
האדמה", "ומאומה לא ישאו בעמלם",
כי טרדת הפרנסה מבלבלת אותם כל
ימיהם, ומונעת אותם מלזכור ולשום אל
לבם את תכליתם, "מה יעשו ליום
פקדה".

אנא יהוה, מלא רחמים רבים. רחם
עלי, ועל כל חברתנו, ועל כל
עמך בית ישראל, ותציל אותנו מכל-זה,
ותזכה אותנו שלא נהיה טרודים כלל
בטרדת הפרנסה.

ואפלו בעת שאנו מכרחים לעשות
איזה עסק או משא-ומתן
בשביל פרנסה, תעזרנו ברחמיך הרבים,
שיהיה הכל בקדשה ובטהרה, באמת
ובאמונה פרצונך הטוב, בלי טרדא ובלי
בלבול-הדעת כלל.

וְנִדְעַ וְנִאֲמִין, כִּי הַכֹּל מֵאַתָּה, וְלֹא עַל
יְדֵינוּ כָּלֵל. וְכָל עֲסָקֵנוּ וְעֲשִׂיתֵנוּ
בְּמִשְׁאֵל-וּבְמִתֵּן וְעֲסָקֵי פְּרִנְסָה, יִהְיֶה הַכֹּל
מִזְכָּךְ וּמִזְקָק, עַד שִׁיְהִיו מְאִירִים כָּל
הַל"ט מְלֹאכוֹת, וַיּוֹכְלֵנוּ בְּט"ל אִוְרוֹת
הַנִּמְשָׁכִים מִשְׁמֶךְ הַגְּדוֹל. וְכָל הַל"ט
מְלֹאכוֹת, יִהְיוּ בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, בְּבַחֲיִנוֹת
מְלֹאכַת הַמִּשְׁכָּן.

וּתְבַרְךָ אֶת מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, וְתִשְׁלַח בְּרַכָּה
וְהִצַּלְתָּה בְּכָל עֲסָקֵנוּ וְעֲשִׂיתֵנוּ,
וְתִזְמִין פְּרִנְסָתֵנוּ קוֹדֵם שְׁנַצְטָרְךָ לָהֶם,
בְּרוּחַ וְלֹא בְּצַמְצוּם, בְּהִתֵּר וְלֹא בְּאֶסוּר,
מִתַּחַת יָדְךָ הִרְחַבְהָ וְהַמְלֵאָה.

"וַיְהִי נוֹעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ,
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ,
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ".

וְעִזְרָנוּ יְהוָה, שְׁנֵהִיָּה שְׂמֵחִים בְּחִלְקֵנוּ
תְּמִיד, וְתִהְיֶה תּוֹרַתֵנוּ קִבֵּעַ
וּמְלֹאכַתֵנוּ עֲרָאִי.

וְאֶפְלוּ בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה הַמְּעוּטָה שְׁנַצְטָרְךָ
לְעֶסֶק בְּאִיזָה עֶסֶק אוֹ מִשְׁאֵל-
וּמִתֵּן בְּשִׁבִיל הַכְּרַחֲיוֹת פְּרִנְסָתֵנוּ, גַּם אִז
נִהְיֶה דְבוּקִים בָּךְ וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא
נִשְׁפַח אוֹתָךְ אֶפְלוּ רָגַע קִלָּה.

❁ [מא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יג ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א יג, 'אֲשֵׁרֵי הַשְּׁגָחָה')

"בְּעֶצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (בְּרֵאשִׁית ג, יז)

"בְּזַעַת אַפֶּיךָ תֵּאכַל לֶחֶם, עַד שׁוּבְךָ אֶל הָאָדָמָה"

(בְּרֵאשִׁית ג, יז)

אֲנִי יְהוָה, זָכְנוּ בְּחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים,
שְׁנִזְכָּה לְהִתְגַּבֵּר עַל תַּאוֹתֵינוּ
וּמַחְשְׁבוֹתֵינוּ הָרָעוֹת. וְתַעֲזָרְנוּ שְׁנִזְכָּה
לְבַטֵּל וּלְשַׁבֵּר אֶת 'תַּאוֹת-מְמוֹן' מֵאַתָּנוּ,
וְאֵהִיָּה שְׂמֵחַ בְּחִלְקֵי אֲשֶׁר נָתַתָּ לִי יְהוָה,
וְלֹא אֵהִיָּה "אֶץ לְהַעֲשִׂיר", וְלֹא אֶרְדֶּף
אֲחֵר מוֹתֵרוֹת, לְהִרְבוֹת "הוֹן מֵהַבֵּל".

וְאֶפְלוּ הַהִכְרַחֲיוֹת מֵה שְׂאֵנֵי מִכְרַח
לְעֶסֶק בְּאִיזָה עֶסֶק אוֹ מִשְׁאֵל-
וּמִתֵּן בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, תִּזְכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים, שִׁיְהִיָּה הָעֶסֶק בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה
לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.

וְתִזְכְּנֵי לַעֲשׂוֹת מִשְׁאֵל-וּמִתֵּן בְּאִמוּנָה,
וְתִהְיֶה תּוֹרַתִי קִבֵּעַ וּמְלֹאכַתִּי
עֲרָאִי, וְלֹא אֶטְרִיד אֶת דַּעְתִּי וּמַחְשְׁבִּי
כָּלֵל בְּהַמִּשְׁאֵל-וּמִתֵּן.

וְאֶפְלוּ בְּעַת עֲשִׂית הַמִּשְׁאֵל-וּמִתֵּן, אִזְכָּה
בְּרַחֲמֶיךָ, שְׁתִּהְיֶה מַחְשְׁבִּי
קְשׁוּרָה וּדְבוּקָה בָּךְ וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
הַמְּלַבֶּשֶׁת וְנֹעֵלֶמֶת בְּכָל עֲסָקֵי מִשְׁאֵל-וּמִתֵּן
וּמְלֹאכוֹת וְעֲסָקִים שְׁבָעוּלִם.

וְזָכְנֵי שִׁיְהִיָּה לִי 'מִדַּת הַבְּטָחוֹן' בְּאֵמֶת
בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵהִיָּה בּוֹטַח בִּיהוָה
תְּמִיד, וְאִזְכָּה לְהַשְׁלִיךְ אֶת כָּל יְהִבֵי עָלַיְךָ,
וְאַתָּה תְּכַלְכְּלֵנִי, שְׁתַּתֵּן לִי עֲצָה טוֹבָה
בְּכָל-פַּעַם, בְּכָל עֲנִינֵי הַמִּשְׁאֵל-וּמִתֵּן,
שְׁאִזְכָּה לִידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּהַמִּשְׁאֵל-
וּמִתֵּן, לְדַעַת מֵה וּמִתֵּי לְקִנּוֹת וּלְמִכּוֹר,
בְּאִפְן שְׁתַּצְלִיחַ אֶת מַעֲשֵׂי יָדַי.

וְתִזְמִין לִי פְּרִנְסָתִי בְּרוּחַ, בְּסִבָּה קִלָּה,
כְּלֵי שׁוּם טְרָדָא וּבְלִבּוֹל כָּלֵל,

למען אוכל לעשות רצונך, ולעסק בתורתך ובעבודתך תמיד.

אנא יהוה, חוס וחס על נפשי האמללה, ועל נפשות כל בית ישראל עמך, ותבדילנו מן התועים האובדים את עולמם על-ידי תאוות ממון, הטרודים כל ימיהם בעסקי פרנסתם, ו"אוכלי לחם בעצבון", "בזעת אפם יאכלו לחם, עד שובם אל האדמה", "ומאומה לא ישאו בעמלם".

מלא רחמים, רחם עלינו והצילנו מהם. רחם רחם, הצל הצל, אותי, ואת כל חברתינו, ואת כל עמך בית ישראל, מ'תאות-ממון', אשר זאת התאוה הרעה, נתגברה ונתפשטה מאד מאד עכשיו בדורות הללו.

עד שאי-אפשר לנו כלל להסתפל על-עצמנו לישוב דעתנו, לחשוב היטב מה יהא בסופנו, בהאיך אנפין ניעול קדם מלכא, מחמת טרדת דעתנו ומחשבותינו בכל-עת על עסקי פרנסותינו. ואפלו ההכרחיות מבלבלין אותנו מאד מאד.

ונזכה להשליך "אלילי כסף וזהב", שלא יהיה בלבנו שום תאוה וחמימות והתלהבות לממון כלל. רק נהיה שמחים בחלקנו תמיד, ונהיה מסתפקים במה שאתה חונן אותנו ברחמיך בכל עת, את כל אחד ואחד כפי רצונך הטוב.

ולא נתן עינינו כלל במה שאינו שלנו, ולא נחמוד ולא נתאוה כלל לכל

אשר לרעינו, רק נזכה להיות שמחים בחלקנו תמיד באמת.

ותזכנו ברחמיך הרבים להכליל ולהתדבק לצדיקי הדור האמתיים אשר זכו לבטל ולשבר תאות ממון בתכלית.

☉ [מב] לקוטי-תפלות ח"א כז ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כז, 'רציצא ב' - שלום')

"דרך עץ החיים" (בראשית ג, כד)

ותורני ברחמיך את "עץ החיים", להמתיק ולבטל מרירות המים הרעים, ותסיר ממני כל מיני מרירות ברחמיך.

ותתן לי כח וגבורה והתחזקות, לסבל ולקבל עלי באהבה, מעט המרירות שאני מכרח לסבל בשביל רפואתי.

ותמעט בחסדיך את המרירות של רפואתי בתכלית המעוט, ותמהר לרפאת אותי רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

☉ [מג] לקוטי-תפלות ח"ב ה ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"דרך עץ החיים" (בראשית ג, כד)

רבוננו של עולם, רבוננו דעלמא כלא, אתה ידעת את מרירות נפשנו,

אֲשֶׁר הוּא מֵר מַמּוֹת מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר "כִּשְׁל כַח הַסֶּבֶל", וּמִי יוּכַל לְסַבֵּל מִרִירוֹת כִּזֶּה.

אִוִי לָנוּ עַל שְׁבָרָנוּ. הוֹרִינוּ "דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים", לְהַמְתִּיק מִרִירוֹת "הַמַּיִם הַיְדוּנִים", אֲשֶׁר גָּבְרוּ וְעִצְמוּ מְאֹד בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הָאֵלֶּה. זָכְנוּ עֲזָרָנוּ, לְגַרְשָׁם וּלְסִלְקָם, מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל גְּבוּלָנוּ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

קַדְיָשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ, וְתַן חֶלְקָנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. "תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה, מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" מְדַרְכֵי מִיתָה לְדַרְכֵי חַיִּים.

"הֲלֹא אַתָּה תָּשׁוּב תַּחֲיִינוּ וְעַמְּךָ יִשְׁמַחוּ בְּךָ". וּבּוֹדָאֵי תַגְמֹר הַכֹּל כְּרִצוֹנְךָ כַּאֲשֶׁר גָּלִיתָ אֲזַנִּינוּ, כִּי נֶאֱמַן אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ, וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲרָיִךְ לֹא יָשׁוּב רִיקָם.

"הֲאֵל תָּמִים דְּרָכּוֹ, אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה, מִגֵּן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ. אִמְרוֹת יְהוָה אִמְרוֹת טְהוֹרוֹת, כֶּסֶף צְרוּף בְּעֵלִיל לְאָרֶץ מְזַקֵּק שְׁבַעֲתָיִם. אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם, תִּצְרְנוּ מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם". עֲזָרָנוּ כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעָנָנוּ. "יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשִּׁיבָנוּ, הָאֵר פְּנֶיךָ וְנִוְשַׁעָה".

☪ [מד] לקוטי תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, וזביוס הבפורים)

"זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ, וּמֵעֲצוֹן יְדִינוּ, מִן

הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲרָהָה" (בראשית ה, כט)

וְתַחֲמַל עָלַי, וְתַצִּילֵנִי מִ"עֲצוֹן יָדַיִם", וְתַבְטֵל מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת

וּדְאָגוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, וּבְפָרֵט עֲצָבוֹת וּדְאָגוֹת מ'טְרֵדַת הַפְּרִנָּסָה', תִּסִּיר וְתַבְטֵל מִמֶּנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.

כִּי בַעֲוֹנוֹתַי הַרְבִּים, מֵעֲצָם הַכְּבֵדוֹת וְהָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה, אֲשֶׁר הִתְגַּבְּרָה עַל לְבִי עַל-יְדֵי תַאֲוֹתַי הָרָעוֹת, וְנוֹסַף לָזֶה 'עַל וְטְרֵדַת הַפְּרִנָּסָה', עַל-יְדֵי-כָל-זֶה נִשְׁמָטִים רוּחַ לְבָבִי, עַד אֲשֶׁר 'רוּחַ-הַדְּפָק' שְׁבַלְבְּבִי, אֵינּוּ יָכֹל לִילֵךְ תְּנוּעָה מְסֻדָּרָת בְּכֹל הָאֲבָרִים כְּרָאוּי.

וּמַחְמַת-זֶה יְדֵי וְאֲבָרֵי כְּבָדִים מְאֹד, וּמֵעֲצָם הַכְּבֵדוֹת, נַחֲלֵשׁ 'רוּחַ-הַדְּפָק' יוֹתֵר, וְכֵן חוֹזֵרֶת חֲלִילָה.

עַד אֲשֶׁר מֵעֲצָם הַכְּבֵדוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת וְאִטְם הַלֵּב מִגְּדֹל הָעֲצָבוֹת, כְּמַעֲט שִׁתְּצֵא נֶפֶשׁ חֲסוּשָׁלוֹם, "כִּי כִפְשָׁע בִּינִי וּבֵין הַמּוֹת".

זָכְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, ל'אַנְחָה אִמְתִּית', מֵעַמְּךָ לְבָבִי בְּאִמְתּוֹ. בְּאִפְּן שְׁאֲזַכֶּה עַל-יְדֵי אֲנַחְתִּי, לְשׁוּב לְהַחְיֹת וּלְהַבְרֹת אֶת ה'רוּחַ-הַדְּפָק דְּקִדְשָׁה' שְׁבַלְבְּבִי.

וַיִּשׁוּב ה'רוּחַ-הַדְּפָק', וַיֵּלֶךְ וַיִּנְשָׁב בְּכֹל הָאֲבָרִים כְּסֹדֵר, וּבְפָרֵט בְּה'יָדַיִם', עַד אֲשֶׁר יִתְקַנּוּ וַיִּטְהָרוּ יְדֵי עַל-יְדֵי-זֶה.

וְאֲזַכֶּה מִהֲרָה לְתַקֵּן 'פְּגָם-הַיָּדַיִם', אֶת כָּל מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי בְּיָדֵי מִנְעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַד אֲשֶׁר אֲזַכֶּה לְהָרִים וּלְשֵׂא יְדֵי לִיהוָה "אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וְאָרֶץ".

וְאֲזַכֶּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "נִשְׂא לְבָבָנוּ אֶל כַּפָּיִם, אֶל אֵל

בְּשָׁמַיִם". וּתְזַכְּנֵנִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וְלֹא יָבֹא עָלַי שׁוֹם עֲצָבוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה
כָּלֵל.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי מִ"עֲצָבוֹן
יָדַיִם", הַצִּילֵנִי נָא מִטְּרִדַת
הַפְּרִנְסָה, נַחֲמֵנוּ נָא בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים
אֲמֵתַיִם, וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ,

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "זֶה יִנַּחֲמֵנוּ
מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצָבוֹן יְדֵינוּ".

"פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי, תִּנְהַ עֲזָרָה לְעַבְדְּךָ,
וְהוֹשִׁיעָה לְבֶן אִמְתְּךָ. עֲשֵׂה עִמִּי
אוֹת לְטוֹבָה, וַיִּרְאוּ שׁוֹנְאֵי יִיבוֹשׁוּ, כִּי
אָתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי", אָמֵן וְאָמֵן.

מבאר בהתורה הנ"ל (ה"א רד): "שצריך כל אחד לקשר את-עצמו,
להנקה השיך ללבו בעת הזאת" וכו'.

כי הנקדה מאידה כפי העת והיום, ועקר הנקדה הוא התורה.
ועל-כן צריכין לקרות ולגמר הסדרא בכל שבוע,
עד שיגמרו כל התורה בכל השנה, וכן לעולם.

**כי הסדרא שבכל שבוע, מנהגת כל השבוע.
כי כל ימות השבוע, מקבלין חיות מהנקדה
שמאירה בהם, על-ידי קריאת אותו הסדרא.**

**כי כפי הנקדה שצריכין לקבל באותו השבוע –
כן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע.
וכן מתנהג כל ימות השנה, וכן לעולם.**

נמצא: שכל ימות השנה, מקבלין חיות מהתורה, שהיא כלל הנקדה. וכל
שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד, וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת.
כי 'שבעה פרשיות' שבכל סדר, הם כנגד 'שבעת ימי השבוע'. שבכל יום
ויום צריכין לקבל הנקדה מפרשה מיוחדת, וכן בכל שבוע מסדר מיוחד.
וכן בכל שנה מ'כלל-התורה', שהוא 'כלל הנקדה', 'כלל השנה'.

(לקוטי-הלכות, נשיאת-כפים ה, כז)

*

דקדק רבנו ז"ל וכתב שם בהתורה הזאת (ה"א רד): "שעקר התקון, על-ידי שמקשר
את לבו, להנקדה השיך ללבו בעת הזאת", עין-שם.

וזה בחינת ה'סדרים של התורה', שקורין בכל שבוע ושבוע סדר אחר
בתורה; וגם הסדר נחלק ל'שבע פרשיות', כנגד 'שבעת ימי השבוע'.
הכל, כדי לקבל בכל שבוע ובכל יום, אור הנקדה השיך ללבו בעת ההיא דיקא, כנ"ל.

(לקוטי-הלכות, מלמדים ד, ו-ז)